

سازمان‌ها و مراکز بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی

صدیقه احمدی فصیح

احمدی فصیح، صدیقه، ۱۳۴۹-

سازمان‌ها و مراکز بین‌المللی اطلاع‌رسانی و کتابداری / تالیف صدیقه

احمدی فصیح. - تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۴.
۳۰۷ ص.

ISBN:964-7519-40-0 : ۱۵۰۰۰ ریال

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیپا.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. کتابخانه‌ها. ۲. کتابداری - - انجمنها. ۳. کتابخانه‌های ملی.

الف. مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران. ب. عنوان.

۰۲۰

س ۱۳ الف / Z ۶۶۵

۸۴-۱۰۱۵۶ م

کتابخانه ملی ایران

عنوان: سازمان‌ها و مراکز بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی

نویسنده: صدیقه احمدی فصیح

ویراستار: محمود بابایی

ناشر: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران

تهران. خیابان انقلاب، چهارراه فلسطین شماره ۱۱۸۸

ص. پ. ۱۳۷۱-۱۳۱۸۵

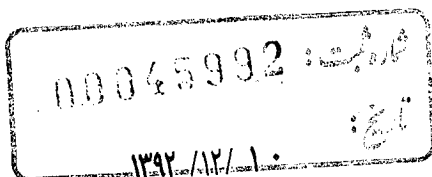
تلفن: ۶۴۹۴۹۵۵-۶۴۶۲۵۴۸

چاپ اول: ۱۳۸۴

تیراژ: ۴۰۰

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

شابک ۹۶۴-۷۵۱۹-۴۰-۰

تقدیم به

تمامی شهدا و ایثارگران هشت سال دفاع مقدس

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۳.....	بخش اول، کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی
۵.....	کتابخانهٔ بریتانیا
۱۱.....	کتابخانهٔ سلطنتی دانمارک
۱۵.....	کتابخانهٔ کنگره آمریکا
۱۹.....	کتابخانهٔ ملی آلبانی
۲۵.....	کتابخانهٔ ملی آلمان
۲۹.....	کتابخانهٔ ملی اتریش
۳۳.....	کتابخانهٔ ملی ازبکستان
۳۵.....	کتابخانهٔ ملی اسپانیا
۳۹.....	کتابخانهٔ ملی استرالیا
۴۵.....	کتابخانهٔ ملی استونی
۴۹.....	کتابخانهٔ ملی الجزایر
۵۳.....	کتابخانهٔ ملی ایرلند
۵۷.....	کتابخانهٔ ملی برزیل
۵۹.....	کتابخانهٔ ملی بلژیک
۶۱.....	کتابخانهٔ ملی بلغارستان
۶۵.....	کتابخانهٔ ملی بلیز
۶۷.....	کتابخانهٔ ملی بنگلادش
۶۹.....	کتابخانهٔ ملی بنین

۷۱.....	کتابخانه ملی بوتان.....
۷۵.....	کتابخانه ملی پاکستان.....
۷۷.....	کتابخانه ملی پرتغال.....
۸۳.....	کتابخانه ملی تاجیکستان.....
۸۵.....	کتابخانه ملی تانزانیا.....
۸۹.....	کتابخانه ملی تایلند.....
۹۳.....	کتابخانه ملی ترکمنستان.....
۹۷.....	کتابخانه ملی تونس.....
۱۰۱.....	کتابخانه ملی جامائیکا.....
۱۰۳.....	کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.....
۱۰۹.....	کتابخانه ملی چک.....
۱۱۱.....	کتابخانه ملی چین.....
۱۱۷.....	کتابخانه ملی روسیه.....
۱۲۷.....	کتابخانه ملی رومانی.....
۱۳۱.....	کتابخانه ملی زیمبابوه.....
۱۳۳.....	کتابخانه ملی ژاپن.....
۱۳۷.....	کتابخانه ملی سنگاپور.....
۱۴۱.....	کتابخانه ملی فرانسه.....
۱۴۵.....	کتابخانه ملی کانادا.....
۱۴۹.....	کتابخانه ملی کره جنوبی.....
۱۵۱.....	کتابخانه ملی مالزی.....
۱۵۷.....	کتابخانه ملی مرکزی رم (ایتالیا).....
۱۶۱.....	کتابخانه ملی مرکزی فلورانس (ایتالیا).....

- کتابخانه ملی ملک فهد..... ۱۷۱
- کتابخانه ملی نروژ..... ۱۷۳
- کتابخانه ملی و دانشگاهی اسلوونی..... ۱۸۱
- کتابخانه ملی و دانشگاهی ایسلند..... ۱۸۵
- کتابخانه ملی و دانشگاهی مقدونیه..... ۱۸۷
- کتابخانه ملی هلند..... ۱۹۱
- کتابخانه ملی هند..... ۱۹۵
- کتابخانه ملی یونان..... ۱۹۹
- کتابخانه ملی واتیکان..... ۲۰۳
- کتابخانه و سرویس اطلاعات بریتیش کنسول..... ۲۰۷
- کتابخانه و مرکز فرهنگی ایالتی آصفیه هند..... ۲۰۹
- کتابخانه و مرکز فرهنگی «ندوه الثقافه و العلوم» دبی..... ۲۱۳
- بخش دوم: انجمن ها و مؤسسات کتابداری و اطلاع رسانی..... ۲۱۵
- انجمن علوم اطلاع رسانی امریکا..... ۲۱۷
- انجمن بین المللی آرشیوهای مواد شنیداری..... ۲۱۹
- انجمن بین المللی کتابخانه های فنی و مهندسی دانشگاهی..... ۲۲۳
- انجمن بین المللی کتابخانه های کلانشهرها..... ۲۲۷
- انجمن بین المللی کتابداران مدارس..... ۲۳۱
- انجمن علمی کتابداری و اطلاع رسانی علوم پزشکی ایران..... ۲۳۵
- انجمن کتابخانه های بین المللی..... ۲۳۹
- انجمن کتابخانه های تخصصی و مراکز اطلاع رسانی (اسلیب)..... ۲۴۱
- انجمن کتابخانه های امریکا..... ۲۶۵
- انجمن کتابخانه های انگلستان..... ۲۷۳

- ۲۷۹.....انجمن کتابخانه‌های کانادا
- ۲۸۳.....انجمن کتابخانه‌های مالزی
- ۲۸۵.....انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا
- ۲۸۷.....انجمن کتابداران ایران
- ۲۹۳.....انجمن کتابداران خاورمیانه
- ۲۹۷.....انجمن کتابداران کشورهای مشترک‌المنافع
- ۳۰۱.....انجمن مدرسان کتابداری و اطلاع‌رسانی هند
- ۳۰۵.....انجمن مراکز اشاعه اطلاعات علمی اروپا
- ۳۰۷.....انجمن ناشران امریکایی
- ۳۰۹.....آیسیکو (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی)
- ۳۱۱.....ایفلا (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری)
- ۳۲۱.....شبکه اطلاع‌رسانی کشورهای آسیا و اقیانوس آرام
- ۳۳۱.....کاملیس (کنگره کتابداران و اطلاع‌رسانان مسلمان)
- ۳۳۷.....یونسکو (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد)

مقدمه

هر ملتی دارای میراث تاریخی است و آرشیوها، کتابخانه‌ها و یادمان‌های گذشته از آن جمله‌اند. میراث فرهنگی نقش اساسی در ایجاد یک ملت و دوام و بقای آن دارد. انتقال دانش‌ها و ارزش‌ها از نسلی به نسل دیگر تنها از راه حفظ و نگهداری صحیح و بهادادن به فرهنگ گذشته ممکن است. آرشیو نشانگر عملکرد فرهنگی و هویت یک کشور و بیانگر خاطره‌های آن است و موجب ارتباط گذشته با حال و آینده می‌گردد.

به‌منظور معرفی هر چه بیشتر و بهتر کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی کشورهای مختلف و تبیین وضعیت و جایگاه کتابخانه‌های کشورمان در مقایسه با کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی در دیگر کشورها و همچنین آشنایی با سازمان‌ها و انجمن‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی که در حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی و پیشرفت آن نقش اساسی دارند، نسبت به تهیه و تدوین مجموعه حاضر مبادرت گردید. این اثر در دو بخش تنظیم شده؛ در بخش نخست به کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و در بخش دوم به سازمان‌ها و مؤسسات کتابداری و اطلاع‌رسانی پرداخته شده است.

در تنظیم مطالب این کتاب تا حد زیادی بخصوص درباره کتابخانه‌ها از سایت‌های مختلف اینترنت مطالب مختلفی، جستجو، و ترجمه و تدوین شده است.

با توجه به سرفصل‌های دوره کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی این کتاب می‌تواند مورد استفاده دانشجویان در دروس «مبانی کتابداری» و «مراکز اطلاع‌رسانی ملی و بین‌المللی» و نیز خوانندگانی که علاقه‌مند به فعالیت‌های این حوزه در دیگر کشورها هستند، واقع گردد.

برای دستیابی به محتوای اطلاعاتی کتاب توجه به موارد زیر اهمیت دارد:

- محتوای اطلاعاتی این کتاب در قالب فیلدهای مختلفی (مثل عنوان، سال تأسیس، تاریخچه، ...) بیان گردیده و در مواردی که اطلاعاتی دربارهٔ فیلد خاصی موجود نبوده عنوان فیلد هم حذف شده است.

- از آنجا که مباحث مربوط به مراکز و سازمان‌های اطلاع‌رسانی بسیار گسترده است، پرداختن به همهٔ آن‌ها در یک مجلد ممکن نبود. امید است در آینده‌ای نه‌چندان دور شاهد چاپ مجلدات دیگر آن نیز باشیم.

- ترتیب تنظیم مدخل‌ها به ترتیب حروف الفبای عنوان، و بر اساس اسم معروف آن عنوان می‌باشد.

- در پایان نیز نمایهٔ موضوعی، نمایهٔ انجمن‌ها و سازمان‌ها و همچنین کتابخانه‌ها ارائه شده است.

در خاتمه لازم است از جناب آقای بابائی که با مشاوره و راهنمایی‌های بی‌دریغ خود مرا یاری فرمودند و همچنین از مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران به‌خاطر چاپ و انتشار این اثر، صمیمانه سپاسگزاری نمایم و توفیق بیش از پیش برایشان از خداوند متعال آرزو کنم.

بخش اول

کتابخانه‌های ملی و مراکز اطلاع‌رسانی

کتابخانه بریتانیا

British Library¹

تأسیس: جولای ۱۹۷۳

تاریخچه:

تأسیس کتابخانه ملی انگلستان (کتابخانه بریتانیا) حاصل ادغام مجموعه‌های چند کتابخانه بزرگ^۲ است که از طریق اهدا، وقف، خریداری و مصادره، فراهم آمده بود. بعد از کتابخانه کنگره امریکا و کتابخانه ملی فرانسه، کتابخانه بریتانیا سومین کتابخانه بزرگ دنیا شناخته شده است. هدف کتابخانه بریتانیا پشتیبانی از مطالعه، پژوهش و ابداع است. کتابخانه ملی بریتانیا با ترکیب نقشی که در حفظ میراث فرهنگی ایفا می‌کند با حمایت مستمر از علم، تجارت و صنعت، نگهدارنده حافظه فرهنگی ملت، و یک منبع اطلاعاتی اساسی برای استفاده‌کنندگان کنونی است.

بخش‌ها:

کتابخانه ملی در هنگام گشایش با بخش‌های زیر شروع به کار کرد:

- بخش‌های کتابخانه‌ای «موزه بریتانیا» که در سال ۱۷۵۳ تأسیس شد و بیشترین توسعه آن بعد از تعیین «آنتونیو پانیتسی»^۳ به‌عنوان مسئول کتب چاپی در سال ۱۸۳۷ بود. «قانون حق چاپ» (سال

-
1. Gabriel: gateway to europe's national libraries, [united kingdom: british library]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/uk-en.html> (9 apr. 2003)
 2. British Museum Library, National Central Library, British National Bibliography, National Lending Library, Patent Office Library, Science Reference Library
 3. Antonio Panizzi

۱۸۴۲) مقرر ساخت که تمامی انتشارات بریتانیا در این کتابخانه به ودیعه سپرده شود؛

- کتابخانه «دفتر ثبت نوآوری‌ها» (تأسیس ۱۸۸۵) که در سال ۱۹۶۶ بخشی از موزه بریتانیا شد؛

- «کتابخانه ملی مرکزی» (تأسیس ۱۹۳۰ به‌عنوان جانشین «کتابخانه مرکزی دانشجویان»؛

- «کتابخانه ملی بریتانیا» (تأسیس ۱۹۵۰)؛

- «کتابخانه امانی ملی علوم و فناوری»؛

- «دفتر اطلاع‌رسانی علمی و فنی».

بخش‌هایی که بعدها به کتابخانه بریتانیا اضافه شدند عبارت‌اند از:

- کتابخانه و پیشینه‌های دفتر هند (۱۹۸۲)؛

- مؤسسه مضبوطات صوتی بریتانیا- آرشیو ملی صدا (از ۱۹۸۳)؛

- کتابخانه انجمن کتابخانه‌ها (۱۹۸۸).

ساختار مدیریتی و تشکیلات درونی کتابخانه بریتانیا از آغاز تا کنون تغییرات زیادی کرده است.

امروز این کتابخانه در دو مرکز اصلی خود در لندن و بوستون اسپا (یورکشایر)^۱ فعالیت می‌کند. ساختمان جدید کتابخانه در سن پانکراس^۲ (لندن) در نوامبر ۱۹۹۷ برای اولین بار به روی عموم گشوده شد.

فعالیت‌ها و خدمات:

قانون کتابخانه بریتانیا فعالیت کتابخانه را معین می‌سازد. امروز مجموعه وسیع خدمات کتابخانه بریتانیا که مبتنی بر مجموعه‌های چشمگیر آن با بیش از ۱۵۰ میلیون اثر می‌باشد، شامل موارد زیر است:

- خدمات جستجو و سالن مطالعه بین‌المللی؛

- معتبرترین و پراستفاده‌ترین خدمات تأمین مدرک در جهان برای پروانه‌های ثبت نوآوری، مقالات

مجلات تخصصی، تصاویر، گزارش‌ها، مقالات کنفرانس‌ها، و دیگر اقلام مهم؛

- خدمات اطلاعاتی تخصصی در حوزه‌های موضوعی مهم؛

1. Boston Spa, Yorkshire

2. St. Pancras

- خدمات ضروری برای جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی (از جمله تأمین رکوردهای فهرست از طریق خدمات کتابشناسی ملی)؛

- امکانات جالب توجه (شامل برگزاری نمایشگاه، انتشارات، آموزش، و رویدادهای مختلف) برای جامعه‌ای وسیع‌تر.

نیازهای مالی کتابخانه بریتانیا از طریق کمک‌های «اداره فرهنگ، رسانه و ورزش» تأمین می‌شود. این کمک‌ها، رایگان‌بودن دسترسی به سالن‌های مطالعه و خدمات اولیه جستجو را امکان‌پذیر ساخته است (در صورتی که دیگر خدمات، بر مبنای بازگشت سرمایه یا سودآوری ارائه می‌شوند). در نتیجه کتابخانه بریتانیا در مقایسه با دیگر کتابخانه‌های ملی، درصد بیشتری از عایدات سالانه خود را از این راه به‌دست می‌آورد.

کتابخانه بریتانیا اهداف راهبردی خود برای سال ۲۰۰۰ را در سال ۱۹۹۳ منتشر ساخت. در سال ۱۹۹۸ آن اهداف را مورد تجدیدنظر قرار داد و در پی کسب نظرات دیگران درباره دامنۀ خدمات و مجموعه خود در سایه کاهش سرمایه کنونی و آینده بود. نظراتی که کتابخانه از این طریق به‌دست آورد، اکنون آن را در ترسیم یک چارچوب راهبردی جدید یاری می‌کند. کتابخانه برای کمک به استفاده بهتر مردم از اطلاعات و منابع متنوع خود برنامه‌های مختلفی (از جمله برگزاری نمایشگاه‌ها، دوره‌های آموزشی و رویدادهای مختلف) را تدارک می‌بیند و همچنین سیاهه جامعی از کتاب‌ها، مجلات تخصصی، کتابشناسی ملی و محصولات الکترونیکی را نیز منتشر می‌سازد.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- «فهرست دسترسی عمومی پیوسته» کتابخانه ملی بریتانیا (آپک)

- «دسترسی آسان به پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه بریتانیا» (بلیز)^۱

مجموعه‌ها:

کتابخانه طبق «قانون کتابخانه بریتانیا» مسئولیت گردآوری و نگهداری یک نسخه از تمامی آثار چاپی منتشر شده در بریتانیا را بر عهده دارد. این منابع به‌دست‌آمده از طریق واسپاری قانونی، شالوده

مجموعه‌هایی را به وجود می‌آورد که با خریده‌های بین‌المللی، جذب منابع میراثی، و مبادله مواد در تمامی اشکال و زبان‌ها و حوزه‌های موضوعی، تکمیل می‌شود. از آنجا که دغدغه‌های مالی، کتابخانه را به سوی «سیاست تک‌مجموعه‌ای» رهنمون می‌سازد، مجموعه‌های آن در لندن و بوستون اسپا به طور فزاینده‌ای از خدمات تأمین مدرک و نیز استفاده مرجع پشتیبانی می‌کنند.

در مارس ۲۰۰۲ مجموعه‌های لندن حاوی منابع زیر بود:

تک‌نگاشت	۹,۷۶۷,۰۰۰	اوراق موسیقی	۱,۵۸۳,۸۸۵
روزنامه	۵۴,۹۷۲	دیسک‌های صوتی	۱,۲۰۹,۶۲۵
نسخه‌های خطی (تک‌جلدی و دوره‌ای)	۳۱۰,۱۴۸	نوارهای صوتی	۲۰۵,۹۰۱
پیشینه‌های دفتر هند	۲۶۰,۰۰۰	فیلم ویدیویی	۲۲,۰۷۷
منابع تمبر	۸,۱۹۱,۵۰۸	عکس	۲۱۲,۰۸۶
منابع جغرافیایی	۴,۲۶۵,۴۷۱	شرح اختراع	۴۹,۵۹۱,۳۷۰

کل مجموعه لندن حاوی ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ مورد به بیش از ۴۰۰ زبان است و این میزان در حال افزایش (در حدود ۳,۰۰۰,۰۰۰ در سال) است.

شرایط و نحوه دسترسی:

کتابخانه بریتانیا به خوانندگان لندن و بوستون اسپا در محل، و به استفاده‌کنندگان سراسر جهان در خارج از محل، خدمات می‌دهد. دسترسی به تمامی سالن‌های مطالعه رایگان است. برای استفاده از سالن‌های مطالعه در سن پانکراس گواهی لازم است و گواهی برای کسانی صادر می‌شود که در حال تحقیق هستند و نیاز دارند منابعی از مجموعه‌های کتابخانه را که در جای دیگر یافت نمی‌شوند، از نزدیک مشاهده کنند.

مجموعه‌ای از خطوط تلفنی برای پرسش رایگان و نیز «خدمات تحویل مدرک» و «اطلاعات با دریافت هزینه» برای کاربران در خانه یا محل کار و بدون نیاز به مراجعه شخصی وجود دارد.

اطلاعات تماس:

تلفن +4171427000

نمبر +41714127340

پایگاه وب <http://www.bl.uk/>

نشانی The British Library
96 Euston Road
St. Pancras
London, NW/2DB
UNITED KINGDOM

کتابخانه سلطنتی دانمارک

Det Kongelige Bibliotek (kb)¹

تأسیس: ۱۶۵۳

تاریخچه^۲:

این کتابخانه در واقع کتابخانه ملی دانمارک، کتابخانه دانشگاهی، و موزه کتاب و نشر دانمارک است. دانشگاه دانمارک در سال ۱۴۸۲ تأسیس شد. در ۲۵ اکتبر ۱۶۵۳ «فردریک سوم» کتابخانه سلطنتی را تأسیس کرد و در سال ۱۶۷۳ این کتابخانه به ساختمان جدیدی منتقل گردید که در حال حاضر سازمان اسناد ملی آن کشور محسوب می‌گردد. در سال ۱۷۲۸ کتابخانه دانشگاه در آتش‌سوزی از بین رفت؛ در سال ۱۷۹۳ کتابخانه سلطنتی به روی عموم گشوده شد و در سال ۱۹۴۳ نیز دفتر ریاست کتابخانه ملی در کتابخانه سلطنتی تأسیس گردید. سرانجام در سال ۱۹۰۶ ساختمان کنونی کتابخانه سلطنتی افتتاح شد. این کتابخانه دارای چهار شعبه در نقاط مختلف کپنهاگ است.

فعالیت‌ها و خدمات:

از سال ۱۹۹۰ کتابخانه سلطنتی در چهار بخش مهم (بخش کتابخانه‌ای، بخش کتابخانه دانشگاهی، بخش خدمات عمومی، و بخش موزه فعالیت می‌کند. به این چهار بخش باید بخش «خدمات عمومی و فناوری» را هم اضافه کرد.

-
1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [denmark]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/dk-en.html> (10 oct. 2003)
 2. The Royal DK Library, Denmark History. available at: <http://www.kb.dk/history/index-en.html>

این کتابخانه با همکاری «مرکز خدمات کتابداری دانمارک» امور کتابشناسی ملی را هم بر عهده دارد و از سال ۱۶۹۷ به منزله کتابخانه واسپاری عمل می‌کند و طبق قانون واسپاری، همه ناشران دانمارک موظف‌اند ۵ نسخه از انتشارات خود را به این کتابخانه ارسال نمایند.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست دسترسی عمومی پیوسته (آپک)

- کتابشناسی ملی

- خدمات وب‌گستر

- فهرستگان ملی

کارکنان:

کتابخانه سلطنتی دانمارک دارای ۳۰۵ کارمند است که ۱۴۳ نفر آن کتابدار متخصص‌اند.

مجموعه‌ها:

این کتابخانه دارای کامل‌ترین مجموعه مربوط به دانمارک است که آثار ترجمه‌شده از دانمارکی به زبان‌های دیگر و نسخه‌های خطی، نقشه، عکس، نت موسیقی، و امثال آن‌ها را هم دربرمی‌گیرد. همچنین دارای مجموعه کاملی از کتاب‌های مربوط به دانمارک است. این کتابخانه دارای منابع زیر است:

کتاب	۴,۶۰۰,۰۰۰	کتاب چاپ قدیم	۶,۳۰۳
پاینده‌ها و نشریات ادواری	۴,۵۰۰	میکروفرم	۳۴۴,۴۰۱
نسخه‌های خطی و اسناد	۲۶۷,۷۷۴	مدارک گرافیکی	۲۶۸,۸۶۵
مدارک دیداری و شنیداری	۵,۴۲۱		

حوزه‌های موضوعی:

الهیات، علوم اجتماعی، علوم انسانی و فناوری.

ورودی‌ها:

کتاب، کتاب‌های چاپ قدیم، نسخه‌های خطی، اسناد گرافیکی، نقشه، عکس، موسیقی.

انتشارات:

گزارش سالانه، کتابشناسی ملی، نشریه کتابخانه ملی (فصلنامه).

اطلاعات تماس:

تلفن +4533474747

نمبر +453329846

پایگاه وب <http://www.kb.dk/index-en.htm>

پست الکترونیکی kb@kb.dk

نشانی Seren Kierkegaards plads
P.00Box2149DK-1016
Copenhagenk Denmark

کتابخانه کنگره آمریکا

Library Of Congress

تأسیس: ۱۸۰۰

تاریخچه:

کتابخانه کنگره در سال ۱۸۰۰ همزمان با انتقال کنگره به واشنگتن، با یک مجموعه کوچک ۳۰۰۰ جلدی بنیان گذاشته شد. هر چند این کتابخانه با آتش‌گشودن ارتش بریتانیا به روی واشنگتن در سال ۱۸۱۴، کاملاً سوخت و از بین رفت، ولی با کوشش «توماس جفرسن» رییس جمهور وقت، در سال بعد مجدداً برپا شد و «جفرسن» مجموعه شخصی ۶,۴۰۰ جلدی ارزشمند خود را به کتابخانه هدیه کرد و این مجموعه، هسته کتابخانه نوپا را تشکیل داد.

در آغاز کتابخانه پیشرفت چشمگیری نداشت، ولی در طول این قرن مجموعه تقریباً کاملی از آثار تاریخی منتشرشده تا سال ۱۸۷۰ را فراهم آورد. در پایان قرن، آثار مربوط به امریکای کهن را نیز تهیه کرد. گرچه از سال ۱۸۷۰ از مزایای کامل حق مؤلف برخوردار گردید، از سال ۱۸۴۶ به این سو، دو نسخه از تمامی آثار منتشرشده در ایالات متحده آمریکا را دریافت می‌دارد. این امر موجب شده که گنجینه محقر اولیه آن، با گردآوری آثار از غنای قابل توجهی برخوردار گردد. همچنین از سال ۱۸۶۷ نظام بین‌المللی مبادله مواد را آغاز کرد و این روش به گردآوری اسناد رسمی اکثر کشورهای جهان، انتشارات انجمن‌ها و مؤسسات پژوهشی و علمی انجامید. در سال ۱۸۹۷، با انتقال کتابخانه به ساختمان جدید که به سبک رنسانس ایتالیا ساخته شده بود، «هربرت پوتنام»^۱ کتابدار مشهور کتابخانه عمومی

1. Herbert Putnam

بوستون به سمت کتابدار کتابخانه کنگره منصوب گردید. در واقع از زمان تصدی «پوتنام» به بعد بود که رشد راستین این کتابخانه آغاز شد.^۱ موفقیت منحصربه‌فرد کتابخانه کنگره در این است که به رغم بودجه نسبتاً کم و دریافت اعطائیه‌های با ارزش تا قبل از سال ۱۹۲۵، می‌تواند در اکثر زمینه‌ها، عجیب‌ترین کتاب را در باب عجیب‌ترین موضوع در اختیار بگذارد و بمنزله یک کتابخانه پژوهشی (بی آنکه بندرت پرسشی را بی‌پاسخ گذارد) در خدمت همه ملت قرار گیرد.

همانند اکثر کتابخانه‌های ملی دیگر، رشد کتابخانه کنگره با کندی صورت گرفت. این امر تا حد زیادی به بی‌تفاوتی کنگره در مراحل آغازین، و امساک آن در خرید مجموعه‌های مهم و کامل از بازارهای اروپایی مربوط می‌شود. در واقع پس از تهیه «مجموعه اسمیتسون»^۲ در سال ۱۸۴۶، فرصت ایجاد یک کتابخانه ملی رخ نمود و در طی یک قرن موجودیت خود، به حدی از رشد رسید که بزرگ‌ترین کتابخانه امریکا لقب گرفت. پیشرفت کتابخانه کنگره مدیون تلاش‌های مشتاقانه کتابدارانش، بویژه «لینسورث اسپوفورد»^۳ (۱۸۶۴) و «هربرت پوتنام» (۱۸۹۹) است. موفقیت کتابخانه در سال ۱۸۹۷ (زمانی که به ساختمان نوین کتابخانه نقل مکان داده شد، توسط «اسپوفورد» در سال ۱۸۶۱- یعنی هنگامی که کتابخانه کنگره شامل ۲ اتاق، ۷ کارمند و ۶,۳۰۰ جلد کتاب بود) پیش‌بینی می‌شد. «پوتنام» با تلاش‌های شبانه‌روزی در راه رساندن گنجینه کتابخانه به مقامی قابل قیاس با بزرگ‌ترین کتابخانه‌های جهان، تحسین کنگره را برانگیخت. امروزه خدمات کتابخانه گسترش یافته و با این‌که بازوی تحقیقاتی کنگره است، وظایف کتابخانه ملی ایالات متحده را نیز انجام می‌دهد.^۴

بخش‌ها:

بخش‌های مختلف کتابخانه کنگره عبارت‌اند از: دفتر رئیس، بخش منابع علوم انسانی، بخش خدمات پژوهشی، بخش خدمات مجموعه‌ها، بخش خدمات قانونگذاری، بخش امور فرهنگی، کتابخانه حقوق، و بخش حق مؤلف.

۱. سلطانی، پوری؛ راستین، فروردین. اصطلاحنامه کتابداری ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۶۵، ص ۲۳۶.

2. Smithsonian Collection

3. Ainsworth Spofford

۴. موکهرچی، آجیث کمار. تاریخ و فلسفه کتابداری. ترجمه اسدالله آزاد. تهران: کتابدار، ۱۳۸۲.

فعالیت‌ها و خدمات:

- گسترش رده‌بندی‌های کنگره و انتشار «فهرست سرعنوان‌های موضوعی» که جامع‌ترین سیاهه‌ای است که تاکنون تهیه شده و مورد استفاده وسیع کتابخانه‌های جهان قرار می‌گیرد؛
- فهرستنویسی متمرکز و تهیه فهرستگان سراسر کشور؛
- گردآوری متمرکز انتشارات از کشورهای جهان و ارائه فهرست آن‌ها به کتابخانه‌ها؛
- برقراری نظام ملی امانت بین کتابخانه‌ای و ثبت منابع تولیدشده به منظور حفظ حق مؤلف؛
- اقدام به عنوان مرکز خدمات کتابشناختی و فعالیت‌های تمامی نظام کتابخانه‌ای آمریکا؛
- فراهم‌آوری، حفاظت و نگهداری خدمات عمومی و مرجع، تولیدات، انتشارات، و آموزش.

کارکنان:

کل کارمندان کتابخانه کنگره بالغ بر ۵,۰۰۰ نفر است.

مجموعه‌ها:

این کتابخانه دارای مجموعه عظیمی از نسخه‌های خطی، نقشه، طرح، عکس، گراور، و ... است و رشد روزافزون آن، جداسازی موضوع‌ها و گردآوری مجموعه‌های تخصصی را ضروری نموده. کتابخانه کنگره امروزه دارای ۱۲,۷۵۲,۸۰۰ کتاب و جزوه، و ۴۳,۱۳۲,۰۰۰ قلم مواد دیگر (شامل نسخه‌های خطی، نقشه، و صفحه‌های موسیقی) است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریات، نسخه‌های خطی، دیسکت و نوار برای استفاده نابینایان، میکروفرم، عکس و نقشه، منابع اسپانیایی و پرتغالی، نت‌های موسیقی، تصاویر متحرک، فیلم.

انتشارات:

فهرست وقایع و اطلاعات برای محققان، فهرست کتب، نشریات، انتشارات درباره کتابخانه کنگره (مانند تاریخچه کتابخانه کنگره)، بولتن اطلاعاتی کتابخانه کنگره، انتشارات درباره مجموعه‌های کتابخانه، مطالعات منطقه‌ای و راهنمای مناطق مختلف آمریکا، روزنامه‌ها و خدمات اطلاعاتی، گزارش سمینارها، کنفرانس‌ها و مقالات، و نیز فهرست انتشارات مربوط به برنامه‌های کتابخانه‌های تخصصی.

اطلاعات تماس:

تلفن (202) 707-5000

پایگاه وب <http://www.loc.gov>

نشانی The Library Of Congress Ndllpp
Attn: George Coulbourne, Lm631
101 Independence Ave, SE
Washington, D.C. 20541

کتابخانه ملی آلبانی

Biblioteka Kombetare Albania (BKA)¹

تأسیس: ۱۹۲۲

تاریخچه:

کتابخانه ملی آلبانی از دو ساختمان تشکیل شده که در فاصله ۳۰۰ متری از یکدیگر قرار دارند. از سال ۱۹۴۶ ساختمان قدیمی به عنوان کتابخانه ملی انجام وظیفه می کند؛ در سال ۱۹۶۶ «کاخ فرهنگ» ساخته شد و سه مؤسسه مختلف در آن استقرار یافتند. این مؤسسه ها عبارت بودند از «تالار آپرا»، یک مرکز فرهنگی انتفاعی، و «کتابخانه ملی» با مهم ترین مجموعه های آن و فضاها و نیروهای انسانی مربوط به این مجموعه ها.

کتابخانه ملی در دسامبر ۱۹۲۲ با ۶,۰۰۰ جلد کتاب و دیگر مواد کتابخانه ای در ساختمان وزارت آموزش و پرورش افتتاح شد، اما شروع به کار آن در سال ۱۹۱۷ بود. از تلاش هایی که برای توسعه مجموعه کتابخانه انجام شده باید از بخشنامه ای نام برد که تمامی ناشران را ملزم می ساخت طبق قانون واسپاری، دو نسخه از انتشارات خود را به این کتابخانه ارسال نمایند. زمانی که جنگ جهانی دوم به پایان رسید، کتابخانه ملی با ۱۵,۰۰۰ جلد کتاب در یک ساختمان جداگانه مستقر گردید. با افزایش موجودی کتابخانه و رشد فعالیت ها، تسهیلات آن نیز افزایش یافت. در سال ۱۹۶۶ بخش اصلی

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Albania]. available at: <http://www.Kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/al-en.html> (22 may 2003)

کتابخانه ملی در ساختمان جدیدی از کاخ بزرگ فرهنگ مستقر شد.

ساختمان کتابخانه:

این کتابخانه دارای دو ساختمان با مساحت ۲,۵۰۰ متر مربع برای موجودی‌ها، ۸۰۰ مترمربع برای سالن‌های مطالعه و ۷۰۰ مترمربع فضای اداری است.

بخش‌ها:

این کتابخانه از بخش‌های زیر تشکیل شده است:

- ریاست	- فراهم‌آوری
- فهرستنویسی	- مخزن
- بازیینی	- خدمات اطلاعاتی
- آلبانی‌شناسی	- کتابشناسی
- مبادله و امانت با خارج از کشور	- آموزش
- ترمیم	- فنی
- اداری و مالی	

- و نیز شورای علمی که وابسته به مدیر است و به‌عنوان یک نهاد مشورتی برای حل مشکلاتی که کتابخانه در انجام فعالیت‌هایش با آن مواجه می‌شود، عمل می‌کند.

فعالیت‌ها و خدمات:

کتابخانه ملی محل اصلی نگهداری و توزیع کتاب، مرکز حفظ آرشیوهای انتشارات آلبانیایی، مرکز کتابشناسی ملی، و نیز یک مرکز حرفه‌ای برای آماده‌سازی و تربیت کتابداران است. این کتابخانه مرکز آموزش‌های حرفه‌ای و تخصصی برای تمام کتابداران کشور است. از سال ۱۹۶۹، یک دوره آموزشی دوساله برای کتابداران سراسر کشور راه‌اندازی کرده است؛ سمینارهایی را نیز در موضوعات مختلف کتابداری و اطلاع‌رسانی (بر حسب نیازهای کتابخانه‌های مختلف کشور) ترتیب می‌دهد. از آنجا که این کتابخانه تنها مرکز در کشور برای این منظور است، کتاب‌های درسی کتابداری، راهنماهای آموزشی برای تمامی انواع کتابخانه‌های موجود در کشور، و بولتن کتابخانه (سالی دو بار) را چاپ و منتشر می‌کند.

نگهداری مدارک کتابخانه یکی از مهم‌ترین مشکلاتی است که کتابخانه‌ها با آن مواجه‌اند و عواملی همچون فقدان فضا و ناتوانی در تأمین رطوبت و دمای مناسب، خطری جدی برای مدارک کتابخانه شمرده می‌شوند. بخش ترمیم که در سال ۱۹۸۶ تأسیس شد، بطور مرتب شرایط این مدارک را بررسی می‌کند و مراقبت‌های لازم را از آن‌ها به‌عمل می‌آورد. از آنجا که این بخش تنها مرکز ترمیم کتاب در کشور می‌باشد، وظیفه ترمیم تمامی مدارک و منابع با ارزش موجود در دیگر کتابخانه‌های کشور را نیز بر عهده دارد.

کارکنان:

کتابخانه دارای ۱۰۰ نفر کارمند می‌باشد؛ از این تعداد ۶۷ نفر کارمند کتابخانه، ۳۳ نفر کارمند اداری، ۶۴ نفر دارای تحصیلات دانشگاهی، و ۵۴ نفر دیگر دارای تحصیلات دبیرستانی هستند.

مجموعه‌ها:

تا پایان سال ۱۹۹۶ موجودی کتابخانه ملی ۹۷۳,۶۴۴ جلد بوده است. فراهم‌آوری انتشارات آلبانیایی نیز به واسطه قانون واسپاری مصوب سال ۱۹۴۸ تحقق یافت. طبق این قانون، ۵ نسخه از هر اثر منتشرشده باید به رایگان به کتابخانه ملی ارسال شود. قانون واسپاری چندین بار تکمیل گردید و در حال حاضر نسخه سال ۱۹۹۲ آن دارای اعتبار است که تنها انتشارات کاغذی را شامل می‌شود. طبق قانون واسپاری، وظیفه کتابخانه ملی حفاظت از میراث فرهنگی و نوشتاری مردم آلبانی است. مجموعه آرشیو انتشارات آلبانی در خلال اولین سال‌های بعد از جنگ به وجود آمد که دارای ۶۱,۱۹۰ عنوان کتاب و نشریات ادواری است. در این مجموعه آثار کمیاب و منحصر به فرد، اولین شماره‌های ادواری‌های آلبانی، و ... نگهداری می‌شوند.

انتشارات آلبانیایی که تا سال ۱۷۹۹ منتشر شده‌اند و همچنین انتشارات خارجی همان دوره، یک مجموعه کمیاب و قدیمی را به‌وجود می‌آورند. این مجموعه حاوی ۲,۰۵۰ جلد از جمله اولین انتشارات به زبان آلبانیایی (قرون ۱۶ و ۱۷)، کتاب چاپ قدیم، نسخه‌های خطی نویسندگان قدیمی یونانی و لاتین، و ... است. کتابخانه ملی در یک مجموعه جداگانه، آثار آلبانی‌شناسی و بالکان‌شناسی را نگهداری می‌کند که یا از انتشارات آلبانیایی هستند یا از انتشارات خارجی که با تاریخ، زبان و فرهنگ آلبانی در ارتباط‌اند. دو مجموعه بزرگی که در دسترس استفاده‌کنندگان قرار دارند، مجموعه انتشارات آلبانیایی

با ۳۶۴,۴۰۰ جلد، و مجموعه انتشارات خارجی با ۵۲۲,۰۰۰ جلد کتاب می‌باشد. کتابخانه ملی در تقویت مجموعه متون خارجی در طول این سال‌های سخت انتقال، ازیاری بنیادها، سفارتخانه‌های کشورها و افراد مختلف بهره می‌گیرد. مبادله کتابخانه ملی با بیش از ۶۰ کتابخانه خارجی در سطح جهان نیز قابل ذکر است.

حوزه‌های موضوعی:

تاریخ، زبان‌شناسی، نژادشناسی و فلکلور آلبانی، آلبانی‌شناسی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی کتاب‌های آلبانی که هر سه ماه یک‌بار منتشر می‌شود، و ماهنامه کتابشناختی مقالات ادواری‌های آلبانی، آماده‌سازی کتابشناسی‌های گذشته نگر برای کتاب‌ها و ادواری‌ها، و کتابشناسی مخصوص برای کتاب‌ها و ادواری‌های آلبانیایی که خارج از کشور منتشر شده‌اند و کتابخانه ملی آن‌ها را فراهم آورده است.

متون خارجی با ویژگی آلبانی‌شناسی و بالکان‌شناسی در پیابند کتابشناختی «Albunica» گنجانده می‌شوند، که یک کتابشناسی توصیفی به زبان آلبانیایی و انگلیسی است. علاوه بر این انتشارات، کتابخانه ملی کتابشناسی‌های موضوعی، فهرست‌ها و بولتن‌های اطلاعاتی متعددی را منتشر می‌کند.

شرایط و نحوه دسترسی:

کتابخانه ملی دسترسی به امکانات خود را برای خوانندگان ممکن ساخته و خدمات امانت را به تمامی استفاده‌کنندگان بالاتر از ۱۶ سال ارائه می‌دهد. کتابخانه دارای سه محل ارائه خدمات (دوتای آن‌ها در ساختمان اصلی و دیگری در ساختمان قدیمی) و ۵ سالن مطالعه با گنجایش ۲۲۰ نفر برای استفاده از نشریات و دیگر منابع غیرامانی می‌باشد. در تمامی این سالن‌ها خوانندگان به منابع مرجع (فرهنگ‌ها، دایره‌المعارف‌ها، و ...) نیز دسترسی دارند. کتابخانه ملی خدمات خود را سالانه به بیش از ۵,۵۰۰ نفر از خوانندگان ارائه می‌کند و در حدود ۱۰۰,۰۰۰ عنوان را امانت می‌دهد. دفتر اطلاع‌رسانی در تمامی اوقات، خدمات خود را در اختیار مراجعه‌کنندگان قرار می‌دهد. کارمندان بخش خدمات اطلاع‌رسانی با کمک فهرست‌ها و کتابشناسی‌های مختلف، مراجعه‌کنندگان را در پیدا کردن منابع مورد

نیاز یاری می‌دهند. کارکنان بخش آماده‌سازی کتاب، برای تهیه شبکه وسیعی از فهرستبرگه‌ها(ی الفبایی، موضوعی، و ...، که فهرست‌های دوکاره به‌شمار می‌روند و هم برای خوانندگان و هم برای استفاده داخلی کاربرد دارند) تلاش زیادی صرف می‌کنند.

اطلاعات تماس:

تلفن +355 42 23843

نمبر +355 42 23843

پایگاه وب http://Portico.bl.uk/gabriel/libraries.pages_Generated/al.en.html

<http://www.kb.nl/gabriel/en/countries.html>

پست الکترونیکی a-plasari@hotmail.com

نشانی Albania National Library
Sheshi Skenderhej
Tirana
Albania

کتابخانه ملی آلمان

Die Deutsche Bibliothek (DDB)¹

تأسیس: ۱۸۴۸

تاریخچه:

با پیوستگی دو آلمان در اکتبر ۱۹۹۰، کتابخانه لایپزیک^۲ (تأسیس ۱۹۱۳) و کتابخانه فرانکفورت^۳ (تأسیس ۱۹۴۷) که از سال ۱۹۷۰ بخش آرشیو موسیقی را هم دربرمی‌گرفت، با عنوان «کتابخانه ملی آلمان» با هم ادغام شدند. این کتابخانه از سال ۱۸۴۸ با عنوان کتابخانه امپراتوری کار می‌کرد و از سال ۱۹۱۳ به‌عنوان کتابخانه واسپاری و مرکز اطلاعات کتابشناسی عمل می‌کند. این کتابخانه از نظر موقعیت سازمانی یک سازمان مستقل و کاملاً خودمختار است و نظارت بر آن با وزارت کشور می‌باشد.

فعالیت‌ها و خدمات:

مسئولیت اولیه کتابخانه طبق قانون، مجموعه‌سازی، فهرست‌نویسی و تهیه کتابشناسی از منابع زیر

است:

- تمامی انتشارات چاپی و الکترونیکی منتشرشده در آلمان از سال ۱۹۱۳ (صرف نظر از نوع مواد)

که در آینده انتشارات شبکه‌ای را نیز دربرخواهد گرفت؛

- تمامی انتشارات آلمانی‌زبان که از سال ۱۹۱۳ در خارج از کشور منتشر شده‌اند؛

1. Ddb: die deutsche bibliothek [national library of germany]. available at: <http://www.ddb.de/index-e.htm> (8 may 2003); Gabriel: gateway to europe's national libraries [germany]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/de-en.html> (19 agu. 2003)

2. Deutsche Buchere: Leipzig

3. Deutsche Bibliothek Frankrurt am Main

- تمامی ترجمه‌ها از انتشارات آلمانی‌زبان به زبان‌های دیگر، که از سال ۱۹۱۳ منتشر شده‌اند؛
- تمامی انتشارات به زبان‌های خارجی درباره آلمان که از سال ۱۹۱۳ در خارج از کشور منتشر شده‌اند؛

- آثار چاپی منتشرشده یا نوشته‌شده توسط مهاجران آلمانی‌زبان از سال ۱۹۳۳ تا ۱۹۴۵.

ناشران موسیقی و تولیدکنندگان موسیقی مدرن و ضبط‌شده، نسخه‌هایی از تمامی محصولات جدیداً منتشرشده در آلمان را در اختیار «آرشیو موسیقی آلمان در برلین»^۱ قرار می‌دهند.

رکوردهای کتابشناختی در مجموعه‌ها و سطوح مختلف و همچنین به‌صورت الکترونیکی در قالب «کتابشناسی ملی آلمان» منتشر می‌شوند. علاوه بر این، کتابخانه ملی آلمان تولیدکننده و تأمین‌کننده خدمات گوناگونی برای کتابخانه‌های علمی و عمومی، نشر و فروش کتاب‌های منتشرشده از سوی مؤسسه‌های علمی و مراکز کتابشناسی ملی خارجی است. این خدمات در طیف وسیعی از رسانه‌های مختلف (از برگه‌عنوان‌های متعارف گرفته تا دیسک، نوارهای مغناطیسی، لوح‌های فشرده و پایگاه اطلاعاتی پیوسته) ارائه می‌شوند.

مجموعه‌ها:

مجموعه‌ای که در کتابخانه لایپزیک نگهداری می‌شود، تمامی آثار منتشرشده از سال ۱۹۱۲ به بعد را دربرمی‌گیرد. مجموعه کتابخانه فرانکفورت شامل انتشارات سال ۱۹۴۵ به بعد، علاوه‌مدارک تبعیدیان آلمانی‌زبان در دوره ۱۹۴۵-۱۹۳۳ است.

تا پایان سال ۲۰۰۰ موجودی کتابخانه لایپزیک^۲ و فرانکفورت^۳ به شرح زیر است:

موجودی کتابخانه لایپزیک، حاوی ۹,۸۶۰,۴۶۹ اثر (به استثنای منابع خارجی از قبیل پروانه‌های ثبت نوآوری):

نمونه‌های کاغذی یا	۲,۲۹۲,۵۲۳	پایان‌نامه (چاپی یا	۱,۰۱۹,۰۹۷
کاغذ نقش‌دار		میکروفرم)	

-
1. Deutsche Musikarchiv Berlin
 2. Deutsche Bucherei Leipzig (DBL)
 3. Deutsche Bibliothek Frankfurt (DBF)

۲۸۱,۹۸۲	موسیقی چاپی	۱۸۱,۴۶۱	نقشه
۲۵۷,۹۸۵	نوار موسیقی	۵۵,۰۳۴	ادواری‌های جاری
۱۰۲	دست‌نویست مؤلف	۵۸۹,۴۱۹	میکروفرم
۲۴,۲۸۱	چاپ و گرافیک	۳۹,۶۴۲	نشریه‌ی الکترونیکی
۷۵۸	کتاب چاپ قدیم	۲۴۱۱	نوار ویدیویی
۲۰۷,۱۱۷	ترجمه	۲۹,۸۲۲	نوشته‌های تبعیدیان

موجودی کتابخانه فرانکفورت حاوی ۸,۱۰۵,۱۲۱ اثر:

۷۹۹,۶۷۰	میکروفرم	۷۴۰,۴۴۷	پایان‌نامه (به‌صورت چاپی، میکروفیلم یا پیوسته)
---------	----------	---------	--

۱۳۸,۱۲۳	نقشه	۴۷,۳۹۴	ادواری‌های جاری
۱۳۵۶	عکس و گرافیک	۳۹,۲۴۷	نشریه‌ی الکترونیکی
۱,۷۵۲	برگه‌ی تبلیغاتی	۵۷,۳۱۷	نوار ویدیویی
۱۸۶,۲۳۳	دست‌نویست مؤلف	۲۹۲,۵۴۳	نوشته‌های تبعیدیان

موجودی آرشیو موسیقی برلین، حاوی ۷۲۹,۳۳۲ اثر موسیقی ضبط‌شده، شامل:

۲۰۷,۱۴۴	دیسک فشرده	۲۰۵,۱۴۴	نوار طولانی
		۱۳۲,۵۳۷	اسناد ضبط‌شده‌ی تاریخی
		۴۵۹,۳۰۳ (که ۲۱۴,۰۰۰ آن مربوط به سال‌های ۴۷-۱۹۴۵ است)	اثر موسیقی چاپی

انتشارات:

- کتابشناسی ملی آلمان،

- فهرست ویژه‌ی ادواری‌ها، پایان‌نامه‌ها، گزارش‌ها، و متون چاپی موسیقی.

همکاری‌های بین‌المللی:

کتابخانه ملی آلمان به‌عنوان یک کتابخانه ملی، همکاری و ارتباط در سطح ملی و بین‌المللی را

تأمین می‌کند. حوزه‌های اصلی این همکاری‌ها عبارت‌اند از:

- توسعه و به‌کارگیری قواعد و استانداردهای مشترک در سطح ملی و بین‌المللی؛

- تولید و توزیع خدمات کتابشناختی متناسب با استفاده‌کنندگان؛
 - امکان استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی که به‌طور مشترک تأمین می‌شوند، بخصوص در حوزه‌ی داده‌های استاندارد شده؛
 - توسعه و کاربرد مهارت‌های جدید برای نگهداری طولانی‌مدت مواد از طریق همکاری‌های بین‌المللی؛
 - شرکت فعال در «کنفرانس کتابخانه‌های ملی اروپا»^۱؛
 - همکاری با یونسکو و «ایزو».
- شرایط و نحوه‌ی دسترسی:**
- کتابخانه ملی آلمان به‌عنوان کتابخانه مرجع عمومی، بدون هر محدودیتی در هر سه مکان قابل دسترسی است. برای اطلاعاتی که در پاسخ به درخواست‌های کتبی ارائه می‌شود باید طبق جدول رایج اجرت‌ها و غرامت‌ها، وجهی پرداخت شود.
- اطلاعات تماس:**

تلفن +496 97 566476

نمبر +496 97 566476

پایگاه وب <http://www.kb.nl/gabriel/en/countries.html>

<http://www.ddb.de/index-e.htm>

پست الکترونیکی info@dbf.ddb.de

نشانی
Deutsch Bibliothek
Zeppelinallee 4-8
D60325
Frankfurt
Germany

کتابخانه ملی اتریش

Osterreichische National Bibliothek (ONB)

تأسیس: قرن ۱۶

تاریخچه:

کتابخانه ملی اتریش جانشین قانونی کتابخانه دربار سلطنتی امپراتوری اتریش است. آغاز کار کتابخانه سابق دربار به نیمه دوم قرن ۱۴ باز می‌گردد که هابسبورگی‌ها شروع به جمع‌آوری نسخه‌های خطی یا سفارش‌دادن آن‌ها نمودند. در سال ۱۵۷۵ «هوگو بلوتیوس»^۱ به‌عنوان اولین کتابدار تمام‌وقت آن تعیین گردید. در ۱۵۹۰ این کتابخانه دارای ۹۰۰۰ جلد کتاب بود و بتدریج به‌منزله بزرگترین کتابخانه اروپا، به مجموعه آن افزوده شد و این وضع تا قرن نوزدهم ادامه داشت. بعد از انقراض امپراطوری در سال ۱۹۱۸ بتدریج به یک کتابخانه مدرن تبدیل شد. این کتابخانه باشکوه که بین سال‌های ۱۷۲۳ و ۱۷۲۶ در «جوزف اسپلاتز»^۲ ساخته شد، تمامی نسخه‌های خطی، کتاب چاپ قدیم، دست‌نوشته‌های نویسندگان، کتاب‌های چاپی، نقشه‌ها، کره‌های جغرافیایی و گراورهای مسی تا اواخر قرن ۱۹ را در خود جای می‌داد. سپس مجموعه‌های تخصصی مختلف، به ساختمان‌های ضمیمه کتابخانه سلطنتی منتقل شد. کتابخانه در سال ۱۹۴۵، «کتابخانه ملی اتریش» نام گرفت. در سال ۱۹۶۷ سالن‌های مرکزی مطالعه (مانند سالن مطالعه اصلی و سالن مطالعه ادواری‌ها) به قصر جدیدی در «هلدن پلاتز»^۳ منتقل شد.

1. Hugo Blotius

2. Josefsplatz

3. Heldenplatz

ساختمان:

ساختمان کتابخانه در سال ۱۷۲۳ در دربار وین بر پا شد و از آن تاریخ تاکنون گسترش یافته است. آخرین گسترش، چهار طبقه زیر زمین است که گنجایش ۴ میلیون کتاب را دارد. در سال ۱۹۹۲ نیز فضای زیرزمینی و سالن‌های مطالعه اضافی گشایش یافت.

بخش‌ها:

- روابط عمومی
- آموزش
- حفاظت و نگهداری
- خدمات اطلاع‌رسانی و مرجع
- تحقیقات
- خدمات بازیابی اطلاعات
- خدمات سریع
- امانت
- فراهم‌آوری مواد و خدمات کتابشناسی ملی
- روزنامه‌ها و نشریات

فعالیت‌ها و خدمات:

- آرشیو و دسترس‌پذیرکردن تمامی نوشته‌های اتریش (واسپاری نسخه‌های اجباری طبق قانون رسانه‌ها)؛
- اقدام به‌عنوان مرکز برنامه‌ریزی برای کتابخانه‌های تحقیقاتی، پایگاه اطلاعاتی پایاندها، فهرستگان تک‌نگاشت‌های کتابخانه‌های تحقیقاتی از سال ۱۹۳۰؛
- گردآوری و دسترس‌پذیرکردن آثار بیشتری در باره اتریش یا اتریشی‌ها از خارج کشور؛
- تحقیق‌بخشیدن به وظایف محوری در کتابداری اتریش (مانند انتشار کتابشناسی اتریش، پایگاه اطلاعاتی ادواری‌های اتریش، آموزش کتابداری)، خدمات تحقیقاتی و مرجع، خدمات بازیابی اطلاعات، و اطلاع‌رسانی.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

خدمات پیوسته کتابخانه ملی اتریش از دیگر خدماتی است که امکان دسترسی به فهرست‌های کتابخانه و پایگاه‌های تخصصی کتابشناسی ملی و همچنین خدمات الکترونیکی از طریق پست الکترونیکی و کمک به پژوهش اطلاعات الکترونیکی را فراهم می‌کند. موجودی کتابخانه در قالب دو فهرست پدیدآورنده و فهرست موضوعی، و نیز فهرست «شبکه انجمن کتابخانه‌های اتریش» ارائه

می‌شود. خدمات پیوسته کتابخانه ملی اتریش دسترسی به فهرست‌ها، پایگاه‌های اطلاعاتی و مراکز سندداری کتابخانه را فراهم می‌کند.

مجموعه‌ها:

در حدود ۶,۴۰۵,۵۷۹ اثر موجود در کتابخانه ملی اتریش، آن را به بزرگترین کتابخانه اتریش تبدیل کرده است. مجموعه منابع این کتابخانه در سال ۲۰۰۲ به شرح زیر بوده است:

کتاب چاپی	۲,۸۸۴,۴۶۳	پهن برگ	۲۶۱,۳۴۰
روزنامه‌ها و نشریات جاری	۱۱,۱۱۰	موسیقی چاپی	۱۲۶,۷۱۹
نسخه‌های خطی	۴۳۰,۸۸۳	طومار پاپیروس	۱۴۰,۴۸۶
دستنویشت نویسنده	۳۸۰,۹۷۵	میکروفرم	۱۶,۸۹۴
مواد چاپی و پیاپی‌ها	۳,۲۲۶,۳۰۳	نقشه	۲۵۸,۷۸۷
مواد سمعی و بصری	۲۸,۰۳۴	اسناد تصویری	۱,۶۵۶,۷۵۶
آثار موزه بین‌المللی اسپرانتو	۱۰۰,۹۶۴	مدرک تصویری	۱,۵۰۷,۷۵۶

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب‌های چاپ قدیم، نقشه، مجموعه پاپیروس، متن چاپی موسیقی، نسخه خطی موسیقی، مجموعه تصویر، تمثال، آرشیو عکس و نگاتیو، جزوه و پوستر، گرافیک، مواد سمعی و بصری، مواد صوتی، میکروفرم، آثار موزه بین‌المللی اسپرانتو.

انتشارات:

گزارش سالانه موزه‌ها و کتابخانه‌ها، کاتالوگ نمایشگاه، گزارش از مجموعه پاپیروس، «کتابشناسی ملی اتریش» (هر دو هفته یک‌بار) از سال ۱۹۴۶ به بعد، و «پالاتینا-ناچریچتن»^۱.

شرایط و نحوه دسترسی:

کتابخانه ملی اتریش برای تمامی مراجعه‌کنندگان بالاتر از ۱۶ سال به‌طور رایگان و بدون استثنا قابل دسترسی است. منابع کتابخانه صرفاً در داخل کتابخانه قابل استفاده است و امانت آن‌ها در موارد خاص امکان‌پذیر است.

اطلاعات تماس:

تلفن 443153410

نمبر 443153410437

پایگاه وب <http://www.onb.ac.at/index-eng.htm>

پست الکترونیکی and@griel.onb.ac.at

نشانی Soterrei Chisch Nationalbibliothek
Josfplatz 1015
Wien
Austria

کتابخانه ملی ازبکستان

National Library of Uzbekistan (NLU)^۱

تأسیس : ۱۸۷۰

تاریخچه:

کتابخانه ملی ازبکستان که رسماً «کتابخانه دولتی علیشیر نوایی» نامیده می‌شود، در سال ۱۸۷۰ با مجموعه‌ای بالغ بر ۲۰۰۰ جلد کتاب تأسیس شد. اکثر کتاب‌های این کتابخانه از طریق دریافت نسخه‌های رایگان یا خرید از مردم، و تعدادی نیز از طریق انتقال از کتابخانه‌های شهرهای بخارا و سمرقند تأمین گردیده است. بیشتر این کتاب‌ها به زبان روسی، ترکی، عربی، فارسی و زبان‌های اروپایی است. متأسفانه در آتش‌سوزی سال ۱۹۹۷ بسیاری از نقشه‌ها، اسناد و کتاب‌های نفیس این کتابخانه از میان رفت.

کارکنان:

۲۲۰ نفر کتابدار متخصص در این کتابخانه فعالیت دارند.

مجموعه‌ها:

تا سال ۱۹۹۹ مجموعه منابع این کتابخانه به ۵,۰۰۰,۰۰۰ جلد رسید که علاوه بر کتب چاپی، اسناد آرشیوی، ریزنگار و میکروفیلم، نقشه، صفحه گرامافون، فیلم و مدارک دیگر را نیز شامل می‌گردد.

۱. چرمی، داود. ازبکستان. تهران وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۷۵، ص ۴۲.

The World of Learning: International Guide to the Academic World. Europa Publications, London.

مجموعه نسخه‌های خطی کتابخانه بالغ بر ۱۵,۰۰۰ جلد بوده که بخشی از آن در سال ۱۹۴۸ در اختیار «مؤسسه شرق‌شناسی ابوریحان بیرونی» قرار گرفته است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، کتاب‌های چاپ قدیم، متن موسیقی، نقشه، و مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی ازبکستان.

اطلاعات تماس:

تلفن + (998-71) 1391658

نمبر + (998-71) 1330908

پایگاه وب <http://www.nla.gov.au/initives/meetings/cdnl/2003/uzbekistan.rtf>

نشانی National Library of Uzbekistan
Tashkent, 700047
St Hkorezmskay St.
Uzbekistan

کتابخانه ملی اسپانیا

Biblioteca Nacional de Espania (BNE)¹

تأسیس: ۱۷۱۲

تاریخچه:

کتابخانه ملی اسپانیا در سال ۱۷۱۲ توسط فیلیپ پنجم و به عنوان «کتابخانه قصر»^۲ تأسیس شد. پیش از قانون واسپاری کنونی، یک فرمان سلطنتی ناشران را ملزم می ساخت یک نسخه از کتاب های منتشر شده در اسپانیا را در کتابخانه به ودیعه بگذارند. در سال ۱۸۳۶ کتابخانه از کنترل پادشاهی خارج شد و زیر نظر هیئت دولت درآمد و برای اولین بار نام کتابخانه ملی بر آن نهاده شد. در خلال قرن ۱۹ بیشتر کتاب های قدیمی و بالارزشی که هم اکنون در اختیار کتابخانه قرار دارند، گردآوری شدند و این امر از طریق خریداری، اهدا یا دریافت مجموعه های توقیف شده ی فرقه های دینی محقق شد. کتابخانه ملی عالی ترین مؤسسه کتابداری کشور و سرپرست «نظام کتابخانه های اسپانیا» است. این کتابخانه یک مؤسسه مستقل از لحاظ اداری، و وابسته به وزارت فرهنگ و آموزش می باشد. کتابخانه دارای شخصیت حقوقی است و توانایی انجام اقدامات لازم در جهت تحقق اهداف خود را دارا می باشد و به موجب مقرراتی اداره می شود که در قانون بودجه عمومی وضع شده است.

بخش ها:

- روابط مؤسسه ای، همکاری های فرهنگی و توسعه؛

- موزه کتاب و ارتباطات

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [spain]. available at:

<http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/es-en.html>

2. Palace Library

- سفارش
- کنترل کتابشناختی
- مرجع
- مجموعه‌های تخصصی
- حفاظت و نگهداری
- کارکنان و اداره داخلی

فعالیت‌ها و خدمات:

- گردآوری، فهرست‌نویسی و نگهداری مجموعه کتاب‌های چاپی، نسخه‌های خطی، مواد غیرکتابی، پایندها و تکی‌نگاشت‌ها در قالب‌بندی‌های مختلف رسانه‌ای که به یکی از زبان‌های رسمی اسپانیا و دیگر زبان‌ها، به‌منظور کمک به پژوهش و فرهنگ، و ترویج دانش موجود در این مجموعه‌ها تهیه شده؛

- تشویق پژوهش (بویژه در زمینه علوم انسانی) از طریق مشاوره، مطالعه، امانت و تکثیر منابع تشکیل‌دهنده مجموعه؛

- گسترش نظارت بر قانون واسپاری به‌منظور تولید و به جریان انداختن اطلاعات در امر تولیدهای نوشتاری اسپانیا؛

- فراهم‌آوردن خدمات ارزیابی و مطالعه که ممکن است وزارت کشور در زمینه کتابداری و کتابشناسی و نیز در حوزه‌های نگهداری، فراهم‌آوری و گردش میراث نوشتاری لازم داشته باشد.

- گسترش برنامه‌های پژوهشی و همکاری با دیگر کتابخانه‌ها و مؤسسه‌های علمی- فرهنگی که می‌تواند به اجرای بهتر وظایف کتابخانه کمک کند؛

- اجرای برنامه‌های پژوهشی، و توسعه و هماهنگ‌کردن و ترویج آن‌ها در حوزه‌هایی که تحت اختیار کتابخانه است؛

- هر وظیفه دیگری که در چارچوب عملکرد کتابخانه ملی ممکن است طبق قوانین و مقررات برای کتابخانه مقرر شود.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- «آپک» کتابخانه ملی

- فهرستگان ملی

- خدمات وب جهانی گستر

- کتابشناسی ملی اسپانیا

- فهرست مشترک پایاندهای اسپانیا

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی مرکز اصلی اطلاعات و مدارک مکتوب فرهنگ اسپانیایی است. مجموعه کتابخانه ملی

حاوی منابع زیر است:

کتاب	۴,۰۰۰,۰۰۰	روزنامه	۱,۶۱۰
جزوه	۲,۶۹۷,۴۹۵	پایند	۸۳,۱۰۰
نسخه خطی	۲۵,۰۰۰	طرح	۲۵,۷۰۰
کتاب چاپ قدیم	۳,۰۰۹	گراور	۶۷۴,۰۰۰
کتاب کمیاب	۲۳۷,۹۷۰	عکس	۱,۰۰۰,۰۰۰
کارت پستال	۴۶۲,۰۰۰	پوستر	۹۱۸,۷۰۰
ورقه تعلیق	۹۸,۰۰۰	نقشه	۱۰۴,۰۱۶
نت موسیقی	۲۰۹,۶۸۵	ماده صوتی	۳۱۰,۶۳۳
ماده دیداری و شنیداری	۲۶,۰۱۶	میکروفرم	۱۰۵,۸۰۰
فایل الکترونیکی	۶,۵۹۸		

حوزه‌های موضوعی:

علوم انسانی، فرهنگ اسپانیا.

ورودی‌ها:

کتاب، نسخه خطی، کتاب‌های چاپ قدیم، کتاب کمیاب، جزوه و برگه، نشریه، عکس و مواد چاپی،

ترسیم، پوستر، کارت پستال، نقشه، متن موسیقی، مواد صوتی، نوار ویدیویی، میکروفرم، و

انتشارات:

فهرست مشترک پایاندهای اسپانیا، کتابشناسی ملی اسپانیا.

همکاری‌های بین‌المللی:

شرکت در «کنفرانس کتابخانه‌های ملی اروپا»^۱، «ایفلا»، و همکاری با کتابخانه‌های دیگر کشورها.

شرایط و نحوه دسترسی:

کتابخانه ملی به روی تمامی کسانی که نیاز به مدارکی دارند که در کتابخانه‌های عمومی اسپانیا یافت نمی‌شوند باز است، اما خوانندگان ملزم به تهیه یک مجوز هستند.

اطلاعات تماس:

تلفن 580789982

نمبر 5807881

پایگاه وب <http://www.bne.es/>

نشانی Biblioteca Nacional
Paseo De Recoletos, 20
28071 Madrid
Spain

کتابخانه ملی استرالیا

National Library of Australia (NLA)¹

تأسیس: ۱۹۰۱

تاریخچه:

کتابخانه ملی استرالیا در شهر کوچک و زیبای کانبرا که پایتخت استرالیا است قرار دارد. این کتابخانه بزرگ‌ترین کتابخانه استرالیا و یکی از مهم‌ترین کتابخانه‌های پژوهشی و ارجاعی آن کشور به شمار می‌آید. تاریخچه کتابخانه ملی استرالیا به سال‌های نخستین بعد از تشکیل فدراسیون ایالت‌های مشترک المنافع در ۱۹۰۱ باز می‌گردد. در آن زمان «کتابخانه مجلس مشترک المنافع»^۲ هم به مجلس فدرال و هم به مردم خدمت می‌کرد. در ۱۹۲۷، کتابخانه ملی استرالیا همراه با مجلس، از ملبورن به کانبرا انتقال یافت. ماده قانونی «کتابخانه ملی» (۱۹۶۰) رسماً کتابخانه ملی را از کتابخانه مجلس مجزا کرد و در اگوست ۱۹۶۸ ساختمان جدیدی برای مجموعه و خدمات روبه‌افزایش کتابخانه ملی در کناره دریاچه برلی گریفین^۳ افتتاح شد. در ۱۹۹۱، در طراحی طبقه همکف ساختمان جدید تغییراتی داده شد تا محل‌هایی به‌عنوان مرکز بازدیدکنندگان^۴ و سالن نمایشگاه در آن تعبیه گردد. در این محل‌ها جنبه‌های جالبی از مجموعه ملی به نمایش گذاشته شده است. در اوایل ۱۹۹۴، مسئولیت‌های کتابخانه ملی استرالیا توسعه یافت و این کتابخانه تأسیس «نمایشگاه ملی نقاشی چهره»^۵ استرالیا را به عهده گرفت.

۱. بیگدلی، زاهد. «کتابخانه ملی استرالیا». فصلنامه کتاب، دوره هشتم، شماره سوم، پاییز ۱۳۷۶: صص ۱۶-۱۱.

2. Commonwealth Parliamentary Library

3. Lake Burley Griffin

4. Visitor Centere

1. National Portrait Gallery

بخش‌ها:

کتابخانه ملی استرالیا در پنج طبقه ساخته شده و طبقات مختلف آن شامل بخش‌های زیر است:

- تئاتر
- سالن مطالعه تاریخ شفاهی
- سالن مطالعه نقشه‌ها
- فروشگاه
- سالن مطالعه روزنامه‌ها و ریزنگاشت‌ها
- رستوران محل نمایشگاه‌ها
- کافه تریا
- سالن مطالعه نسخه‌های خطی
- مرکز دیدارکنندگان
- اغذیه فروشی
- سالن مطالعه مجموعه‌های آسیایی
- سالن مطالعه اصلی
- سالن مطالعه مواد مصور
- سالن مطالعه فیلم و ویدئو

فعالیت‌ها و خدمات:

وظیفه اصلی کتابخانه ملی استرالیا حفظ و توسعه مجموعه‌ای ملی از مواد کتابخانه‌ای به‌منظور ثبت و ضبط میراث فرهنگی مکتوب مردم آن کشور است. این کتابخانه ضمناً طیف وسیعی از مواد و مطالب دیگر را گردآوری می‌کند و با فراهم‌آوردن امکان دسترسی مردم به مجموعه‌های مختلف از طریق ارائه خدمات به جامعه و شبکه کتابخانه‌های استرالیا، نقش خود را کامل‌تر ایفا می‌کند.

ترکیب فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطات دوربرد، دامنه و کیفیت خدماتی را که کتابخانه‌ها می‌توانند ارائه دهند دگرگون کرده است. خدمات پایگاه‌های اطلاعاتی، دسترسی به آثار و نوشته‌های جهانی درباره تمام موضوعات از طریق رایانه‌های موجود در کتابخانه‌های اختصاصی، دانشگاهی، ایالتی و برخی کتابخانه‌های عمومی استرالیا را مقدور ساخته است.

کتابخانه ملی استرالیا و کتابخانه «سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی مشترک‌المنافع»^۱ در آن کشور، در اوایل دهه هفتاد پیشرو این خدمات در استرالیا بودند. امکانات خدمات پیوسته از سال ۱۹۷۳ به بعد با استفاده از شبکه اختصاصی سازمان مذکور^۲ توسط آن سازمان به وجود آمد و به اعضای سازمان، و معدودی از افراد متفرقه خدماتی ارائه می‌نمود. کتابخانه ملی استرالیا به‌سرعت به خدمات پیوسته روی آورد و در ۱۹۷۷ با کمک یک شرکت استرالیایی، «شبکه اطلاعاتی استرالیا» (آزینت)^۳

1. Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization (CSIRO)

2. CSIRONET

1. Australian Information Network (Ausinet)

را پایه‌گذاری کرد. «آزینت» خدمات چندین پایگاه اطلاعاتی استرالیا (از جمله خدمات «شبکه کتابشناختی ملی استرالیا»)^۱ را عرضه می‌دارد.

اهداف اصلی کتابخانه ارائه خدمات اطلاعاتی، جمع‌آوری منابع کتابخانه‌ای، و تهیه کتابشناسی‌ها است. گسترش و حمایت از استفاده مشترک از منابع و خدمات تعاونی، حفظ، و نگهداری منابع کتابخانه‌ای از دیگر اهداف این کتابخانه است.

خدمات برای مردم: هرکس که نیاز اطلاعاتی دارد می‌تواند به کتابخانه ملی استرالیا مراجعه کند. مواد موجود در مجموعه‌های کتابخانه به امانت داده نمی‌شوند و فقط در محل کتابخانه می‌توان از آن‌ها استفاده کرد. این کتابخانه در برنامه‌های امانت بین کتابخانه‌ای اشتراک مساعی دارد. کارکنان کتابخانه ملی استرالیا برای کمک به مراجعان و پاسخگویی به آنان، در تمام سالن‌های مطالعه حضور دارند.

فهرست رایانه‌ای همگانی (آپک) و پایانه‌های همگانی دیسک‌های فشرده، یک مجموعه باز از منابع مرجع، قفسه‌های نمایش کتب و نشریات ادواری جدید و همچنین امکانات و وسایل تکثیر در سالن مطالعه اصلی قرار دارند. ضمناً امکاناتی برای افرادی که دارای معلولیت هستند در این محل موجود است که از آن جمله دستگاه ضبط‌صوت و رایانه‌های ویژه معلولانی را که از صندلی چرخدار استفاده می‌کنند می‌توان برشمرد. استفاده از تمام خدمات موجود در سالن مطالعه رایگان است، ولی ارائه برخی از خدمات و مواد تولیدی مانند انتشارات کتابخانه ملی، اجاره فیلم و نوار ویدیویی، کاوش‌های رایانه‌ای، تهیه مدرک، تکثیر و تهیه عکس در قبال دریافت وجه صورت می‌گیرد. به طور کلی، امکان مرور اجمالی مجموعه کتابخانه مقدور نیست. جزئیات مربوط به موجودی کتابخانه در فهرست رایانه‌ای همگانی کتابخانه در دسترس است و مراجعان می‌توانند با پرکردن برگه مشخصات کتاب درخواستی و تحویل آن به کارکنان کتابخانه، از آنان بخواهند مواد درخواستی را در اختیارشان بگذارند.

خدمات به کتابخانه‌ها: کتابخانه ملی استرالیا به عنوان کتابخانه پیشرو، وظایف متعددی در قبال جامعه کتابخانه‌های آن کشور دارد. این کتابخانه نقش کانون ملی کتابخانه‌های آن کشور را ایفا می‌کند و طیف وسیعی از خدمات اشتراک منابع و خدمات رایانه‌ای را تدارک دیده و پشتیبانی می‌کند. کتابخانه ملی استرالیا به دولت فدرال و همچنین دیگر کتابخانه‌ها در باره موضوعاتی که بر شبکه

کتابخانه‌های استرالیا و خدمات آن‌ها اثر می‌گذارند خدمات رایزنی و مشورتی می‌دهد.

نمایشگاه ملی نقاشی چهره: این نمایشگاه در روز سی‌ام مارس ۱۹۹۴ رسماً گشایش یافت و کتابخانه ملی استرالیا مسئولیت اداره و پیشبرد این پروژه مهم و جالب را بر عهده دارد. «نمایشگاه ملی نقاشی چهره» از طریق برنامه نمایشگاهی خود، نمایشگاه‌هایی از مجموعه نقاشی‌های عمومی و خصوصی در سراسر استرالیا برگزار می‌کند.

دیگر خدمات جنبی و امکانات:

تمام سالن‌های مطالعه و محل نمایشگاه‌ها برای افرادی که از صندلی چرخدار استفاده می‌کنند قابل دسترسی هستند. برای افرادی که معلولیت دارند در محل‌های مناسب، تلفن و دستشویی تعبیه شده است. محل خاصی در پارکینگ برای افراد معلول در نظر گرفته شده که می‌توانند از همان محل مستقیماً به سالن کتابخانه وارد شوند. «مرکز دیدارکنندگان» که ویژه میهمانان و دیدارکنندگان از کتابخانه ملی استرالیا می‌باشد علاوه بر اینکه اطلاعات کلی درباره کتابخانه در اختیار آنان می‌گذارد، برنامه‌هایی درباره مجموعه‌ها و خدمات کتابخانه ارائه می‌دهد. «ماهانمۀ خبری کتابخانه ملی استرالیا»^۱ در این قسمت موجود است و به‌رایگان در اختیار افراد قرار می‌گیرد. «سالن نمایشگاه» با برنامه‌های متنوع خود، جنبه‌های مختلف میراث فرهنگی استرالیا را به نمایش می‌گذارد و فرصت مناسبی برای مشاهده مواد برجسته‌ای که از مجموعه کتابخانه انتخاب شده‌اند پدید می‌آورد. «فروشگاه» کتابخانه ملی استرالیا طیف وسیعی از رمان‌های استرالیایی، شعر، تاریخ، زندگینامه، و کتب کودکان و همچنین کارت پستال، نوشت افزار، نوارهای ویدیویی و انواع بازی‌های معمایی و سرگرمی را عرضه می‌دارد. برخی از امکانات و فضاهای کتابخانه برای اجاره در اختیار عموم گذاشته می‌شود. انتشارات کتابخانه ملی استرالیا نیز در این فروشگاه موجود است. شعار کتابخانه ملی استرالیا این است: خدمت به ملت، دسترسی به دنیا.^۲

کارکنان:

کل کارمندان این کتابخانه ۵۸۹ نفر است که ۲۲۴ نفر آن متخصص و کارشناس هستند.

-
1. National Library of Australia News
 1. Service of the Nation Access to the Globe

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی استرالیا مجموعه‌های وسیعی از کتب، نشریات ادواری، روزنامه‌ها، ریزنگاشت‌ها، نسخه‌های خطی، نقشه‌ها، آثار موسیقی، عکس‌ها، فیلم‌ها، نوارهای ویدیو و نوارهای تاریخ شفاهی را در خود جای داده است. دسترسی به بخش عظیمی از این مجموعه از طریق سالن مطالعه اصلی امکان‌پذیر است. سالن‌های مطالعه تخصصی مختلف، امکان دسترسی به دیگر مواد کتابخانه را فراهم می‌آورند. این کتابخانه ضمناً بزرگ‌ترین مجموعه کتب نایاب و کتب چاپی قبل از ۱۸۰۰ در استرالیا را در اختیار دارد. علاوه بر مواد مربوط به استرالیا، کتابخانه ملی استرالیا دارای مجموعه وسیعی از آثار خارجی است که در آن تأکید خاصی بر مواد مربوط به آسیا به چشم می‌خورد. از آغاز پیدایش کتابخانه ملی استرالیا، این کتابخانه به گردآوری مواد انفرادی و مجموعه‌های مهم همت گمارده است که می‌توان از یادداشت‌های روزانه «جیمز کوک» با عنوان «تلاش»، و نسخه دستنوشته «دیوید ویلیامسون» نام برد.

مجموعه کتابخانه ملی استرالیا تا سال ۲۰۰۲ به شرح زیر می‌باشد:

۵۶۶,۰۶۶	عکس	۲,۵۴۲,۳۸۶	پایان‌نامه‌ها و میکروفیلم‌ها
۵۶۳,۵۹۸	نقشه	۱۸۲,۷۴۱	پیاپی‌ها
۱۰,۴۹۳	نسخه خطی	۱۴,۹۹۳	فیلم و ویدیو کاست
		۷۲۷	رسانه‌های الکترونیکی

همکاری‌های بین‌المللی:

کتابخانه ملی استرالیا خدمات مختلفی در زمینه‌های مرجع، تحویل مدرک، و فهرستنویسی به شبکه کتابخانه‌های استرالیا و همچنین به کتابخانه‌های خارج از کشور ارائه می‌دهد. این کتابخانه به تلاش خود برای برقراری ارتباط الکترونیکی با دیگر کتابخانه‌ها، مؤسسات و شبکه‌های خارج از کشور ادامه می‌دهد. پیوندهای فرهنگی و اقتصادی استرالیا با منطقه آسیا و اقیانوسیه در همکاری‌های مشترک با کتابخانه‌های ملی کشورهای این منطقه انعکاس یافته است. کتابخانه ملی استرالیا از طریق برنامه‌های بین‌المللی خود، کتابخانه‌های ملی در سراسر منطقه آسیا و اقیانوسیه را با ارائه آموزش، تجهیزات، و تهیه کتاب مساعدت می‌کند.

از دیگر فعالیت‌های اساسی این کتابخانه تأسیس «شبکه کتابشناسی استرالیا» در سال ۱۹۸۱ بود.

این شبکه در واقع شبکه ملی استفاده مشترک از منابع است که در آن حدود ۸ میلیون منبع وجود دارد و علاوه بر استفاده‌های فهرست‌نویسی، کتابخانه‌های سراسر کشور را برای استفاده مشترک از منابع یکدیگر و امانت بین کتابخانه‌ای کمک می‌کند. در سال ۱۹۹۱ بیش از ۱۱۰۰ کتابخانه از امکانات این شبکه استفاده کرده‌اند. کتابخانه ملی از سال ۱۹۸۰ نقش عمده‌ای در هدایت و راهنمایی دیگر کتابخانه‌های استرالیا به عهده داشته است. در سال ۱۹۸۸ گردهمایی کتابداران استرالیا را تشکیل داد که در آن تصمیماتی در باب خدمات کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی تا سال ۲۰۰۰ گرفته شد. در سال ۱۹۹۳ در کنفرانس «به‌سوی فدراسیون ۲۰۰۱»^۱ که بر همین مبنا برنامه‌ریزی شده بود، دستور جلسه مشابهی برای گسترش و کنترل دستیابی به مجموعه استرالیا تهیه شد.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن +616 262 141,262 1269

نمبر +616 273 2719

پایگاه وب <http://www.nla.gov.au/initiatives/index.html>

پست الکترونیکی docss@nla.gov.au

نشانی National Library of Australia
Parkes Place,
Canberra
Act 2600
Australia

1. Towards Federation 2001

2. National Library of Australia. available at: <http://www.nla.gov.au> (2 aug. 2003)

کتابخانه ملی استونی

Eesti Rahvusraama Tukogu

تأسیس: ۱۹۱۸

تاریخچه:

در ۲۱ دسامبر ۱۹۱۸ حکومت جمهوری استونی تصمیم به تأسیس یک کتابخانه دولتی گرفت. مجموعه اولیه کتابخانه شامل ۲۰۰۰ جلد کتاب لازم برای قانونگذاری و حکومت‌داری بود که اولین مراجعه‌کنندگان آن اعضای پارلمان بودند. کتابخانه در کاخ «تومپی» (مقر پارلمان) قرار داشت. بعد از اشغال این کشور توسط شوروی سابق، این کتابخانه به یک کتابخانه عمومی تبدیل شد که همانند کتابخانه‌های اتحاد جماهیر شوروی اداره می‌شد. هر گونه ارتباط با کتابخانه‌های خارجی دشوار بود و انتشارات روسی غالب مجموعه منابع این کتابخانه را تشکیل می‌داد. مجموعه انتشارات استونی در مجموعه‌هایی با دسترسی محدود قرار داده شد، اما این عمل باعث حفظ آن‌ها از نابودی نشد. این کتابخانه از سال ۱۹۸۸، جایگاه کتابخانه ملی را پیدا کرده است. یک سال بعد در نتیجه تغییرات سیاسی در اتحاد شوروی، فراهم آوردن خدمات اطلاعاتی برای بخش‌های نوظهور حکومتی و قانونگذاری محلی ضرورت پیدا کرد.

ساختمان کتابخانه:

در بین سال‌های ۱۹۹۳-۱۹۸۵ ساختمان جدید کتابخانه ملی استونی در هشت طبقه تأسیس شد. این مجموعه بزرگترین کتابخانه در کشورهای حوزه بالتیک است و گنجایش ۸۲۰ نفر را در ۲۶ اتاق

مطالعه دارد، و مخزن‌های آن برای نگهداری ۵ میلیون جلد کتاب، طراحی شده.

فعالیت‌ها و خدمات:

- هدف کتابخانه ملی مجموعه‌سازی، ذخیره و در دسترس قرار دادن میراث ملی کشور می‌باشد.
- این کتابخانه همچنین یک کتابخانه پارلمانی با هدف ارائه خدمات اطلاعاتی به پارلمان استونی، به حکومت، و به مؤسسه‌های دولتی، از طریق گردآوری مطالب چاپی درباره حقوق و تاریخ و سیاست، و دریافت مدارک حقوقی و ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی است.
- یک کتابخانه تحقیقاتی در حوزه علوم انسانی است، با این هدف که اطلاعات آن برای فعالیت‌های تحقیقی در زمینه علوم انسانی و علوم اجتماعی مورد استفاده قرار گیرد.
- یک مرکز اطلاع‌رسانی است که خدمات آن (به شرط آن که جستجو، پیوسته باشد) مبتنی بر استفاده از پایگاه داده‌های محلی و ابزارهای مرجع دیگر می‌باشد.
- یک مرکز تحقیق درباره کتاب است که تحقیق در علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی را دنبال می‌کند و مسئولیت فعالیت‌های توسعه‌ای در این زمینه را بر عهده دارد.
- یک مرکز فرهنگی است که کتاب‌های گوناگون و هنری عرضه‌شده، در آن نگهداری می‌شوند و نیز محلی است برای برگزاری کنفرانس‌ها، برنامه‌های تئاتر، نمایش فیلم، و دیگر فعالیت‌های فرهنگی.
- مکانی است که «انجمن کتابداران استونی» در آن مستقر می‌باشد و تنها نشریه علمی استونی برای کتابداران با نام «ژورنال کتابخانه» در آنجا منتشر می‌شود.
- مرکزی برای پژوهش در زمینه حفظ و نگهداری منابع کتابخانه‌ای در استونی است.
- دفتر ملی «شابک» و «شابپ»، و همچنین محل انتشارات کتابشناسی ملی و دیگر مواد کتابخانه‌ای است.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

فهرست مشترک کتابخانه‌ای و خدمات وب.

مجموعه‌ها:

هم اکنون کتابخانه ملی استونی منابع چاپی، دیداری و شنیداری، لوح‌های فشرده و نیز مجموعه‌های هنری مانند کتاب (در زمینه معماری)، کارت پستال، پوستر یا هر زمینه هنری دیگر را

طبق وظیفه قانونی خود گردآوری می‌کند. اصول فراهم‌آوری منابع ملی در قانون «نسخه‌واسپاری اجباری» تعیین شده که به‌موجب آن، دو نسخه از هر اثر منتشرشده و یک نسخه از آثار دیداری و شنیداری که در استونی منتشر شده‌اند به کتابخانه ملی فرستاده می‌شوند. مجموعه کتابخانه از طریق خرید منابع تکمیل می‌شود. اصول فراهم‌آوری منابع خارجی از جایگاهی که کتابخانه به‌عنوان یک کتابخانه ملی دارد، و از حوزه‌هایی که برای فراهم‌آوری تعیین شده‌اند ناشی می‌شود. کتابخانه ملزم به مبادله کتاب در سطح گسترده است و در حدود ۴۰۰ طرف همکاری در سراسر جهان دارد. همکاری با شرکا و سفارتخانه‌های خارجی واقع در استونی این امکان را برای کتابخانه فراهم آورده که سالن‌های مطالعه مختص برخی کشورها (از جمله سوئد و دیگر کشورهای آلمانی شمال اروپا، سوئیس، اتریش، آلمان، فرانسه و امریکای لاتین) را به‌وجود آورد. خدمات امانت بین کتابخانه‌ای نیز به‌طور گسترده ارائه می‌شوند. مجموعه کتابخانه ملی استونی در تاریخ اول ژانویه ۲۰۰۰ با تعداد کل ۳,۱۲۰,۰۲۵ نسخه عبارت بودند از:

کتاب	۲,۰۱۸,۰۸۸	مواد گرافیکی	۶۱,۱۲۷
نشریات ادواری	۱۵,۳۲۵	موسیقی	۱۱۳,۳۹۶
منابع دیداری و شنیداری	۳۰,۵۸۳	میکروفیلم	۴,۷۶۰
نسخه‌های خطی	۱۴۶	میکروفرم	۲۶,۸۲۷
منابع الکترونیکی	۵۹۶	دیسک فشرده	۴۶۶
دیگر مواد کتابخانه‌ای	۵۸,۰۰۶		

حوزه‌های موضوعی :

حقوق، اقتصاد، علوم سیاسی، علوم انسانی و اجتماعی.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه‌های خطی، نقشه، متن موسیقی، مواد صوتی، میکروفرم، میکروفیلم، منابع دیداری و شنیداری، منابع الکترونیکی.

انتشارات:

تنها نشریه علمی استونی برای کتابداران با نام «کتابداری»^۱ (که هر دو ماه یکبار منتشر می‌گردد)، تهیه و انتشار کتابشناسی ملی.

شرایط و نحوه دسترسی عمومی:

کتابخانه ملی استونی به روی عموم باز است. تنها شرط پذیرش در کتابخانه داشتن کارت مطالعه می‌باشد که بر اساس کارت شناسایی رسمی برای افراد صادر می‌شود. برای استفاده یکروزه نیز گواهی‌های یکروزه صادر می‌شود. تنها در سالن‌های مطالعه کتابخانه می‌توان از منابع کتابخانه استفاده کرد.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن 322453345

نمابر 3722453334

پایگاه وب <http://www.nlib.ee/inglise/rr/irro2.html>

نشانی
Nationl library of Estonia
Tonismagiz
Tallinn EEoleo
Estonia

1. Raamatukogu

1. National Library of Estonia. available at: <http://www.nlib.ee/inglise/index.htm> (5 nov. 2003).

کتابخانه ملی الجزایر

bibliothèque Nationale d' Algerie

تأسیس: ۱۸۳۵

تاریخچه:

کتابخانه ملی الجزایر که در سال ۱۸۳۵ به ابتکار «جنتی دوبوسی»^۱ نایب غیرنظامی سلطان الجزیره تأسیس شد، از سال ۱۹۸۲ به عنوان مؤسسه‌ای عمومی، تحت نظارت وزارت فرهنگ این کشور قرار گرفت و قدیمی‌ترین مؤسسه فرهنگی الجزایر به شمار می‌رود. نخستین محل این مؤسسه، ساختمانی با مالکیت دولتی بود؛ در سال ۱۸۳۸ به پادگان پیاده نظام نقل مکان کرد و پس از چند جابه‌جایی، در سال ۱۸۶۳ در قصر دایی مصطفی پاشا (فرمانده پیاده نظام الجزایر) مستقر شد. در حال حاضر، کتابخانه ملی در ساختمانی که در سال ۱۹۵۸ اختصاصاً برای آن ساخته شد، مستقر است.

چهار مدیر اولیه کتابخانه ملی افرادی استثنایی بودند. «آدرین بربروگر»^۲ که از سال ۱۸۳۵ تا ۱۸۶۹ در کتابخانه انجام وظیفه کرد، چندین کتاب از جمله «الجزایر تاریخی، زیبا و ماندگار»^۳ را به رشته تحریر درآورد. وی همچنین سرپرستی «مجله آفریقایی»^۴ و «انجمن تاریخ الجزایر»^۵ را بر عهده داشت. «اسکار مک‌کارتی» که از سال ۱۸۶۹ تا ۱۸۹۰ این مسئولیت را داشت، جغرافیایی محقق بود. «شارل دوفوکو»^۶، محقق و مبلغ مذهبی (۱۸۵۸-۱۹۱۶) توانست گروه اعزامی مراکش مک‌کارتی را

-
1. Genty de Bussy
 2. Adrien Berbrugger
 3. L'Algerie Historique Piltresgue et Menuetsle
 4. Revue Africaine
 5. Algerian Historical Society
 1. Charles de Foucauld

روانه کند. «امیل موپاس»^۱ که از سال ۱۸۹۰ تا ۱۹۱۶ مدیریت کتابخانه را بر عهده داشت، زیست‌شناسی بود که به‌واسطه مطالعه درباره جنسیت گروهی از جانوران میکروسکوپی، در اروپا شهرت داشت. و بالاخره «گابریل اسکوتر»^۲ که در سال‌های ۱۹۱۶ تا ۱۹۴۸ عهده‌دار این سمت بود، به‌واسطه آثاری که در باره تاریخ الجزایر نوشته بود شهرت داشت. دو مجموعه اهدایی قابل توجه، به کتابخانه‌های شخصی «استفان گسل»^۳ باستان‌شناس (۱۸۶۴-۱۹۳۲) و «پیر سوورگنان دوبرازا»^۴ محقق آفریقایی (۱۸۵۲-۱۹۰۵) تعلق داشت.

کتابخانه ملی مجموعه نفیسی بالغ بر ۷۰,۰۰۰ جلد درباره الجزایر، مراکش و تونس دارد که به «مجموعه مغرب»^۵ معروف است. دست‌نوشته‌های مربوط به تاریخ الجزایر در قرون هفدهم و هجدهم، در حراج کتابخانه‌های شخصی در دهه ۱۹۵۰ خریداری شد.

کتاب‌های چاپی مجموعه مغرب شامل آثار قرون هفدهم، هجدهم و نوزدهم است که به دوره تاریخی پیش از سال ۱۸۳۰ (یعنی زمانی که الجزایر مستعمره فرانسه شد) بازمی‌گردد. منابع پس از سال‌های ۱۸۳۰، یکجا گردآوری شد که شامل آثار منحصر به فردی همچون تصویری از موقعیت مؤسسات فرانسوی در الجزایر در سال‌های ۱۸۳۸ تا ۱۸۶۸، کتاب ۳۲ جلدی «اکتشاف علمی الجزایر»^۶ مربوط به سال‌های ۱۸۴۴ تا ۱۸۵۴، و مجلاتی همچون «تصویر الجزایر»^۷ و «الاکبر» است. در زمان استقلال الجزایر به سال ۱۹۶۲، کتابخانه ملی این کشور مجموعه مستند و عظیمی را در نبرد آزادیبخش ملی ۱۹۵۴ تا ۱۹۶۲، یکجا در اختیار گرفت.

فعالیت‌ها و خدمات:

اقدام به‌عنوان مراکز امانت بین‌کتابخانه‌ای، تهیه و تدوین کتابشناسی ملی، مرکز واسپاری قانونی، گردآوری و حفظ و نگهداری مواد کتابخانه‌ای.

2. Emile Maupas
2. Gabriel Square
4. Stephane Gsell
5. Pierre Sovorgnan de Brazza
6. Maghreb Collection
7. L'Exploration Scientifique de L'Algerie
8. Monitewr Algerien

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی مجموعه‌ای بالغ بر ۳۵,۰۰۰ جلد کتاب، و تالاری به گنجایش ۴۵۰ نفر دارد و دارای ۳,۵۰۰ نسخه خطی است که بیشتر آن‌ها نسخه‌های خطی در رشته‌های مختلفی چون الهیات، حقوق، صرف و نحو زبان عربی، شعر، تاریخ، جغرافیا، طب، فلسفه و اخترشناسی است. این نسخه‌های خطی مربوط به قرون ۱۱ تا ۱۳ است که به لحاظ دوره تاریخی، منحصربه‌فرد و نادرند و تصاویرشان دارای ارزش فراوان است؛ به طور مثال نسخه نفیس «الموطا» مجموعه‌ای از پندهای اخلاقی است که در سال ۶۱۵ قمری توسط «الموحد ابویوسف یعقوب» تالیف شده، یا قرآن هشت ضلعی کوچکی با حاشیه آبی و طلایی که توسط یک ایرانی به نام «عمادبن ابراهیم» در سال ۱۰۲۸ قمری نوشته شده جزو این مجموعه نفیس است. در سال ۱۹۵۸ کتابخانه ملی مجموعه‌ای مشتمل بر ۴۰۰,۰۰۰ جلد کتاب و ۱۲۰۰ نشریه جاری داشت. در سال ۱۹۶۶ این مجموعه به ۶۰۰,۰۰۰ جلد و در سال ۱۹۷۶ به ۷۰۰,۰۰۰ جلد افزایش یافت، که بیشتر آثار این مجموعه به زبان فرانسوی است. علاوه بر این، ۱۵۰,۰۰۰ اثر به زبان عربی و ۱۵۰۴ مجله به زبان‌های گوناگون در این مجموعه به چشم می‌خورند. در سال ۱۹۸۱، مجموعه کتابخانه ملی بالغ بر ۷۶۵,۸۵۰ جلد کتاب به زبان‌های خارجی، ۱۸۱,۷۳۹ جلد کتاب عربی، ۲,۰۰۰ حلقه میکروفیلم، ۴,۲۵۰ صفحه صوتی، ۳۶۰ نقشه و ۲,۰۰۰ نشریه ادواری بود که ۹۸۰ عنوان آن‌ها جاری است. تا سال ۱۹۸۶، تعداد کل منابع کتابخانه به ۱,۰۴۰,۰۰۰ (در مساحت ۳۸,۱۸۰,۰۰۰ متر مربع) با ۱۳۹۷۰ عضو رسیده بود.

حوزه‌های موضوعی:

گرچه مطالب گردآوری شده در این کتابخانه همه زمینه‌ها را در برمی‌گیرند، موضوع‌های علوم انسانی در آن بیشتر به چشم می‌خورند.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نت‌های موسیقی، فیلم، و مواد صوتی.

انتشارات:

کتابخانه ملی به عنوان وارث منابع مکتوب، «کتابشناسی الجزایر»^۱ را که به ثبت کتاب‌های دریافتی

از طریق واسپاری قانونی می‌پردازد (سالی دو بار)، کتابشناسی‌های تخصصی و همچنین راهنمای نشریات و چند مجموعه عربی و فرانسوی را منتشر می‌کند^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +213630632

پایگاه وب <http://www.dctd.cerist.dz/>
<http://www.Library.uq.edu.au/ssah/jeast/a-d.html>

نشانی Bibliotheque Nationale
AV>Frantz Fanon,
Algiers
Algeria

کتابخانه ملی ایرلند

Leabhariann Naisuinta na Heireann (LNH)

تأسیس: ۱۸۷۷

تاریخچه:

کتابخانه ملی ایرلند در سال ۱۸۷۷ در ساختمان کنونی پارلمان^۱ که در آن زمان به «انجمن سلطنتی دوبلین»^۲ تعلق داشت، تأسیس شد. کتابخانه انجمن سلطنتی، شالوده کتابخانه ملی جدید را تشکیل داد و ساختمان اصلی و کنونی آن در سال ۱۸۹۰ گشایش یافت. هدف اصلی کتابخانه جمع‌آوری، نگهداری و دردسترس قراردادن منابع مربوط به ایرلند، و فراهم‌آوردن پیشینه صحیحی از بروندهای ایرلند در نسخه‌های خطی، چاپی، و دیگر رسانه‌ها است.

فعالیت‌ها و خدمات:

دفتر نسب‌شناسی^۳ که در سال ۱۵۵۲ به‌عنوان دفتر جنگ‌افزارها تأسیس شد، از سال ۱۹۴۳ شعبه‌ای در کتابخانه ملی بوده که وظیفه اصلی آن، واگذارکردن سلاح به داوطلبان حقیقی و حقوقی شهری بوده است. پیشرفت‌های اخیر شامل گشایش آرشیو عکس کتابخانه ملی در مرکز فرهنگی دوبلین است. این ساختمان صرفاً به حفظ و نگهداری مجموعه‌های عکس کتابخانه اختصاص دارد و از طریق نمایشگاه‌ها و یک سالن تماشای کوچک، دسترسی بیشتر به مجموعه‌ها را امکان‌پذیر می‌کند. خدمات مشاوره نسب‌شناسی نیز به افرادی که درباره تاریخ خانواده خود تحقیق می‌کنند، ارائه می‌شود.

1. Leinster Howse

2. Royal Dublin Society

3. Genealogical Office

ارائه خدمات آموزشی به معلمان به‌منظور یافتن مطالبی برای استفاده در کلاس، و برگزاری نمایشگاه در ۲۰ نقطه کشور از دیگر فعالیت‌های این کتابخانه است.^۱

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- خدمات وب جهان‌گستر.

- فهرست دسترسی عمومی (آپک) کتابخانه ملی ایرلند.

مجموعه‌ها:

سیاست کتابخانه بر فراهم‌آوردن منابع مربوط به ایرلند متمرکز شده است. در حدود یک میلیون کتاب، و آرشیو جامعی از روزنامه، کلیشه و گراور با نقشه و عکس وجود دارد. مجموعه نسخه‌های خطی شامل مقالاتی از بسیاری نویسندگان ایرلندی و شخصیت‌های سیاسی، و مرجع کاملی است از آنچه در باره ایرلند نوشته شده. کتاب *The Guid to Collection in Dublin Libraries* که در سال ۱۹۸۲ منتشر شد اشارات جالبی به برخی آثار مشهور در این کتابخانه، از جمله آثار «جانانان سویفت» دارد. مجموعه کتابخانه اوراق چاپی نت‌های موسیقی قدیمی در کتاب‌های چاپی، کتاب چاپ قدیم، و برخی آثار قرن هیجده و نوزده ایرلند را نیز شامل می‌شود.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، عکس، نقشه، مجموعه نسخه‌های خطی، میکروفیلم، میکروفیش.

انتشارات:

کتابشناسی ملی ایرلند.

همکاری‌های بین‌المللی:

این کتابخانه با همکاری کتابخانه‌های عمومی و سازمان‌های دیگر، غالباً به تشکیل نمایشگاهی از منابع موجود در مجموعه کتابخانه ملی در سراسر کشور مبادرت می‌ورزد. همچنین این کتابخانه برای ارتقای دانش کارمندان در مورد موضوعات تخصصی مانند فهرستنویسی، حفاظت و نگهداری، با

4. The National Library of Ireland. available at: <http://www.nli.ie/new-serv.htm> (3 mar. 2003)

کتابخانه‌ها و مؤسسات فرهنگی در داخل و خارج از ایرلند همکاری و ارتباط دارد^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +353 1 603 02

نمابر +353 1 676 66 90

پایگاه وب <http://www.nli.ie/default.asp>

پست الکترونیکی info@nli.ie

نشانی National library of Ireland
kildare street,
Dublin2

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [ireland]. Available at:
<http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/ie-en.html> (17 may 2002)

کتابخانه ملی برزیل

Biblioteca nacional (BN)

تأسیس: ۱۸۱۰

تاریخچه:

در طول سال‌های ۱۸۰۸ تا ۱۸۰۹ کتابخانه ملی برزیل کار خود را با مجموعه سلطنتی آغاز کرد. خانواده سلطنتی مجموعه کتابخانه را در بیمارستان «سومین فرمان راهبان»^۱ قرار داد و پس از سال ۱۸۵۹ به ساختمان جدید منتقل ساخت. توسعه مجموعه در دهه ۱۹۰۰ به گونه‌ای بود که ساختمان کتابخانه، دیگر جوابگوی این رشد نبود؛ زیرا مجموعه کتابخانه با توجه به قانون واسپاری و نیز خرید، مبادله و اهدا، بسیار رشد کرده و شامل حدود ۷,۰۰۰,۰۰۰ جلد کتاب، ۶۵۰,۰۰۰ نسخه خطی و ۶۰,۰۰۰ جلد کتاب نایاب بود. در سال ۱۹۹۰، کتابخانه ملی به صورت سازمانی مستقل درآمد و «مؤسسه ملی کتاب»^۲ یکی از بخش‌های آن می‌باشد.

فعالیت‌ها و خدمات:

کتابخانه ملی گردآوری کلیه آثار منتشرشده در برزیل، امانت بین کتابخانه‌ای در سطح بین‌المللی، و مسئولیت تخصیص شماره استاندارد بین‌المللی کتاب را بر عهده دارد.

آرشیو ملی:

وظایف اصلی این آرشیو طی حکمی از سوی پادشاه در سال ۱۸۳۸ تعیین شد. این آرشیو کلیه

-
1. Third Order of Carmelites
 2. National Book Institute

اسناد مربوط به دستگاه‌های اجرایی، قانونگذاری و قضایی، و نیز اسناد مربوط به افراد و حرفه‌ها را که از نظر تاریخی مهم هستند گردآوری می‌کند.

خدمات اطلاعات پیوسته:

«آپک» و خدمات وب جهان‌گستر.

مجموعه‌ها:

در این آرشیو بیش از ۲۵ کیلومتر نسخه خطی، مواد چاپی، آثار مربوط به نقشه‌کشی، مواد شنیداری و دیداری از قرن شانزدهم تاکنون وجود دارد. آرشیو ملی دارای ۲۰,۰۰۰ جلد کتاب در زمینه‌های تاریخ، حقوق، مطالعات آرشیوی، و نیز کتاب‌های نایاب است. همچنین دارای آزمایشگاهی برای حفظ و مرمت می‌باشد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب چاپ قدیم، سند، پایان‌نامه، نقشه، نت‌های موسیقی، میکروفرم، فیلم، و مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی، کتابشناسی برزیل، و مجله کتاب برزیل^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +5521 262 8255

نمابر +5521 220 4173

پایگاه وب <http://www.bn.br/script/index.asp>

پست الکترونیکی angeline@ars.bn.br

نشانی Biblioteca Nacional
Avda Rio Branco Z19
Rio de Janeiro RJ
Brazil 2004_008

۱. دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱، ص ۴۵۳.

کتابخانه ملی بلژیک

Koninklijke Bibliotheek Van Belgie (KBR)

تأسیس: ۱۸۳۷

تاریخچه:

هسته اصلی کتابخانه ملی در بروکسل در قرن ۱۵ با «کتابخانه دوک بورگاندی» پایه‌گذاری و در ۱۸۳۷ به نام «کتابخانه سلطنتی بلژیک» تأسیس شد، که نقش دوگانه (هم کتابخانه ملی و هم کتابخانه مرکزی تحقیقات) را به عهده داشت. در آوریل ۱۹۶۵ قانون واسپاری تصویب شد و بر مبنای آن ناشران بلژیک ملزم شدند یک نسخه از انتشارات خود را به کتابخانه تحویل دهند. بر اساس همین واسپاری است که کتابشناسی ملی بلژیک^۱ را به صورت ماهانه منتشر می‌کند.

بخش‌ها:

کتابخانه سلطنتی بروکسل به عنوان کتابخانه مرکزی تحقیقات، دارای بخش‌های مختلف تخصصی، و چند مرکز مدارک است. بخش‌های کتابخانه عبارت‌اند از بخش کتاب‌های چاپی، نسخه‌های خطی، کتاب‌های نفیس، موسیقی، مجموعه سکه‌شناسی و مجموعه نقشه. مراکز مدارک مشتمل‌اند بر مرکز ملی علمی و فنی مدارک، مرکز تحقیقات امریکایی، مرکز مدارک افریقایی، و مرکز کشاورزی استوایی و عمران روستایی.

فعالیت‌ها و خدمات:

اگر چه کتابخانه سلطنتی یک مجموعه مرجع است، ولی در امانت بین کتابخانه‌ای در بلژیک و

کتابخانه‌های تحقیقاتی خارجی شرکت دارد و همچنین به‌عنوان یک مرکز واسپاری ملی عمل می‌کند.

کارکنان:

تعداد کارکنان این کتابخانه ۲۶۵ نفر است.

مجموعه‌ها:

کتاب	۳,۳۶۲,۰۰۰	مواد نفیس	۴۳,۰۰۰
نشریه جاری	۲۶,۰۰۰	اسناد دولتی	۳۰۵,۰۰۰
نسخه خطی	۳۷,۰۰۰	اوراق چاپی	۷۰۰,۰۰۰
سکه و مدال	۱,۸۰۰,۰۰۰	صفحه	۴,۰۰۰
کتاب‌های نادر	۳۵,۰۰۰		

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب چاپی نایاب، عکس، نقشه، سکه و مدال، و مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی بلژیک، بولتن کتابخانه، نمایه تحقیقات محیط زیست، و فهرست‌های مجموعه‌ها و نمایشگاه‌ها^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +322 519 5540

نمابر +322 519 5454

پایگاه وب <http://www.kbr.be/start-fr.html>

<http://www.kbr.be/start-fr.html>

نشانی Biblithèque Royale Albert ler

Boulevard de l'Empereur 4,

1000 Bruxelles

Belgium

1. Royal Library of Belgium, koninklijke bibliotheek van belgie, bibliotheque royal belgique. available at: <http://www.kbr.be>

کتابخانه ملی بلغارستان

Narodna Bibliotek sv. sv. Kirili Metodii (NBKM)

تأسیس: ۱۸۷۸

تاریخچه:

«کتابخانه ملی سیریل و متدیوس» در ۱۰ دسامبر ۱۸۷۸ به عنوان کتابخانه عمومی صوفیه در پایتخت کنونی بلغارستان تأسیس شد. بر اساس قانون واسپاری مصوب ۱۹۸۷ که در سال ۱۹۰۹ به اجرا درآمد، کتابخانه ملی مرکز واسپاری شد و ملزم به دریافت نسخه‌ای از تمامی کتب و نشریات منتشرشده بلغاری گردید. در حال حاضر کتابخانه مجموعه کاملی است از کلیه انتشارات چاپی کشور، منابع معتبر خارجی در تمام زمینه‌ها، و مجموعه بزرگی از پایاندهای خارجی، که تقریباً تمام انتشارات سازمان ملل و انتشارات سازمان‌های بین‌المللی را دارد. در زمان جنگ دوم جهانی ساختمان کتابخانه تماماً از بین رفت و فقط ۲۰۰ هزار کتاب از آن برجا ماند. ساختمان جدید در دسامبر ۱۹۵۳ افتتاح گردید.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه به عنوان «آرشیو ملی مدارک تاریخی بلغارستان تا ۱۹۰۰» انجام وظیفه می‌کند و مسئولیت تهیه و تدوین کتابشناسی ملی و پایاندهای بلغارستان را بر عهده دارد. این کتابخانه به عنوان یک کتابخانه تحقیقاتی به تمامی دانشجویان، محققان، دانش‌آموزان و شهروندان خدمات می‌دهد. همچنین به عنوان مرکز اطلاعات کتابشناختی ملی در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، و نیز به عنوان یک مؤسسه تحقیقاتی در زمینه‌های علم کتابداری، کتابشناسی و کتاب انجام وظیفه می‌کند و به عنوان یک مرکز ملی، عهده‌دار هدایت و مشاوره کتابخانه‌های تحقیقاتی شبکه‌ای

است. از سال ۱۹۷۰ نیز هماهنگ‌کننده اعمال اساسی و پایه‌ای کتابخانه‌ای در کشور است.

این کتابخانه از سال ۱۹۹۲ که به سامانه رایانه‌ای مجهز شده، کتابشناسی ملی را که بر اساس رده‌بندی دهدهی دیویی تنظیم شده مورد استفاده قرار داده است. کتابخانه ملی بلغارستان تنها کتابخانه این کشور است که به سامانه رایانه‌ای مجهز است.

در سال ۱۹۵۶ کتابخانه به یک آزمایشگاه شیمی مجهز شد که در حال حاضر به طور محدود در جهت حفظ و نگهداری مواد کتابخانه‌ای فعالیت می‌کند. این آزمایشگاه علاوه بر ۲ کارمند تمام‌وقت، یک شیمیدان و یک میکرب‌شناس در اختیار دارد. ۷ اتاق برای فعالیت‌های گوناگونی که در جریان حفظ و نگهداری مواد کتابخانه‌ای صورت می‌پذیرد، اختصاص یافته است. بخش میکروفیلم نیز در کتابخانه فعالیت دارد که به نسخه‌برداری از تمام نسخه‌های خطی، روزنامه‌ها و مجلات بلغاری مربوط به قرون ۱۸ تا ۲۰ می‌پردازد. میکروفیلم کتاب‌های کمیاب و میکروفیلم روزنامه‌ها در محل‌های جداگانه‌ای نگهداری و محافظت می‌شوند. واحد میکروفیلم در صورت لزوم، اقدام به تهیه میکروفیلم از نسخه‌های خطی و کتب کمیاب کتابخانه‌های دیگر نیز می‌کند.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

کتابشناسی ملی، فهرست مشترک ملی و خدمات شبکه جهانی وب.

کارکنان:

تعداد کارمندان این کتابخانه ۵۰۸ نفر است که ۳۱۵ نفر آنان متخصص هستند.

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی بلغارستان به‌عنوان بزرگترین کتابخانه علمی بلغارستان دارای مجموعه عظیمی در زمینه علوم انسانی و علوم تجربی، و همچنین دارای آرشیوی از نسخه‌های خطی بلغاری و خارجی و تعداد زیادی کتاب‌های نادر می‌باشد. موجودی این کتابخانه ۶,۷۷۲,۳۳۰ فقره است که از این میان ۱,۵۱۵,۹۳۰ کتاب و ۸۰۴,۱۵۵ دوره نشریات ادواری^۱ است. کتابخانه همچنین دارای ۳,۵۰۰,۰۰۰ سند و مدرک تاریخ ملی و شرقی از دوره تسلط عثمانی، اصول ملوک‌الطوایفی، و احیای بلغارستان است و در

واقع به عنوان آرشیو ملی مدارک تاریخی بلغارستان تا سال ۱۹۰۰، انجام وظیفه می کند.

حوزه های موضوعی:

علوم انسانی و علوم تجربی.

ورودی ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، انتشارات قدیمی و نادر، نقشه و عکس، تصویر و تمثال، صفحه گرامافون، اختراعات و استانداردها، اسناد آرشیوی.

انتشارات:

این کتابخانه کتابشناسی ملی را که دارای سیاهه های مختلف از کتاب، نقشه، جزوه، موسیقی و دیگر مواد است، هر دو هفته یکبار منتشر می کند. انتشارات رسمی و پایان نامه ها (ماهانه)، مقالات مجلات و مجموعه های مقالات (دو هفته یکبار)، مقالات روزنامه ها (ماهانه)، پیایندهای بلغارستان (سالانه)، کتابشناسی های بلغارستان (سالانه)، و درهمکرد کتابها و دیگر مواد، پایان نامه ها و مواد شنیداری را نیز هر سال یکبار منتشر می کند^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +359 2 988 2811

نمبر +359 284 35495

پایگاه وب <http://www.bl.uk/gabriel/Libraries/pages-generated/bu-en.html>

پست الکترونیکی nbkm@nationalLibrary.bg

نشانی "St.Cyriland Methodius" National library
Bul.Vassil Levski 88
1504 Sofia
Bulgaria

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Bulgaria]. Available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/dk-en.html> (7 sep 2003)

کتابخانه ملی بلیز

National Library of Belize (NLB)

تأسیس: ۱۹۳۵

تاریخچه:

خدمات کتابخانه ملی بلیز از سال ۱۹۶۰ زیر نظارت وزارت آموزش و پرورش قرار گرفته و طبق قانون، هیئتی این خدمات را سرپرستی می‌کند. دفتر مرکزی این کتابخانه در مؤسسه بلیس در شهر بلیز واقع شده و در اواخر دهه ۱۹۸۰ مجموعه آن بالغ بر ۱۲۵,۰۰۰ جلد کتاب داشته است.

فعالیت‌ها و خدمات:

خدمات کتابخانه ملی شامل خدمات کامل کتابخانه‌ای برای تمام بخش‌های دولتی و سازمان‌های دیگر است. غیر از مؤسسه بلیس (که تنها بخشی از آن اختصاص به کتابخانه دارد) سه ساختمان دیگر نیز در کشور به این کتابخانه اختصاص یافته که در سه شهر بزرگ پانتاگوردا^۱، اورنج واک^۲ و کوروزال^۳ واقع شده‌اند. دیگر خدمات کتابخانه‌ای در ساختمان‌های استیجاری مستقر هستند. در سال ۱۹۸۷، تعداد ۵۸ مرکز ارائه خدمات کتابخانه‌ای که زیرمجموعه کتابخانه‌های فوق هستند در سراسر کشور فعالیت داشته‌اند. خدمات سبار کتابخانه‌ای نیز از سال ۱۹۷۹ ارائه می‌شده است. دیگر بخش‌های خدمات کتابخانه‌ای شامل یک کتابخانه کودک و یک کتابخانه مرجع است.

کارکنان:

کارکنان مشتمل‌اند بر ۲ نفر کتابدار متخصص، ۱۴ کتابدار نیمه‌متخصص، ۱۵ کارمند دفتری و یک کتابدار داوطلب نیمه‌وقت برای روستاها.

-
1. Panta Gorda
 2. Orange Walk
 3. Corozul

مجموعه‌ها:

بزرگ‌ترین کتابخانهٔ امانی در مؤسسهٔ بلیس واقع شده و دارای حدود ۱۵,۰۰۰ جلد کتاب به زبان انگلیسی است. مجموعهٔ ملی نیز حدود ۲۰۰۰ جلد کتاب دارد که مشتمل بر کتاب‌های مربوط به کشور بلیز یا آثار نوشته‌شده توسط مردم این کشور است. علاوه بر آن، مجموعه‌ای از هند شرقی و امریکای مرکزی، آثار مربوط به تمدن مایاها را دربرمی‌گیرد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نقشه.

انتشارات:

کتابشناسی کتب مربوط به بلیز و گزارش‌های سالانه.

شرایط و نحوهٔ دسترسی:

عضویت در مراکز خدماتی کتابخانهٔ ملی رایگان است. کودکانی که قادر به خواندن باشند می‌توانند به عضویت کتابخانه درآیند و از سن ۱۶ سالگی عضو کتابخانهٔ بزرگسالان شوند. شمار اعضای کتابخانه‌ها بالغ بر ۱۸,۲۰۰ نفر است که بیشتر آن‌ها کودکان هستند و میزان گردش کتاب، ۷۵,۰۰۰ جلد در سال است.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن (501)234248

نمابر (501)234246

پایگاه وب <http://Library.uncwil.edu/belize/ucb13.html>

<http://www.Library.unswil.edu/>

پست الکترونیکی NLS@btl.net

نشانی BELIZE

Elliott, Paul

System Person

National Library of Belize-Belice

1. University College of Belize Library Consultation Visit Report [may 1999]. available at: <http://library.uncwil.edu/belize/ucb13.html>

کتابخانه ملی بنگلادش

National Library of Bangladesh (NLB)

تأسیس: ۱۹۶۸

تاریخچه:

در سال ۱۹۷۲ اداره آرشیو و کتابخانه‌ها اقدام به تأسیس کتابخانه و آرشیو ملی بنگلادش کرد. با این که در دهه ۱۹۸۰ این دو مرکز، کوچک و در حال رشد بودند، دولت بنگلادش کتابخانه ملی را یکی از طرح‌های اصلی خود می‌دانست.

آرشیوهای پاکستان شرقی^۱ سابقاً در لاهور قرار داشت. بنابراین بعد از استقلال این منطقه، کشور جدید دارای هیچ گونه پیشینه رسمی نبود. در سال‌های بعد از ۱۹۷۱ آرشیو ملی بنگلادش اقدام به بررسی اسناد ادارات دولتی در سراسر کشور و تربیت مدیر آرشیو برای آماده‌سازی این منابع کرد.

ساختمان:

در نوامبر ۱۹۸۵ کتابخانه ملی و آرشیو ملی به ساختمان ۷ طبقه‌ای با ۵,۵۷۴ مترمربع فضای مفید و مجهز به دستگاه تهویه، منتقل شد.

فعالیت‌ها و خدمات:

- براساس قانون حق مؤلف که در سال ۱۹۷۴ به تصویب رسید، کتابخانه ملی نسخه‌هایی از همه کتاب‌هایی را که در بنگلادش به چاپ می‌رسند دریافت می‌کند؛
- اقدام به جمع‌آوری مجلات و روزنامه‌هایی می‌کند که در بنگلادش منتشر می‌شوند؛

- به تهیه و تدوین کتابشناسی بنگلادش و فهرست مقالات می‌پردازد.

شرایط و نحوه دسترسی:

در کتابخانه ملی هیچ گونه متنی امانت داده نمی‌شود.

کارکنان:

تعداد کارمندان کتابخانه ۷۳ نفر است که ۲۵ نفر آن متخصص و کارشناس هستند.

مجموعه‌ها:

تعداد ۱,۰۰۰,۰۰۰ جلد کتابی که در کتابخانه ملی وجود دارد به زبان‌های بنگالی، اردو، و انگلیسی

است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +880 232 6572

پایگاه وب <http://www.nla.gov.au/apps/lapsdir?action=lapsDetailsandorgid=22831>

نشانی National Library of Bangladesh,
32 Justice Sayed Mahbab Murshed Satani
Shere Bangla Nagar Agargaon,
Dhaka 1207
Bangladesh

1. Libraries of Asia Pacific: a Directory-Details for Lap Library [bangladesh]. available at: <http://www.nla.gov.au/apps/lapsdir?action=lapsdetail&orgid=22831> (14 jan. 2003)

کتابخانه ملی بنین

Bibliothèque Nationale du Benin (BNB)

تأسیس: ۱۹۷۶

تاریخچه:

در سال ۱۹۷۵، کتابخانه ملی بنین در شهر پرتو نوو^۱ (پایتخت آن کشور) تأسیس شد.

بخش‌ها:

کتابخانه ملی دارای سه بخش فنی اصلی است: مطالعه عمومی، تأمین منابع، و تهیه کتابشناسی.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه مسئول جمع‌آوری کلیه مواد چاپی و غیرچاپی است که از طریق اداره ثبت حق مؤلف، اهدا، ارث، و انتشارات کشورهای دیگر درباره بنین فراهم شده است. همچنین ایجاد انگیزه مطالعه از طریق کتابخانه‌های سیار و هماهنگی فعالیت‌ها در کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور بر عهده این کتابخانه است. کتابخانه ملی بخشی از اداره فرهنگ ملی، و زیر نظر وزارت فرهنگ عامه، جوانان و ورزش است. کتابخانه بودجه اختصاصی ندارد، از این‌رو منابع جدید از طریق هدایا و اداره ثبت حق مؤلف تأمین می‌شوند. کتابخانه ملی مسئولیت تهیه کتابشناسی ملی را بر عهده دارد، و سه شماره اول آن، سال‌های ۱۹۷۶ تا ۱۹۸۸ را دربرمی‌گرفت. این کتابخانه دارای رابطه بسیار خوبی با کتابخانه‌های کشور و مؤسسات فرهنگی خارج است.

کارکنان:

این کتابخانه در حدود چهل کارمند دارد که ۱۰ نفر از آنان متخصص هستند.

مجموعه‌ها:

مجموعه کتابخانه بالغ بر ۱۱,۰۰۰ جلد است. بخش آرشیو ملی که در سال ۱۹۷۶ تأسیس شد مسئول جمع‌آوری و نگهداری تمام آثار و اسناد مکتوب کشور، پاسخگویی به درخواست مدارک، و برنامه‌ریزی برای مجلات رسمی کشور است. دسترسی به آرشیوها برای عموم آزاد است. این واحد در ابتدا وابسته به وزارت فرهنگ بود، اما در حال حاضر زیر نظر مستقیم رئیس جمهور اداره می‌شود. چهار مجموعه آرشیو، چهار دوره تاریخی بنین (دوره استعمار ۱۸۶۰ تا ۱۹۵۸)، دوره استقلال داهومی (۱۹۶۰ تا ۱۹۷۲)، دوره انقلاب (۱۹۷۲ تا ۱۹۹۰) و دوره بازگشت دموکراسی (از مارس ۱۹۹۰ به بعد) را دربرمی‌گیرد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه.

انتشارات:

کتابشناسی ملی بنین^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن و نمابر (229) 222585

پایگاه وب <http://www.bj.refer.org/benin-ct/tur/bnb/pagetitre.htm>

پست الکترونیکی bn.benin@bj.refer.org

نشانی Bibliotheque Nationale

P.O.Box 401

Porto Nova

Benin

-
1. Translated version of <http://www.bj.refer.org/benin-ct/tur/bnb/internet.htm>. National Library of Benin. available at: <http://www.translate.google.com/translate?hl=en&sl=fr&u=http://www.bj.refer.org/benin-cttur/bnb/internet.htm> (2 jan. 2002)

کتابخانه ملی بوتان

National Library of Bhutan (NLB)

تأسیس: ۱۹۶۷

تاریخچه:

کتابخانه ملی بوتان در تیمپو واقع شده و در سال ۱۹۶۷ تأسیس گردیده است. این کتابخانه واحدهایی در کونگا رابتن جونگ^۱ و ایالت تونغسا^۲ و نیز کتابخانه عمومی تیمپو^۳ را با مجموعه ۶۰۰۰ جلد در سال ۱۹۸۰ تأسیس کرده است. این کتابخانه منابع خود را از سه طریق خرید، مبادله، و اهدا گردآوری می‌کند که مهم‌ترین آن‌ها خرید است، ولی از مجراهای دیگر نیز کمک‌های قابل ملاحظه‌ای به مجموعه می‌شود. مثلاً در سال ۱۹۷۸ کتابخانه ملی مجموعه کتب بودایی تبت (کانجور و منجور)^۴ از ویرایش بیجینق را از مجموعه آثار «ساکیاپا مسترز»^۵، از طریق تبادل با کتابخانه ریوکایی^۶ در توکیو به دست آورد. دولت بوتان در تلاش است موزه ملی را که در پارو^۷ واقع شده و مجموعه عظیمی از منابع آرشیو ملی را در خود جای داده گسترش دهد. کتابخانه این موزه در سال ۱۹۶۸ تأسیس شد و نوعی کتابخانه مرجع درباره آیین بودایی، تبت‌شناسی و تاریخ بوتان است. ساختمان کنونی این

-
1. Kungarabten Ozong
 2. Tongsa
 3. Public Library of Thimpo
 4. Kanjur and Menjur
 5. Sakyapa Masters
 6. Reiyukai Library
 7. Paro

کتابخانه در ۱۹۸۴ ساخته شده است.

فعالیت‌ها و خدمات:

فعالیت‌های این کتابخانه بسیار محدود است و حفاظت و نگهداری از کتب و آثار منتشرشده در سطح کشور از وظایف اصلی آن شمرده می‌شود.

موجودی کتابخانه بر روی سی‌دی‌رام و میکروفیلم ذخیره و به علاقه‌مندان عرضه می‌شود. مبادله با کتابخانه‌های داخل، تهیه و تدوین اصطلاحنامه، ارتباط با دیگر کتابخانه‌های خارج از کشور، و خدمات تکثیر، تحقیق، ترجمه و مرجع از محور فعالیت‌ها و خدمات این کتابخانه می‌باشند.

بخش‌ها:

کتابخانه ملی بوتان از ۷ بخش تشکیل شده که عبارت‌اند از: آشیو موسیقی، منابع انگلیسی، تحقیق و ترجمه، چاپ و خوشنویسی، حفاظت و نگهداری، میکروفیلم.

مجموعه‌ها:

مجموعه این کتابخانه در حال حاضر (سال ۲۰۰۳) مشتمل بر ۱۶,۰۰۰ جلد از رساله‌های فوق‌لیسانس راهبان تبت و کتاب‌هایی با چاپ سنگی، و بیش از ۸۲,۰۰۰ جلد متون بودایی می‌باشد. علاوه بر این ۳۰,۰۰۰ جلد کتاب، اسناد آرشیوی، نشریات ادواری، و تقریباً ۱۸,۰۰۰ بلوک حکاکی‌شده و همچنین ۹۰,۰۰۰ کتاب مختلف به زبان تبتی و ۱۵,۰۰۰ جلد کتاب به زبان‌های بیگانه (اکثراً انگلیسی) از کتب این کتابخانه‌اند.

حوزه‌های موضوعی:

هنر و علوم انسانی از زمینه‌های موضوعی مجموعه این کتابخانه می‌باشد.

کارکنان:

این کتابخانه دارای یک مدیر و ۴۲ کارمند است که تعداد کمی از آن‌ها دارای تخصص لازم می‌باشند. ۱۹ نفر از کارمندان کتابخانه مهارت کار با رایانه را دارند.

شرایط و نحوه دسترسی:

مراجعه‌کنندگان به کتابخانه می‌توانند کتاب‌ها، مجلات و نشریات مورد علاقه خود را در داخل

سالن کتابخانه مطالعه نمایند. این منابع به بیرون از کتابخانه امانت داده نمی‌شوند و اشخاص زیر ۱۶ سال مجاز به استفاده از کتابخانه نیستند.

اطلاعات تماس:

تلفن (975) 222885

نمبر (975) 222693

پایگاه وب <http://www.library.gov.bt/rules.htm>

پست الکترونیکی nlibrary@druknet.net.bt

نشانی National Library of Bhutan

P.OB:185

Thimphu

Bhutan

کتابخانه ملی پاکستان

National Library of Pakistan (NLP)

تأسیس: ۱۹۹۳

تاریخچه:

کتابخانه ملی پاکستان در ۲۴ آگوست ۱۹۹۳ در اسلام آباد ساخته شد. این ساختمان دارای یک سالن کنفرانس، ۱۵ اتاق پژوهشی و ۵۰۰ صندلی برای خوانندگان است و گنجایش یک میلیون جلد کتاب را دارد. این کتابخانه زیر نظر وزارت آموزش و پرورش اداره می‌شود.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه مطابق قانون حق مؤلف، کتابخانه مخزن و امانتدار این کشور به حساب می‌آید و نشریات یونسکو و سازمان جهانی کار را نگهداری می‌کند.^۱ در سال ۱۹۸۵، به‌منظور همکاری با ناشران کتاب در تخصیص کتاب به کتابخانه، به‌عنوان مرکز شماره استاندارد بین‌المللی کتاب در پاکستان تعیین گردید. این مرکز نام بیش از ۲۲۹ ناشر را ثبت کرده است. کتابخانه ملی همچنین مقر وزارت کتابخانه‌های دولت فدرال است که کتابشناسی ملی پاکستان را منتشر می‌کند. علاوه بر این در زمینه فهرستنویسی، انتشار فهرست‌ها، توسعه خدمات کتابخانه‌ای، حفاظت و نگهداری منابع کتابخانه‌ای، آموزش کارکنان کتابخانه، برگزاری نمایشگاه‌ها و سخنرانی‌ها و ... فعالیت می‌کند.

مجموعه‌ها:

این کتابخانه سالانه بطور متوسط ۲۰۰۰ کتاب دریافت می‌کند و مجموعه آن در سال ۲۰۰۲ شامل

۱. فرزین نیا، زیبا. پاکستان. تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ص ۴۳.

مواد زیر بود:

۵۵۵	نسخه خطی	۱۱۵,۹۶۵	کتاب
۴۵	میکروفيلم	۹۸۹	مجله
۴۸,۰۰۰	میکروفیش	۱۳۵	روزنامه

حوزه‌های موضوعی:

اکثر منابع گردآوری‌شده در این کتابخانه در زمینه مطالعات محلی یا منطقه‌ای و مرجع است. این کتابخانه دارای خدمات رایانه‌ای و میکروفیش نیز می‌باشد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نقشه، میکروفيلم و میکروفیش.

انتشارات:

کتابشناسی ملی، و فهرست‌های پاکستان^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +9251822449

پایگاه وب <http://www.nlp.gov.pk/html/home.htm>

پست الکترونیکی nlpiba@paknet.ptc.pk

نشانی National Library Of Pakistan constitution avenue
P.O.BOX1982
Islamabad
Pakistan

1. National Library of Pakistan. available at: <http://www.nlp.gov.pk/html/home.htm> (13 dec. 2003)

کتابخانه ملی پرتغال

Biblioteca Nacional (BN)

تأسیس: ۱۷۹۶

تاریخچه:

در حدود دویست سال پیش در سال ۱۷۹۶ به دستور «کون مری اول» (مادر «دون ژوان ششم» از پادشاهان پرتغال)، کتابخانه عمومی دربار تأسیس شد. این کتابخانه بعدها هسته اولیه کتابخانه ملی را تشکیل داد و مجموعه آن در سال ۱۸۳۴ با آوردن مجموعه صومعه‌های ازبین‌رفته به کتابخانه، افزایش یافت و در سال ۱۸۳۶ به «کتابخانه ملی پرتغال» تغییر نام داد که در آن زمان ۱۸۰ هزار جلد کتاب داشت. از سال ۱۹۸۶ تغییراتی در نحوه اداره و همچنین خدمات آن صورت گرفت و بازرسی و نظارت بر دیگر کتابخانه‌ها نیز در زمره وظایف کتابخانه ملی درآمد. کتابخانه ملی پرتغال برای یکسان‌سازی شیوه اداره و نگهداری کتاب در کتابخانه‌ها روش یکسانی را پایه‌ریزی کرد. در یک دوره ده‌ساله (یعنی از سال ۱۹۱۷ تا ۱۹۲۷) تغییرات اساسی در امر مدرنیزه کردن کتابخانه صورت گرفت که آن را به یک ابزار تحقیقات علمی و ادبی تبدیل نمود. پس از انقلاب ۱۹۷۴ کتابخانه ملی پرتغال به محل کنونی آن انتقال یافت و آیین‌نامه جدید آن در سال ۱۹۷۸ تنظیم شد و در سال ۱۹۸۰ به اجرا درآمد. از آن تاریخ به بعد کتابخانه ملی پرتغال به صورت یک سازمان مستقل درآمد. قانون واسپاری در سال ۱۸۰۵ تصویب گردید و بر اساس آن از هر کتابی که در پرتغال چاپ می‌شود باید ۱۴ نسخه در اختیار کتابخانه ملی قرار گیرد. این امر سبب گردید که منابع کتابخانه ملی وسیعاً افزایش یابد.

از سال ۱۹۸۶ کتابخانه ملی برنامه‌ای را با عنوان نظام «فهرستگان پیوسته»^۱ در سطح کشور به مورد اجرا گذاشت. این برنامه شامل شناخت و اشاعه منابع موجود کتابخانه‌ای و تهیه فهرستی از آن‌ها در سطح کشور، گسترش تبادل کتاب بین کتابخانه‌های کشور، اداره پایگاه اطلاعات کتابشناسی پرتغال، و ایجاد یک سیاست هماهنگ و همکاری در بین این مؤسسات می‌باشد.

این نظام در حال حاضر بزرگترین مرجع کتابشناختی و کتابخانه‌ای در پرتغال به حساب می‌آید که کلیه کتابخانه‌های کشور می‌توانند اطلاعات خود را در اختیار آن قرار دهند و حدود ۱۰۰ کتابخانه بزرگ پرتغال را زیر پوشش دارد.

بخش‌ها:

در حال حاضر بخش مرجع، قرائتخانه عمومی، نشریات، کتاب‌های خطی و نفیس، موسیقی، آرشیو آثار ادبی، میکروفیلم، نابینایان، اطلاع‌رسانی و ارتباطات، حفظ و نگهداری، ترمیم و بازسازی کتب و آثار قدیمی، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌المللی، از بخش‌های کتابخانه ملی پرتغال می‌باشند.

بخش مرجع: بخش مرجع در سال ۱۹۸۲ در کنار فهرست مرکزی در طبقه همکف ایجاد گردید. در این بخش منابع اطلاعاتی موردنظر مراجعان معرفی می‌شوند و کتابداران، آنان را در جستجوی کتابشناختی در زمینه موردعلاقه‌شان یاری می‌کنند. مراجعان به این بخش می‌توانند از طریق سامانه‌های دستی و ماشینی به کتابشناسی‌های عمومی یا منابع اطلاعاتی که در بخش مرجع هستند دسترسی یابند. فهرست کتاب‌ها بر اساس نام نویسنده، عنوان کتاب و موضوع، دسته‌بندی شده. از سال ۱۹۸۷ هیچ کارت‌برگه‌ای به این مجموعه اضافه نگردیده و اطلاعات کلیه منابع از این تاریخ به بعد، در نظام ماشینی ثبت شده است. در سامانه ماشینی، اطلاعات مربوط به منابع قدیمی و مجموعه‌های مخصوص نیز لحاظ گردیده که در سامانه «فهرستگان پیوسته کتاب‌های پرتغال»^۲ قابل دسترسی است. برای دسترسی به کتابشناسی‌های دیگر زبان‌ها، مراجعان می‌توانند از مرکز «لوح‌های فشرده» که در اتاقی در مجاورت بخش مرجع است، استفاده کنند. منابع بخش مرجع شامل فرهنگ‌های لغت،

1. On-Line Union Catalogue (Porbase)

1. On-Line Union Catalogue of the Portuguese Libraries

دایره‌المعارف‌ها، کتابشناسی‌های عمومی و جهانی، مقاله‌نامه‌ها و راهنماها می‌شود. برای کمک بیشتر به مراجعان بخش مرجع، گروهی از متخصصان حضور دارند که می‌توانند آنان را مستقیماً یاری کنند.

قرائتخانه عمومی: در بخش قرائتخانه عمومی که بیشتر منابع کتابخانه ملی در آنجا نگهداری می‌شود ۲,۳۰۰,۰۰۰ جلد کتاب در ۸۰۰,۰۰۰ عنوان از ۱۶ تا ۲۰ کشور جهان وجود دارد که منابع آن از طریق قانون واسپاری، اهدا، خریداری، و تبادل تهیه می‌گردند. طول قفسه‌های مخازن این بخش ۳۰ کیلومتر است و بیشتر موضوعات آن ادبیات، علوم، هنر، علوم مدنی، تاریخ، جغرافی و مذهب می‌باشد. از سال ۱۹۸۶ تاکنون ۲۰۰۰ عنوان پایان‌نامه دکترا از دانشگاه‌های پرتغال جمع‌آوری گردیده که این مجموعه معمولاً در اختیار مراجعان قرار نمی‌گیرد. قرائتخانه عمومی با ۲۲۴ صندلی در طبقه همکف قرار دارد و در مجاورت آن ۱۲ جایگاه اختصاصی برای اشخاصی که در هنگام مطالعه به شرایط خاصی نیاز دارند، قرار گرفته است. استفاده از این جایگاه‌های اختصاصی باید با درخواست از مدیر کتابخانه صورت گیرد. برای استفاده از قرائتخانه عمومی نیاز به کارت عضویت کتابخانه می‌باشد. مراجعان می‌توانند از طریق تلفن (رزرو کتاب) یا با مراجعه مستقیم، به کتاب‌ها دسترسی یابند.

بخش نشریات: این بخش مجموعه عظیمی از روزنامه‌های پرتغالی و دیگر زبان‌ها را شامل می‌شود. در این بخش ۴۸,۷۰۰ عنوان نشریه نگهداری می‌شود که ۱۲,۰۰۰ عنوان آن هنوز نیز چاپ می‌شوند و اکثر آن‌ها به زبان پرتغالی می‌باشند. قدیمی‌ترین نشریه مربوط به سال ۱۶۴۰ است. بخش نشریات، قرائتخانه‌ای مخصوص خود دارد. با کارت عضویت کتابخانه می‌توان از خدمات این بخش استفاده کرد.

بخش کتاب‌های خطی و نفیس: در این بخش کتاب‌های خطی، نفیس و کمیاب نگهداری می‌شوند که استفاده از آن برای عموم آزاد نمی‌باشد، و منابع آن ۱۳,۰۰۰ عنوان کتاب خطی، تعداد قابل ملاحظه‌ای اسناد و مدارک خطی، و تعداد ۱۱۴,۹۰۰ عکس و تصویر را شامل می‌شود. استفاده از قرائتخانه این بخش تنها با کارت عضویت مخصوص مجاز است.

بخش موسیقی: بخش موسیقی کتابخانه ملی از سال ۱۹۹۱ فعالیت خود را شروع کرده و تاکنون منابع آن به ۵۰,۰۰۰ عنوان رسیده است که از قرن دوازدهم تا بیستم را شامل می‌شود.

بخش حفظ و نگهداری، ترمیم و بازسازی کتب و آثار قدیمی: با توجه به مراجعه عمومی و دسترس‌پذیر بودن آثار موجود در کتابخانه پرتغال، بخش گسترده‌ای نیز به ترمیم، بازسازی و نگهداری

کتاب و آثار موجود اختصاص داده شده است. این بخش شامل حوزه میکروفیلم، صحافی، و بازسازی آثار می‌باشد.

بخش تحقیقاتی: در بخش تحقیقاتی کتابخانه، «سرویس تحقیق فهرست کتاب» قرار دارد که این قسمت در زمینه تحقیقات مختلف، سیاهه‌ای از آثار مربوطه را در اختیار محققان قرار می‌دهد. استفاده از خدمات این بخش عموماً به صورت درخواست کتبی است که در مقابل آن، مبالغی نیز دریافت می‌گردد.

بخش روابط عمومی: وظیفه این بخش اشاعه و معرفی فعالیت‌های کتابخانه می‌باشد. در این راستا برنامه‌ریزی دیدارهای مختلف و تهیه کارت ورود به کتابخانه و برگزاری برخی نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌ها یا معرفی کتب جدید با ویژگی‌های فرهنگی، از جمله اقدامات آن به حساب می‌آیند.

در سال ۱۹۸۸ با ابتکار کتابخانه ملی پرتغال «موزه کتاب» تأسیس شد. این واحد، نمایشگاه ثابتی از مجموعه‌ای از آثار خطی است که بیانگر تاریخچه نشر کتاب از قرون وسطی تا قرن نوزدهم در غرب می‌باشد.

کتابخانه ملی دارای بخش‌های دیگری از جمله بخش آرشیو آثار ادبی، قرائتخانه نابینایان، و بخش میکروفیلم است. در بخش میکروفیلم مراجعه‌کنندگان می‌توانند با استفاده از دستگاه میکروفیلم به آثار میکروفیلمی دسترسی یابند. در آرشیو این بخش ۸۰۰۰ عنوان میکروفیلم (عمدتاً شامل اسناد) نگهداری می‌شوند. میکروفیلم‌های کتابخانه بیشتر شامل کتب نادر و منحصر به فرد و روزنامه‌ها و نشریات قرن نوزده و اوایل قرن بیستم (که معمولاً کیفیت کاغذ آن‌ها خوب نبوده) می‌باشد^۱.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست دسترسی عمومی پیوسته (آپک)؛

- کتابشناسی ملی؛

- خدمات وب جهان‌گستر.

کارکنان:

تعداد کارمندان کتابخانه در حدود ۲۷۳ نفر است که ۵۷ نفر آنان کتابدار متخصص هستند.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب چاپ قدیم، سند دولتی، نقشه، میکروفیلم.

انتشارات:

کتابخانه ملی اقدام به انتشار برخی از آثار هنری می‌نماید. این کتابخانه دارای یک ماهنامه خبری و یک مجله است که هر شش ماه یکبار منتشر می‌شود و انتشار کتابشناسی ملی پرتغال و فهرستگان ملی را نیز بر عهده دارد.

همکاری بین‌المللی:

کتابخانه ملی پرتغال ضمن تبادل اطلاعات با دیگر کشورها، در کنفرانس‌های بین‌المللی کتابشناسی نیز شرکت می‌نماید. این مؤسسه عضو «ایفلا» و «انجمن کتابخانه‌های ایبرو امریکا»^۱ می‌باشد و با آن‌ها به تبادل اطلاعات و تجربه می‌پردازد. همچنین این کتابخانه عضو «کنسرسیوم اروپایی کتابخانه‌های تحقیقاتی»^۲ می‌باشد. کتابخانه ملی پرتغال سیاست ویژه‌ای نیز در اینترنت داشته که حاوی اطلاعات عمومی و فعالیت‌های مربوط به کتابخانه ملی می‌باشد.^۳

اطلاعات تماس:

تلفن +351 217 9 82000

نمبر +351 217 982 140

پایگاه وب <http://www.kb.nl/gabriel/en/countries.html>

پست الکترونیکی hn@bn.pt

نشانی Biblioteca Nacional, Campo Grande 83
1749-081 Lisboa
Portugal

1. Association of the Ibro-American

2. Consortium of European Research Libraries

3. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Portugal]. available at:
<http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/pt-en.html> (25 sep. 2003)

کتابخانه ملی تاجیکستان

Mukhidinov Saidali Tajikistan Dushanbe(MTD)

تأسیس: ۱۹۳۳

تاریخچه:

کشورهای تازه استقلال یافته از سال ۱۹۹۰ دست به تجدید ساختار تشکیلاتی زدند. از این زمان در نظام کتابداری تاجیکستان نیز تحولاتی پدید آمد و تصمیم‌های تازه‌ای در باره کتابخانه‌ها اتخاذ شده که به موجب آن، کلیه کتابخانه‌هایی که عنوان کتابخانه دولتی دارند کتابخانه ملی شمرده می‌شوند. به این ترتیب در اول ژانویه ۱۹۳۳ این کتابخانه تأسیس شد و کتاب‌های اولیه آن را مجموعه‌ای که در کتابخانه شهر دوشنبه وجود داشت تشکیل می‌داد.

فعالیت‌ها و خدمات:

با گسترش کتابخانه و افزایش مجموعه آن، این کتابخانه به کتابخانه واسپاری جمهوری تاجیکستان، مرکز تحقیقات کتابداری، و هماهنگ‌کننده کتابخانه‌های این جمهوری تبدیل شد.

مجموعه‌ها:

مجموعه مربوط به فرهنگ و ادب عامه تاجیکستان و نیز مجموعه‌ای شامل ۴۴,۰۰۰ کتاب به زبان انگلیسی، آلمانی و فرانسه، از مجموعه‌های چشمگیر این کتابخانه هستند.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، پایان‌نامه، نقشه، نت‌های موسیقی، میکروفرم.

همکاری‌های بین‌المللی:

این کتابخانه دارای برنامه مبادله با ۷۹ کتابخانه خارجی و ۱۲۰ کتابخانه در کل شوروی سابق است.

نسخه‌های خطی شرقی کتابخانه بسیار نفیس، و متعلق به قرن ۱۲ تا ۲۰ است، که از جمله قدیمی‌ترین آن‌ها می‌توان تاریخ طبری (قرن ۱۳) و تاریخ نارشاخی^۱ متعلق به قرن ۱۴ را نام برد.

شرایط و نحوه دسترسی:

اعضای کتابخانه می‌توانند برای مطالعه خارج از کتابخانه، کتاب به امانت بگیرند. این کتابخانه روزانه حدود ۱۵۰۰ مراجعه‌کننده دارد.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن (Via Operator) 2233316

پایگاه وب <http://dois.mimas.ac.uk/Dols/data/Papers/ilicrimeay:2001:v:2:i:12:P:6.html>

نشانی
State Republic Library
Prospelkt Lenina 34
734610 Dushanbe
Tajikistan

کتابخانه ملی تانزانیا

Maktaba Kuu ya Taifa

تأسیس: ۱۹۶۷

تاریخچه:

کتابخانه ملی تانزانیا مهم‌ترین کتابخانه دارالسلام است که در مرکز آن شهر واقع شده و در سال ۱۹۶۷ توسط رئیس جمهور «نایره» افتتاح گردید و زیر نظر وزارت آموزش و پرورش به فعالیت خود ادامه می‌دهد. این کتابخانه گرچه بخشی از وزارت آموزش و پرورش است، اما دولت تنها بخشی از هزینه‌های اداری آن را می‌پردازد و «یونیسیست» و «یونسکو» از جمله مهم‌ترین سازمان‌هایی هستند که به این کتابخانه کمک می‌کنند. به‌عنوان مثال در این کتابخانه یک بخش مخصوص کودکان راه‌اندازی شده که توسط «یونسکو» تجهیز گردیده و امکان مطالعه تصویری و بازی با رایانه را برای آنان فراهم می‌سازد.

هدف اصلی این کتابخانه فراهم کردن امکانات لازم برای مطالعه برای مردم و بویژه برای عوام (که دسترسی به کتاب و کتابخانه ندارند) می‌باشد.

ساختمان:

ساختمان این کتابخانه در چهار طبقه واقع شده و از نظر ظاهری نسبتاً زیبا، و از فضای خوبی برخوردار است. طبقه سوم و چهارم این ساختمان به علت مشکلات مادی، به شرکت‌های تجاری اجاره داده می‌شود. ساختمان این کتابخانه از زمان تأسیس تاکنون تغییری نکرده و به همین دلیل بنای ساختمان نسبتاً قدیمی است. کتابخانه دارای شانزده شعبه در شهرهای بزرگ تانزانیا است.

فعالیت‌ها و خدمات:

- ارائه خدمات به دیگر کتابخانه‌ها،
- آموزش کارکنان کتابخانه،
- تهیه و تدوین کتابشناسی ملی،
- ارائه خدمات به کودکان و بزرگسالان،
- ارائه خدمات فنی.

مجموعه‌ها:

کتاب‌های موجود در کتابخانه اکثراً به زبان‌های سواحیلی و انگلیسی می‌باشند و تعداد کمی از کتاب‌ها به زبان‌های اردو، فرانسه، عربی و هندی می‌باشند. این کتابخانه از نظر کتاب و نشریه بسیار فقیر، و تعداد مراجعه‌کنندگان آن محدود است، و دلیل این امر کمبود کتاب‌های تازه و نشریات معتبر می‌باشد. در زمینه ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی و نسخه‌های خطی نیز هیچگونه کتابی در کتابخانه مشاهده نمی‌شود. نشریات کتابخانه نیز به‌استثنای جراید تانزانایی و اندک نشریاتی که کشورهای خارجی اهدا کرده‌اند، بقیه مربوط به سال‌های ۹۷ و قبل از آن هستند. نحوه نگهداری از کتب در این کتابخانه بسیار ساده و ابتدایی می‌باشد.

تعداد کل مجموعه کتابخانه ملی تانزانیا و کتابخانه منطقه‌ای که از نظر مجموعه، مشترک می‌باشند در سال ۲۰۰۳ بالغ بر ۱۲۷,۳۰۰ کتاب، به شرح زیر بوده:

کتابخانه ملی و منطقه‌ای :

داستان در زمینه کودکان	۷۹۶۴	غیرداستانی	۱۰۴,۱۲۰
داستان در زمینه بزرگسالان	۱۵,۲۱۶	کل مجموعه	۱۲۷,۳۰۰

همچنین کتابخانه ملی به طور مجزا دارای ۱۱۶,۹۰۰ جلد کتاب و ۲۰۷ نشریه جاری است.

حوزه‌های موضوعی:

- داستان‌های انگلیسی، در دو حوزه مربوط به کودکان و بزرگسالان؛
- مواد غیرداستانی انگلیسی، در دو حوزه مربوط به کودکان و بزرگسالان؛
- نوشتجات سواحیلی که در دو حوزه مواد داستانی و غیرداستانی است.

مشکلات:

مشکلات این کتابخانه به شرح زیرند:

- مسئولان کتابخانه در سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند که از کشورهای خارجی برای بهبود وضع کتابخانه درخواست کمک نمایند که در برخی موارد نتیجه مثبت داشته است.
- کتابخانه فاقد ارتباط منسجم با کتابخانه‌های مهم جهان است و به همین دلیل از دستاوردهای مهم در امر کتابداری فاصله دارد.
- کتابخانه فاقد افراد متخصص در امر کتابداری می‌باشد.
- شمار کتاب‌های کتابخانه نسبت به نیازهای جامعه بسیار اندک است و کتابخانه بودجه کافی برای خرید کتاب ندارد.

شرایط و نحوه دسترسی:

مراجعان باید عضو کتابخانه باشند و برای این امر مبلغ کمی بپردازند. تعداد مراجعان کتابخانه در ایام امتحانات مدارس افزایش می‌یابد، ولی ساعت کار کتابخانه تغییر نمی‌کند^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن + 255 51 261 21

پایگاه وب <http://www.hb.se/bhs/slutversioner/2000/00-33.pdf>

نشانی National Library of Tanzania
P.O.Box 9283
Dar es Salaam

1. Malmgrem, pema. servicing- not living a study on a library and its users in Northern Tanzania. (dec. 1999)

کتابخانه ملی تایلند

National Library of Thailand (NLT)

تأسیس: ۱۹۰۵

تاریخچه:

کتابخانه ملی تایلند متشکل از سه کتابخانه است: کتابخانه «واجی رایانا»^۱، کتابخانه «واجی راوده»^۲ و کتابخانه «دام رانگ راجانو فارب»^۳. کتابخانه ملی تایلند به عنوان بخشی از اداره هنرهای زیبای وزارت آموزش و پرورش، در ۱۲ اکتبر ۱۹۰۵ از ادغام این سه کتابخانه به وجود آمد و دارای ۱۵ شعبه در مرکز استان‌ها است. این کتابخانه مرکز ملی نظام اطلاع‌رسانی پیاپی‌های بین‌المللی آسیای جنوب شرقی در تایلند، و همچنین مرکز کتابخانه‌ها و دکومانتاسیون کنسرسیوم آسیای جنوب شرقی می‌باشد. این کتابخانه عضو «یونی‌سیست»، و نیز وابسته به شبکه «آستینفو» می‌باشد. در سال ۱۹۶۲ با توجه به نقش مهم خدماتی کتابخانه، دولت بودجه مخصوصی برای ساختمان جدید کتابخانه تخصیص داد و در ۵ مه ۱۹۶۶ ساختمان جدید به طور رسمی افتتاح شد.

ساختمان:

ساختمان جدید کتابخانه ملی با معماری تایلندی دارای ۱۶,۰۰۰ متر مربع زیربنا در ۵ طبقه است و گنجایش بیش از یک میلیون جلد کتاب و هزار سندلی در ۶ سالن مطالعه را دارد. به این ساختمان بعدها ساختمان‌های دیگری نیز افزوده شد که آخرین آن‌ها در ۱۹۸۵ بوده است.

-
1. Vajirayana Library
 2. Vajiravudh Library
 3. Damrong Rajanupharb Library

فعالیت‌ها و خدمات:

خدمات مرجع از طریق مراجعه، مکاتبه و تلفن، و همچنین تهیه کتاب‌های مرجع و کتابشناسی‌ها و فهرست‌های مختلف انجام می‌گیرد. نظام مبادله بین کتابخانه‌ای نیز دارد. از فعالیت‌های دیگر کتابخانه می‌توان برگزاری سمینارها و دوره‌های آموزش کتابداری، سخنرانی‌ها، نمایشگاه‌ها و نمایش فیلم و اسلاید را در پیشبرد امر کتابداری نام برد.

کارکنان:

۳۲۳ نفر که از این تعداد ۱۱۰ نفر متخصص هستند.

مجموعه‌ها:

مجموعه کتاب‌های چاپی این کتابخانه در زمینه‌های تاریخ و جغرافیای تایلند بسیار غنی است و کل آن به حدود ۱,۴۷۰,۸۰۰ جلد می‌رسد که به زبان‌های تایلندی و دیگر زبان‌ها است. این مجموعه همچنین شامل ۸۵۱,۹۳۲ جلد کتاب به زبان تایلندی و ۳۳۷,۶۳۵ جلد به زبان‌های دیگر، ۱۲۶۴ عنوان مجله به زبان تایلندی و ۱۰۳۴ عنوان مجله به زبان‌های دیگر، ۳۲۴ عنوان روزنامه به زبان تایلندی و ۵۰ عنوان روزنامه به زبان‌های دیگر، ۳۱,۹۲۰ جزوه به زبان تایلندی و ۹۰۰ جزوه به زبان‌های دیگر، ۲۱,۸۱۲ کتاب مرجع به زبان تایلندی و ۳۰,۵۸۲ کتاب مرجع به زبان‌های دیگر، علاوه تعدادی نقشه، فیلم، ویدیو، اسلاید و نوار است. منابع دیداری و شنیداری کتابخانه ملی تایلند مجموعه‌ای از نوارها و منابع فرهنگی و سنتی تایلند است. مهم‌ترین سخنرانی‌ها و بحث‌های طرح‌شده در مجلس نیز جزو این مجموعه است. همچنین این کتابخانه ۱۸۴,۰۰۰ نسخه خطی به زبان تایلندی دارد. این نسخه‌ها بر روی برگ درخت نخل یا کاغذهای تایی^۱ (کاغذهای ساخت تایلند) نوشته شده و به صورت تاشده (آکاردونی) باز و بسته می‌شوند و عمدتاً استنساخ‌هایی از کتب مقدس بودایی یا دیگر متون، و شامل نوشته‌هایی در زمینه‌های متون پزشکی، حقوق، تاریخ، هنر، و اخترشناسی است. در این کتابخانه بیش از ۸۷ سنگ‌نبشته به زبان‌های قدیمی و خطوط رایج در جنوب شرقی آسیا موجود است. طبق قانون واسپاری، ناشران موظف‌اند دو نسخه از کتب منتشرشده را به کتابخانه ملی ارسال دارند.

ولی این قانون تاکنون به طور کامل اجرا نشده است. تایلند قانون «حق مؤلف جهانی برن» (مصوب سال ۱۸۸۶) را امضا کرده و در صدد است که این قانون را در مورد نرم‌افزارها و دیگر رسانه‌های الکترونیکی نیز اجرا کند.

حوزه‌های موضوعی:

این کتابخانه در زمینه علوم انسانی و علوم اجتماعی دارای گنجینه‌های غنی است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب چاپ قدیم، پایان‌نامه، نقشه، مواد سمعی و بصری.

انتشارات:

کتابشناسی ملی و بولتن^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن +66 0 22810 263

نمابر +66 0 22810 263

پایگاه وب <http://www.natlib.moe.go.th/main.htm>

<http://tla.tiac.or.th/ifla/ifla99-10.htm>

پست الکترونیکی natlibthai@yahoo.com

نشانی National Library of Thailand
Soamsen Road
Dusit Bangkok 10300
Thailand

1. The National Library of Thailand. available at: <http://tla.tiac.or.th/ifla/ifla99-10.htm> (19 may 2003)

کتابخانه ملی ترکمنستان

Natsional ndia Biblioteka Turkmenistan

تأسیس: ۱۸۹۵

تاریخچه:

زمان ایجاد این کتابخانه به اواخر قرن نوزدهم میلادی باز می‌گردد. در سال ۱۸۹۲ بر اساس تقاضای مصرائه گروه‌های اجتماعی، استاندار استان ماوراء خزر (آ. ن. کوروپاتکین) طی نامه‌هایی به برخی از مؤسسات و سازمان‌های روسیه، تقاضای اهدای کتاب برای افتتاح کتابخانه در شهر مرکزی استان (یعنی عشق‌آباد) را می‌نماید. در همین سال محلی برای کتابخانه اختصاص می‌یابد و در تاریخ ۵ ماه مه سال ۱۸۹۵ کتابخانه عمومی استان ماوراء خزر با مخزن ۳ هزار نسخه‌ای از کتب روسی افتتاح می‌شود. این کتابخانه در ساختمان اجاره‌ای مستقر بود و در اواخر سال ۱۹۰۴ به ساختمان جدید در بوستان پوشکین منتقل گردید.

فعالیت‌ها و خدمات:

کتابخانه ملی نقش رهبری ۱۵۰۰ کتابخانه موجود در این کشور را بر عهده دارد و همچنین دارای امکاناتی برای برگزاری نمایشگاه و کنفرانس است. امر تجهیز کتابخانه سالانه با افزودن ۱۲ هزار جلد کتاب جدید صورت می‌پذیرد و این امر بر اساس الزام ناشران به اهدای ۱۵ نسخه از هر کتاب به این کتابخانه می‌باشد. این کتابخانه از ۲۰ بخش تشکیل شده و وظیفه صدور انتشار کتاب را برعهده دارد.

مخزن‌های مختلف کتابخانه:

مخزن‌های اصلی: این مخزن‌ها در اختیار بخش‌های حفاظت کتب و بخش‌های ویژه (بخش فنی، بخش ادبیات خارجی، و بخش هنری) می‌باشند و مطابق با ترکیب آن‌ها به انواع زیر تقسیم می‌شوند:

کتاب، روزنامه‌ها، مجلات، یادداشت‌ها، امتیازنامه‌ها، استانداردهای دولتی، و ... همچنین بر اساس شاخه‌های مختلف علوم و زبان‌های مختلف، تقسیم‌بندی صورت گرفته به شرح زیر است:

۱. مخزن کتب روسی: شامل کتب و آثار پیش از انقلاب و دوران شوروی، برگزیده اسناد تاریخی، کتب منعکس‌کننده دستاوردهای علمی، کتب آموزشی، جزوات اطلاعاتی و کتابشناسی و دیگر نشریات؛
۲. مخزن کتب به زبان‌های ملل شوروی: شامل کتب و نشریات به زبان‌های ملل آسیای میانه و قزاقستان، آذربایجان، تاتارستان و باشقیرستان؛

۳. دایرة کتب کمیاب و ارزشمند: شامل بیش از ۵ هزار جلد کتاب خطی و چاپی؛

۴. مخزن کتب خارجی: شامل حدود یکصد هزار نسخه کتاب، مجله، و روزنامه به ۲۸ زبان کشورها و ملل بیگانه، که این مخزن در اختیار بخش ادبیات و کتب خارجی می‌باشد؛

۵. مخزن مطالب انتخابی: که بخشی از مخزن اصلی محسوب می‌شود و نشریاتی را دربرمی‌گیرد که از بین یک گروه از نشریات، با محتوا و شکل یکسان انتخاب می‌شوند و شامل نشریات آیین‌نامه‌ای و دستورات وزارتخانه‌ها، احزاب و سازمان‌های اجتماعی، ادارات، آیین‌نامه‌های اجتماعی، برنامه‌های درسی، برنامه‌ها و سؤالات امتحانی، فهرست فیلم‌ها و نمایشگاه‌های هنری، برنامه‌های آموزشی، راهنماها، و ... می‌باشند.

۶. مخزن نشریات ادواری و مسلسل، که از بخش‌های مستقل زیر تشکیل شده:

الف) مخزن نشریات مسلسل: شامل نشریات از نوع آثار و یادداشت‌های علمی و ...، که در حال حاضر بیش از ۶۲,۰۰۰ جلد نشریات مسلسل را دربرمی‌گیرد؛

ب) مخزن مجلات: از جمله شامل نمونه مجلات تاریخی و ادبی-هنری روسیه متعلق به قرن ۱۹م. و آغاز قرن ۲۰م. همچنین مجلات سال‌های اول برقراری نظام شوروی، و مجلات موجود در فهرست اتحادیه مطبوعات شوروی؛

ج) مخزن روزنامه‌ها: شامل روزنامه‌های روسی و سراسری شوروی و ترکمنستان و روزنامه‌های ترکمنی و روسی استان‌ها و بخش‌های ترکمنستان، همچنین روزنامه‌های پیش از انقلاب «عشق‌آباد» و «تفسیر ماوراء خزر»؛

د) مخزن نت‌های موسیقی: شامل بیش از ۴۱,۰۰۰ اثر موسیقی داخلی و خارجی (در انواع و

شیوه‌های مختلف)؛

ه) مخزن نوارهای ضبط صوت و صفحه‌های گرامافون: شامل صفحه‌های گرامافون و نوارهای ضبط‌شده آثار موسیقی روسی، شوروی و خارجی با صدای بهترین خوانندگان شوروی و خارجی؛
و) مخزن کتب و ادبیات ویژه فنی: شامل نشریات توضیحی درباره اختراعات، استانداردها و نرخ‌ها، مطالبی درباره کارتوگرافی، و نیز در قالب میکروفیلم (بخش ادبیات فنی، کتب این مخزن را برای مطالعه علاقه‌مندان عرضه می‌نماید).

مخزن‌های فرعی (یا جانبی): در مخازن فرعی انتشاراتی نگهداری می‌شوند که تقاضا برای دریافت آن‌ها زیاد است (مانند انواع کتب مرجع، لغتنامه‌ها، دایره‌المعارف‌ها، منابع آماری، منتخب اسناد حزبی و دولتی، و ...).

مخزن مبادلات: از سال ۱۹۶۶ «مخزن مبادله کتاب سراسری ترکمنستان» دایر است که منظور اصلی از ایجاد آن، انجام مبادله کتب با کتابخانه‌های داخل و خارج کشور برای تکمیل مخازن کتابخانه و توزیع مجدد کتب عمومی موجود در مخازن کتابخانه می‌باشد. در سال ۱۹۷۷ «بخش نگهداری کتب کم‌تقاضا» دایر شده و هم‌اکنون فعال است. همچنین کارگاه صحافی کتابخانه وظیفه تمدید حیات میلیون‌ها کتاب را انجام می‌دهد. هر ساله این کارگاه بیش از ۵,۰۰۰ نسخه کتاب و ۱۰۰۰ نسخه روزنامه و مجله را صحافی می‌کند.

مجموعه‌ها:

مجموعه این کتابخانه مشتمل بر ۵,۵۰۰,۰۰۰ کتاب است که از میان کتاب‌های موجود در آن، ۸۵٪ به زبان روسی، ۴٪ به زبان‌های خارجی، و ۱۱٪ نیز به زبان ترکمنی است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نقشه، نت‌های موسیقی، کتب کمیاب و ارزشمند.

همکاری‌های بین‌المللی:

این کتابخانه هم‌اکنون با ۵۲ کشور ارتباط دارد که این ارتباط با کشورهای همچون آمریکا، آلمان، انگلستان، چین و ترکیه عمیق‌تر می‌باشد.

کارکنان:

تعداد کارکنان این کتابخانه ۳۰۰ نفر است.

شرایط و نحوه دسترسی:

این کتابخانه اعضای خود را از میان افراد بالای ۱۶ سال برمی‌گزیند و روزانه ۱۰۰۰ نفر مراجعه‌کننده دارد و سالانه ۲,۵۰۰,۰۰۰ جلد کتاب در اختیار مراجعان خود قرار می‌دهد. اکثر مراجعان کتابخانه را در سطوح مختلف محققان، مردان تشکیل می‌دهند. بیشترین عنوان کتاب‌های مورد درخواست به کتاب‌های فنی، اقتصادی و کمترین آن‌ها به کتاب‌های ورزشی اختصاص دارد. همچنین فارغ‌التحصیلان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری ملزم به ارائه یک نسخه از پایان‌نامه خود به این کتابخانه می‌باشند!

اطلاعات تماس:

تلفن +7363 225 3254

پایگاه وب <http://www.turkmenistan.it>

نشانی National Library Of Turkmenistan

Pl.Karl Marx

744000 Ashgabad

کتابخانه ملی تونس

Bibliothèque Nationale Tunisie (BNT)

تأسیس: ۱۸۸۵

تاریخچه:

کتابخانه ملی با حمایت دولت فرانسه و به موجب قانون، در سال ۱۸۸۵ تأسیس گردید. ابتدا نام آن «کتابخانه فرانسوی» بود و بعدها به کتابخانه عمومی شهرت یافت. مجموعه این کتابخانه از طریق هدایا و اقدامات متفرقه افراد پدید آمد. اما کتابخانه ملی به مفهوم واقعی آن، یعنی «دارالکتب الوطنیه» پس از استقلال تونس در سال ۱۹۵۶ شکل گرفت.

ساختمان:

از دسامبر ۱۹۸۴ دولت تونس شروع به ساخت بنایی جدید برای کتابخانه ملی کرد. در این ساختمان امکانات و تسهیلات لازم برای امور رایانه‌ای، مواد دیداری و شنیداری، تهیه کتابشناسی، و دیگر خدمات، پیش‌بینی شده است. تونس از معدود کشورهای آفریقایی می‌باشد که دارای مرکز ملی وابسته به نظام بین‌المللی اطلاعات پایندها است.

فعالیت‌ها و خدمات:

در سال ۱۹۷۰ کتابخانه ملی تونس نخستین شماره «کتابشناسی ملی تونس» را منتشر کرد. این کتابشناسی که به صورت جزوه بود، کتاب‌های سال ۱۹۶۹ را پوشش می‌داد. از آن تاریخ به بعد، کتابخانه ملی تونس کوشید کتابشناسی‌های جاری و گذشته‌نگر را به طور کامل تهیه کند، که کتابشناسی کتاب‌هایی را که پس از ورود صنعت چاپ به این کشور در سال ۱۸۸۱، منتشر شده بودند دربرمی‌گرفت. هدف کتابخانه ملی تونس از این اقدام، پیوند کتابشناسی‌های منابع مکتوب گذشته با

کتابشناسی‌های جاری بود. تا سال ۱۹۸۳، بیش از ۱۳ کتابشناسی منتشر شد که سال‌های ۱۹۵۶ تا ۱۹۸۲ را دربرمی‌گرفت. کتابشناسی ملی تونس به صورت فصلنامه منتشر می‌گردد و در پایان هر سال، درهم‌کردی از آن‌ها نیز انتشار می‌یابد. این کتابشناسی شامل همه منابع منتشرشده در تونس می‌باشد، که طبق قانون واسپاری به کتابخانه ملی تحویل می‌گردند. مهم‌ترین این منابع عبارت‌اند از انتشارات دولتی و غیردولتی، پایان‌نامه‌های دانشگاهی، کتب درسی، و نشریات ادواری جاری. کتابشناسی ملی تونس منابع دیداری و شنیداری را پوشش نمی‌دهد. کتابخانه ملی تونس، کتابشناسی‌های موضوعی در باره تونس یا موضوع‌های اسلامی را نیز گردآوری و تألیف می‌کند.

مجموعه‌ها:

مجموعه نسخه‌های خطی کتابخانه ملی تونس که قدمت بعضی از آن‌ها به قرن پنجم میلادی می‌رسد مجموعاً ۲۵,۰۰۰ نسخه است و ۱۰,۰۰۰ نشریه ادواری نیز دارد که بیش از دو سوم آن‌ها به زبان عربی است. در سال ۱۹۸۴، کل مجموعه این کتابخانه بالغ بر ۷۵۰,۰۰۰ فقره بوده است. این کتابخانه از نظر فضا دارای مشکلات فراوانی است. تالارهای مطالعه این کتابخانه مجموعاً ظرفیت ۱۶۰ نفر را دارند. با این همه، سالانه بیش از ۲۷,۰۰۰ نفر از خدمات این کتابخانه بهره‌مند می‌شوند. مجموعه منابع این کتابخانه عمدتاً به زبان‌های عربی و فرانسوی است، ولی تعداد کتب و نشریات انگلیسی نیز قابل توجه است. در مجموع، منابعی به ۱۲ زبان در این کتابخانه وجود دارند. کتابخانه ملی تونس نوعی کتابخانه واسپاری محسوب می‌شود که کلیه انتشارات این کشور را (که موجب ۱۰,۰۰۰ عنوان افزایش سالانه می‌گردد) دریافت می‌دارد. بخش اسناد این کتابخانه مسئولیت واسپاری قانونی را بر عهده دارد، ولی تا اواسط دهه ۱۹۸۰، انحصار واسپاری حق مؤلف، به طور رسمی به این کتابخانه واگذار نگردیده بود.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، مواد غیرکتابی، نشریات و روزنامه‌ها، مجموعه‌های عربی، مجموعه‌های لاتین و انتشارات تخصصی^۱.

1. Chater, khalfa. The National Library of Tunisia: Recent Developments. available at: <http://www.nla.gov.au/initiatives/meetings/cdn/presentation-.rtf> (21 aug. 2002)

اطلاعات تماس:

تلفن 256921

نمبر 342700

پایگاه وب <http://www.bibliotheque.nat.tn/qsp/perio/default-perio.htm>

نشانی
Bibliotheque Nationale
20 Souk_el_Attarine
1008 Tunis_BP 42
Tunisia

کتابخانه ملی جامائیکا

National Library of Jamaica (NLJ)

تأسیس: ۱۹۷۹

تاریخچه:

کتابخانه ملی جامائیکا در سال ۱۹۷۹ توسط «شورای ملی کتابخانه‌ها، آرشیوها، و خدمات سندپردازی» تأسیس شد. مؤسسه جامائیکا نیز که در اصل برای پیشبرد ادبیات، علوم، و هنر، در سال ۱۸۷۹ تأسیس گردید، در سال ۱۸۹۴ کتابخانه مرجع هند غربی را تأسیس کرد که مجموعه آن، هسته اصلی کتابخانه ملی را تشکیل می‌دهد.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه خدمات مرجع را نیز انجام می‌دهد و استفاده گسترده از رایانه را هم عملی ساخته است. کتابخانه ملی جامائیکا همچنین مرکز ملی برای شماره استاندارد بین‌المللی کتاب، شماره استاندارد بین‌المللی نشریات ادواری، و فهرستنویسی پیش از انتشار است و به‌عنوان مرکز قانونی ذخیره مدارک شناخته شده است. حتی قبل از تصویب قانون حفظ و نگهداری مدارک، ناشران علاقه‌مند بودند نسخه‌هایی از انتشارات خود را برای نگهداری در اختیار کتابخانه ملی قرار دهند.

کارکنان:

این کتابخانه دارای ۸۹ کارمند است که ۲۱ نفر آنان دارای تخصص کتابداری هستند.

مجموعه‌ها:

مجموعه کتابخانه درباره مردم کارائیب، بسیار وسیع و غنی است و قدمت مدارک آن به قرن شانزدهم بازمی‌گردد. این کتابخانه همچنان به گسترش و افزایش غنای خود ادامه می‌دهد و شامل

بیش از ۱۶۰,۰۰۰ فقره مواد چاپی و غیر چاپی، مواد دیداری و شنیداری، ۵۰,۰۰۰ فوت نوار صوتی، و ۵,۰۰۰,۰۰۰ فوت فیلم سیاه و سفید ۱۶ میلیمتری است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نقشه، عکس، مواد سمعی و بصری، و میکروفرم.

انتشارات:

انتشارات کتابخانه ملی، کتابشناسی ملی جامائیکا، نمایه گرویر^۱ و چند نشریه دیگر^۲.

اطلاعات تماس:

تلفن +8099220620-6

نمبر +18099225567

پایگاه وب <http://www.nlj.org.jm>

پست الکترونیکی natliby@uwimona.edu.jm

نشانی National Library of Jamaica
12 East Street
Kingston
Jamaica

1. Grolier Index

2. National Library of Jamaica. available at: <http://www.nlj.org.jm> (15 jan. 2003)

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

National Library Of the Islamic Republic of Iran (NLI)

تأسیس: ۱۳۱۶

تاریخچه:

در سال ۱۲۹۰ شمسی برای نخستین بار تشکیل سازمان کتابخانه ملی قانونمند شد و قانون ایجاد این سازمان به تصویب رسید. البته به علت کمبود بودجه در آن سال، تنها ساخت مدرسه حقوق سیاسی تصویب شد و ساخت موزه و کتابخانه ملی به سال‌های بعد موکول گردید.

در بهمن ۱۳۱۲ شمسی که نظامنامه اساسی اداره انطباعات و وزارت معارف و اوقاف به تصویب رسید، «دایره کتابخانه ملی» و «شعبه اطلاعات و کتابخانه ملی» در تشکیلات این وزارتخانه گنجانده شد. مطابق این نظامنامه، تنظیم و مواظبت کتاب‌های موجود در کتابخانه، تدوین و طبع فهرست‌های لازم برای کتاب‌ها، گردآوری کتاب‌های چاپ‌شده، جراید و مجلات داخلی و خارجی که به کتابخانه می‌رسند، انتخاب کتاب‌های خطی و چاپی که باید خریداری شوند و همچنین اجرای مقرراتی که مطابق نظامنامه جداگانه‌ای تعیین شده بود، بر عهده «دایره کتابخانه ملی» بود. نظامنامه داخلی کتابخانه در سال ۱۳۰۲ شمسی در ۲۷ ماده و ۱ تبصره، شامل تشکیلات و وظایف کتابخانه ملی به تصویب رسید و مجدداً نظامنامه بعدی در دی ماه ۱۳۱۳ به عنوان کتابخانه عمومی معارف، مصوب شد. این کتابخانه تا سال ۱۳۱۶ که رسماً کتابخانه ملی نامیده شد، بارها تغییر نام داد: کتابخانه دارالفنون، کتابخانه معارف، کتابخانه عمومی معارف، کتابخانه ملی فرهنگ، کتابخانه فردوسی، کتابخانه ملی تهران، کتابخانه ملی، و

پس از شهریور ۱۳۱۶ سرپرستی کتابخانه ملی با اداره کل باستانشناسی بود و کتابخانه از ادارات آن

سازمان محسوب می‌شد. تا سال ۱۳۴۳ کتابخانه تابع وزارت آموزش و پرورش (فرهنگ سابق) بود و از این سال تحت نظارت اداره کل کتابخانه‌ها (که واحدهای وزارت فرهنگ و هنر بود) درآمد و از سال ۱۳۵۳ خود واحد مستقلی در وزارت فرهنگ و هنر شد.

پس از انقلاب اسلامی طی مصوبه سال ۱۳۵۸ شورای انقلاب، کتابخانه پهلوی سابق با تعدادی از کارکنان و کلیه منابع و مجموعه خود به این کتابخانه انتقال یافت و پس از آن با تغییر وزارت فرهنگ و هنر به وزارت ارشاد، کتابخانه ملی نیز به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ملحق گردید. در سال ۱۳۶۲ مرکز خدمات کتابداری که یکی از واحدهای وزارت فرهنگ و آموزش عالی بود و خدماتی مشابه کتابخانه ملی ارائه می‌داد نیز در این کتابخانه ادغام شد. پس از این ادغام فکر استقلال کتابخانه ملی قوت گرفت و سرانجام در سال ۱۳۶۹ با تصویب مجلس شورای اسلامی، این کتابخانه به‌عنوان یک سازمان مستقل، زیر نظر نهاد ریاست جمهوری قرار گرفت. در سال ۱۳۷۸ سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی نیز از وزارت فرهنگ و ارشاد منفک شد و به کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران پیوست. در سال ۱۳۸۱ نیز سازمان اسناد ملی ایران در این کتابخانه ادغام شد و کتابخانه ملی ایران به «سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران» تغییر نام یافت.

ساختمان:

اولین ساختمانی که برای کتابخانه ملی ایران ساخته شد، بنایی است که هم اکنون در خیابان سی تیر در جوار موزه ملی ایران قرار دارد و مجموعه پیاپیها و کتاب‌های فارسی و عربی کتابخانه را در خود جای داده. طرح این ساختمان را یک معمار فرانسوی به نام «آندره گدار» ارائه داد و مخزن آن برای گنجایش ۴۰ هزار کتاب در نظر گرفته شده است. مساحت کل زمین آن ۳۵۳،۷۶۴ مترمربع و ساختمان آن حدود ۵۰۰ مترمربع است. از دهه ۱۳۳۰ کمبود جا به‌شدت نمایان شد؛ در نتیجه مسئولان به فکر ساختن یک کتابخانه ملی بزرگ با استانداردهای بین‌المللی افتادند و در سال ۱۳۵۲ با استمداد از «ایفلا»، به این منظور برنامه‌ای ارائه دادند. از سال ۱۳۶۲ بحران کمبود جا شدت گرفت و به همین علت، بناچار ساختمان‌های دیگری نیز به کتابخانه اضافه شدند. از سال ۱۳۷۴ ساخت ساختمان جدید کتابخانه ملی با زیر بنای ۹۰ هزار متر آغاز گردیده و به زودی به بهره‌برداری خواهد رسید.

فعالیت‌ها و خدمات:

طبق اساسنامه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (مصوب مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۶۹) کتابخانه ملی مؤسسه‌ای آموزشی (علمی)، تحقیقاتی و خدماتی است که زیر نظر مستقیم ریاست جمهوری انجام وظیفه می‌کند و وظایف آن عبارت‌اند از:

۱. گردآوری، حفاظت، سازماندهی و اشاعه اطلاعات مربوط به آثار مکتوب (چاپی و خطی) و غیرمکتوب در ایران، یا متعلق به ایرانیان خارج از کشور و نیز در زمینه ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی خصوصاً انقلاب اسلامی و همچنین در زمینه‌های علمی، فرهنگی و فنی دیگر کشورها؛

۲. پژوهش و برنامه‌ریزی علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی و شرکت در تحقیقات و فعالیت‌های بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی؛

۳. اتخاذ تدابیر لازم برای صحت، سهولت و سرعت در امر تحقیق و مطالعه در همه زمینه‌ها به‌منظور اعتلای فرهنگ ملی و انجام تحقیقات مربوط؛

۴. انجام مشاوره، نظارت، هدایت و ارائه خدمات فنی و برنامه‌ریزی و سازماندهی کتابخانه‌های کشور؛

۵. ارائه روش‌های مطلوب به‌منظور هماهنگ کردن خدمات و فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی و تخصصی به‌منظور تسهیل در مبادله اطلاعات.

کتابخانه ملی به‌موجب اساسنامه خود برای ارائه خدمات فنی، برنامه‌ریزی و سازماندهی کتابخانه‌های کشور، امور زیر را بر عهده گرفته است:

۱. تهیه و انتشار منابع و ابزار کتابداری از قبیل کتابشناسی ملی ایران، گسترش رده‌ها، تهیه مستند اسامی مؤلفان و مشاهیر، سازمان‌ها، ناشران، سرعنوان‌های موضوعی، تهیه استانداردهای کتابخانه‌ای، تدوین قوانین فهرست‌نویسی، تهیه اصطلاحنامه‌های فارسی، و...

۲. تهیه فهرست‌برگه منابع منتشره و فروش آن‌ها به متقاضیان؛

۳. برگزاری دوره‌های آموزش کتابداری به صورت عام و تخصصی؛

۴. ارتباط با انواع کتابخانه‌ها در سراسر ایران و خارج از کشور به‌منظور مبادله و اهدای کتاب و

منابع دیگر.

خدمات به ناشران:

۱. فهرستنویسی کلیه آثار منتشرشده در ایران و فهرستنویسی پیش از انتشار (فیپا).
۲. ارائه شماره ثبت به مواد غیر کتابی و تهیه میکروفرم‌ها و مستندات، از دیگر خدمات کتابخانه ملی می‌باشد. همچنین کتابخانه ملی به‌عنوان مرکز ملی شماره استاندارد بین‌المللی پایاندها (شابک) و کتاب (شابک) نیز عمل می‌کند.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- بانک‌های اطلاعاتی «کتابشناسی ملی ایران» و «نمایه ملی ایران»؛
- «فصلنامه کتاب» و «ماکا» (مجله الکترونیکی کتابداری و اطلاع‌رسانی)؛
- راهنمای نشریات الکترونیکی کتابداری و اطلاع‌رسانی؛
- راهنمای نشریات الکترونیکی ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی؛
- معرفی مراکز فرهنگی ایران.

مجموعه‌ها:

مجموعه این کتابخانه در حدود ۲,۰۰۰,۰۰۰ منبع شامل کتاب، نشریه، سند، جزوه، نقشه، تمبر، اسلاید، عکس، پوستر و جز آن است. مجموعه این کتابخانه از طریق قانون واسپاری، خرید، اهدا، و وقف فراهم می‌شود.

انتشارات:

کتابشناسی ملی ایران، فصلنامه کتاب، راهنمای نشریات ایران، فهرست کتب خطی کتابخانه، سرعنوان‌های موضوعی فارسی، گسترش رده‌بندی دیویی، گسترش رده‌بندی کنگره، کتابشناسی‌های موضوعی، تجدید چاپ روزنامه‌ها و نشریات قدیمی به‌صورت مجموعه، و کتب مختلف در زمینه کتاب و کتابداری.

همکاری‌های بین‌المللی:

کتابخانه ملی با بسیاری از کتابخانه‌های ملی جهان و دیگر کتابخانه‌های تخصصی در زمینه‌های مختلف علمی، آموزشی و فرهنگی ارتباط دارد. همچنین به مبادله کتاب و دیگر مواد کتابخانه‌ای

می‌پردازد^۱.

اطلاعات تماس:

تلفن 8788947

8788943

پایگاه وب <http://www.nli.ir>

نشانی NationL Library of Islamic Republic of Iran,
Anahita Alley,
Africa Ave,
Tehran(191 76),
IRAN

کتابخانه ملی چک

Narodni Knihovna Czech (NK)

تأسیس: ۱۳۶۶

تاریخچه:

کتابخانه ملی چک در پراگ قرار دارد و پیشینه آن به سال ۱۳۶۶ میلادی بازمی‌گردد. اما از آنجا که بخشی از مجموعه این کتابخانه با مجموعه کتابخانه دانشگاه چارلز مشترک است، می‌توان برای آن منشأ کهن‌تری قائل شد. از این‌رو برخی تاریخ آغاز به کار آن را سال ۱۳۴۸ میلادی، یعنی همزمان با تأسیس دانشگاه چارلز و کتابخانه آن می‌دانند.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه به‌عنوان مرکز مبادلات بین‌المللی، امانت بین کتابخانه‌ای، کتابخانه واسپاری یونسکو و سازمان ملل، و نیز یک کتابخانه عمومی عمل می‌کند. انتشار انواع کتابشناسی‌های ملی (برای کتاب‌ها، ادواری‌ها، مقالات و آلبوم‌های موسیقی) نیز از وظایف آن به شمار می‌رود. کتابخانه ملی از سال ۱۹۸۹ به منزله مرکز شماره استاندارد بین‌المللی کتاب و مؤسسه‌ای برای پژوهش‌های مرتبط با کتاب عمل می‌کند.

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی جمهوری چک قدیمی‌ترین کتابخانه واسپاری در اروپای مرکزی محسوب می‌شود و دارای مجموعه عظیمی شامل ۵,۷۰۰,۰۰۰ جلد کتاب، ۹۰۰۰ نسخه خطی، ۳۹۰۰ جلد کتاب چاپ قدیم، و ۵۰۰,۰۰۰ جلد کتاب قدیمی است.

کتابخانه ملی جمهوری چک دارای شعبه‌ای در شهر پراگ است که به کتابخانه اسلاونیک^۱ موسوم است. این کتابخانه در سال ۱۹۲۴ تأسیس شد و مجموعه آن دارای ۷۰۰,۰۰۰ جلد کتاب است. «کتابخانه ملی پزشکی» جمهوری چک نیز در سال ۱۹۴۹ تأسیس گردید و مرکز اسناد سازمان بهداشت جهانی محسوب می‌شود. مجموعه آن در حال حاضر شامل ۸۵,۰۰۰ جلد کتاب، ۱۰۰۰ عنوان نشریه ادواری جاری، ۶۰۰۰ جلد پایان‌نامه دکتری، و ۷۰,۰۰۰ قطعه میکروفیش است.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن +422 422 0803

نمبر +422 26 6627

پایگاه وب <http://www.nkp.cz/page.s/page.php3?menu=1>
<http://www.nkp.cz/-en/index.php3>

نشانی National Library in Prague
Klementinum 190
11001 Prague
Czech Republic

1. Slavenik

2. National Library of the Czech Republic. available at: <http://www.nkp.cz/-en/index.htm>

کتابخانه ملی چین

National Library of China (NLC)

تأسیس: ۱۹۰۹

تاریخچه:

کتابخانه ملی جمهوری خلق چین به خاطر منابع جامع و غنی تحقیقی، انتشارات عمومی ارزشمند، و تاریخ طولانی‌اش شهرت دارد. این کتابخانه در شمال پارک زیبای «بامبوی بنفش» در پکن قرار دارد و شعبه آن در خیابان ونجن^۱ در کنار دریاچه پارک «بی‌های»^۲ واقع شده. در ۲۴ آوریل سال ۱۹۰۹ کتابخانه مرکزی پکن ساخته شد و بعد از انقلاب ۱۹۱۱، سرپرستی آن به وزارت آموزش و پرورش حکومت پکن واگذار شد و در ۲۷ اوت ۱۹۲۱ رسماً افتتاح گردید. این کتابخانه به گردآوری نسخه‌های کتاب‌های ناشران داخل کشور پرداخت و خود را به‌عنوان کتابخانه ملی معرفی کرد. در ماه ژوئیه ۱۹۲۸، مجدداً به‌عنوان کتابخانه ملی بی‌پینگ^۳ نامگذاری شد. در ماه اوت ۱۹۲۹ با کتابخانه بی‌های (که مؤسسه آموزش و فرهنگ چین به‌وجود آورده بود) به همکاری پرداخت، اما نام آن همچنان ثابت ماند. ساختمان کتابخانه در خیابان ونجن که اینک شعبه کتابخانه ملی است بنا گردید. در سال ۱۹۳۳، یعنی هنگامی که کتابخانه مرکزی نان‌جینگ^۴ ساخته شد، این دو کتابخانه ملی با هم به موجودیت خود ادامه دادند. افراد مشهور و شخصیت‌های فرهنگی، یکی پس از دیگری در هدایت و تثبیت کتابخانه

-
1. Wenjin
 2. Beihai
 3. Beiping
 4. Nanjing

نقش مؤثر داشتند. بعد از تأسیس جمهوری خلق چین، فقط کتابخانه ملی بی‌پینگ به نام کتابخانه ملی نامگذاری شد. این کتابخانه زیر نظر وزارت فرهنگ چین اداره می‌شود.

ساختمان:

همزمان با پیشرفت بنیان سوسیالیسم، ساختمان کتابخانه در خیابان ونجن برای چندمین بار توسعه یافت، ولی هیچ گاه با نیازهای روزافزون تطبیق نیافت.

در مارس ۱۹۷۵، بنا به پیشنهاد نخست وزیر «چوئن لای» شورای ایالتی تصمیم گرفت به سرعت دست به کار ساختمانی شود که به‌عنوان یک کتابخانه ملی، مناسب باشد. جشن آغاز عملیات ساختمانی در ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۳ برگزار گردید، عملیات در ۱۸ نوامبر شروع شد و در اول ژوئیه ۱۹۸۷ پایان یافت.

کتابخانه جدید در حومه غربی پکن قرار گرفته و در زمینی به مساحت ۷/۵ هکتار، با زیربنای ۱۴۰,۰۰۰ مترمربع (۱۷۰,۰۰۰ مترمربع با تمام طبقات) ساخته شده که از لحاظ وسعت، پس از کتابخانه کنگره بزرگترین کتابخانه دنیا است و گنجایش پذیرش همزمان ۶۰۰۰ تا ۷۰۰۰ مراجعه‌کننده را دارد. کتابخانه سابق به‌عنوان شعبه‌ای از کتابخانه ملی کنونی فعالیت می‌کند.

بخش‌ها:

بخش سفارش کتاب، مجلات و مواد	بخش سفارش و فهرستنویسی کتاب‌های چینی
بخش سفارش و فهرستنویسی کتاب‌های خارجی	بخش خدمات مطالعه و امانت
بخش روزنامه‌ها و مجلات	بخش گردآوری ویژه کتاب‌های کمیاب
بخش تحقیق و مراجعه	بخش توسعه خودکارسازی
بخش فعالیت‌های دانشگاهی	بخش تکثیر اسناد
بخش تحقیق در علم کتابداری	شماره استاندارد بین‌المللی پایاندهای چین
خانه نشر کتابشناسی و اسناد	مرکز ملی میکروفیلم چین برای منابع کتابخانه

و نیز دیگر واحدهای موظف مانند: دفتر مدیران، بخش عملیاتی، بخش مالی، بخش پرسنلی، بخش حراست، بخش خدمات عمومی، بخش مدیریت ساختمان، بخش مدیریت ماشین آلات و برق.

فعالیت‌ها و خدمات:

- گردآوری و دریافت تمامی کتاب‌های منتشره در داخل چین، جمع‌آوری و حفظ و نگهداری

نشریات داخلی و خارجی و آثار تاریخی با استفاده از فناوری جدید که به این ترتیب کتابخانه به مهمترین مرکز نگهداری و امانت کتاب‌های داخلی چین تبدیل شده است؛

- انتشار منابعی در زمینه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و در نتیجه تبدیل کتابخانه به مرکز اطلاعات عمومی درباره علوم کتابداری، راهنمایی کتابخانه‌های داخلی، و ایجاد هماهنگی در جامعه کتابداری چین؛

- تهیه و انتشار کتابشناسی‌ها، نمایه‌ها، فهرست‌های مشترک و فهرست کتب کتابخانه، تهیه کارت‌های استاندارد رده‌بندی برای کتاب‌ها به ترتیبی که هم برای افراد و هم برای رایانه قابل خواندن است، و نیز ایفای نقش یک سامانه بین‌المللی ذخیره اطلاعات در چین؛
- خدمات اشاعه اطلاعات گزیده؛

- انجام تحقیقات و استفاده از فنون نوین به‌منظور ایفای نقش محوری و مرکزی در توسعه روند مدرنیزه کردن کتابخانه‌ها، شبکه‌سازی و اجرای استانداردها، و ایفای نقش به‌عنوان مرکز اطلاع‌رسانی در جامعه کتابداری چین؛

- ایفای نقش فعال در فعالیت‌های سازمان یافته کتابداری و اطلاع‌رسانی که به‌وسیله مؤسسات بین‌المللی مربوط انجام می‌گیرند؛

- فعالیت جدی در توسعه آموزش‌های ضمن خدمت و برگزاری نشست‌های مشترک کارکنان کتابخانه با کتابخانه‌های دانشگاهی و مهم کشورهای دیگر؛

- انعقاد موافقت‌نامه‌های فرهنگی از طرف دولت به‌منظور مبادله منابع و همکاری با تمامی کتابخانه‌ها و مؤسسات فرهنگی در سطح جهان.

کارکنان:

تعداد کارمندان این کتابخانه بیش از ۱۶۸۹ نفر است که ۱۱۵۹ نفر آنان متخصص هستند.

مجموعه‌ها:

در حال حاضر (سال ۲۰۰۲) کل مجموعه آن بالغ بر ۲۳,۱۱۰,۰۰۰ جلد است که کتب قدیم و جدید و دیگر مواد و منابع اطلاعاتی را دربرمی‌گیرد و به زبان‌های گوناگون (زبان‌های بیش از ۲۰ اقلیت ملی) نوشته شده و حاوی صدها هزار کتاب نایاب است. آمارمجموعه این کتابخانه در سال ۲۰۰۲ بدین

قرار است:

- مجموعه‌های به زبان چینی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ عنوان،

- مجموعه‌های به زبان خارجی ۹,۳۶۰,۰۰۰ عنوان،

- میکروفیلم و میکروفیش ۱,۱۶۰,۰۰۰ فقره،

- مواد دیداری و شنیداری ۷۰,۰۰۰ فقره،

- انتشارات الکترونیکی ۸,۰۰۰ فقره.

قدمت مجموعه کتابخانه ملی چین به ۷۰۰ سال قبل بازمی‌گردد، زیرا وارث آثار بازمانده از سلسله‌های سونگسا، یوان، مینگ و کینگ است. مجموعه‌های کتابخانه بزرگ دولت، آکادمی سلطنتی، و مدرسه جنوبی کالج سلطنتی خاندان کینگ، پس از تأسیس کتابخانه ملی در سال ۱۹۱۰ به این کتابخانه انتقال یافت. کم‌کم کتابخانه نسخه‌های گرانبهای چوبی (که بر روی چوب حک شده بود)، حکاکی‌های روی استخوان یا لاک‌پشت، دستخط‌های دوره‌های امپراتوری، و نسخه‌های خطی (مانند مجموعه کامل چهار مقوله ادبیات)، و نیز نسخه‌های خطی غارهای وان هوانگ را به مجموعه خود اضافه کرد. در بین این مجموعه، نمونه‌های کتب کمیاب عبارت‌اند از: دستنوشته‌های بودایی که به سال ۴۵۸ میلادی برمی‌گردد، یا مجموعه‌های سلاطین سلسله‌های مختلف که قدمت آن به سال‌های ۱۷۳۶ تا ۱۷۹۵ می‌رسد. همچنین در این کتابخانه می‌توان به ۲۸۰,۰۰۰ جلد از کتیبه‌های دستنوشته کتب مقدس (مربوط به سال‌های ۶۱۸ تا ۹۰۸) و نیز ۲۵۰,۰۰۰ مورد دستنوشته روی استخوان و پوست (مربوط به قرون ۱۱ تا ۱۶ قبل از میلاد مسیح) اشاره کرد.

در سال ۱۹۵۴، کتابخانه ملی چین مجموعه ویژه‌ای از نسخه‌های خطی ترتیب داد و از آن پس به جمع‌آوری نسخه‌های خطی نویسندگان مشهور و تحصیلکردگان چینی و نویسندگان امریکایی پرداخت. این کتابخانه، مقالات و رساله‌های دکتری و نشریات سازمان ملل و مؤسسات تابعه آن و همچنین مجموعه قابل توجهی از انتشارات کشورهای دیگر را که ابعاد مختلف پیشرفت‌های سیاسی، اقتصادی، علمی و فنی کشورهای جهان را می‌نمایانند، جمع‌آوری می‌کند و از این طریق مواد لازم برای تحقیق بر روی کشورهای خارجی در این کتابخانه فراهم است. این کتابخانه انتشارات کشورهای دیگر را نیز که به ۱۱۵ زبان است (و عمدتاً زبان‌های انگلیسی، روسی، ژاپنی، فرانسوی و آلمانی در آن‌ها تقدم دارند) جمع‌آوری می‌کند.

از زمان تأسیس، کتابخانه با فعالیت در جمع‌آوری، آماده‌سازی، ذخیره و کامل‌سازی مجموعه کتاب‌ها، توانسته است نظامی را با خصایص چینی به‌وجود آورد (هم‌اکنون این کتابخانه از یک سالن برای نسخه‌های حفاظت‌شده، و یک سالن اصلی و ۲۹ سالن کمکی تشکیل شده است). نظام کتابخانه نه‌تنها تأکید بر جمع‌آوری دارد، بلکه به گردش اسناد نیز بهای لازم را می‌دهد.

هم‌اکنون تلاش کتابخانه بر این است که کتاب‌ها را در مجموعه‌های میکروفرم و انواع شکل‌های ماشین‌خوان نگهداری کند. غیر از مجموعه‌هایی که کتابخانه در هنگام تأسیس، مالک آن‌ها بوده، مجموعه‌های کتابخانه عمدتاً از راه‌های زیر گسترش می‌یابند:

- نسخه‌های اضافی که توسط ناشران داخلی فرستاده می‌شوند،
- انتخاب و خرید انتشارات داخلی، قدیم و جدید،
- اهدا و اختصاص کتاب توسط مؤسسات و افراد،
- انتخاب و سفارش از کشورهای دیگر،
- مبادلات بین‌المللی کتاب و نشریات،
- نسخه‌برداری و عکسبرداری از نشریات.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نقشه، فیلم، میکروفیلم، نت‌های موسیقی، اسناد دولتی، کتاب‌های کمیاب، پایان‌نامه.

انتشارات:

کتابخانه ملی چین دارای یک سازمان انتشارات آکادمیک - مرکز انتشار اسناد و کتابشناسی است و عمدتاً اسناد ارزشمندی را منتشر می‌کند. تعداد این انتشارات هفتاد تا هشتاد عنوان در سال است.

نشریات ادواری که به‌وسیله کتابخانه منتشر می‌شوند عبارت‌اند از:

- دکومان‌تاسیون (فصلنامه)،
- بولتن کتابخانه ملی چین (فصلنامه)،
- کتابشناسی ملی چین،
- بولتن کتاب‌های تازه به زبان‌های خارجی.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +861 841 9290

نمبر +861 841 9271

نشانی National Library Of China
39 Baishiqiao Road,
Beijing 100081
Peoples Republic of China

کتابخانه ملی روسیه

Rossiiskaya Natsionalnaya Biblioteka (RNB)

تأسیس: ۱۸۶۲

تاریخچه:

کتابخانه دولتی روسیه در سال ۱۸۶۲ به عنوان نخستین کتابخانه عمومی در مسکو تأسیس شد و یکی از بزرگترین کتابخانه‌های جهان است. این کتابخانه در قرن هیجدهم میلادی توسط معمار روس «و. ای. باژنوف» و در مجاورت «کاخ کرملین» به شکل زیبایی ساخته شد. در ابتدا این کتابخانه «کتابخانه عمومی مسکو» خوانده شد و از آنجا که «موزه رومیانتسوف» نیز در این ساختمان قرار داشت، به نام «موزه رومیانتسوف» یا کتابخانه رومیانتسوف نیز شهرت یافت. در طول زمان، این کتابخانه نام‌های دیگری نیز به خود گرفت که «کتابخانه دولتی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به نام لنین» از جمله این نام‌ها بود. در حال حاضر این کتابخانه به نام «کتابخانه دولتی لنین» شهرت دارد.

اساس مخزن کتابخانه را مجموعه غنی کتب و آثار خطی «ن. پ. رومیانتسوف» که وارثان او به دولت روسیه تقدیم داشتند تشکیل می‌داد. به مرور زمان، بخش دیگری از ذخایر کتابخانه را کتبی تشکیل دادند که در شوروی به چاپ می‌رسیدند؛ بدین ترتیب که به موجب قانون، برای این که کتابی مجوز انتشار بگیرد، باید نسخه‌ای از آن در اختیار کتابخانه‌های اصلی مانند این کتابخانه، کتابخانه عمومی شهر سن پترزبورگ، کتابخانه آکادمی علوم، و ... قرار بگیرد. اهدای مجموعه‌های خصوصی از دیگر راه‌هایی بود که بر غنای ذخایر این کتابخانه افزود. به عنوان نمونه تا سال ۱۹۱۷ بیش از ۵۰ مجموعه به کتابخانه اهدا گردید.

کتابخانه از آغاز تأسیس، مورد استقبال فراوان مردم مسکو قرار گرفت، و تالار مطالعه اصلی کتابخانه

که در ژانویه سال ۱۸۶۲ ساخته شد و فقط گنجایش ۲۰ تن را داشت ابداً کافی به نظر نمی‌رسید. بنابراین در سال ۱۸۷۹ تالار مطالعه جدیدی در سمت چپ ساختمان اصلی کتابخانه واقع در خیابان «زنامنکو» به گنجایش ۱۷۰ تن ساخته شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفت. میزان معروفیت و تعداد مراجعان به کتابخانه به تدریج افزایش می‌یافت و این امر مستلزم توسعه امکانات کتابخانه بود. بدین علت در ماه نوامبر سال ۱۹۱۵، تالار مطالعه بزرگتری با گنجایش ۳۰۰ تن ساخته شد. می‌توان گفت بزرگانی همچون «تولستوی»، «داستایفسکی»، «چخوف»، «مندلیف»، و ... از جمله مراجعان به این کتابخانه بوده‌اند و از این تالارها بهره می‌برده‌اند. آمار مراجعان کتابخانه نشان می‌دهد که جمعیت قابل توجهی از همه اقشار و طبقات مردم، هر ساله به این کتابخانه مراجعه می‌کرده‌اند که در این میان، حضور جوانان از همه بیشتر بوده است؛ به عنوان مثال در طول یک سال (در آستانه انقلاب اکتبر ۱۹۱۷) ۹۰,۰۰۰ تن برای مطالعه به این کتابخانه مراجعه کرده‌اند و ۳۰۰,۰۰۰ عنوان از منابع کتابخانه به آنان ارائه شده است.

«لنین» از جمله کسانی بود که در هنگام تدوین کتاب خود با عنوان «توسعه سرمایه‌داری در روسیه» از ۱۹ تا ۲۱ فوریه سال ۱۸۹۷، از مخزن این کتابخانه بهره برد. انقلابی‌هایی همچون «سماشکو»، «لونا چارسکی» و دیگر همراهان «لنین» نیز از جمله مراجعان دائمی کتابخانه بوده‌اند. شایان ذکر است که چون این کتابخانه علاوه بر همسایگی با کاخ و مجموعه موزه‌های بزرگ کرملین، در مجاورت یکی از بزرگترین ایستگاه‌های مترو در مسکو قرار دارد، این امر به موقعیت شهری و امتیازات کتابخانه افزوده و باعث تسهیل در رفت و آمد مردم و مراجعان به کتابخانه شده است.

تأثیر انقلاب اکتبر بر روند رشد کتابخانه:

آهنگ رشد کتابخانه قبل از انقلاب اکتبر بسیار کند بود، ولی پس از انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ گسترش بسیار یافت. این امر مدیون پشتیبانی «لنین» بود که به کتابخانه‌ها اهمیت زیادی می‌داد. انقلاب اکتبر، تغییرات جدی در کشور و از جمله در سرنوشت این کتابخانه ایجاد نمود. از جمله این رویدادها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- پس از انتقال پایتخت کشور از سن پترزبورگ به مسکو در سال ۱۹۱۸، کتابخانه رومیانتسف با کسب امتیاز حق مؤلف، به کتابخانه مرکزی شهر تبدیل شد.

- تعداد کارکنان آن بر اساس فرمان لنین به شورای کمیساریای خلق (هیئت دولت) در سال ۱۹۱۹، افزایش یافت.
- از سال ۱۹۲۱ این کتابخانه دولتی اعلام شد و از لحاظ تأمین مالی، در شمار مؤسسات مهم دولتی قرار گرفت.
- پس از چندی، موزه موجود در کتابخانه از آن جدا شد و ساختمان به طور کامل به کتابخانه اختصاص یافت.
- ذخایر کتابخانه از محل مجموعه‌های شخصی که در تملک دولت قرار گرفتند و دولتی محسوب شدند، باز هم تکمیل‌تر گردید.
- در ۶ فوریه ۱۹۲۵ تجدید سازمان یافت و به «کتابخانه لنین» تغییر نام داد و وظایف کتابخانه ملی اتحاد شوروی را بر عهده گرفت.

تأثیر جنگ جهانی دوم:

این کتابخانه همچون دیگر بخش‌های جامعه از اثرات منفی و بازدارنده جنگ جهانی دوم در روند رشد خود بی‌بهره نماند و در زمان‌هایی نیز مراحل توسعه آن متوقف گشت. به‌عنوان نمونه، مجتمع جدید کتابخانه در دهه ۱۹۲۰ در مجاورت بنایی که در قرن هجدهم ساخته شده بود آغاز شد، ولی با آغاز جنگ جهانی دوم عملیات ساخت‌وساز این مجتمع جدید قطع شد و راکد ماند. بعدها در دهه ۱۹۵۰ ساختمان جدیدی برای کتابخانه ساخته شد و ساختمان قدیمی کتابخانه به موزه کتاب تبدیل گردید.

جالب توجه این که با وجود شرایط جنگی حاکم بر کشور، این کتابخانه برای یک روز هم کار خود را متوقف نکرد؛ به درخواست‌های اطلاعاتی و نیازمندی‌های کتابخانه‌ای نهادها و اشخاص وابسته و مربوط به پشتیبانی جنگ و حکومت (همچون اداره‌های دولتی، مقامات حزبی، کارخانجات و صنایع نظامی، مؤسسه‌های بهداشتی و علمی، و ...) پاسخ می‌داد و برای رسیدن به پیروزی در برابر فاشیسم آلمان، دوش‌به‌دوش مردم فعالیت می‌کرد، تا جایی که برای فعالیت گسترده در سال‌های سخت جنگ، به دریافت جوایز دولتی نایل گشت.

زمینه‌های رشد کمی و کیفی کتابخانه:

- پس از سپری‌شدن سال‌های جنگ دوم جهانی، تعداد کتاب‌ها رو به افزایش گذاشت؛

- بنیاد مالی کتابخانه قوی‌تر گردید؛

- استفاده از مظاهر فناوری جدید در کتابخانه رشد فزاینده‌ای یافت؛

- در اواسط دهه ۷۰ میلادی، دو بنای جدید برای مخزن کتابخانه در منطقه «خیمکی» ساخته شد؛

- بر اساس مصوبه هیئت وزیران اتحاد جماهیر شوروی مورخ ۶ آگوست ۱۹۸۵، ساختمان اصلی کتابخانه مورد بازسازی مجدد قرار گرفت؛

- مبادله کتاب با کشورهای مختلف جهان سرعت یافت و از این سو مخزن کتابخانه از غنا و تنوع بیشتری برخوردار گردید.

آثار نفیس و کتب خطی موجود در کتابخانه:

آثار خطی موجود در این کتابخانه از ارزشمندترین و بعضاً قدیمی‌ترین مجموعه کتب دست‌نوشته

(منسوب به قرون گذشته) می‌باشند. به‌عنوان نمونه، قدیمی‌ترین نسخه خطی که در این کتابخانه نگهداری می‌شود، مربوط به یونان و متعلق به قرن شش میلادی است.

این نسخه‌های خطی علاوه بر زبان روسی، به زبان‌های دیگری همچون عربی، فارسی، ترکی، هندی، چینی، ژاپنی، و ... نوشته شده‌اند. بیشتر این آثار متعلق به قرون ۱۱ تا ۱۹ میلادی هستند.

در میان نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه، این آثار به چشم می‌خورند:

- برخی از قدیمی‌ترین آثار خطی روسی درباره انجیل به نام‌های «انجیل آرنانگل» (مربوط به سال ۱۹۰۲)، «انجیل ماریین» (قرن ۱۱)، «انجیل نیتروو» (قرن ۱۴)؛

- ده‌ها نسخه خطی به زبان‌های اسلاوی و روسی قدیم که همگی حاکی از ادبیات، تاریخ، هنر و حیات معنوی مردم در طول قرون متمادی می‌باشد؛

- بیش از ۷۰۰ اثر خطی شخصیت‌های تاریخی، علمی، ادبی و هنری متعلق به قرون ۱۸ تا ۲۰ میلادی؛

- اسناد مختلفی که توسط دانشمندان، نویسندگان و علاقه‌مندان جمع‌آوری آثار باستانی در بایگانی‌های شخصی آن‌ها موجود بوده و سپس در اختیار این کتابخانه قرار گرفته؛

- اسناد نادری درباره خرید و فروش زمین توسط دهقانان، ثروتمندان و کلیساها، تجارت و بازرگانی؛

- دست‌نوشته‌های شخصیت‌های علمی و فرهنگی چون «ولتر»، «روسو»، و؛

- نخستین نشریه‌های اسلاوی؛

- کتب دانشمندان و نویسندگان بزرگ جهان مانند «دانت»، «شکسپیر»، «گوته»، «ولتر»؛ و...؛

- ذخایر و نت‌های فراوان در زمینه موسیقی (منسوب به قرون ۱۶ تا ۱۸ میلادی)؛

- آثار چاپ‌شده نقاشان معروف جهان.

چگونگی سامانه اطلاع‌رسانی کتابخانه‌ای:

مراجعان به این کتابخانه برای دریافت کتاب یا اطلاعات موردنیاز خود از روش‌های گوناگونی

استفاده می‌کنند که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- سامانه کاتالوژی (بانک بزرگ کارت‌ها و فیش‌های راهنما)؛

- کتابچه‌های نمایه؛

- سامانه میکروفیلم؛

- نقشه‌های مختلف و ضمیمه‌های مصور؛

- دستگاه صفحه گردان اطلاعات.

در روش اخیر، صفحات اطلاعات به یک محور فلزی متصل و در داخل قاب شیشه‌ای قرار گرفته‌اند.

فرد متقاضی از روی فهرست موجود در کنار دستگاه، علامت اختصاری موضوع موردعلاقه‌اش را پیدا

می‌کند و سپس دکمه مربوطه را که بر روی دستگاهی شبیه ماشین تحریر تعبیه شده است، فشار

می‌دهد. محور شروع به چرخیدن می‌کند و بر روی صفحه موردنظر می‌ایستد و شخص به مطالعه

اطلاعات موردنیازش می‌پردازد. استفاده از رایانه نیز در چند سال اخیر مورد توجه خاص و بهره‌برداری

فراوان قرار گرفته است.

بخش‌ها:

- از ۱۷ تالار بزرگی که برای استفاده خوانندگان کتب و نشریات اختصاص یافته، چند تالار به‌منظور

استفاده اختصاصی دانشمندان و محققان و دانشجویان کاندیدای احراز مدرک دکترا و مدارج عالی در

نظر گرفته شده است.

- در دیگر ساختمان‌های کتابخانه، سالن‌هایی برای برپایی کنفرانس‌های علمی، اجتماعات و

سخنرانی و نیز برگزاری نمایشگاه‌های فرهنگی، هنری کشورهای مختلف جهان در نظر گرفته شده.

- طبقه چهارم یکی از ساختمان‌های بزرگ کتابخانه به بهره‌برداری از مظاهر فناوری اطلاع‌رسانی

جدید، بویژه «اینترنت» اختصاص یافته است.

فعالیت‌ها و خدمات:

در این کتابخانه به طور مرتب و منظم، کنفرانس‌های علمی در زمینه‌های مختلف برگزار می‌شود و در آن‌ها دورنمای توسعه نظری و عملی امور مربوط به کتابخانه‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. در بسیاری از این کنفرانس‌ها، مهمانان و اندیشمندان از دیگر کشورهای جهان دعوت می‌شوند و به بیان نقطه نظرات خود می‌پردازند.

پژوهشگاه کتابخانه:

فعالیت‌های پژوهشی یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های فوق برنامه مدیران ارشد و کارشناسان علمی و فنی کتابخانه می‌باشد. این پژوهش‌ها به طور مستمر انجام می‌گیرند و نتایج آن‌ها برای بهینه‌کردن امور و بهره‌برداری بیشتر از امکانات، به مسئولان مربوطه و مراجع امر انعکاس می‌یابند. سرفصل‌های تحقیقاتی زیر از جمله زمینه‌هایی هستند که مورد تحقیق قرار می‌گیرند:

- بررسی نظری تکامل و رشد فعالیت‌های کتابخانه‌ها در کشور؛
- بررسی عملکرد نظام واحد کتابخانه‌ای، ایجاد اتحادیه‌های منطقه‌ای کتابخانه‌ای و برقراری روابط میان آن‌ها؛

- مخازن کتابخانه‌های کشور و چگونگی بهره‌برداری از آن‌ها؛
- عملکرد کتابخانه‌های عمومی در نظام اطلاعات علمی و فنی، دولتی و بین‌المللی؛
- بازسازی فناوری عملیاتی کتابخانه‌ها؛

- بررسی زمینه‌های ارتقای بازدهی کتابخانه‌ها و استفاده از امکانات جدید؛
- استاندارد کردن کتابخانه‌ها در تمامی زمینه‌های مربوطه؛

- تاریخچه کتاب و کتابخوانی؛

- تاریخچه کتابخانه‌های کشور.

خدمات فنی کتابداری و حراست:

به‌منظور حفظ، ترمیم و جلوگیری از رسیدن هرگونه آسیبی در گذر زمان به کلیه آثار و کتب موجود در مخزن کتابخانه، روش‌های مختلفی اتخاذ شده و اقدامات گوناگونی صورت پذیرفته است که از آن جمله می‌توان به تهیه میکروفیلم اشاره کرد.

همچنین به‌منظور حفاظت از تمامی اماکن مربوط به کتابخانه در برابر خطر آتش‌سوزی، تدابیر

پیشگیرانه وسیعی اندیشیده شده و مأموران آموزش دیده و مجرب، در همه تالارها و مخازن بر این امر نظارت دارند. تعبیه راه‌های خروجی مختلف، استقرار کپسول‌های متعدد آتش‌نشانی، نصب نقشه ساختمان‌ها و درب‌های ورودی و خروجی برای موقعیت اضطراری، و... از دیگر مواردی است که در این زمینه پیش‌بینی شده‌اند.

نظام فهرست‌نویسی و رده‌بندی کتابخانه ملی (نظام رده‌بندی ملی به نام ب.ب.کا.) توسط کتابداران شوروی سابق طراحی شده. کتابخانه دارای یک فهرست الفبایی اسامی مؤلفان و عنوان‌های کتاب، یک فهرست موضوعی و یک فهرست رده‌ای است.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- خدمات شبکه جهانی وب؛
- آپک.

کارکنان:

بیش از سه هزار نفر در این کتابخانه مشغول به کار هستند که دوسوم آنان را کارمندان عالی‌رتبه و کارشناسان رشته کتابداری تشکیل می‌دهند. در میان این کارکنان، تعداد فراوانی به چشم می‌خورند که در حال ارتقای سطح دانش و اطلاعات خود می‌باشند و کاندیدای دریافت مدرک دکترا یا کارشناسی ارشد هستند.

برای گروه‌های زبانی مختلف، کارشناسانی که مسلط به آن زبان بخصوص می‌باشند در کتابخانه انجام وظیفه می‌کنند. به‌عنوان مثال این کتابخانه در زبان فارسی، دارای کارمندانی است که بسیار خوب به زبان فارسی صحبت می‌کنند و با فرهنگ و تمدن ایران آشنا هستند.

مجموعه‌ها:

آمار مجموعه کتابخانه ملی روسیه تا پایان سال ۲۰۰۲ بدین قرار است:

۵۶۶,۷۹۱	روزنامه‌ها	۶,۰۵۸,۴۱۸	مجموعه منابع به زبان‌های خارجی
۴۳۷,۵۹۸	نسخه‌های خطی	۹,۶۶۸,۴۸۲	نشریات ادواری و پایان‌نامه‌ها
۳۰۸,۱۵۱	نت‌های موسیقی	۲۵۰,۶۶۹	چاپی‌ها و حکاکی‌ها
		۱۲۵,۵۵۶	نقشه‌ها و اطلس‌ها

کل مجموعه کتابخانه تا پایان سال ۲۰۰۲ حاوی ۲۳۰،۱۱۰،۳۳ فقره است. علاوه بر این، کتابخانه بیش از ۶۰۰ آرشیو شخصی از مورخان، دانشمندان، نویسندگان، هنرمندان و پزشکان روسی قرون ۱۸ تا ۲۰ و همچنین رهبران انقلاب کبیر، حزب کمونیست، و نویسندگان روسی و شوروی سابق دارد، و مجموعه آثار نایاب بخشی از موزه کتاب کتابخانه دولتی روسیه (از دوره پاپیروس تا امروز) را نیز دربرمی‌گیرد. از موارد دیگر می‌توان به کتابی ناطق در باره «لنین» به همراه صفحه‌ای که صدای لنین بر روی آن ضبط شده، و نیز کتاب‌هایی برای کودکان که بر روی پارچه چاپ شده و قابل شستشو هستند، یا کتابی که بر روی صفحات نازک چوب پنبه چاپ شده اشاره کرد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریات (مجله، روزنامه)، نسخه خطی، پایان‌نامه، متن موسیقی، نقشه، میکروفرم، فیلم، مواد صوتی، و اسناد و مدارک از سراسر جهان.

انتشارات:

کتابخانه دولتی روسیه در حکم یک دایره‌المعارف بزرگ است که از بزرگان دولت و سیاست گرفته تا دانشمندان، نظامیان، عموم طبقات مردم (بویژه دانش‌آموزان و دانشجویان و استادان و ...) همه و همه به این کتابخانه مراجعه می‌کنند و در جستجوی نیازمندی‌های اطلاعاتی و علمی خود، به بخش‌های مختلف کتابخانه مراجعه می‌نمایند.

کارمندان کتابخانه با وقوف به این مسئله و در پاسخ به این درخواست‌ها، همه‌ساله بیش از ۳۷۰ عنوان نشریه را (بعضاً با شمارگان ۱۵۰۰ نسخه) در زمینه‌های مختلف آماده می‌کنند و پس از چاپ در چاپخانه مجهز کتابخانه، در اختیار دانش‌پژوهان قرار می‌دهند.

بر اساس آمار، همه‌ساله بیش از ۴۰۰ طیف و گروه که مخاطبان این نشریات به شمار می‌آیند از این اطلاعات بهره‌برداری می‌کنند. برخی از موضوعات این نشریات عبارت‌اند از:

- مسائل مختلف فرهنگی؛
- تاریخ و هنر؛
- موسیقی و تئاتر، سیرک؛
- حفظ یادگارها، موزه و موزه‌شناسی؛

- عرفان و فرهنگ؛

- خلاقیت‌های مردمی؛

- کتابشناسی و کتابخانه‌ها.

همکاری‌های بین‌المللی:

این کتابخانه به‌منظور بهره‌برداری از منابع خارجی و غنی‌تر نمودن بخش‌های مختلف خود، از سال ۱۹۲۱ نهضتی را برای وارد کردن کتاب‌های خارجی به مخزن آغاز نمود، ارتباطات وسیعی را با دیگر کتابخانه‌های بزرگ دنیا برقرار کرده و تاکنون نمایندگان و کارآموزانی از ۹۳ کشور جهان را به دیدار، کسب اطلاعات، و مبادله تجارب دعوت نموده است. همچنین این کتابخانه از طریق نظام مبادله کتاب با کتابخانه‌های دیگر جهان، سفارش‌ها و نیازمندی‌های اطلاعاتی و کتابخانه‌ای مؤسسات علمی، دانشگاهی و دولتی روسیه را تأمین می‌کند.

شرایط و نحوه دسترسی:

مراجعه به کتابخانه برای مطالعه در کتابخانه، همه‌روزه برای عموم آزاد است. تعداد زیادی رایانه به‌وسیله شبکه به هم متصل شده‌اند و کاربران زیادی از طبقات مختلف دانشگاهی، فرهنگی، علمی، و ... با هزینه‌ای بسیار ناچیز از آن‌ها استفاده می‌کنند و می‌توانند از اطلاعات به‌دست‌آمده، چاپ بگیرند یا آن را بر روی دیسکت فلاپی ضبط کنند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +709 520 2 3565

نمابر +709 5200 2255

پایگاه وب <http://www.nlr.ru:8101/eng/nlr/index.html>

نشانی Russian State Library
Vozdvigenka3
101000 Moscow
Russia

1. The National Library of Russia. available at: <http://www.nlr.ru:8101/eng/nlr/index.html>
(9 may 2003)

کتابخانه ملی رومانی

Biblioteca Nationala Romaniei (BNR)

تأسیس: ۱۸۳۶

تاریخچه:

رومانی در اصل دارای دو کتابخانه ملی است: یکی «کتابخانه ملی» و دیگری «کتابخانه آکادمی رومانی».

۱. «کتابخانه ملی» که به سال ۱۹۳۵ به‌منزله کتابخانه مرکزی دولتی احداث شد، سنن پیشین کتابخانه‌ها در بخارست را ادامه داده، اما ساختار اجرایی آن در طول زمان تغییرات شگرفی کرده و از حق واسپاری قانونی نیز برخوردار بوده است.

انتشارات:

این کتابخانه به انتشار کتابشناسی‌های جاری و کتابشناسی ملی مبادرت ورزیده است و همچنین تهیه فهرستگان ملی، انتشار راهنما، و تهیه فهرستگان کتب خارجی و نشریات را نیز بر عهده دارد.

بخش‌ها:

این کتابخانه دارای اتاق‌های مطالعه متعددی است که هر یک به زمینه‌های مختلف موضوعی اختصاص دارد و شامل منابع گوناگونی مانند نسخه‌های خطی، نامه‌ها، کتاب‌های مورد علاقه رومانیایی‌ها، کتابشناسی‌های مورد علاقه خارجی‌ها، نقشه‌ها و روزنامه‌ها است. همچنین بخش‌هایی به انتشارات رسمی و اداری، انتشارات یونسکو و دیگر سازمان‌های بین‌المللی اختصاص یافته است.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه هسته اصلی سندداری در کتابداری، و مرکز راهنمایی روشمند کتابخانه‌های عمومی

است و دارای مرکز مبادله و امانت بین‌کتابخانه‌ای ملی و بین‌المللی است. فعالیت‌های سالانه آن عبارت‌اند از برگزاری نمایشگاه‌ها، همایش‌های نویسندگان و محققان، برنامه‌های موسیقی، و مانند آن‌ها.

مجموعه‌ها:

مجموعه منابع این کتابخانه بالغ بر ۱۸,۸۳۴,۰۰۰ است که شامل نسخه‌های خطی و کتاب‌های نایاب و مرجع می‌باشد.

۲. «کتابخانه آکادمی رومانی» دومین کتابخانه ملی کشور، در سال ۱۸۶۷ در بخارست تأسیس شد و گسترش اولیه آن مدیون منابع اهدایی شخصی و امتیاز قانون واسپاری (از سال ۱۸۸۵) است.

فعالیت‌ها و خدمات:

این کتابخانه دارای خدمات مبادله از انتشارات چاپ‌شده در مرکز انتشارات آکادمی است و آن‌ها را به ۱۰,۰۰۰ مرکز مبادله در بیش از ۱۰۰ کشور ارسال می‌دارد، و وظیفه امانت بین‌کتابخانه‌ای را نیز به عهده دارد. این کتابخانه دارای شاخه‌هایی در شهرهای دیگر است که برخی از آن‌ها (مانند کتابخانه‌های شعب در کلوج^۱ و حبسی) دارای مجموعه‌های غنی و ارزشمندی هستند.

کارکنان:

کارمندان این کتابخانه بالغ بر ۵۷۰ نفر است.

مجموعه‌ها:

این کتابخانه تا سال ۱۹۴۸، مجموعه‌های مردم‌شناسی و علوم اجتماعی را گردآورده بود، اما پس از سازماندهی مجدد به جمع‌آوری منابع در زمینه‌های علمی و فنی مبادرت ورزید و دارای مجموعه‌ای بالغ بر ۹,۹۶۵,۰۰۰ جلد کتاب، هزاران نسخه خطی، کتب کمیاب، نقشه، حدود ۳۰۰,۰۰۰ نامه آرشیوی از شخصیت‌های برجسته، صفحات موسیقی، و مانند آن‌ها است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه‌های خطی، نت‌های موسیقی، نقشه، میکروفیلم، مواد صوتی، کتاب‌های قدیمی رومانی.

انتشارات:

این کتابخانه مسئول انتشار کتابشناسی گذشته‌نگر رومانی از قرن ۱۶ به بعد است.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +40136142434

نمبر +4013123381

پایگاه وب <http://www.bl.uk/gabriel/index.html>

پست الکترونیکی bnr@inx.bibnat.ro

نشانی Biblioteca Nationala
Strada Ion Ghica 4
79708 Bucharest, 3
Romania

1. Gabriel: gateway to europe's national libraris [Romania]. available at:
<http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/ro--en.html> (11 jan. 1998)

کتابخانه ملی زیمبابوه

Bibliothèque Nationale

تأسیس: ۱۹۷۲

تاریخچه:

کتابخانه آرشیوهای ملی زیمبابوه که در پایتخت آن، سالیسبوری (هراره کنونی)، به منزله بخشی از آرشیوهای آفریقای مرکزی در سال ۱۹۳۵ بر پا شد، کتابخانه واسپاری است که قبلاً مرکز تحقیقات تاریخ آفریقای جنوبی، و نیز مرکز عمده خدمات کتابشناختی به شمار می‌رفت. این کتابخانه کلیه آثار منتشرشده در زیمبابوه، آثار پدیدآورندگان زیمبابوه‌ای و آثار مربوط به زیمبابوه در خارج از کشور را که در سال ۱۹۸۴ جمعاً به ۴۳,۰۰۰ تکنگاشت، ۳۶,۰۰۰ مواد دیداری و شنیداری، و ۶۰۰۰ نشریه جاری می‌رسید دربردارد.

فعالیت‌ها و خدمات:

تهیه و تدوین کتابشناسی ملی زیمبابوه و اداره کتابخانه‌های زیمبابوه را بر عهده دارد و نیز مرکز شماره استاندارد بین‌المللی کتاب، و کتابخانه واسپاری یونسکو در زیمبابوه است. کتابخانه ملی رایگان زیمبابوه که در سال ۱۹۴۵ در بولاویو بر پا شد، کتابخانه ملی امانی کشور، مرکز ملی امانت بین‌کتابخانه‌ای و کتابخانه مرکزی ویژه دانشجویان است. این کتابخانه دارای یک فهرستگان ملی از تکنگاشت‌هایی است که در سال‌های ۱۹۵۶ تا ۱۹۷۲ منتشر شده‌اند و درهمکرد رکوردهای موجودی کتابخانه‌ای زیمبابوه را در قالب «فهرستگان‌های آفریقای جنوبی» که از سال ۱۹۷۲ به صورت ریزنگار منتشر می‌شوند تنظیم می‌کند.

مجموعه‌ها:

مجموعه‌های این کتابخانه شامل بیش از ۹۹,۰۰۰ کتاب، ۱۵,۰۰۰ گزارش فنی، و ۵۰۰ نشریه ادواری جاری است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، تکنگاشت.

انتشارات:

کتابشناسی ملی زیمبابوه، راهنمای کتابخانه‌های زیمبابوه، و خبرنامه کتابداری.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن 69827

پایگاه وب <http://www.inasp.info/lsp/Libraries/publiclibrariesinafrica.pdf>

نشانی National Free Library of Zimbabwe

P.o.Box 1773

Bulawayo

Zimbabwe

۱. دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۸۱، ص ۹۶۷.

کتابخانه ملی ژاپن

National Diet Library (NDL)

تأسیس: ۱۹۴۸

تاریخچه:

هسته اصلی مجموعه کتابخانه ملی ژاپن را کتابخانه‌های مجلس سنا، مجلس شورا و کتابخانه امپراتوری تشکیل می‌دهند. کتابخانه‌های مجلس سنا و مجلس شورا (که هر دو متعلق به مجلس قانونگذاری امپراتوری پیشین هستند) در سال ۱۸۹۰ تأسیس شده‌اند، و کتابخانه امپراتوری که در سال ۱۸۷۲ زیر نظر وزارت آموزش تأسیس گردید، مجموعه وسیعی از مواد چاپ‌شده در ژاپن امروز (از آغاز دوران میجی) را شامل می‌شود. قسمت اعظم این مجموعه به کتابخانه مجلس ملی کنونی منتقل گردید که اساس مجموعه حاضر را تشکیل می‌دهد.

ساختمان:

این کتابخانه دارای یک ساختمان ۶ طبقه است که با زیرزمین، مجموعاً به مساحت ۷۳,۶۴۷ مترمربع، گنجایش ۴,۵۰۰,۰۰۰ مدرک را دارد. یک ساختمان چهارطبقه (با ۸ طبقه در زیر زمین) در سال ۱۹۸۸ به آن اضافه شده که این ساختمان نیز ۷۱,۵۹۴ مترمربع مساحت دارد و می‌تواند ۷,۵۰۰,۰۰۰ جلد را در خود جای دهد.

فعالیت‌ها و خدمات:

- ایجاد هماهنگی و ارتباط بین کتابخانه‌های داخلی و خارجی،

- کتابخانه واسپاری انتشارات ژاپن،

- مرکز امانت بین کتابخانه‌ای،
- ارائه خدمات به دیگر کتابخانه‌ها،
- حفاظت و نگهداری از منابع کتابخانه‌ای به‌عنوان میراث ملی و فرهنگی کشور،
- خدمات امانت، تصویربرداری و خدمات مرجع،
- اقدام به‌عنوان مرکز ملی «شابک» و «شابپ».

کارکنان:

این کتابخانه ۹۰۵ کارمند دارد که ۸۵ نفر از آن‌ها متخصص هستند.

مجموعه‌ها:

کل مجموعه این کتابخانه در مارس ۲۰۰۲ عبارت بوده‌اند از:

کتاب	۷,۶۸۵,۴۰۹	میکروفیلم	۳۴۲,۲۳۰
پایند	۱۷۱,۷۳۸	میکروفیش	۶,۷۹۳,۴۸۹

حوزه‌های موضوعی:

کتاب‌های مرجع، تاریخ، سیاست، علم و فناوری.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، پایان‌نامه، نت‌های موسیقی، نقشه، میکروفرم، مواد سمعی و بصری، مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی ژاپن، نمایه نشریات ادواری ژاپن، بولتن کتابخانه ملی، نمایه حقوق و قوانین جاری، گزارش سالانه کتابخانه ملی، خبرنامه کتابخانه ملی ژاپن.^۱

1. National diet library [japan]. available at: <http://www.ndl.go.jp/en/index.html> (10 jan. 2003)

اطلاعات تماس:

تلفن +(813)358 12331

نمبر +(813)350 82934

پایگاه وب <http://www.ndl.go.jp/en/index.html>

پست الکترونیکی kokusai@ndl.go.jp

نشانی
National Diet Library
10-1 Nagatacho 1-Chone
Chiyoda-Ku
Tokyo 100
Japan

کتابخانه ملی سنگاپور

National Library Board Singapore (NLB)

تأسیس: ۱۹۵۸

تاریخچه:

در ۱۲ نوامبر ۱۹۶۰ کتابخانه عمومی رافلز^۱ که در سال ۱۸۲۰ تأسیس شده بود با هدف فراهم آوردن تسهیلات فراوان و دسترسی فوری برای مراجعه‌کنندگان، به کتابخانه ملی تبدیل شد. این کتابخانه سعی داشت در کمترین فرصت، بیشترین اطلاعات علمی را در اختیار مراجعه‌کنندگان قرار دهد و از نادرترین کتابخانه‌های ملی است که هر دو وظیفه کتابخانه ملی و عمومی را انجام می‌دهد. این کتابخانه شامل کتابخانه مرکزی و کتابخانه‌های وابسته و همچنین ۷ کتابخانه سیار است. از آنجا که این کتابخانه زیرمجموعه‌ای از «وزارت اطلاعات و هنر» بود، مدیران و کارکنان این کتابخانه از سوی این وزارتخانه انتخاب شده بودند. این مدیران و کارکنان سعی داشتند راهبردی را طراحی کنند که جوابگوی مراجعه‌کنندگان در قرن بیست و یکم باشد و نام این راهبرد را «گزارش ۲۰۰۰ کتابخانه» گذاشتند. هدف از این برنامه را می‌توان به بخش‌های زیر تقسیم کرد:

(الف) ایجاد نظام کتابخانه‌ای عمومی، شامل شبکه‌ای از فهرست کتابخانه‌های ملی؛

(ب) ارتباط شبکه‌ای خدمات اطلاعاتی رایانه‌ای؛

(ج) خرید کتاب از بازارهای شرقی؛

(د) دسترسی آسان و سریع به کتاب‌ها از طریق سامانه اینترنتی.

برای ساخت این کتابخانه بودجه‌ای بالغ بر ۶۱۸,۰۰۰,۰۰۰ دلار هزینه شده است.^۱

فعالیت‌ها و خدمات:

- اقدام به عنوان مرکز واسپاری کتب سنگاپور؛
 - تهیه و تدوین کتابشناسی‌ها، نمایه‌ها و انتشار آن‌ها؛
 - اقدام به عنوان مرکز ملی و بین‌المللی مبادله و امانت مواد کتابخانه‌ای؛
 - مرکز «شابک» و «شابک»؛
 - ارائه خدمات مرجع و اطلاع‌رسانی؛
 - ارائه خدمات چندرسانه‌ای و جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی.
- این کتابخانه چون نقش کتابخانه عمومی را نیز دارد کتاب هم به امانت می‌دهد.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- خدمات مرجع و اطلاع‌رسانی؛
- خدمات چندرسانه‌ای و جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی؛
- فهرست دسترسی عمومی پیوسته؛
- خدمات وب جهان‌گستر.

کارکنان:

تعداد کارمندان این کتابخانه ۳۸۰ نفر است که تعدادی از آنان متخصص‌اند. برای کارمندان غیرمتخصص، دوره‌های آموزشی ضمن خدمت برگزار می‌شود و کارمندان متخصص نیز مرتباً در کنفرانس‌ها و سمینارهای کتابداری شرکت می‌کنند.

مجموعه‌ها:

تعداد مجموعه این کتابخانه در سال ۲۰۰۱ بالغ بر ۷,۶۶۴,۸۵۴ جلد بوده که از این میان ۴,۲۷۷,۰۰۷ کتاب، ۵۲۷,۶۷۲ نشریات ادواری، و ۲۸۴,۲۷۲ مواد دیداری و شنیداری (نوار، ویدیو، کاست، فیلم، و ...) هستند.

۱. هادی وش، فاطمه. سنگاپور. تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، (۱۳۸۱)، صص ۳۱-۳۰.

حوزه‌های موضوعی:

زمینه‌های موضوعی این کتابخانه هنر، علوم انسانی، تجارت، اقتصاد، منابع مرجع، و علوم اجتماعی می‌باشند که از طریق قانون واسپاری کتاب، خرید، و اهدا تهیه می‌شوند و اکثر این منابع به چهار زبان اصلی هستند.

ورودی‌ها:

کتاب به سه زبان چینی، انگلیسی و مالایی، نشریه، مواد سمعی و بصری.

انتشارات:

کتابشناسی ملی سنگاپور (SNB)، گزارش سالانه، و فهرست نشریات ادواری سنگاپور (SPI).^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +653 323 664

نمبر +653 371 470

پایگاه وب <http://www.nlb.gov.sg>

پست الکترونیکی cwrefdv@teehnet.sg

نشانی National Library Of Singa Pore
Stanford road
Singapore 0617

کتابخانه ملی فرانسه

Bibliothèque nationale de France (BNF)

تأسیس: ۱۹۹۴

تاریخچه:

هسته اصلی کتابخانه را مجموعه شارل پنجم تشکیل می‌دهد که در سال ۱۳۶۸ میلادی، کتابخانه‌ای اختصاصی با تقریباً ۱۰۰۰ نسخه خطی را در یکی از تالارهای ساختمان لوور^۱ برای خود دایر کرد. در زمان لویی یازدهم (۱۴۸۳-۱۴۶۱) تعدادی نسخه خطی و کتاب‌های چاپی مصادره‌شده به آن افزوده شد. شارل هشتم و لویی دوازدهم نیز به توسعه آن پرداختند و محل کتابخانه با تغییر محل اقامت پادشاهان، از قصری به قصر دیگر تغییر می‌کرد. در سال ۱۵۲۳ سرپرستی کتابخانه به «گیوم بوده»^۲ دانشمند مشهور علوم انسانی واگذار گردید و محل آن در قصر فونتن بلو^۳ تثبیت گردید.^۴

در سال ۱۵۳۷ میلادی قانون واسپاری به تصویب رسید و مقرر گردید که از هر کتابی که در کشور منتشر می‌گردد یک نسخه به کتابخانه ارسال گردد. با این حال در سال ۱۶۲۲ کل مجموعه چاپی و خطی کتابخانه فقط ۴۷۱۲ جلد بود. در سال ۱۶۹۲ درهای آن به روی عموم گشوده شد و در سال ۱۷۸۹ کتابخانه سلطنتی رسماً به نام کتابخانه ملی نامیده شد. همزمان با انقلاب کبیر فرانسه، خدمات کتابخانه‌ای برای مدتی متوقف گردید و قانون واسپاری به مدت سه سال متوقف ماند، ولی مجموعه

-
1. Louvre
 2. Guillaume Bude
 3. Fontaine Bleau

۴. منافی، کامیاب. فرانسه. تهران: وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۷۲، ص ۳۳.

منابع آن با دریافت بیش از ۳۰۰۰ سند مصادره‌ای از اموال خاندان سلطنتی و اشراف و خارجی‌ان، غنای بیشتری یافت.

ساختمان:

ساختمان قدیمی این کتابخانه در شهر پاریس در خیابان ریشلیو^۱ واقع شده. در سال‌های ۱۹۳۲ و ۱۹۵۴ و ۱۹۷۱ اجباراً سه ساختمان جدید در شهر ورسای برای کتابخانه ساخته شد. بنابراین گسترش روزافزون مجموعه‌های متنوع آن، حفاظت و نگهداری و ارائه خدمات جاری را به مخاطره انداخته بود. در نتیجه در سال ۱۹۸۸ دولت فرانسه تصمیم گرفت ساختمان جدیدی برای کتابخانه ملی احداث کند. طرح ساختمان به مسابقه بین‌المللی گذاشته شد و طرح «دومینیک پرو»^۲ برنده این مسابقه شد. ساختمان جدید در سال ۱۹۹۰ شروع و در سال ۱۹۹۵ پایان یافت. این ساختمان دارای ۲۹۰ هزار متر مربع زیربنا است و از یک محوطه مرکزی و چهار برج به شکل کتاب باز (به ارتفاع ۸۰ متر) که عمده‌تأ مخازن را دربرمی‌گیرند، تشکیل شده است. این ساختمان گنجایشی معادل ۳۹۵ کیلومتر کتاب، و تعداد ۲۶۰۰ محل مطالعه دارد و در دسامبر ۱۹۹۷ به روی عموم گشوده شد. ساختمان خیابان ریشلیو به دلیل اهمیت تاریخی، همچنان برای حفظ و نگهداری مجموعه‌های ویژه و به‌عنوان بخشی از کتابخانه ملی فرانسه باقی خواهد ماند. در ضمن شعبه‌هایی از این کتابخانه که در خارج از شهر پاریس قرار دارند، عبارت‌اند از:

- شعبه ورسای که دربرگیرنده مجموعه نشریات ادواری، نسخه‌های تکراری، و برخی از مجموعه‌هایی است که مراجعه‌کننده بسیار کمی دارند؛
- شعبه اونیون که آثار هنری کتابخانه ملی در آنجا نگهداری می‌شوند.

فعالیت‌ها و خدمات:

- جمع‌آوری و توسعه مواد کتابخانه‌ای در هر زمینه‌ای از دانش که در کشور چاپ و منتشر می‌شود و حفظ و نگهداری آن‌ها؛
- اقدام به‌عنوان مرکز اسناد و امانت بین کتابخانه‌ای و فعالیت‌های فرهنگی؛
- تهیه و تدوین کتابشناسی ملی فرانسه.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- آپک؛

- فهرستگان های ملی؛

- خدمات شبکه جهانی وب؛

- مجموعه های دیجیتالی.

مجموعه ها:

مجموعه این کتابخانه در پایان سال ۲۰۰۲ در ساختمان جدید به قرار زیر بوده است:

- منابع چاپی، قفسه باز ۵۵۰,۰۰۰ جلد، مخازن بسته ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ جلد؛

- ۷۶۰,۰۰۰ میکروفیلم و ۹۵۰,۰۰۰ میکروفیش، - ۱۰۰,۰۰۰ عنوان دیجیتالی شده؛

- ۵۰,۰۰۰ عنوان مواد چندرسانه ای؛ - ۲۵۰,۰۰۰ مورد تصاویر دیجیتالی؛

- ۹۰,۰۰۰ مورد مدارک شنیداری؛ - ۹۰,۰۰۰ مورد ویدیوگرام؛

- نشریات ادواری ۳۵۰,۰۰۰ عنوان، که ۳۲,۰۰۰ عنوان آن به زبان فرانسه و ۸۵۰۰ عنوان به زبان

خارجی است.

مجموعه ساختمان قدیمی کتابخانه ملی فرانسه در ریشلیو شامل منابع زیر است:

- ۳,۱۰۰,۰۰۰ قطعه موسیقی؛ - سکه طلا، مدال و اشیای عتیقه ۵۸۰,۰۰۰ مورد؛

- کتاب ها و نشریات ادواری ۲۷۰۰ هزار جلد؛ - ۳,۰۰۰,۰۰۰ مدرک در باب هنرهای تجسمی؛

- نقشه و طرح ۸۹۰,۰۰۰ فقره؛ - نسخه های خطی و گراور ۲۲۵,۰۰۰ مورد؛

- اسناد جغرافیایی، عکس و منابع چاپی ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ مورد.

حوزه های موضوعی:

موجودی کتابخانه ملی فرانسه تنها کتاب و نشریات ادواری نیست، بلکه نسخه های خطی، نقشه و طرح، منابع چاپی، نقاشی، عکس، سکه، مدال، موسیقی، مواد شنیداری و مواد چندرسانه ای را نیز دربرمی گیرد. مجموعه این کتابخانه از سال ۱۹۹۰ در زمینه های گوناگون، بخصوص در زمینه های مربوط به علوم و فناوری، اقتصاد و مواد شنیداری توسعه یافته و مجموعه کتاب های چاپی و نشریات ادواری، بیشتر موضوع هایی مانند فلسفه، تاریخ علوم، حقوق، اقتصاد و سیاست، علوم و فناوری، ادبیات و هنر را شامل می شود. قدیمی ترین نسخه فارسی موجود در این کتابخانه متعلق به حدود سال ۵۰۹ هجری و در زمینه پزشکی است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نقشه و طرح، عکس و مواد چاپی، نسخه خطی، سکه و مدال و مواد عتیقه، نوار یا دیسک صوتی، فیلم، مواد ویدیویی، مجموعه هنرهای نمایشی.

انتشارات:

مجله کتابخانه ملی فرانسه (دو ماه یک‌بار)، کتابشناسی ملی فرانسه (دو هفته یک‌بار).

همکاری‌های بین‌المللی:

- همکاری با دیگر کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی فرانسه و بخصوص شبکه‌های اطلاع‌رسانی و مجامع علمی در سطح ملی و بین‌المللی؛

- همکاری با دیگر کتابخانه‌ها و مراکز تحقیقاتی در داخل و خارج از فرانسه از طریق شبکه‌های اطلاعاتی؛

- فعالیت‌های علمی و آموزشی در سطح ملی و بین‌المللی.

شرایط و نحوه دسترسی:

کلیه متقاضیان بالای ۱۶ سال با در دست داشتن کارت عضویت می‌توانند در سالن‌های مطالعه از مواد کتابخانه‌ای استفاده کنند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +3353795959

نمبر +33153794737

پایگاه وب <http://www.bnf.fr/site-bnf-eng/index.html>

<http://www.kb.nl/gabriel/en/countries.html>

پست الکترونیکی webmaster@bnf.fr

نشانی **Bibliothèque Nationale de France**

Quai François - Mauriac 75706

Paris Cedex 13

France

1. BNF [Bibliothèque nationale de France] index [uk] available at: <http://www.bnf.fr/site-bnf-eng/index.html> (20 feb. 2002)

کتابخانه ملی کانادا

National Library of Canada (NLC)

تأسیس: ۱۹۵۳

تاریخچه:

این کتابخانه یک مؤسسه فدرالی است که در سال ۱۹۵۳ در پاسخ به پیشنهادی که از سوی حکومت کانادا مطرح شده بود تأسیس شد. تا آن زمان کتابخانه مجلس و کتابخانه حقوقی با گردآوری منابعی در زمینه‌های مربوط به کانادا، علوم اجتماعی و علوم انسانی، مسئولیت کتابخانه ملی را برعهده داشتند. در سال ۱۹۵۳ وظایف کتابخانه ملی و مجلس تفکیک شد و در ۲۰ ژوئن ۱۹۶۷ کتابخانه به طور رسمی توسط نخست وزیر «لستر بی. پیرسون»^۱ در ساختمان کنونی واقع در شهر اوتاوا افتتاح گردید.

فعالیت‌ها و خدمات:

گردآوری، حفاظت و نگهداری، و انتشار آثار منتشرشده در کانادا، ارائه فهرست‌های اطلاعاتی و خدمات اطلاعاتی کتابخانه و دیگر مؤسسات جانبی کتابخانه به افرادی که نیازشان با مراجعه به کتابخانه‌های محلی مرتفع نمی‌گردد و همچنین افرادی که نیاز به دسترسی به منابع و مآخذ ویژه دارند، تهیه و نگهداری منابع کمیاب، و تهیه و تدوین کتابشناسی‌ها و دیگر منابع از وظایف عمده این کتابخانه است. برگزاری سخنرانی‌ها، سفرهای علمی و اجلاس‌های مختلف چه در محل کتابخانه و چه در نمایشگاه‌های سیار، از برنامه‌های جانبی کتابخانه است که این برنامه‌ها در غنی‌ترکردن منابع

1. Lester B. Pearson

کتابخانه مؤثرند و موجب تشویق نویسندگان و هنرمندان می‌شوند. کتابخانه ملی کانادا به‌عنوان یک مرکز فرهنگی، حافظ خلاقیت مردم کانادا است. این خلاقیت منبعث از دانش، اطلاعات و شناختی است که نیاز به پیوند دادن گذشته و حال و آینده دارد. ارائه خدمات به دیگر کتابخانه‌های کانادا و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده شهروندان این کشور از منابع موجود در این کتابخانه و همچنین حمایت از کتابخانه‌ها و طرح مؤثر نیازهای آنان در نشست‌ها، از اهداف اولیه کتابخانه ملی کانادا است.

در این کتابخانه، خدمات در زمینه علوم از طریق «مرکز ملی تحقیقات»^۱ صورت می‌گیرد که کتابخانه آن قبلاً «کتابخانه ملی علوم» نام داشته، اما در حال حاضر با نام «مؤسسه اطلاعات علمی و فنی»^۲ شناخته می‌شود. کتابخانه دارای سامانه بازیابی اطلاعات ماشینی است که به طور مرتب می‌توان هزاران اثر را بازبینی کرد و عنوان مورد علاقه را جستجو نمود. همچنین فهرستگان بیشتر از ۳۰۰ کتابخانه کانادا را دارد. در سال ۱۹۷۳ ارائه خدمات کتابشناختی چندزبانی^۳ را شروع کرد که شامل انتخاب، خرید، فهرستنویسی و گردش کتاب به تمام زبان‌های موجود در کانادا (غیر از انگلیسی و فرانسه) است. این کتابخانه منابع خود را جز در موارد استثنایی (مانند نسخه‌های خطی، مواد مرجع و نوارهای صوتی) به هر کتابخانه‌ای چه در داخل و چه در خارج از کشور امانت می‌دهد. قانون جدید کتابخانه ملی که در اول سپتامبر ۱۹۶۹ تصویب شد، قدرت رئیس کتابخانه را به نحوی بالا برد که بتواند رهبری کتابخانه‌های دولت فدرال را به عهده بگیرد. همچنین به او اجازه داده شد که یک هیئت شورایی به‌منظور شور درباره نیازهای کتابخانه‌ها و مراجعه‌کنندگان آن‌ها تشکیل دهد.

مجموعه‌ها:

مجموعه کتابخانه ملی کانادا شامل آثار مکتوب درباره مردم آن کشور و مسائل مورد علاقه آن‌ها در داخل و خارج از کشور می‌باشد، اما توجه اصلی آن به مواد در زمینه‌های علوم اجتماعی و علوم انسانی است. علاوه بر این شامل نشریات ادواری، میکروفیلم، نوار ضبط صوت، کتاب‌های کمیاب و نسخه‌های خطی، صورت جلسه کنفرانس‌ها، مدارک دولتی، پایان‌نامه‌ها، لوازم کمک‌آموزشی و ادبیات کودکان،

1. National Research Center

2. Canada Institute for Scientific and Technical Information (CISTI)

3. Biblioservice Multilingual

انتشارات رسمی، مطالبی در زمینه موسیقی، انتشارات چندزبانه، حقوق مردم بومی، و اطلاعات مورد نیاز جامعه و کتابخانه‌های کانادا نیز می‌باشد. همچنین در این کتابخانه آثار مکتوب کانادا، از قدیمی‌ترین آثار چاپی کانادا در سال ۱۷۶۶ تا چاپ اخیر «ویسل پینک»^۱ (روزنامه انگلیسی‌زبان تاریخ جنگ‌های کلمبیا) و از زمان کتیبه‌های گلین تا زمان «الیزابت کلیور» در این کتابخانه یافت می‌شود. این کتابخانه منابع خاص خود را که دربرگیرنده روزنامه‌ها، انتشارات دولتی، کتاب‌های کمیاب و نسخه‌های خطی، ادبیات کودکان، حقوق مردم بومی، و اطلاعات مورد نیاز جامعه و کتابخانه‌های کانادا است، مستمراً بسط و توسعه می‌دهد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی کانادا، انتشارات پایبندی و گزارش‌های سالانه، بولتن خبری کتابخانه ملی، و فهرست مواد غیرکتابی.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن +161 399 63566

نمبر +161 399 64424

پایگاه وب <http://www.nlc-bnc.ca/index-e.html>

پست الکترونیکی lilser@nlc.bnc.ca

نشانی National Library of Canada
395 Wellington Street
Ottawa K1A0N4
Canada

1. Whistle Pink

2. Knowledge within Reach: National Library of Canada. available at: <http://www.nlc-bnc.ca/index-e.html> (1 jan. 2003)

کتابخانه ملی کره جنوبی

National Library of Korea (NLK)

تأسیس: ۱۹۴۵

تاریخچه:

تأسیس کتابخانه ملی مرکزی کره جنوبی به سال ۱۹۴۵ باز می‌گردد که ساختمان آن در سئول به پایان رسید. در سال ۱۹۵۷ کتابخانه ملی، یک کتابخانه شعبه نیز در آیون^۱ تأسیس کرد و سپس در سال ۱۹۷۴ به علت تنگی جا، کتابخانه به محل دیگری انتقال یافت.

ساختمان:

این کتابخانه در فضایی به مساحت ۱۴۱,۹۰۵ متر مربع و ۴۳,۶۸۴ مترمربع بنا در ۷ طبقه ساخته شده است.

فعالیت‌ها و خدمات:

- کتابخانه واسپاری قانونی انتشارات کره؛
- تهیه و تدوین کتابشناسی ملی کره؛
- مرکز شابک و شابپ؛
- مرکز مبادله بین‌المللی تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی؛
- مرکز امانت بین کتابخانه‌ای؛
- خدمات مرجع و آموزش؛
- سازماندهی و ارائه خدمات به دیگر کتابخانه‌ها.

کارکنان:

تعداد کارمندان این کتابخانه ۲۶۳ نفر است که ۱۳۰ نفر آنان کتابدارند.

مجموعه‌ها:

مجموعه این کتابخانه در سال ۲۰۰۳، برابر با ۴,۱۰۰,۰۰۰ فقره است که ریزنگاشت‌ها، پایاندها، انتشارات دولتی، مواد غیرکتابی، کتاب‌های کمیاب و قدیمی، و مواد خارجی را شامل می‌شود.

حوزه‌های موضوعی:

هنر و علوم انسانی، مرجع، علوم و فناوری، و علوم اجتماعی.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، پایان‌نامه، نقشه، میکروفرم، مواد سمعی و بصری، و مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی کره، فهرست مشترک کتب خارجی موجود در کره، فهرست موضوعی کتب و نشریات، خبرنگار کتابخانه، نمایه کتابشناسی کره، و فهرست رده‌بندی.

شرایط و نحوه دسترسی:

استفاده از این کتابخانه برای عموم آزاد است.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن (2)5900544

نمبر (2) 5900546

پایگاه وب <http://www.nl.go.kr/nlen/index.htm>

پست الکترونیکی nlkpc@nl.go.kr

نشانی National Central Library
San 60-1 Panpo-Dong, Seocho-GU,
Seoul, 137-702
Republic of Korea(South)

1. National Library of Korea. available at: <http://www.nl.go.kr/nlen/index.htm> (22 may 2003)

کتابخانه ملی مالزی

Perpustakaan Negara Malaysia (PNM)

تأسیس: ۱۹۷۱

تاریخچه:

توسعه کتابخانه‌های مالزی عمدتاً پس از کسب استقلال مالزی به وقوع پیوست. در سال ۱۹۵۶ گروه دوستداران کتابخانه در مالزی (نیای انجمن کنونی کتابداران مالزی) نامه‌ای در باب خدمات کتابخانه‌های عمومی به دولت مالزی تسلیم کردند. در این نامه گرچه اشاره‌ای مستقیم به کتابخانه ملی نشده بود، ولی پیشنهاد تشکیل هیئت ملی کتابخانه‌ها که نقش توسعه خدمات کتابخانه‌های عمومی را در مقیاس ملی ایفا می‌کرد آمده بود و توصیه‌هایی نظیر تهیه فهرستگان، کتابشناسی ملی، و وظایفی که عمدتاً برای کتابخانه‌های ملی قابل طرح است، مشهود بود. این نامه، البته چندان مورد عنایت حکومت وقت قرار نگرفت.

نخستین نشانه‌ای که می‌تواند دال بر تأیید تأسیس کتابخانه ملی باشد در سال ۱۹۵۹ از سوی نخست‌وزیر وقت ابراز شد. چهار سال بعد در نوامبر ۱۹۶۳، نخست‌وزیر از رئیس آرشیو ملی خواست تا درباره ایجاد کتابخانه ملی مالزی در کوالالامپور مطالعه کند و گزارشی ارائه دهد. به دنبال ارائه گزارش، دولت در سال ۱۹۶۶ دستور ایجاد کمیته کتابخانه ملی را صادر کرد. به‌عنوان نخستین گام، در سال ۱۹۶۶ واحد جدیدی با عنوان «واحد خدمات کتابخانه ملی» در آرشیو ملی مالزی ایجاد گردید و کتابدار با تجربه‌ای به مدیریت آن واحد گمارده شد. وظیفه اصلی این واحد اجرای قانون ۱۹۶۶ مربوط به واسپاری کتاب، حفظ مواد و منابع، و تهیه و نشر کتابشناسی ملی بود و به دنبال پیشنهادی از سوی کمیته کتابخانه ملی، از ساختار تشکیلاتی آرشیو ملی جدا گردید. ولی هر دو مرکز زیر نظر مدیریت

واحدی اداره می‌شد، تا اینکه در سال ۱۹۷۲ بنا به توصیه یونسکو، قانونی از مجلس مالزی گذشت که به موجب آن، کتابخانه ملی به عنوان مؤسسه‌ای مستقل به تصویب رسید و رسماً در اول سپتامبر ۱۹۷۲ استقلال یافت. از سال ۱۹۷۷ از لحاظ نیروی انسانی، تجهیزات، و مجموعه رشدی چشمگیر یافت و یک سال بعد در ۱۹۷۸، فکر ایجاد بنایی جدید برای کتابخانه ملی نهضت گرفت.^۱

ساختمان:

در سال ۱۹۷۸ دولت مالزی زمینی به وسعت ۲/۲ هکتار را برای ایجاد کتابخانه ملی جدید اختصاص داد و گروهی معمار و مهندس را مأمور انجام کار کرد و سرانجام کتابخانه ملی در سال ۱۹۹۲ به اتمام رسید. طرح ساختمان کتابخانه برگرفته از طرح کلاه سنتی مالزیایی‌ها است که نماد غرور و افتخار مردم مالزی و همچنین نشانه پیروزی‌های معنوی است. سه بام ساختمان که با یکدیگر اختلاف سطح دارند برحول یک نورگیر میانی قرار گرفته‌اند و نشانه وحدت ملی و همچنین نماد اهداف سه‌گانه کتابخانه ملی هستند. رنگ آبی نمای بیرونی شیروانی‌های کتابخانه که به نقش‌های برگرفته از پوشاک سنتی مالزی مزین است، نماد میراث فرهنگی است.

زیربنای مفید کتابخانه ۲۲,۰۳۷ مترمربع است که جمعاً در هفت طبقه تقسیم شده. ساختمان به گونه‌ای طراحی شده که نهایت استفاده از فضاهای مختلف صورت گیرد و در ضمن قابل گسترش باشد. رفاه استفاده‌کنندگان در یکایک طبقات مدنظر بوده و ورود و خروج معلولان و استفاده آنان از محل نیز پیش‌بینی شده است. در حال حاضر محل نشستن برای ۱۰۰۰ استفاده‌کننده بزرگسال، ۱۰۰ استفاده‌کننده کودک و نوجوان، و ۴۰۰ کارمند پیش‌بینی شده و گنجایش بیش از یک میلیون کتاب (با قابلیت گسترش) در نظر گرفته شده و دارای تالار کنفرانسی با گنجایش ۳۶۷ صندولی و تجهیزات صوتی و تصویری مناسب می‌باشد. ضمناً علاوه بر رستوان و تریا، باشگاهی نیز در زیرزمین ساخته شده که استفاده‌کنندگان می‌توانند برای رفع خستگی از امکانات ورزشی و بدنسازی آن استفاده کنند.

فعالیت‌ها و خدمات:

آنچه قانون برای کتابخانه ملی مالزی تعریف کرده، در سه مقوله مشخص چنین بیان شده‌اند:

۱. حری، عباس. اطلاع‌رسانی: نظام‌ها و فرآیندها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۸، صص ۲۰۸-۲۰۹.

- دسترس‌پذیر ساختن مجموعه‌ای ملی از مواد کتابخانه‌ای برای استفاده نسل‌های حال و آینده؛
 - تسهیل در دستیابی همگان به منابع کتابخانه‌ای داخل و خارج کشور؛
 - برعهده‌داشتن راهبردی کلیه مسائل مربوط به کتابخانه‌ها در سراسر کشور.
 - با عنایت به مقولات سه‌گانه مورد اشاره، کتابخانه ملی به فعالیت‌های زیر مشغول است:
 - ارائه خدمات اسنادی به اشخاص حقیقی و حقوقی؛
 - برقراری روابط بین‌المللی برای تسهیل در دستیابی به اطلاعات؛
 - نگهداری مواد و منابع و مراقبت از آن‌ها به‌عنوان میراث علمی و فرهنگی کشور؛
 - ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه‌های تخصصی؛
 - تحقیق و توسعه در زمینه‌های گوناگون اطلاع‌رسانی؛
 - تدوین استانداردهای مرتبط و ارائه خدمات استانداردسازی؛
 - انجام امور فهرست‌پیش از انتشار از طریق ارتباط با ناشران؛
 - انتشار فهرست‌ها، راهنماها و دیگر متون مرتبط با اهداف و وظایف.
- کتابخانه ملی مالزی دیگر از برگه‌دان استفاده نمی‌کند و همه مواد و منابع خود را به صورت پایگاه‌های اطلاعاتی متعدد درآورده است که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره داشت:
- پایگاه تک‌نگاشت‌ها؛
 - پایگاه فهرست مقالات مجلات مالزی؛
 - پایگاه روزنامه‌های مالزی؛
 - پایگاه مقالات کنفرانس‌های مالزی؛
 - پایگاه سی‌دی‌رام‌های نشریات فراهم‌آوری‌شده.
- کتابخانه ملی مالزی علاوه بر وظایف تعریف‌شده کتابخانه ملی، همانند کتابخانه‌های عمومی نیز به ارائه خدمات می‌پردازد و دریافت پنج نسخه به‌موجب قانون واسپاری سبب شده که کتاب‌ها حتی به خارج از کتابخانه امانت داده شوند. شرایط عضویت بسیار ساده است و حتی خارجیانی که برای چند روز در مالزی اقامت دارند، می‌توانند با ارائه اطلاعات گذرنامه خود و تکمیل فرم مربوط، از خدمات کتابخانه ملی بهره‌مند شوند. وجود میزهای انفرادی خاص و پایانه‌های متعدد سبب شده که استفاده از

مواد سمعی و بصری در محل کتابخانه به سهولت انجام شود. خدمات پیوسته «دیالوگ» از طریق کتابخانه صورت می‌گیرد و به دلیل اتصال کتابخانه به اینترنت، استفاده‌کنندگان می‌توانند به اطلاعاتی به وسعت اعضای شبکه دست یابند.

دریافت‌کننده عمده سی‌دی‌رام در مالزی کتابخانه ملی است و به همین دلیل شبکه‌ای به نام «سی‌دی‌نت» پدید آورده که در حال حاضر ۲۲ سی‌دی‌رام را همزمان در ۱۵ ایستگاه می‌توان مورد استفاده قرار داد. وظایفی که برای کتابخانه ملی مالزی تعریف شده سبب گردیده است که این کتابخانه بر کلیه فعالیت‌های کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی کشور اشراف و نظارت داشته باشد. بنابراین بر ۳ شعبه، ۴ کتابخانه سیار، ۹۸ ایستگاه کتابخانه سیار، ۳۵۱ کتابخانه عمومی، ۵۶ واحد استانی، ۱۹۸ واحد روستایی، ۸۵ کتابخانه دانشگاهی (شامل ۹ کتابخانه مرکزی)، ۳۲۹ کتابخانه تخصصی، ۱۴۷۰ کتابخانه دبیرستانی و ۶۹۶۵ کتابخانه دبستانی نظارت می‌کند و هماهنگی فعالیت‌ها و خدمات آن‌ها را برعهده دارد.

تدوین و شناساندن «مالمارک»^۱ که از ۱۹۷۸ آغاز شد و هدایت و مدیریت آن با کتابخانه ملی است، سبب شده که کتابخانه‌ها از انضباط و نظم تعریف‌شده برخوردار باشند. علاوه بر ارائه خدمات از طریق اینترنت، هم‌اکنون شبکه‌ای متشکل از ۴۳ کتابخانه به صورت پیوسته در مالزی فعال است که طراح و هدایت‌کننده آن کتابخانه ملی است.

کارکنان:

کتابخانه ملی دارای ۲۴۷ کارمند است که ۸۲ نفر از آن‌ها متخصص رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی هستند.

مجموعه‌ها:

مجموعه کتابخانه در سال ۲۰۰۲ بالغ بر ۱,۷۲۵,۵۳۲ فقره و شامل مواد کتابی و غیر کتابی به شرح زیر است:

- مواد کتابی (شامل کتاب، نشریه، نقشه، پوستر و جز آن) ۱,۶۲۹,۱۶۴ فقره؛

- مواد سمعی و بصری (شامل میکروفیش، میکروفیلم، عکس، نوار صوتی، نوار ویدیویی، کیت‌های چندرسانه‌ای، فیلم استریپ، فیلم، صفحه، اسلاید و جز آن) ۹۶,۳۶۸ فقره؛
- نسخه خطی (عمدتاً به خط حاوی) ۲۰۰۰ نسخه.

گرچه قانون واسپاری از ۱۹۶۶ وجود داشته، ولی از سال ۱۹۸۶ قانون جدید واسپاری به مرحله اجرا درآمده که بر اساس آن، از مواد کتابی پنج نسخه و از مواد غیرکتابی دو نسخه باید به کتابخانه ملی واگذار شود.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نقشه، میکروفرم، فیلم، مواد صوتی، کتاب کمیاب، اسلاید، عکس، نوار ویدیویی، پوستر.

انتشارات:

آنچه کتابخانه ملی مالزی در حال حاضر منتشر کرده یا می‌کند، احتمالاً به قرار زیر است:
- کتابشناسی ملی؛ فهرست مقالات مجلات؛ فهرست مقالات گردهمایی‌ها؛ فهرست مقالات روزنامه‌ها؛ فهرست نسخه‌های خطی؛ فهرست سرعنوان‌های موضوعی؛ راهنمای پایگاه‌های اطلاعاتی؛ راهنمای آوانگاری به لاتین؛ فهرست متون اسلامی؛ فهرست متون مرتبط با آسیا و اقیانوسیه.^۱
اطلاعات تماس:

تلفن (603) 26871700

نمبر (603) 26927082

پایگاه وب <http://www.pnm.my>

پست الکترونیکی pnmweb@wwwl.pnm.my

نشانی National Library of Malaysia
232, jalan Tun Razak
50572 Kuala Lumpur,
Malaysia

کتابخانه ملی مرکزی رم (ایتالیا)

Biblioteca Nazionale Centerale di Rom (BNCR)

تأسیس: ۱۸۷۵

تاریخچه:

کتابخانه ملی مرکزی رم در سال ۱۸۷۵ به منظور ایجاد یک آرشیو ملی برای پادشاهی نوبنیاد ایتالیا تأسیس شد. هسته اولیه مجموعه‌ها (نسخه‌های خطی، کتاب‌های چاپ قدیم و کتاب‌های معمولی چاپی) از کتابخانه‌هایی آمد که زمانی به فرقه‌های مذهبی (که پس از تأسیس پادشاهی ایتالیا در سال ۱۸۶۰، از فعالیت آن‌ها جلوگیری به عمل آمد) تعلق داشت. در سال ۱۹۷۵ کتابخانه به ساختمان جدیدی واقع در منطقه باستان‌شناسی به نام *Gastrum praetorium* منتقل شد. بخش‌های کتابخانه از سه قسمت مجزا تشکیل شده است: بخش خوانندگان، دفاتر کارکنان، و مخزن کتاب، که بر روی هم فضایی به مساحت بیش از ۴۰,۰۰۰ مترمربع را اشغال می‌کنند. یک تغییر اساسی در پیش است تا پذیرش و ارائه خدمات به خوانندگان را بهبود بخشد.

فعالیت‌ها و خدمات:

رسالت اصلی کتابخانه، حفظ و نگهداری میراث فرهنگی ملی، گسترش نقش فرهنگی خود، و ارائه یک برنامه راهبردی برای خدمات است. مجموعه‌های اولیه آن از طریق واسپاری قانونی تمامی انتشارات ایتالیایی، مستمراً در حال افزایش است. کتابخانه مهم‌ترین مجموعه‌های کتاب‌های خارجی را فراهم‌آوری و نگهداری می‌کند تا جنبه‌های اصلی فرهنگی و مطالعات مربوط به ایتالیا را در جهان مستند کند. این کتابخانه وظیفه اساسی انتشار فهرستگان کتاب‌های خارجی معاصر موجود در

کتابخانه‌های ایالتی ایتالیا، و همچنین اداره مرکز ملی مطالعه نسخه‌های خطی را برعهده دارد که بیش از ۱۰۰,۰۰۰ نسخه خطی میکروفیلم‌شده موجود در کتابخانه‌های عمومی، مذهبی و دولتی را گردآوری کرده است.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

آپک و خدمات وب جهان‌گستر.

مجموعه‌ها:

مجموعه‌های کتابخانه ملی مرکزی رم حاوی ۵,۴۰۰,۰۰۰ تک‌نگاشت، ۵۵۰,۰۰۰ جلد پیاپی، بیش از ۸۴,۰۰۰ نسخه خطی، در حدود ۲۰۰۰ کتاب چاپ قدیم، ۲۶,۰۰۰ کتاب، ۲۲,۰۰۰ پایان‌نامه، ۱۷۵,۰۰۰ میکروفیلم، و بیش از ۶۰۰۰ نوار صوتی است.

تأکید خاصی بر فهرستنویسی و پردازش ماشینی نسخه‌های خطی و کتاب‌های چاپی اولیه وجود داشته است. بتازگی فهرستنویسی ماشینی بیش از ۲۵,۰۰۰ کتاب مربوط به قرن ۱۶ آغاز شده است. بخش متون ایتالیایی معاصر، غنی‌ترین مجموعه کشور می‌باشد و حاوی دستنوشته‌های نویسندگان، و نسخه‌های خطی نویسندگان برجسته ایتالیایی^۱ و همچنین کتاب‌ها و ویرایش‌های باارزش و کمیاب است. «مجموعه رم»^۲ یکی از مجموعه‌های بسیار جالب و مشهور در سراسر جهان است. این مجموعه حاوی نسخه‌های خطی، دستنوشته‌های نویسندگان، کتاب‌ها، عکس‌ها و طراحی‌های مربوط به رم از قرن ۱۶ به بعد است. بخش مربوط به اسلاوها یکی از مشهورترین مجموعه‌ها در کشورهای غربی است و حاوی کتاب‌ها و پیاپی‌هایی است که از مجموعه‌های کتابخانه‌های تخصصی (از جمله کتابخانه «انجمن یوآراس‌اس»^۳ به کتابخانه آورده شده‌اند. مجموعه‌های شرقی کتابخانه رم مربوط به خاور دور و نزدیک می‌باشند و حاوی کتاب‌ها، نقشه‌ها و نسخه‌های خطی عربی، فارسی، ژاپنی و چینی هستند که رابطه تاریخی بین ایتالیا و فرهنگ شرق (از قرن ۱۶ تا ۱۹) را نمایان می‌سازند.

انتشارات:

کتابشناسی ملی ایتالیا، فهرستگان کتابخانه‌های ایتالیا.

1. Gabrieleo Annunzio, Elsa Morante, Giorgio Vigolo

2. Collezione Romana

3. Associazione-urss

شرایط و نحوه دسترسی:

مراجعه‌کنندگان بالاتر از ۱۸ سال امکان استفاده از کتابخانه را دارند. دسترسی به تمامی سالن‌های مطالعه رایگان است. پذیرش در سالن‌های مطالعه نسخه‌های خطی و کتاب‌های کمیاب نیاز به مجوز دارد.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +396 4 989
نمبر +396 445 7635
پایگاه وب <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/gabriel/libraries/pages-generated/itr-en.html>
نشانی Biblioteca Nazionale Centrale "Vittorio Emanuele II"
Viale Castro Pretorio 105
001 85 Roma
Italy

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Italy-Rom]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/itr-en.html> (8 jan. 2003)

کتابخانه ملی مرکزی فلورانس (ایتالیا)

Biblioteca Nazionale Central Di Firenze (BNCF)

تأسیس: ۱۷۴۷

تاریخچه:

هسته اولیه کتابخانه ملی مرکزی فلورانس را مجموعه ۳۰,۰۰۰ جلدی کتابخانه خصوصی «آنتونیو مگلیابیچی» تشکیل می‌دهد که طبق وصیت وی در سال ۱۷۱۴ به شهر فلورانس اهدا شد. در سال ۱۷۳۷ به منظور افزایش مجموعه تصمیم گرفته شد که یک نسخه از تمامی آثار منتشرشده در فلورانس در این کتابخانه به ودیعه گذارده شود و پس از ۱۷۴۳ مقرر شد یک نسخه از تمامی آثار منتشرشده در تمامی «گراند دوچی»^۱ در «توسکانی» به این کتابخانه فرستاده شود. در سال ۱۷۴۷ کتابخانه با نام «مگلیابیچیان»^۲ برای اولین بار به روی عموم گشوده شد. در خلال سال‌های بعد، کتابخانه به واسطه هدایا و ارثیه‌های فراوان با فراهم‌آوری مجموعه‌های راهبانی و در پی انحلال گروه‌های دینی، گسترش یافت. در سال ۱۸۶۱ «مگلیابیچیان» به کتابخانه پالاتینو پیوست و نام کتابخانه ملی را اخذ کرد و در سال ۱۸۸۵ نیز نام «کتابخانه ملی مرکزی فلورانس» بر آن نهاده شد. از سال ۱۸۷۰ «کتابخانه ملی مرکزی فلورانس» مرکز واسپاری قانونی برای تمامی آثار چاپ‌شده در ایتالیا شد.

کتابخانه در اوایل در اتاق‌هایی مستقر بود که متعلق به «یوفیزی» بود. در سال ۱۹۳۵ کتابخانه به محل کنونی آن منتقل شد که کار ساخت آن در سال ۱۹۱۱ با طرح «سزار بازانیو» آغاز شد و بعد از

1. Grand Duchy

2. Magliabechiano

آن به‌وسیلهٔ «و. مازی» گسترش یافت. از سال ۱۸۸۶ کتابخانه بولتنی^۱ را منتشر کرد که در سال ۱۹۵۸ به کتابشناسی ملی ایتالیا تبدیل شد. «کتابخانهٔ ملی مرکزی فلورانس»، پیشرو راه ایجاد سامانهٔ کتابخانهٔ ملی می‌باشد، که اهداف اصلی آن اتوماسیون خدمات کتابداری، و ایجاد نمایه‌ای ملی از مجموعه‌های کتابخانه‌های ایتالیایی است.

فهرست‌های برگه‌ای:

فهرست‌های کتابخانه منشأ تاریخی کتابخانه و نیز توسعهٔ آیندهٔ آن را منعکس می‌کنند. این فهرست‌ها به دو دستهٔ مجزا تقسیم می‌شوند: فهرست‌های عمومی و فهرست‌های تخصصی.

۱. فهرست‌های عمومی:

پدیدآورندگان و عناوین آثاری که نویسندگان آن‌ها مشخص نیست: انتشار این فهرست در سال ۱۸۸۶ با انتشار بولتنی^۲ که بعدها به کتابشناسی ملی ایتالیا تبدیل شد، آغاز گردید. این فهرست به صورت الفبایی بر حسب نام پدیدآورنده یا (در صورت فقدان نام پدیدآورنده) بر حسب عنوان تنظیم شده، از سال ۱۸۸۶ تمامی کتاب‌های منتشرشده در ایتالیا را که کتابخانهٔ ملی مرکزی فلورانس از راه واسپاری دریافت می‌کند، و تمامی تک‌نگاشت‌های غیرایتالیایی را که کتابخانه از طریق خریداری، اهدا یا مبادله دریافت و نگهداری می‌نماید توصیف می‌کند. در برخی موارد ممکن است نسخه‌ای از برگه‌های مربوط به آثار متعلق به مجموعه‌های قدیمی را یافت. این فهرست را بعد از سال ۱۹۸۲ که فهرستنویسی الکترونیکی آغاز شد، باید بسته دانست.

سرعنوان‌های موضوعی: این فهرست الفبایی بر حسب موضوع تنظیم شده و از لحاظ زمانی به دو بخش تقسیم می‌شود: ۱۹۵۷-۱۹۲۵ و ۱۹۸۳-۱۹۵۸. از سال ۱۹۸۴، ادواری‌ها در پایگاه اطلاعاتی پیوستهٔ «شبکهٔ کتابخانه‌های ایتالیا» توصیف می‌شوند.

نشریات ادواری: این فهرست تمامی ادواری‌هایی را توصیف می‌کند که از سال ۱۸۷۴ تا ۱۹۹۰ در کتابخانه نگهداری می‌شوند. ادواری‌هایی را که پیش از سال ۱۸۷۴ منتشر شده‌اند باید در فهرست

1. Bollettino delle pubblicazioni italiane ricevute per diritto stampa

2. Bollettino delle pubblicazioni italiane ricevute per diritto di stampa dalla biblioteca nazionale centrale di firenze

«مگلیابچیانو» و «پالاتینو» جستجو کرد. فهرست ادواری‌ها به‌طور الفبایی برحسب عنوان و (در صورت وجود عنوان یکسان) برحسب محل نشر تنظیم شده است. برگه همواره به اولین نسخه‌ای که به‌وسیله کتابخانه نگهداری می‌گردد داده می‌شود و معمولاً جزئیات مربوط به انسجام و هماهنگی مجموعه را ارائه نمی‌دهد. در سالن مطالعه ادواری‌ها نیز فهرستی از ادواری‌ها بر روی میکروفیلم در دسترس می‌باشد.

رده‌بندی دهنده دیویی: این فهرست حاوی کتاب‌های چاپ‌شده بین سال‌های ۱۹۶۷ و ۱۹۸۳ می‌باشد و بر اساس اقتباسی از ویرایش هجدهم رده‌بندی دهنده دیویی تنظیم شده است. رهنمودهای ویژه در ابتدای فهرست، رابطه بین حوزه‌های موضوعی مختلف و شماره‌های رده‌بندی مربوط را بیان می‌کند.

۲. فهرست‌های مجموعه‌های تخصصی:

«مگلیابچیانو»: این فهرست به‌صورت الفبایی و برحسب نام پدیدآورنده تنظیم شده و کتاب‌های مجموعه قدیمی و اصیل کتابخانه، و آن‌هایی را که تا سال ۱۸۸۵ به‌دست آمده‌اند، توصیف می‌کند.

«پالاتینو»: این فهرست به‌ترتیب الفبایی و برحسب نام پدیدآور تنظیم شده و کتاب‌های کتابخانه «پالاتینو» و «لورانیو» و دیگر مجموعه‌های مهم قدیمی را توصیف می‌کند. فهرست‌های «مگلیابچیانو» و «پالاتینو» هسته مجموعه‌های قدیمی کتابخانه ملی مرکزی فلورانس را تشکیل می‌دهند.

موسیقی چاپی: این فهرست که برحسب نام پدیدآورنده و عنوان تنظیم شده، ویرایش‌های موسیقی چاپی از اواخر قرن ۱۸ را توصیف می‌کند. برای جستجوی کامل ویرایش موسیقی چاپی قرن ۱۶ تا ۱۹، پیشنهاد می‌شود که به فهرست‌های «مگلیابچیانو» و «پالاتینو» مراجعه شود.

حکاکی‌ها: این فهرست که حاوی حکاکی‌هایی است که در مجموعه‌های قدیمی مختلف کتابخانه نگهداری می‌شوند، بر حسب نام پدیدآورنده تنظیم شده و دارای ارجاع‌های متقابل به نام هنرمندان، گراورهای مسی، و ناشران است. این فهرست بر حسب موضوع نیز تنظیم می‌شود.

نقشه‌ها: فهرست نقشه‌ها به دو روش تنظیم می‌شود: بر حسب محل، و بر حسب پدیدآورندگان. نمایه‌ای از مکان‌ها که بر حسب ملل، و برای ایتالیا بر حسب مناطق و ایالت تنظیم شده موجود است. همچنین می‌توان به فهرست کوتاهی از اطلس‌های جغرافیایی که بر حسب پدیدآورندگان و تاریخ تنظیم شده‌اند، مراجعه کرد. تنها در سالن‌های مطالعه تخصصی می‌توان به نقشه‌ها رجوع کرد.

چاپی‌های قرن ۱۵^۱: این فهرست که به‌صورت الفبایی و برحسب نام پدیدآورندگان تنظیم شده، تمام چاپی‌های قرن ۱۵ را که در مجموعه‌های قدیمی مختلف کتابخانه نگهداری می‌شوند و نیز آن‌هایی را که از طریق خریدهای بعدی فراهم آمده‌اند، توصیف می‌کند.

نمایهٔ توپوگرافیک آثار آسیب‌دیده بر اثر سیل، و ترمیم‌شده^۲: این فهرست بر حسب شمارهٔ بازایی تنظیم شده و به آثاری اشاره دارد که به مجموعه‌های قدیمی تعلق دارند (و آثار موجود در مجموعه «متفرقات» را که پیش از ۱۸۴۰ منتشر شده‌اند) و پس از آسیب‌های ایجادشده در اثر سیل سال ۱۹۶۶، ترمیم شده‌اند.

پایان‌نامه‌های تحقیقی دکتری^۳: این فهرست، پایان‌نامه‌های تحقیقی دوره‌های دکتری از سال ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۰ را دربرمی‌گیرد. یک فهرست پیوسته از تمامی پایان‌نامه‌ها از سال ۱۹۸۷ در حال تهیه است. در دفتر اطلاعات، صورت موجودی این پایان‌نامه‌ها در دسترس می‌باشد.

۳. مطالعه کتاب‌های جدید یا مدرن:

تمامی کتاب‌هایی که پس از سال ۱۸۸۶ منتشر شده‌اند، کتاب جدید شناخته می‌شوند. معمولاً محدودیتی برای مراجعه به این آثار در کتابخانه وجود ندارد. برای تقاضای کتاب، قبل از هرچیز لازم است شمارهٔ بازایی آن را در فهرست بیابید. سپس با استفاده از یکی از رایانه‌های شخصی موجود در سالن فهرست‌ها، فرم مربوطه را پر کنید. بعد با ارائهٔ کارت شناسایی می‌توانید کتاب را از میز امانت دریافت کنید و در سالن مطالعه، کتاب را مطالعه کنید. در هر زمان حداکثر سه کتاب را می‌توانید درخواست کنید. کتاب‌ها را می‌توان برای روزهای بعد، رزرو کرد یا برای سه روز به امانت گرفت. نسخه‌های روزنامه‌هایی که پیش از سال ۱۹۸۴ منتشر شده‌اند در مجموعهٔ روزنامه‌های «فورتی بل‌ودر»^۴، و آن‌هایی که بعد از سال ۱۹۸۴ منتشر شده‌اند در سالن مطالعه ادواری‌ها نگهداری می‌شوند. در این سالن می‌توان میکروفیلم تمامی ادواری‌های موجود در کتابخانه را مشاهده کرد.

1. XVI Centure Editions

2. Topographical Index of the Works Damaged by the Flood and Restored

3. Doctoral Research Theses

4. Forte Belvedere

سالن مطالعه کتاب: سالن مطالعه پس از آسیبی که سیل ۱۹۶۶ به آن وارد کرد در سال ۱۹۹۰ به شکل اولیه‌اش بازگردانده شد. میزها دارای لامپ‌های مجزا و پریز برق برای رایانه‌های کیفی هستند. سالن مطالعه به دو بخش تقسیم می‌شود. دسترسی به بخش‌های مرجع عمومی که براساس موضوع‌های مختلف (مانند کتابشناسی ملی ایتالیا، فهرست جمعی ۱۹۵۷-۱۸۸۶، و دایره‌المعارف‌های مهم عمومی) مرتب شده‌اند رایگان است.

سالن مطالعه نشریات ادواری: دسترسی به موجودی سه سال اخیر نشریات ادواری (که در حدود ۲۰۰۰ عنوان می‌باشند و بر حسب موضوع تقسیم شده‌اند) رایگان است. آخرین شماره‌های برخی از ادواری‌ها در ویتترین به نمایش گذاشته می‌شوند. امکان درخواست تهیه زیراکس از این ادواری‌ها نیز وجود دارد. سالن مطالعه ادواری‌ها دارای یک ابزار کتابشناختی است که شامل کتاب‌های مرجع و راهنمای مربوط به ادواری‌ها می‌باشد. همچنین برای ادواری‌های موجود در سالن مطالعه ادواری‌ها نیز فهرست‌هایی وجود دارند که یکی برحسب عنوان تنظیم گردیده و دیگری یک فهرست روزآمدشده و توپوگرافیک بر روی میکروفیلم است. فهرست صورجلسه‌های پارلمانی که به صورت میکروفیلم درآمده‌اند (۱۹۴۸-۱۹۳۵) و فهرست ادواری‌هایی که در دیگر کتابخانه‌های شهر وجود دارند نیز در دسترس خوانندگان می‌باشد. به نسخه‌های اصلی روزنامه‌ها از سال ۱۹۸۵ (با شماره بازیابی GA و GE و GI)، و تمامی ادواری‌ها (با شماره بازیابی G) می‌توان در سالن مطالعه ادواری‌ها دسترسی یافت. مراجعه به نسخه‌های اصلی میکروفیلم‌ها تنها در شرایط کاملاً ضروری امکانپذیر است.

دفتر اطلاعات: این دفتر در تمامی ساعات کار کتابخانه فعالیت می‌کند و وظیفه اصلی آن کمک به مراجعه‌کنندگان در انجام تحقیق، از طریق نشان دادن مناسب‌ترین ابزار کتابشناختی به آنان است. مراجعه به تمامی فهرست‌های برگه‌ای و کمک در شناسایی منابعی که یافتن آن‌ها کار دشواری است، مسئولیت این دفتر می‌باشد. دفتر اطلاعات دارای ابزار کتابشناختی قابل توجهی است که از جمله عبارت‌اند از کتابشناسی گذشته‌نگر ایتالیا، فهرست کتاب‌های موجود در بازار ایتالیایی و خارجی، راهنماهای ملی و بین‌المللی ادواری‌ها، فهرست ادواری‌های دیگر کتابخانه‌ها، نمایه‌های ترجمه‌ها، راهنمای مؤسسه‌های فرهنگی ملی و بین‌المللی، و یک دفتر ثبت درخواست نیز هست که مراجعه‌کنندگان می‌توانند تهیه کتاب‌هایی را که در مجموعه کتابخانه وجود ندارند، پیشنهاد کنند.

درخواست برای تکثیر منابع جدید را باید به این دفتر ارائه داد.

۴. مجموعه‌های قدیمی و تخصصی:

سالن مطالعه تخصصی: سالن‌های مطالعه تخصصی به جستجوی اطلاعات کتابشناختی و مدارک موجود در کتابخانه اختصاص دارند. این سالن‌ها برای مطالعه متون مجموعه‌های قدیمی («مگلیابچیانو» و «پالاتینو»)، مجموعه‌های تخصصی، تمامی کتاب‌های ترمیم‌شده و بطور کلی تمامی کتاب‌های منتشرشده پیش از سال ۱۸۸۶ نیز مورد استفاده قرار می‌گیرند. بعلاوه در سالن‌های مطالعه تخصصی می‌توان در صورت درخواست، انتشارات جدید را نیز مطالعه کرد و منابع جدید و قدیمی، هر دو امانت داده می‌شوند. پذیرش به کسانی داده می‌شود که برای کار یا تحصیل، مشغول انجام تحقیقات علمی هستند و انجام آن تحقیق در دیگر کتابخانه‌ها یا بخش‌های دیگر کتابخانه ملی مرکزی فلورانس امکانپذیر نیست. سالن‌های مطالعه تخصصی در سال ۱۹۰۸ به‌وجود آمدند و دارای ابزارهای کتابشناختی مهمی (بیش از ۵۰,۰۰۰ جلد) می‌باشند که بر حسب موضوع و بر طبق رده‌بندی سنتی علوم (یعنی دایره‌المعارف‌ها، سرگذشت‌نامه‌ها، کتابشناسی‌ها، حقوق، فلسفه و الهیات، ادبیات مدرن، ادبیات ایتالیا، علوم اجتماعی، تاریخ، هنرهای زیبا، جغرافی، پزشکی، علوم و ریاضی، و فناوری) تقسیم شده‌اند. دسترسی به این منابع رایگان است و البته مراجعه‌کنندگان می‌توانند از کمک کتابداران نیز استفاده کنند.

تمامی ابزارهای کتابشناختی سالن‌های مطالعه تخصصی از طریق یک فهرست فرهنگی قابل دسترسی است که بر حسب نام پدید آورنده، عنوان و موضوع، به‌صورت الفبایی تنظیم شده است.

سالن مطالعه نسخه‌های خطی: این سالن برای مراجعه به نسخه‌های خطی، کتاب‌های چاپ قدیم و مجموعه دستنوشته‌های مؤلفان اختصاص یافته است. بخش نسخه‌های خطی برخی از مجموعه‌های کمیاب کتاب‌های چاپی قدیمی را نیز نگهداری می‌کند. نسخه‌های خطی، کتاب‌های چاپ قدیم، مجموعه نامه‌ها و دیگر مجموعه‌های چاپی تخصصی، در فهرست‌های چاپی یا سیاهه‌های توپوگرافیک موجود در سالن مطالعه نسخه‌های خطی توصیف می‌شوند. دیگر مجموعه‌های چاپی که در بخش نسخه‌های خطی نگهداری می‌شوند در فهرست‌های عمومی کتابخانه توصیف می‌شوند. پذیرش در سالن مطالعه نسخه‌های خطی و دیگر مراحل مربوطه، زیر نظر مدیر بخش نسخه‌های خطی انجام می‌گیرد.

اساتید دانشگاهی و معلمان دبیرستان‌های ایتالیا با ارائه کارت وزارتخانه پذیرفته می‌شوند. گروه‌های دیگر ملزم به ارائه معرفی‌نامه هستند. قوانین خاصی بر تکثیر منابع این بخش حاکم است که آن هم تنها به عکسبرداری و میکروفرم محدود می‌شود. رهاکردن منابع روی میز، یا دادن آن به خوانندگان دیگر ممنوع است.

سالن مطالعه موسیقی: این سالن که در سال ۱۹۶۹ تأسیس شد مسئولیت تمامی مجموعه‌های موسیقی خطی و چاپی کتابخانه ملی مرکزی فلورانس را برعهده دارد. سالن مطالعه موسیقی برای مطالعه تمامی آثار مربوط به موسیقی و موسیقی‌شناسی موجود در کتابخانه و بازیابی اطلاعات در زمینه موسیقی و موسیقی‌شناسی اختصاص یافته. پذیرش در سالن مطالعه موسیقی زیر نظر مدیر سالن و با ارائه یک کارت مغناطیسی انجام می‌شود. سالن مطالعه موسیقی دارای ابزار کتابشناختی برای موسیقی است که حاوی مهم‌ترین ادواری‌های موسیقی از لحاظ تاریخی و مهم‌ترین عناوین ادواری‌های جدید موسیقی می‌باشد. یک پیانو برای امتحان مجموعه‌های موسیقی کتابخانه وجود دارد.

بخش حکاکی‌ها: این بخش در سال ۱۹۷۰، یعنی چهار سال بعد از سیل، و زمانی به‌وجود آمد که ایجاد یک بخش تخصصی برای منابع آسیب‌دیده ضرورت یافته بود. این بخش معمولاً به روی عموم باز نیست. اما در صورت تقاضا می‌توان تمهیداتی را در سالن ورودی اتخاذ نمود که با کتابدار ملاقات کرد و اطلاعات مورد نیازی را که به تحقیق کمک می‌کند به‌دست آورد.

بخش انتشارات خرد: از سال ۱۸۷۰ انتشاراتی خرد خوانده شدند که معمولاً به‌صورت جزوه، در رابطه با رویدادهای خاص یا فعالیت‌های تجاری و ... منتشر می‌شوند، مانند مقررات، گزارش شرکت‌ها، برنامه‌های نمایشگاه‌ها، فهرست‌های فروش جزوات کتابشناختی، سالنامه‌ها، راهنماهای تلفن، راهنمای گردشگران، کارت‌پستال‌ها، و بخشی از این منابع در فهرست‌های کتابخانه و بخش دیگر در راهنماهای کتابشناختی تخصصی توصیف می‌شوند. در موارد دیگر، توصیف کتابشناختی وجود ندارد و این منابع در یک بخش ویژه تنظیم می‌شوند که با عنوان «گروه‌ها» یا شرکت‌ها دسته‌بندی می‌شوند.

۵. خدمات تکثیر، فتوکپی و میکروفیلم:

یکی از وظایف اصلی کتابخانه ملی مرکزی فلورانس حفظ و نگهداری منابع خود می‌باشد. به همین دلیل محدودیت‌هایی، بویژه برای تکثیر از طریق فتوکپی وجود دارد. تهیه فتوکپی در موارد زیر مجاز نیست:

- انتشارات چاپ‌شده پیش از سال ۱۸۸۶، چاپ‌های محدود، روزنامه‌ها، متون ادبی و تفریحی، فهرست‌های خارجی؛

- فهرست‌های نمایشگاه‌ها، موسیقی، انتشارات باتصویر، فرهنگ‌ها، دایره‌المعارف‌ها، اطلس‌ها، نقشه‌های جغرافیایی، راهنماها؛

- تمامی مجلاتی که ترمیم شده‌اند، تمامی منابعی که باگرفتن فتوکپی آسیب می‌بینند و پایان‌نامه‌های تحقیقی دورهٔ دکتری.

درخواست برای فتوکپی باید از طریق رایانه‌های شخصی موجود در سالن فهرست‌ها ارائه شود. امکان درخواست فتوکپی از میکروفیلم‌های موجود در آرشیو میکروفیلم کتابخانه نیز وجود دارد. خدمات فتوکپی و تهیه میکروفیلم تنها برای مقاصد مطالعاتی ارائه می‌شود. تکثیر برای انتشار یا استفاده‌های مشابه، باید به‌طور مکتوب از مدیر کتابخانه درخواست شود.

۶. دفتر امانت:

تمامی افراد بالاتر از ۱۸ سال امکان استفاده از خدمات امانت محلی را دارند. برخی گروه‌ها نیز می‌توانند برای مدت زمان محدود، منابع را به امانت بگیرند. درخواست برای امانت باید از طریق رایانه‌های شخصی موجود در سالن فهرست‌ها ارائه شود. در یک زمان می‌توان دو عنوان را به امانت گرفت و در پاره‌ای از موارد نیز امانت داده نمی‌شوند.

از سال ۱۹۹۲ کتابخانهٔ ملی مرکزی فلورانس یک بخش فرعی را درون «فورتی بل‌ودر» تأسیس کرد. تمامی نمونه‌های اصلی روزنامه‌ها (با شمارهٔ بازیابی Ga, Ge, Gi) را که تا سال ۱۹۸۴ منتشر شده‌اند، می‌توان در این مجموعه یافت. زمانی می‌توان از این نمونه‌های اصلی استفاده کرد که میکروفیلم آن‌ها در ساختمان اصلی موجود نباشد. بخش مربوط به داستان‌های مصور تا سال ۱۹۸۸ نیز در «فورتی بل‌ودر» نگهداری می‌شود. به‌طور معمول نمی‌توان به این بخش مراجعه کرد مگر این که مدیر کتابخانهٔ ملی مرکزی فلورانس اجازهٔ آن را داده باشد. برای مراجعه به روزنامه‌های «فورتی بل‌ودر» کارت مغناطیسی دسترسی عمومی به کتابخانه همراه با یک مدرک شناسایی لازم است.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست عمومی؛

- فهرست مشترک ملی؛

- خدمات وب جهان گستر.

مجموعه‌ها:

در حال حاضر، کتابخانه ملی مرکزی فلورانس دارای حدود ۵,۳۰۰,۰۰۰ کتاب چاپی، بیش از ۱۱۵,۰۰۰ نشریه ادواری، ۳,۷۰۰ کتاب چاپی قدیمی، ۲۵,۰۰۰ نسخه خطی، و در حدود ۱,۰۰۰,۰۰۰ نسخه دست‌نوشته مؤلف است. قفسه‌های کتابخانه ۸۸ کیلومتر، و رشد سالانه آن یک‌ونیم کیلومتر است. ثروت فرهنگی موجود در این تعداد اثر موجود در کتابخانه، کتابخانه ملی مرکزی فلورانس را به مهم‌ترین کتابخانه ایتالیا و همچنین تنها کتابخانه‌ای تبدیل کرده که قادر است تمامی وجوه توسعه زندگی فرهنگی مردم را مستند سازد.

شرایط و نحوه دسترسی:

تنها افراد بالاتر از ۱۶ سال با داشتن یک مدرک شناسایی معتبر در کتابخانه پذیرفته می‌شوند. در نتیجه ماشینی‌شدن خدمات که به‌تازگی در کتابخانه صورت گرفته، یک کارت مغناطیسی صادر خواهد شد. این کارت را که برای زمان محدود، و متغیر خواهد بود، می‌توان برای پذیرش در کتابخانه به کار برد. یک کارت زرد امکان دسترسی به بخش مدرن کتابخانه (حاوی کتاب‌های چاپ‌شده از سال ۱۸۸۶) را فراهم می‌آورد که سالن مطالعه ادواری‌ها را نیز دربرمی‌گیرد. برای پذیرش در بخش‌های خاص، اخذ مجوز از بخش‌های مربوط لازم است. کیف و دیگر وسایل شخصی مراجعه‌کنندگان باید درون صندوق مطمئنی به ودیعه گذاشته شود. مراجعه‌کنندگان حق دارند دوربین و اسکرهای شخصی خود را به کتابخانه بیاورند. استفاده‌کنندگان از بخش مدرن کتابخانه حق آوردن کتاب‌های شخصی را ندارند، مگر این که مجوز خاصی داشته باشند. دیدارهای توریستی شخصی از کتابخانه مجاز نیست، اما در صورت تقاضا، مؤسسه تورهایی را همراه با راهنما برای دیدار از ساختمان مجموعه‌های مختلف ترتیب خواهد داد. یک طرح توپوگرافیک، خدمات مختلفی را که در کتابخانه ارائه می‌شود، همراه با توضیحاتی درباره ساعات کار هر بخش نشان می‌دهد. این طرح در سالن ورودی در پشت میز دربان قرار داده شده است.^۱

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Italy-Florence]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/itf-en.html> (8 jan. 2003)

اطلاعات تماس:

تلفن 439 552 49191

نمابر 439 552 3482

پایگاه وب <http://www.bncf.firenze.sbn.it/index.html>

نشانی The central national library of Florence
Ducf- ufficio
Informazioni piazza dei cavalleggeri,
ia 50122 firein ze

کتابخانه ملی ملک فهد

Maktabat al-Malik Fahad al-Watanyah

تأسیس: ۱۴۰۶ ق.

تاریخچه:

عملیات ساختمان‌سازی کتابخانه ملی ملک فهد در سال ۱۴۰۶ ق. آغاز و با صرف مبلغ ۸ میلیون ریال سعودی در سال ۱۴۰۹ ق. به پایان رسید. مساحت کتابخانه یادشده ۵۸,۰۰۰ مترمربع (شامل ۳۰,۰۰۰ متر مربع پارک و فضای سبز، و ۲۸,۰۰۰ مترمربع بنا در سه طبقه) می‌باشد. این کتابخانه در حال حاضر دارای تقریباً ۳۰,۰۰۰ مدرک و سند درباره تاریخ و توسعه کشور است و تا پایان محرم ۱۴۱۲ ق. نیز تعداد ۲۷۵,۳۳۲ سند و مدرک در بخش‌های اطلاع‌رسانی و کتاب‌های مرجع موجود بوده است. این کتابخانه دارای سالن مدارک، سالن کتب خطی و کمیاب، سالن سمعی و بصری، سالن مرکز اطلاعات و بخش زنان نیز هست.

فعالیت‌ها و خدمات:

- گردآوری، حفاظت و نگهداری و انتشار آثار منتشره در عربستان؛
- ارائه خدمات مرجع به مراجعه‌کنندگان؛
- همکاری و تبادل اطلاعات و دانش با دیگر کتابخانه‌ها؛
- ارائه خدمات سازماندهی و فهرستنویسی به دیگر کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی.

کارکنان:

۱۵۰ نفر.

مجموعه‌ها:

این کتابخانه همچنین دارای ۳۱,۰۶۴ نسخه اصلی مدارک و ۲۵۰۰ تصویر مدارک می‌باشد که از مناطق مختلف کشور جمع‌آوری شده است. در این کتابخانه سکه‌های ضرب‌شده در دوران امویان، عباسیان، اشکانیان، سامانیان، غزنویان، آل بویه، فاطمیان، سلجوقیان، ایوبیان، ایلخانان، مملوکان عثمانی و همچنین سکه‌های برنزی مربوط به دوران قبل از اسلام، ساسانیان، و بیزانسی نیز وجود دارند.

ورودی‌ها:

کتاب، پایان‌نامه، نسخه‌های خطی، نشریات، میکروفیش، میکروفیلم، کاست، کتب نادر و کمیاب، مواد سمعی و بصری.

انتشارات:

چاپ و انتشار کتابشناسی ملی و فهرست‌ها.^۱

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://www.kfnl.gov.sa/>

نشانی National Library
King Faisal Street,
Riyadh,
Saubi Arabia

کتابخانه ملی نروژ

Nasjonalbiblioteket (N)

تأسیس: ۱۸۱۵

تاریخچه:

سال ۱۸۱۵ (زمانی که وظایف کتابخانه ملی به کتابخانه دانشگاه اسلو محول گردید) تاریخ تأسیس کتابخانه ملی می‌باشد. در سال ۱۸۸۳ یک کتابشناسی ملی تهیه گردید. در سال ۱۹۸۹ بخش «رانا» در کتابخانه ملی تأسیس شد و مسئولیت اجرای قانون واسپاری را بر عهده گرفت. در سال ۱۹۹۲ پارلمان نروژ تصمیم گرفت که یک کتابخانه ملی مستقل و یکنواخت که مرکز آن در اسلو باشد تأسیس کند. عملیات تأسیس این کتابخانه ملی در سال ۱۹۹۴ آغاز گردید و در سال ۱۹۹۹ بخش اسلو تأسیس شد و وظایف ملی و مجموعه‌های نگهداری‌شده آن از کتابخانه دانشگاه اسلو، جدا و مستقل گردید. این کتابخانه یکی از مؤسسات اصلی و مرکز فرهنگی در نروژ می‌باشد که بهترین منابع و اسناد را در مورد کشور، مردم و جامعه نروژ دارا می‌باشد.

فعالیت‌ها و خدمات:

وظیفه کتابخانه ملی عبارت است از توسعه، حفاظت، نگهداری و ارائه اسناد و مجموعه‌های نگهداری‌شده در کتابخانه بر اساس قانون واسپاری. کتابخانه ملی موظف است همه انواع اطلاعات مختلف از هر رسانه، نشریه و مطبوعه‌ای را جمع‌آوری و نگهداری نماید. کتابخانه ملی نروژ متشکل از سه بخش سازمانی است که هر یک از این بخش‌ها وظایف خاصی برعهده دارند: دفتر کتابدار ملی، بخش اسلو^۱، و بخش رانا^۲.

1. NBOSLO

1. NBRANA

دفتر کتابدار ملی: کتابدار ملی توسط وزیر فرهنگ منصوب می‌شود و رئیس اجرایی کتابخانه ملی است. دفتر کتابدار ملی که در اسلو قرار دارد، هماهنگ‌کننده اصلی کلیه فعالیت‌های کتابخانه ملی در سطح کشور می‌باشد. این دفتر مسئولیت ویژه‌ای در خصوص تعیین خط‌مشی، سیاست‌گذاری و سازماندهی، برنامه‌ریزی راهبردی، تحقیقات و فعالیت‌های ابتکاری، ارتباطات، و توسعه منابع کتابخانه دارد. همچنین این دفتر به وزارت فرهنگ در موضوعات مربوط به سیاست و خط‌مشی کتابخانه، قانون واسپاری، حق مؤلف، و فناوری کتابداری و کتابخانه‌ای مشاوره می‌دهد.

بخش اسلو: وظیفه اصلی بخش اسلو عبارت است از حفظ و نگهداری، فراهم‌آوری و نیز دستیابی به میراث نوشته‌شده و چاپ‌شده ملی. این مرکز همچنین به‌عنوان یک کتابخانه تحقیقاتی و علمی عمومی و مرکز معتبری برای مطالعه فرهنگ نروژ، خدماتی را ارائه می‌دهد. کتابخانه ملی دارای کامل‌ترین مجموعه‌های کتب منتشره در نروژ و کتاب‌های خارجی که درباره نروژ منتشر شده، می‌باشد. کتابخانه مرتباً یک نسخه از کلیه اسناد منتشرشده (باستثنای فیلم‌ها، تصاویر متحرک، ویدیویی و نوارهای صوتی) را به‌منظور جمع‌آوری و حفظ و نگهداری آن‌ها، از طریق قانون واسپاری دریافت می‌نماید. بخش اسلو، اسناد، کتب و نشریات خارجی از موضوعات مربوط به نروژ را خریداری می‌کند. کتابخانه مجموعه‌های منحصربه‌فردی از نسخه‌های دست‌نوشته نویسندگان نروژی، آهنگسازان، دانشمندان و سیاستمداران، و نیز مجموعه‌های عمومی و ویژه‌ای از موسیقی، مطالب مربوط به هنر تئاتر، نقشه‌ها، عکس‌ها، پوسترها و دیگر چیزها را نگهداری می‌نماید. در همین راستا، تدبیری اتخاذ شده تا اطلاعاتی که به زبان خارجی می‌باشد را با تأکید بر مطالب و اطلاعات موجود در کشورهای نوردیک و کشورهای اروپای غربی تهیه شود. بخش اسلو همچنین مسئولیت اجرای قانون واسپاری در خصوص کنسرت‌های موسیقی را بر عهده دارد. این بخش خدمات اطلاعاتی، منابع و امانت کتاب را به افراد یا مؤسسات متقاضی ارائه می‌نماید. بعضی از مطالب و مواد مجموعه‌های نگهداری‌شده، به‌خاطر ویژگی‌های خاصی که دارند فقط در سالن‌های مطالعه کتابخانه قابل رؤیت می‌باشند. کتابخانه ملی از طریق برپایی نمایشگاه‌ها، فعالیت‌های عمومی، برنامه‌های فرهنگی، امانت‌دهی کتاب میان کتابخانه‌ها و برخی تبادل فعالیت‌های میان کتابخانه‌ای را به اطلاع عموم و دیگر کشورها می‌رساند. بخش اسلو «کتابشناسی ملی نروژ» را تهیه می‌کند و خدمات گسترده کتابنامه‌ای و کتب منتشره را ارائه می‌نماید. وظایف کتابخانه

ملی به‌عنوان یک مرکز معتبر ارائه اطلاعات و فهرست راهنما برای کتاب‌ها، مشخصات کتابخانه، اشکال گوناگون کتابنامه‌ها، قوانین ملی، برنامه‌ها، و راهنمایی در این زمینه‌ها می‌باشد. مسئولیت ارائه خدمات کتابنامه ملی به بخش‌های مختلف کشور بر عهده بخش اسلو است و در قبال فهرستگان نروژ، مسئولیت دستیابی به منابع و مآخذ ۴۰۰ کتابخانه نروژی را بر عهده دارد. این بخش همچنین از جانب فهرستگان ادواری‌های بالتیک - نوردیک^۱، مسئولیت ارائه دستیابی به مجموعه‌های نگهداری‌شده در ۹۰۰ کتابخانه در کشورهای دانمارک، فنلاند، ایسلند، استونی، لیتوانی، سوئد و نروژ را بر عهده دارد. در مجموع با بیش از ۶۰ بانک داده‌ها، از طریق اینترنت و تولید سی‌دی‌رام، خدمات کتابخانه‌ای را ارائه می‌نماید.

بخش رانا: این بخش از کتابخانه ملی در شهر رانا در شمالی‌ترین بخش نروژ و دقیقاً در زیر مدار شمالی قرار دارد. علت اینکه بخش رانا منحصربه‌فرد شده این است که هم کتب چاپی و هم دیگر آرشيوهای سمعی و بصری، در فضایی که سقف آن محدب می‌باشد و از صخره‌ها و سنگ‌های منجمد و سخت در دل کوه‌ها ساخته شده نگهداری می‌شوند. این سقف‌های محدب کوهستانی شامل چهار طبقه (با ۴۵ کیلومتر از لایه‌های قفسه‌ای شکل، و هوای کاملاً کنترل‌شده در داخل آن) می‌باشد.

یکی از وظایف اصلی بخش رانا، اجرای قانون واسپاری نروژ می‌باشد. مقدمات انجام این کار از سال ۱۹۹۰ فراهم شد. این قانون نروژ را در زمره کشورهای قرار می‌دهد که دارای جامع‌ترین نظام حفظ و نگهداری قانونی اشیا در جهان هستند. مطابق این قانون، بخش رانا نسخه‌ای از کتب، فیلم‌ها، روزنامه‌ها، نشریات، میکروفیلیم‌ها، عکس‌ها و دیگر اسناد الکترونیکی را دریافت می‌نماید. یک نسخه از هر یک از مواد مذکور در این انبار کوهستانی نگهداری می‌شود. نسخه‌های دیگر نیز برای بخش اسلو و کتابخانه دانشگاه اسلو ارسال می‌گردند. بخش رانا همچنین مسئولیت نگهداری قانونی از برنامه‌های رادیو تلویزیونی و یک نسخه از کنسرت‌های اجراشده، نوارهای ویدیویی و فیلم‌های تولیدشده را برعهده دارد. علاوه بر این، بخش رانا مجموعه‌ها و کلکسیون‌های ملی (نظیر تصاویر، فیلم‌ها، کنسرت‌های اجراشده، برنامه‌های پخش‌شده و آنچه که به تاریخ فرهنگی کشور مربوط می‌شود) را از طریق واسپاری قانونی دریافت می‌دارد. آزمایشگاه رسانه‌ای مسئولیت تهیه میکروفیلیم از روزنامه‌ها، دیگر انواع مطبوعه،

و حفظ و نگهداری تصاویر تاریخی، فیلم‌ها، نوارهای ویدیویی و ضبطی را بر عهده دارد. بخش رانا چون نقش یک کتابخانه و گنجینه مرکزی کتاب را برای جامعه کتابخانه‌ای نروژ ایفا می‌نماید، از اسناد غیرمعمول و غیرقابل استفاده نیز یک نسخه دریافت می‌کند و یک مرکز معتبر برای جمع‌آوری، سازماندهی، نگهداری و دستیابی به منابع نادر و کمیاب می‌باشد. این بخش در حال تهیه یک شبکه بزرگ اطلاعاتی به منظور دستیابی آسان و سریع به منابع و مآخذ کتابخانه‌های نروژ، اسناد آرشیو شده، موزه‌ها و هنرهای معاصر می‌باشد. این بخش همچنین در پروژه‌های بین‌المللی که در این زمینه‌ها فعال باشند مشارکت می‌کند.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- آپک کتابخانه ملی نروژ،
- فهرستگان نروژ،
- فهرستگان نسخه‌های خطی نروژ،
- فهرستگان تک‌نگاشت‌های نروژ- پایان‌نامه‌های مقطع فوق لیسانس،
- فهرست تک‌نگاشت‌های نروژ- کتاب‌های گویا،
- فهرستگان تک‌نگاشت‌های نروژ- کتاب‌های بریل،
- فهرستگان تک‌نگاشت‌های نروژ- ویدئو، فیلم و اسلاید،
- فهرستگان تک‌نگاشت‌های نروژ- منابع الکترونیکی،
- فهرستگان پایاندهای نروژ،
- کتابشناسی ملی،
- خدمات وب جهان گستر.

مجموعه‌ها:

مجموعه‌های کتاب‌ها و پایاندهای ملی: این مجموعه‌ها از کلیه کتاب‌ها و پایاندهای چاپ شده در نروژ، و کتاب‌ها و نشریاتی که در رابطه با نروژ در خارج از کشور منتشر می‌شوند، تشکیل می‌شود. علاوه بر آن مجموعه‌های ویژه‌ای از کتب خارجی و دیگر مواد نظیر موسیقی، رمان، نقشه‌های جغرافیایی، مؤسسات تاریخی، و بویژه در رابطه با کشورهای نوردیک وجود دارد.

مجموعه‌های تخصصی اسلو: مجموعه‌ای از نسخه‌های خطی و دست‌نوشته‌های شامل نامه‌های خطی، اشیای آرشو شده و قدیمی از مواد متعلق به قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی از دانشمندان و نویسندگان نروژی؛ مجموعه عکس شامل حدود ۵۰۰,۰۰۰ مورد از تصاویر اصلی، و تصاویری از نقشه‌های زمینی مناطق؛ مجموعه نقشه شامل حدود ۱۵۰,۰۰۰ فقره مشتمل بر تمام نقشه‌های چاپ شده در نروژ، نقشه‌های خطی و دست‌نوشته، نقشه‌های خارجی، و اطلس‌های چاپ شده از نقشه‌کشی و نقشه‌های طبیعی زمینی؛ مجموعه رمان شامل اشیای آرشو شده از تئاتر نروژ و نشریات چاپ شده در موضوع هنرهای دراماتیک، همچنین مجموعه ویژه‌ای در خصوص تاریخ مهاجرت و توافقات مهاجرتی نروژ در امریکای شمالی، مشارکت نروژ در جنگ جهانی دوم و نویسندگان نروژی نظیر «هنریک ایبسن»^۱ و «بیورنس تیجرن بیورنسون»^۲.

مجموعه موسیقی ملی: این مجموعه شامل حدود ۲۰۰,۰۰۰ مقوله چاپی از موسیقی، نت‌های موسیقی دست‌نوشته (۱۸۰۰۰ قطعه) که توسط آهنگسازان نروژی تهیه شده، کنسرت‌های موسیقی نروژی (۳۷۰۰۰ قطعه)، اشیای قدیمی از موسیقی نروژ، کتاب‌ها و پیایندهای مربوط به موسیقی نروژی و خارجی می‌باشد.

مجموعه و آرشیو صدا و تصویر: از سال ۱۹۹۰ مجموعه‌های زیر جمع‌آوری و تهیه شده‌اند:

- بخش برنامه‌های رادیو و تلویزیونی، نسخه‌ای از تمام برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی (سالانه ۱۷۰۰۰ نوار ویدیویی و ضبطی) را دریافت می‌کند. همچنین بخش «رانا» از سال ۱۹۹۰ با رادیو تلویزیون نروژ برای نگهداری از آرشیوهای موجود همکاری می‌نماید. از سال ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ حدود ۲۰۰۰ برنامه تلویزیونی در بخش «رانا» به‌طور واسپاری، نگهداری شده است.

- بخش موسیقی از سال ۱۹۹۰ مجموعه‌های تاریخی و کنسرت‌های موسیقی را نگهداری می‌کند. بیش از ۲۵۰۰۰ موضوع مربوط به میراث فرهنگی نروژ در طول یکصد سال ثبت موسیقی، تهیه شده است. به‌عنوان نمونه می‌توان به مجموعه‌هایی از مؤسساتی نظیر آکادمی موسیقی دولتی نروژ، مجموعه موسیقی محلی نروژ (دانشگاه اسلو)، آرشیو جاز نروژ، و شورای امور فرهنگی نروژ که

1. Henrik Ibsen

2. Bjørnstjerne Bjørnson

در حال ثبت، ضبط و نسخه‌برداری است، اشاره نمود.

- بخش فیلم کار جمع‌آوری، نگهداری و حفاظت از فیلم‌های مهم و تاریخی و ملی را برعهده دارد. بیشتر فیلم‌های موجود که متعلق به قبل از سال ۱۹۵۳ هستند برای بازسازی به بخش مربوط منتقل می‌شوند. بخش‌هایی از مجموعه‌های فیلم‌های بازرگانی، در پروژه‌هایی توسط دانشجویان نوردیک استفاده خواهند شد.

- بخش تصویربرداری (عکاسی) وظیفه اصلی نگهداری از تصاویر و مجموعه‌های عکس در نروژ را برعهده دارد. نیترا و دیگر مواد قدیمی تبدیل به فیلم‌های جدید ۷۰ میلیمتری شده‌اند. متصدیان مجموعه‌های تصویر کتابخانه، این نسخه‌ها را بازسازی می‌کنند یا با کیفیت عالی از آن‌ها تصویربرداری می‌نمایند. در حدود ۷۰۰,۰۰۰ قطعه از موضوعات تصویری در این بخش نگهداری می‌شوند. حدود ۱۲۰,۰۰۰ واحد تصویری به صورت دسته‌بندی تهیه شده، ولی می‌توان آن‌ها را در بانک اطلاعاتی «گالری نور»^۱ در اینترنت مشاهده کرد.

مجموعه‌های کتابخانه مخزن در بخش «رانا»: گنجینه کتابخانه، نسخه‌هایی از کتب، پایاندها، و دیگر مواد واسپاری را که توسط کتابخانه‌های نروژ دریافت می‌شوند برای استفاده مجدد در نظام کتابخانه‌ای نروژ و از طریق امانت بین کتابخانه‌ای و امانت دائمی تهیه می‌نماید. علاوه بر این مجموعه‌ها، نسخه‌ای از کتاب‌ها و پایاندها را که از سال ۱۹۹۰ بر اساس قانون واسپاری دریافت گردیده نگهداری می‌کند. همچنین مجموعه‌های ویژه‌ای از مؤسسات تاریخی، جغرافیایی، رمانتیک و موسیقی دارد. مجموعه‌های دیگری نیز با تأکید بر کشورهای نوردیک اکنون در حال ایجاد هستند.

مجموعه‌های ملی از مطبوعات در بخش «رانا»: این مجموعه متشکل از تمام مطبوعات منتشره در نروژ را، چه در نسخه‌های کاغذی اصلی و چه به صورت نسخه‌های میکروفیلم در خود جای می‌دهد و طرح‌هایی برای دیجیتالی کردن آن‌ها آغاز شده است.

انتشارات:

کتابشناسی ملی، فهرست نسخه‌های خطی، فهرست تک‌نگاشت‌های نروژی، و فهرست پایاندها.

همکاری‌های بین‌المللی:

شعبه «رانا» خدمات امانت ملی و بین‌المللی کتاب را برعهده دارد. همچنین در موضوعات تخصصی کتابداری مانند فهرست‌نویسی و سازماندهی منابع و تبدیل فهرست‌های قدیمی به شکل‌های قابل خواندن با ماشین، با کتابخانه‌های داخلی همکاری دارد.

شرایط و نحوه دسترسی:

بخش «اسلو» کتابخانه ملی خدمات اطلاعاتی، مرجع و امانت خود را به استفاده‌کنندگان سازمانی و شخصی ارائه می‌دهد. مواد محدودی از مجموعه‌های تخصصی و ملی برای استفاده عموم، در سالن‌های مطالعه کتابخانه در دسترس می‌باشند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +47 75 12 11 11

نمابر +4775 12 12 22

پایگاه وب <http://www.kb.nl/gabriel/Libraries/pages-generated/no-en.html>

پست الکترونیکی nbr@nbr.no

نشانی National Library Of Norway. Rana Branch
Box2 78
N- 8601 Moirana
Norway

1. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Norway]. Available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/no-en.html> (26 jan. 2003)

کتابخانه ملی و دانشگاهی اسلوونی

Narodna in Univerzitetna Knjiznica (NUK)

تأسیس: ۱۷۷۴

تاریخچه:

این کتابخانه طبق فرمان ملکه «ماریا ترزا» در سال ۱۷۷۴ تأسیس شد. به دنبال آتش‌سوزی در کالج منحل‌شده ژزوئیت‌ها، ۶۳۷ کتاب به کتابخانه تازه تأسیس «لیسیوم لوبلیانا»^۱ منتقل گردید و از آن پس برای استفاده عمومی در نظر گرفته شد.

کتابخانه «لیسیوم» قانوناً حق دریافت نسخه‌های واسپاری از ایالت کارنیولا را از اوایل ۱۸۰۷ اخذ کرد. در دوران اشغال فرانسوی‌ها این امتیاز تمامی ایالت ایلیریان را دربرمی‌گرفت. در سال ۱۸۵۰ همزمان با قلع و قمع «لیسیوم»، کتابخانه به مرجع اصلی ایالت تبدیل گردید و برای مطالعه و تحقیق در نظر گرفته شد.

در سال ۱۹۱۹ بعد از جنگ جهانی اول نام آن به کتابخانه مرجع ایالتی تغییر یافت و در نتیجه به کتابخانه اصلی اسلوونی با امتیاز دریافت نسخه‌های واسپاری از آن ناحیه تبدیل شد. در سال ۱۹۲۱ کتابخانه به کتابخانه ایالتی تبدیل شد و نسخه‌های واسپاری را از تمامی مناطق اداری کشوری یوگسلاوی دریافت کرد. با تأسیس اولین دانشگاه اسلوونی در سال ۱۹۱۹، کتابخانه وظایف کتابخانه دانشگاهی را نیز برعهده گرفت. طبق قانون دانشگاه و فرمان دانشگاه عمومی، کتابخانه در سال ۱۹۳۸ کتابخانه دانشگاهی نامیده شد. در سال ۱۹۴۱ کتابخانه دانشگاهی نیز به ساختمان جدیدی در مجاورت

دانشگاه منتقل شد. بعد از آزادی ۱۹۴۵، کتابخانه دانشگاهی رسماً به‌عنوان کتابخانه ملی اسلوونی شناخته شد و بار دیگر کتابخانه ملی و دانشگاهی نامیده شد. کتابخانه ملی و دانشگاهی وظایف کتابخانه ملی اسلوونی و کتابخانه دانشگاهی لوبلیانا را انجام می‌دهد و در عین حال به شبکه کتابخانه ملی، خدمات مشورتی و هدایتی ارائه می‌دهد. این کتابخانه به‌واسطه موجودی غنی و قدیمی خود و نیز تنوع فعالیت‌ها به‌عنوان مهم‌ترین کتابخانه پژوهشی فعالیت می‌کند.

فعالیت‌ها و خدمات:

- فعالیت‌ها و خدمات اصلی کتابخانه عبارت‌اند از:
 - گردآوری، فهرست‌نویسی، نگهداری و دسترسی به مدارکی که طبق واسپاری قانونی، تحویل کتابخانه می‌شوند، همراه با پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری که درون دانشگاه نوشته شده‌اند؛
 - گردآوری نسخه‌های خطی که برای علم و فرهنگ اسلوونی دارای اهمیت می‌باشند و گردآوری آثار مربوط به علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی؛
 - نگهداری و روزآمدسازی مجموعه‌ای از آثار خارجی که تمامی شاخه‌های دانش بشری را شامل می‌شود؛
 - فراهم‌آوری اطلاعات درباره انتشارات اسلوونی و انتشارات خارج از کشور؛
 - تهیه و نشر کتابشناسی ملی جاری و گذشته‌نگر اسلوونی؛
 - تهیه فهرست‌نویسی پیش از انتشار برای انتشارات اسلوونی؛
 - فعالیت‌های فهرست‌نویسی مرکزی برای انتشارات منتشرشده در اسلوونی؛
 - مرکز ارجاع ملی برای رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی؛
 - همکاری با کتابخانه‌های ملی و دیگر کتابخانه‌های مهم خارج از کشور بخصوص در زمینه امانت بین کتابخانه‌ای و مبادله بین‌المللی انتشارات؛
 - مرکز ملی برای کنترل کتابشناختی بین‌المللی انتشارات، شماره استاندارد بین‌المللی پیایندها و شماره استاندارد بین‌المللی کتاب، و توزیع شماره‌ها با هدف مشخص‌نمودن ادواری‌ها و تکیه‌نگاشتهای منتشرشده در کشور؛
 - مرکز ملی گردآوری و مبادله انتشارات دولتی و رسمی.

کتابخانه ملی اسلوونی ایجاد یک شبکه کتابخانه‌ای را درون کتابخانه ملی و سامانه اطلاعاتی به پیش می‌برد، و فعالیت‌های پژوهشی، توسعه‌ای و مشورتی را همراه با سازماندهی آموزش در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی تشویق می‌کند. علاوه کتابخانه‌ای پیشرو در ایجاد فهرستگان‌های پیوسته و برگه‌ای می‌باشد، راهنمای کتابخانه‌های اسلوونی را منتشر می‌سازد و سیاست فراهم‌آوری را درون نظام اطلاع‌رسانی ملی و کتابخانه‌ای هماهنگ می‌سازد. مجموعه‌های کتابخانه و دیگر فعالیت‌های آن از فرآیند آموزش و پژوهش در دانشگاه حمایت می‌کنند و در همان حال، نظام کتابخانه‌ای دانشگاه را هماهنگ می‌سازد و به کتابخانه‌های دانشگاه مشاوره می‌دهد.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- آپک کتابخانه ملی و دانشگاهی لوبلیانا،

- کتابشناسی ملی،

- فهرستگان‌های ملی،

- دیگر خدمات پیوسته.

مجموعه‌ها:

مجموعه کتابخانه حاوی ۲,۰۰۲,۰۰۰ مجلد (کتاب چاپی و نشریات ادواری)، چند صد نسخه خطی جدید و قدیمی، ۵۰۸ جلد از نخستین کتب چاپی، منابع جغرافیایی و تصویری، انتشارات رسمی و دولتی، مواد صوتی، مواد منتشرشده غیررسمی، پایان‌نامه، و ... است. کتابخانه اخیراً برای ۳۲۰۰ نشریه ادواری، اشتراک برقرار کرده. هسته موجودی کتابخانه طبق قانون واسپاری گردآوری شده است.

حوزه‌های موضوعی:

کتابخانه دارای مجموعه‌های پژوهشی در حوزه علوم انسانی و علوم اجتماعی (فلسفه، الهیات، جامعه‌شناسی، نشرشناسی، زبان‌شناسی، ادبیات و هنر، تاریخ، جغرافی، و روانشناسی) است. با این حال مجموعه‌های مرجع برای علم و فناوری را نیز فراهم می‌آورد.

انتشارات:

تهیه و نشر کتابشناسی ملی جاری و گذشته‌نگر اسلوونی، فهرست نسخه‌های خطی، و نشریه ماهانه

با نام Signale in formacijes, Knjizicarske novice

شرایط و نحوه دسترسی:

هر مراجعه‌کننده پیش از امانت‌گرفتن منابع باید در کتابخانه نامنویسی کند و کارت کتابخانه برای وی صادر گردد که هر سال باید تجدید شود. بسیاری از منابع کتابخانه به امانت داده می‌شوند، اما افسانه‌های اسلوونیایی، روزنامه‌ها، مجلات مرجع، کتب قدیمی و کمیاب، نسخه‌های آرشیوی، پایان‌نامه‌ها و آثار موجود در مجموعه‌های تخصصی امانت داده نمی‌شوند و تنها در محل قابل استفاده هستند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن (01)5861-300

نمبر (01)5861-311

پایگاه وب <http://www.s.nuk.uni-lj.si/vstop.cgi?jezik=eng>

پست الکترونیکی info@nuk.uni-lj.si

نشانی National and university library ljubljana
pob259
Turjaska1
1001 Ljubljana
Slovenia

1. Gabriel: Gateway to europe's national libraries [slovenia]. available at:
<http://www.bl.uk/gabriel/libraries/pages-generated/sl-en.html128> (apr. 2003)

کتابخانه ملی و دانشگاهی ایسلند

Landsb'kasafn slands-Hjsk'lab'kasfn (LBS)

تأسیس: ۱۸۱۸

تاریخچه:

کتابخانه ملی ایسلند در سال ۱۸۱۸ از سوی اعضای انجمن‌های ادبی ایسلند در کپنهاگ تأسیس شد. این اعضا، بودجه و کتاب‌ها را در دانمارک فراهم کردند، اما فضای مناسب در تالار کلیسای ریکیاویک تا سال ۱۸۲۵ آماده نشد. مجموعه این کتابخانه از طریق اهدا، خرید و طرح جامع مبادله، توسعه یافت. این مجموعه ابتدا به ساختمان مجلس منتقل شد و سپس در سال ۱۹۰۹ به محل اصلی آن انتقال یافت. از سال ۱۸۸۶ کتابخانه ملی از کلیه آثار منتشرشده در ایسلند، نسخه‌های واسپاری دریافت می‌کند.

از زمان تأسیس کتابخانه دانشگاهی در سال ۱۹۴۰ و استقلال کامل کشور در سال ۱۹۴۴، کتابخانه ملی مسئول فراهم‌آوری مدارک مربوط به علوم انسانی شد، اما کتابخانه‌های دانشگاهی مسئول گردآوری کتاب‌های علمی بودند. مجلس در سال ۱۹۷۰، قانونی را تصویب کرد که به موجب آن مجوز ساخت یک کتابخانه مشترک و متعاقب آن، ادغام دو مجموعه صادر شد. کار ساختمان کتابخانه در سال ۱۹۷۸ آغاز شد و نمای بیرونی آن در ۱۹۹۰ کامل گردید. اما به دلیل نبودن بودجه کافی، ادامه کار ساختمان‌سازی به کندی انجام می‌شد.

فعالیت‌ها و خدمات:

از جمله فعالیت‌های کتابخانه ملی انتشار کتابشناسی ملی ایسلند (از سال ۱۹۷۴)، فهرستگان نشریات ادواری خارجی در کتابخانه‌های ایسلند و نیز توزیع فهرستبرگه‌ها با همکاری دفتر کتابخانه

ایسلند (تأسیس ۱۹۷۸) است و همچنین مرکز امانت بین‌کتابخانه‌ای می‌باشد.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست دسترسی عمومی پیوسته،

- کتابشناسی ملی،

- فهرستگان ملی،

- خدمات وب جهان‌گستر.

مجموعه‌ها:

در مجموعه این کتابخانه پس از ادغام، بالغ بر ۷,۵۰۰,۰۰۰ کتاب چاپی و ۱۵۰۰۰ نسخه خطی، ۴۵۰۰ پایبند جاری و ۶۵۰۰ نوار صدا موجود بوده است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه‌های خطی، مواد صوتی.

انتشارات:

کتابشناسی ملی ایسلند، و فهرست نشریات ادواری.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +354 525 5615

نمبر +354 5255 600

پایگاه وب <http://www.bok.hi.is/english/third.htm>

پست الکترونیکی lbs@bok.hi.is

نشانی National and University Library of Iceland
Arngr:msgate 1.IR
Reykjavik
Iceland

1. National and University Library of Iceland. available at:
<http://www.bok.hi.is/english/third.htm> (3 apr. 2003)

کتابخانه ملی و دانشگاهی مقدونیه

National and University Library of "St. Kliment Ohridski"

تأسیس: ۱۹۴۴

تاریخچه:

این کتابخانه در ۲۳ نوامبر ۱۹۴۴ با مجموعه‌ای از ۱۵۰,۰۰۰ اثر تأسیس شد و اساس فعالیت آن در سنت غنی ادبیات و کتابخانه‌های سرزمین مقدونیه نهفته است. قدیس «کلمنت» مقدونی (۸۳۰ تا ۹۱۶) اولین کتابخانه رهبانی را در مقدونیه تأسیس کرد.

از سال ۱۹۴۵ کتابخانه ملی و دانشگاهی مقدونیه یک کتابخانه واسپاری برای مردم یوگسلاوی بود. از هنگام کسب استقلال جمهوری مقدونیه در سال ۱۹۹۱، این کتابخانه تنها آثار ملی مقدونیه را دریافت می‌کند و در سال ۱۹۷۲ کتابخانه به ساختمان آن در بخش مرکزی شهر انتقال یافت.

ساختمان:

مساحت کل ساختمان این کتابخانه ۱۱,۲۱۷ مترمربع است که ۲۸۰۰ مترمربع آن به ذخیره و ۲۳۰۰ مترمربع آن به خوانندگان اختصاص یافته که گنجایش ۵۰۰ نفر را دارد. کتابخانه سالانه ۱۲۰,۰۰۰ مراجعه‌کننده دارد که از این تعداد ۷۵ درصد را دانشجویان و ۱۵ درصد را دانشمندان و محققان، و بقیه را دیگر طبقات تشکیل می‌دهند.

کتابخانه ملی و دانشگاهی مقدونیه مقر مرکزی کتابخانه ملی و مرکزی جمهوری مقدونیه می‌باشد. این کتابخانه به‌عنوان کتابخانه دانشگاهی دانشگاه اسکوپیه، مرکز کتابشناختی و ارجاعی، مرکز ملی «شابک» و «شابک» فعالیت می‌کند.

فعالیت‌ها و خدمات:

- اطلاع‌رسانی در زمینه کتاب‌های موجود از طریق انواع مختلف فهرست‌های مرسوم و از طریق پایگاه اطلاعاتی پیوسته محلی؛
- اطلاعات کتابشناختی و ارجاعی؛
- دسترسی پیوسته به پایگاه‌های اطلاعاتی بین‌المللی؛
- استفاده از اطلاعات و انتشارات موجود در لوح فشرده و میکروفیلم؛
- امانت بین کتابخانه‌ای؛
- تخصیص «شابک» و «شاب»؛
- نگهداری، ترمیم، و تهیه میکروفیلم و فتوکپی؛
- خدمات سالن مطالعه آلمانی؛
- فهرستنویسی پیش از انتشار؛
- آموزش کاربران و کتابداران؛
- تعمیر و ترویج آثار فرهنگی، علمی و تحقیقی از طریق برگزاری نمایشگاه‌های کتاب، طراحی، و پوستر؛

- انتشارات جدید، رویدادهای موسیقی، سازماندهی جلسات بحث، سخنرانی، و

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست دسترسی عمومی پیوسته،
- خدمات وب جهان‌گستر.

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی و دانشگاهی مقدونیه دارای بزرگ‌ترین و غنی‌ترین مجموعه آثار علمی و تحقیقی در سراسر کشور است. موجودی کلی کتابخانه شامل ۳,۰۰۰,۰۰۰ ماده اطلاعاتی به شرح زیر است:

تک‌نگاشت	۷۳۰,۰۰۰	کلیشه و طرح	۸۱۵
نسخه خطی اسلوونی قدیم	۲۶۰	ماده جغرافیایی	۷,۲۵۵
کتاب ادواری چاپ قدیم و کمیاب	۴,۳۰۰	میکروفیلم	۴,۳۸۸

ادواری و روزنامه و دیگر انواع مواد چاپی ۱,۳۷۰,۰۰۰
نسخه خطی شرقی و کتاب چاپی به زبان‌های عربی، ترکی و فارسی با الفبای عربی ۱۱,۳۸۲
نسخه آرشیوی انتشارات مقدونیه از سال ۱۹۴۴ تا به امروز ۵۷,۲۳۴
پایان‌نامه دکتری، رساله فوق لیسانس و پروژه‌های تحقیقی علمی دانشگاهی ۸۴۱۰

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، پایان‌نامه، نسخه‌های خطی، پوستر، کتب نایاب، موسیقی، نقشه، طرح.

انتشارات:

کتابشناسی مقدونیه.

شرایط و نحوه دسترسی:

تمامی افراد بالاتر از ۱۶ سال می‌توانند در این کتابخانه عضو شوند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +389 2 3115177
نمابر +389 2 3226846
پایگاه وب <http://www.nubsk.edu.mk/EngNUB1.htm>
پست الکترونیکی kliment@nubsk.edu.mk
نشانی National and University Library
St. Kliment Ohridski
Bul. Goce Delev, 6
9100 Skopje
Republic of Macedonia

1. Gabriel: gateway to europe's national librars [republic Macedonia]. available at:
<http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/mk-en.html> (27 jan. 2003)

کتابخانه ملی هلند

Koninklijke Bibliotheek (KB)

تأسیس: ۱۷۹۸

تاریخچه:

کتابخانه ملی هلند در سال ۱۷۹۸ بر پایه کتابخانه «ویلیام اول» و «ویلیام پنجم» حاکم تبعیدی، تأسیس شد. در سال ۱۸۰۶ «Koninklijke Bibliotheek» نامیده شد و در سال ۱۹۸۲ در هنگام افتتاح ساختمان کنونی آن، کتابخانه ملی هلند به شمار آمد.

ساختمان:

کل مساحت زیربنای کتابخانه بالغ بر ۵۵,۰۰۰ متر مربع است.

فعالیت‌ها و خدمات:

رسالت اصلی این کتابخانه به عنوان کتابخانه ملی هلند، حفظ و نگهداری میراث چاپی و نوشتاری ملی است. کتابخانه ملی هلند به عنوان یک کتابخانه واسپاری، تمامی انتشاراتی را که به وسیله ناشران رسمی هلندی منتشر می‌شوند، و مجموعه خوبی از مواد منتشره غیر رسمی را گردآوری و نگهداری می‌کند. این کتابخانه به عنوان یک کتابخانه علمی به جامعه دانشگاهی و محققان خدمت می‌کند. کتابخانه ملی هلند وظایف خاصی درخصوص زیرساخت اطلاعاتی ملی، همکاری بین کتابخانه‌ها، پژوهش کتابخانه‌ای، و به کارگیری فناوری در خدمات اطلاعاتی انجام می‌دهد.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- آپک کتابخانه ملی هلند،

- کتابشناسی ملی هلند،

- کتابشناسی ملی گذشته‌نگر هلند،

- نمایه ادواری‌های کتابخانه ملی هلند،

- نمایه ادواری‌های هلند.

مجموعه‌ها:

کتابخانه ملی هلند علاوه بر مجموعه واسپاری منابع چاپی، دارای مجموعه بالارزشی از متون علمی در زمینه علوم انسانی، و چندین مجموعه تخصصی است که متشکل از کتاب‌های چاپ قدیم، نسخه‌های خطی قرون وسطی و جدید، و کتاب‌های چاپی اولیه می‌باشند. همچنین دارای مجموعه‌های مهمی از کتاب‌های سرود، ادبیات کودکان، کتاب‌های ورزشی (مانند کوهنوردی)، کتاب‌های بازی (شطرنج، بریج، مهره‌بازی)، کتاب‌های چاپ خصوصی، بزرگ‌ترین مجموعه از روزنامه‌های هلندی، و روزنامه‌هایی از مستعمرات سابق هلند می‌باشد. پوشش موضوعی علوم اجتماعی خیلی عمیق نیست و گردآوری متون علمی فعالانه صورت نمی‌گیرد. در سال ۱۹۹۴ کتابخانه تقریباً دارای ۲,۲۰۰,۰۰۰ مجلد بوده است.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب چاپ قدیم، میکروفرم، فیلم، مواد سمعی و بصری، و نقشه.

انتشارات:

کتابشناسی ملی که از سال ۱۸۵۸ با نام‌های مختلف منتشر می‌شده و از سال ۱۹۸۳ با نام کتابشناسی ملی منتشر می‌شود، کتابشناسی‌های تخصصی، و فهرست نمایشگاه‌ها.

شرایط و نحوه دسترسی:

کتابخانه ملی هلند برای امانت و ارجاع به روی اعضا باز است. حداقل سن اعضا باید ۱۷ سال باشد، ارائه کارت شناسایی لازم است و سالانه باید ۱۵ یورو حق عضویت پرداخت شود. افراد غیرعضو نیز می‌توانند تنها برای استفاده از خدمات مرجع به کتابخانه مراجعه کنند و مجوز یک هفته استفاده ۲/۵ یورو است.^۱

1. Koninklijke Bibliotheek, Netherlands. available at: <http://www.kb.nl.index/-en.html> (3 apr. 2004)

اطلاعات تماس:

تلفن 31703140450

نمبر 31703140450

پایگاه وب <http://www.kb.nl/index-en.html>

پست الکترونیکی Secretariat@Konbibinl

نشانی The National Library of The Netherlands
P.O.Box 9040725091K
The Hague,
The Netherlands

کتابخانه ملی هند

National Library of India (NLI)

تأسیس: ۱۹۴۸

تاریخچه:

کتابخانه ملی هند که رسماً به سال ۱۹۴۸ گشایش یافت، در واقع کتابخانه‌ای زاده «کتابخانه سلطنتی» پیشین است که آن نیز خود از بطن «کتابخانه عمومی کلکته» قدیم (برپاشده در سال ۱۸۳۵ میلادی) به وجود آمد. از نظر تاریخی، این کتابخانه در هنگام تولد دوباره خود یکصد و سیزده ساله بود. انتقال موقت کتابخانه عمومی کلکته به کتابخانه سلطنتی هند در سال ۱۹۰۲ میلادی، بنا به تصویب لایحه کتابخانه سلطنتی صورت گرفت که حکومت هند را مالک بنا و کتابخانه شناخت. کتابخانه ملی در سال ۱۹۴۸ در بلودر^۱ (از املاک نایب‌السلطنه پیشین) استقرار یافت. اداره‌های مرکزی کتابخانه سلطنتی در بناهای وزارت امور خارجه و ستادهای ارتش قرار داشتند که در سال ۱۹۴۲، به بنای جبکوسوم^۲ واقع در خیابان چتیارنجان منتقل گردید و این نقل و انتقال به مقتضای جنگ رخ داد. «جان مکفارلین»^۳ نخستین کتابدار (رئیس کتابخانه) سلطنتی بود و نخستین کتابدار کتابخانه ملی هند نیز «ب. س. کساوان»^۴ بود که مسئولیت خطیر انتقال کتابخانه سلطنتی به یک کتابخانه ملی تمام عیار، استقرار اداره‌های آن در بنایی که نمودار پایگاه و منزلت آن کتابخانه و دارای فضای کافی برای گسترش آتی باشد بر عهده او بود. با وجود تمام مناقشاتی که در طی گزینش نهایی محل کتابخانه پیش آمد، اثبات شده است که محل بهتری برای کتابخانه ملی نبوده است که انتخاب شود. محل زیبا و

1. Belvedere

2. Jabakusum House

3. John Macfarlane

4. B.S. Kesavan

آرام اطراف کتابخانه، با جاده‌های اصلی که آن را به نقاط مختلف شهر متصل می‌کرد، جایی آرمانی برای کتابخانه‌ای باشکوه بود.

در مراحل آغاز کار، هدایای مجموعه کتاب‌های بهار و نسخه‌های خطی عربی، فارسی و اردو و هدایای مهاراجه «تریپورا»^۱ بر غنای کتابخانه ملی افزود. از آن پس نیز شماری درخواست هدیه آثار از سوی شهروندان مردم‌دوست دریافت داشته است، اما شاید با ارزش‌ترین هدیه از سوی پسران «سر آسوتش موکرजी»^۲ تقدیم شد که مجموعه‌ای حدود ۶۰,۰۰۰ جلد کتاب گزیده در موضوع‌های مختلف را که به پدر نامدار آنان تعلق داشت به کتابخانه ملی اهدا کردند.

ساختمان:

ساختمان این کتابخانه از سه ساختمان اصلی، ساختمان ضمیمه و ساختمان باهاوان تشکیل شده است. ساختمان آزمایشگاه نیز مستقل از سه ساختمان مذکور می‌باشد.

بخش‌ها:

بخش امانت، بخش مرجع، کتابخانه کودکان، بخش جمع‌آوری کتاب، بخش فهرست کتب، بخش زبان‌ها و کتب انگلیسی، بخش زبان‌ها و کتب سانسکریت و اردو، بخش حفاظت و نگهداری، بخش اهدا و مبادله، بخش اسناد خارجی، و بخش رایانه.

فعالیت‌ها و خدمات:

- مبادله مواد خواندنی وابسته به برنامه مبادله فرهنگی دولت هند، که به این ترتیب کلیه مواد خواندنی درباره هند را به زبان‌های خارجی از ۲۰۵ مؤسسه در ۸۱ کشور دریافت می‌دارد؛
- حفظ و نگهداری مجموعه از طریق صحافی و تعمیرات کتاب؛
- مرکز امانت ملی و بین‌المللی کتاب؛
- تهیه و تدوین کتابشناسی‌ها؛
- آموزش؛
- تهیه فهرستگان و آمار دقیق انتشاراتی کشور و تهیه میکروفرم‌های کتاب‌ها و روزنامه‌های قدیمی؛
- خدمات مرجع و سازماندهی کتابخانه‌ها در سطح کشور.

1. Tripura

2. Sir Asutosh Mookerjee

کارکنان:

این کتابخانه تعداد زیادی کارمند اداری و ۴۶ کارمند متخصص دارد.

مجموعه‌ها:

مجموعه این کتابخانه در حال حاضر به شرح زیر می‌باشد:

۱۵۰	میکروفیلم	۴,۷۰۰	ریزنگاشت
۱۰۰۰	میکروفیش	۳,۰۰۰	نسخه‌های خطی
۲۸۰	اطلس	۸۵,۰۰۰	نقشه
۸۰۰	نشریات جاری	۱۱,۳۰۳	مجله جلدشده
۵۰۰	میکروفرم	۴۴۷,۷۰۳	روزنامه جلدشده

حوزه‌های موضوعی:

مطالعات محلی و منطقه‌ای و مرجع.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، نقشه، میکروفیلم، میکروفیش.

انتشارات:

کتابشناسی ملی هند، انواع مختلف کتابشناسی‌های موضوعی، و همچنین انتشارات کنفرانس‌ها و سمینارهایی در باره کنترل کتابشناسی ملی، و حفظ و نگهداری مواد کتابخانه‌ای و هندشناسی.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن (33)4791381

نمبر (33)4791462

پایگاه وب <http://www.nlindia.org/index2.html>

پست الکترونیکی nldirector@rediffmail.com

نشانی
National Library
Belve Dere
Kolkata 700027
India

کتابخانه ملی یونان

Ethnike Bibliotheke tes Hellados

تأسیس: ۱۸۲۸

تاریخچه:

تأسیس کتابخانه ملی یونان به اولین حاکم کشور مستقل یونان^۱ مربوط می‌شود که در سال ۱۸۲۹ در ایجین (اولین پایتخت یونان) پرورشگاه بزرگی تأسیس کرد. این پرورشگاه شامل یک مدرسه مرکزی، یک موزه و یک مخزن کتاب بود. در سال ۱۸۳۲ این کتابخانه به یک کتابخانه عمومی تبدیل شد. در سال ۱۸۳۴ کتابخانه به آتن انتقال یافت و در ۱۸۳۸ (یک سال پس از تأسیس دانشگاه ملی آتن) کتابخانه آن تأسیس شد و مجموعه آن با هدایای یونانی‌ها و یونان‌دوستان گسترش یافت. در سال ۱۸۴۲ دو کتابخانه عمومی و دانشگاهی از لحاظ اداری به هم پیوستند و در ساختمان جدید دانشگاه مستقر شدند. در سال ۱۸۶۶ دو کتابخانه به یک کتابخانه واحد، یعنی کتابخانه ملی یونان تبدیل شدند. کتابخانه ملی از سال ۱۸۴۲ تا ۱۹۰۳ در دانشگاه آتن قرار داشت. این کتابخانه در سال ۱۹۰۳ به ساختمان جدیدی منتقل شد که هنوز هم در آنجا قرار دارد.

ساختمان:

ساختمان کتابخانه ملی یونان که تماماً از مرمر است توسط یک معمار دانمارکی به نام «هانس» طراحی گردید و با نظارت «ارنست زیلر» ساخته شد. طبق توصیف «هانس» ساختمان کتابخانه ملی یونان با ساختمان دانشگاه ملی یونان و ساختمان فرهنگستان آتن، سه‌گانه آتن را تشکیل می‌دهند. تشکیلات کتابخانه ملی یونان طبق قانون سال ۱۹۴۳ به‌وجود آمد، که همچنان معتبر است.

بخش‌ها:

بخش‌های مختلف این کتابخانه عبارت‌اند از:

- بخش فهرستنویسی که دفتر کتابشناسی ملی به آن تعلق دارد؛
- بخش فراهم‌آوری که دفتر شابک، شابپ، و شماره استاندارد بین‌المللی نقشه‌ها به آن تعلق دارند؛
- بخش نسخه‌های خطی؛
- بخش سالن‌های مطالعه؛
- بخش دبیرخانه؛
- بخش ماشینی کردن و دکومانتاسیون.

علاوه بر بخش‌های فوق، آزمایشگاه حفظ مواد و تهیه میکروفیلم نیز تأسیس شده است.

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست دسترسی عمومی پیوسته،
- خدمات وب جهان‌گستر.

مجموعه‌ها:

یک نظام واسپاری قانونی، فراهم‌آوری کامل‌ترین مجموعه ممکن از انتشارات یونان را امکان‌پذیر ساخته است. مجموعه کتابخانه ملی یونان شامل حدود ۱,۰۰۰,۰۰۰ عنوان، و حدود ۱,۵۰۰,۰۰۰ جلد کتاب، روزنامه، پایانده، نقشه، و ... است. در میان مجموعه‌های کتابخانه ملی یونان ۱۴۹ کتاب چاپ قدیم (انتشارات پیش از سال ۱۵۰۱) وجود دارد که بزرگ‌ترین مجموعه کتاب‌های چاپ قدیم در یونان است. باید مجموعه فنی از ۴۵۰۰ نسخه خطی، آرشیو شخصیت‌ها و ... را نیز به رقم بالا افزود. همچنین مجموعه‌ای از میکروفیلم‌های کتب، روزنامه‌ها، نسخه‌های خطی نیز در این کتابخانه موجود است.

مجموعه کتابخانه ملی یونان طبق یک طرح رده‌بندی قدیمی به نام نظام Hallische رده‌بندی می‌شود. این طرح نسبتاً انعطاف‌ناپذیر است، اما به‌خاطر فقدان فضا و کارکنان، تغییر آن کار دشواری است. فهرستنویسی مبتنی بر قواعد فهرستنویسی انگلوامریکن (ویرایش دوم) به کار گرفته شده است. سرعنوان‌های موضوعی یونان مبتنی بر سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه کنگره است. «یونی‌مارک» نیز به‌عنوان یک قالب درونی برای تبادل کتابشناختی به کار می‌رود. به‌دلیل نیازهای کتابشناسی ملی یونان،

رده‌بندی دهنده‌ی دیویی به کار می‌رود. این کتابخانه به زبان‌های یونانی و اکثر زبان‌های اروپایی کتاب دارد و مجموعه‌ی پاپيروس آن منحصر به فرد است. همچنین است مجموعه‌ی خطی بیزانس، نسخه‌های خطی به زبان‌های اروپایی و آسیایی و آرشیو تاریخ اشغال ترک‌ها، آرشیو دوران مبارزات استقلال طلبانه، و نیز چاپ‌های اولین کتاب‌ها که به سال ۱۴۷۶ باز می‌گردد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه خطی، کتاب چاپ قدیم، فیلم.

شرایط و نحوه دسترسی:

با داشتن کارت عضویت معتبر می‌توان از کتابخانه ملی یونان استفاده کرد. منابع تنها برای استفاده در سالن‌های مطالعه در دسترس می‌باشند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن 30013614413
نمبر 301361155 Z
پایگاه وب <http://www.nlg.gr/english/index.php>
نشانی The National Library Of Greece (Ethniko Bibliothēke tes Hellados)
Aven Panepistimiou 32
C 10679 Athens
Greece

1. National Library of Greece. available at: <http://www.nlg.gr/english/index.php> (8 oct. 2003)

کتابخانه واتیکان

Biblioteca Apostolica Vaticana (BAV)

تأسیس: ۱۴۵۰

تاریخچه:

منشأ اولیه کتابخانه پاپی در روزگار باستان، ناپدید شده و عملاً چیزی از این دوره باقی نمانده است. دوره جدید توسط «نیکلاس پنجم» (۱۴۴۷-۱۴۵۵) آغاز می‌شود. وی مجموعه شخصی قابل توجهی را به وجود آورد که هسته اولیه کتابخانه کنونی واتیکان را تشکیل داد. «سیکستوس چهارم» صورتی حقوقی به کتابخانه داد که منجر به صدور فرمانی^۱ از سوی «نیکلاس پنجم» در ۱۵ ژوئن ۱۴۷۵ شد. در همان فرمان «بارتولومه پلاتینا» به عنوان رییس کتابخانه تعیین شد و «سیکستوس پنجم» (۱۵۸۵-۱۵۹۵) «دومینیکو فونتانا» را مأمور کرد «سالن سیستینو»^۲ را بنا کند که در آن، کتاب‌ها در قفسه‌هایی که برای این منظور طراحی شده بودند، نگهداری می‌شدند و تا دوران حکومت «لئوکس سوم» (۱۹۳۰-۱۸۷۸) در همانجا باقی ماندند. ویژگی اومانستی کتابخانه، در طی قرن‌ها با فراهم‌آوری کتابخانه شخصی «فولویو آرسینی»، دوک‌های «آربینو» (۱۶۵۷)، کتابخانه «کریستینا» از سوئد (۱۶۹۰)، و کتابخانه شخصی پاپ‌های رم (که هنوز در مالکیت خانواده‌های آنان بود) گسترش پیدا کرد.

فعالیت‌ها و خدمات:

کتابخانه به عنوان عضوی از شبکه «یوآربی‌اس»^۳ وظایف خاصی را در رابطه با زیرساخت اطلاعاتی، همکاری کتابخانه‌ای، پژوهش کتابخانه‌ای، و کاربرد فناوری در خدمات اطلاعاتی برعهده دارد.

1. Ad Decorum Militantis Ecclesiae

2. Salone Sistino

3. URBS (Unione Romana Biblioteche Scientifiche) Network

خدمات اطلاعاتی پیوسته:

- فهرست دسترسی عمومی پیوسته،
- فهرستگان دسترسی عمومی پیوسته،
- خدمات وب جهان‌گستر.

مجموعه‌ها:

در این کتابخانه مجموعه‌های مشهوری مانند مجموعه «کریستینا» ملکه سوئد، انجیل یونانی قرن چهارم، ویرژیل‌های قرن چهارم و پنجم، دست‌نوشته‌های شخصی «سنت توماس آکوئیناس»، «تاسو»، «پترارک»، «میکل‌آنژ» و «لوتر» نگهداری می‌شوند.

مجموعه این کتابخانه در سال ۲۰۰۱، عبارت بوده از ۱,۶۰۰,۰۰۰ کتاب چاپی، ۸,۳۰۰ کتاب چاپی قدیمی (که ۶۵ جلد آن روی کاغذ پوستی چاپ شده)، ۱۵۰,۰۰۰ جلد نسخه خطی، ۱۰۰,۰۰۰ جلد چاپی و حکاکی، ۳۰۰,۰۰۰ سکه و نشان، و ۲۰,۰۰۰ شیء هنری بود.

فهرست جاری کتاب‌های چاپی از سال ۱۹۸۵ به‌طور پیوسته قابل‌بازایی است. پروژه‌ای اخیراً در حال اجرا است که تا به امروز یک‌سوم کل فهرست به‌صورت ماشین‌خوان درآمده است. در مورد مجموعه گراورها نیز بیش از ۱۰,۰۰۰ اثر به‌طور پیوسته دسترس‌پذیر است. فهرست‌های چاپی، نمایه‌های تایپ‌شده و سیاهه‌های دست‌نوشته در سالن‌های مرجع قابل دسترسی است.

حوزه‌های موضوعی:

امروز کتابخانه واتیکان یک کتابخانه ملی با مجموعه‌های وسیعی در زمینه علوم انسانی است و علوم اجتماعی را نیز (البته با عمق کمتری) در برمی‌گیرد.

ورودی‌ها:

کتاب، نشریه، نسخه‌های خطی، گراور، کتاب چاپ قدیم، نقشه، سکه و مدال.

انتشارات:

مطالعات و متون، فهرست‌ها، و چاپ عکسی آثار گذشته.

شرایط و نحوه دسترسی:

کتابخانه واتیکان تنها برای دانشمندان باز است و هیچ اثری به امانت داده نمی‌شود.^۱

1. The Vatican Library. available at: <http://www.loc.gov/exhibits/vatican/vatican.html> (2 jan. 2003)

اطلاعات تماس:

تلفن 439066987402

نمبر 4390669884795

پایگاه وب <http://www.loc.gov/Exhibits/vatican/Vaticac.html>

نشانی Vatican Library Cortile
del belvedere
00120 cittadel
Vaticana City

کتابخانه و سرویس اطلاعات بریتیش کنسول

تأسیس: ۱۹۵۷ (در پشاور)

فعالیت‌ها و خدمات:

«بریتیش کنسول» در جهت رشد، آموزش و گسترش فرهنگ و علوم میان انگلستان و پاکستان تلاش می‌نماید و فعالیت‌های آن بر اساس برنامه‌های درازمدت و در سطح بین‌المللی پایه‌ریزی شده است. این مرکز بر این عقیده است که با ترویج فرهنگ و علوم می‌تواند به اجتماع و اقتصاد پاکستان کمک نماید. کتاب وسیلهٔ اطلاع‌رسانی خیلی مهمی برای «بریتیش کنسول» می‌باشد و در آینده نیز خواهد بود. اکنون این مرکز با امکانات فرهنگی و کتابخانه در خدمت مردم قرار دارد و این خدمات در زمینهٔ هنر، ادبیات، آموزش، علوم، آموزش زبان انگلیسی، و تمدن عرضه می‌شود. در پاکستان کتابخانه‌های «بریتیش کنسول» با دوازده هزار و پانصد عضو در مسیر رشد و حرکت است و حدوداً بیش از چهل هزار کتاب در سال به امانت داده می‌شود. این کتابخانه در یک سال به بیش از شصت هزار سؤال پاسخ می‌گوید. این کتابخانه‌ها در پاکستان در اطلاع‌رسانی پیشتاز هستند و الگوی کتابداری امروزی انگلستان در پاکستان به شمار می‌روند.

این کتابخانه که در میان روشنفکران و فرهنگیان کشور مقام شاخصی دارد، کاملاً رایانه‌ای شده است و رایانه‌ها در جاهای مناسب و در دسترس مردم قرار دارند تا مراجعان از برگه‌دان‌ها و رایانه‌ها استفاده کنند. از اهداف این مرکز این است که میان پاکستان و انگلستان، کتاب و کتابخوانی را ترویج و رشد دهد و با تاجران کتاب همکاری خوبی دارد. پیوند نزدیکی بین نمایندگان پاکستان و انتشارات ممتاز انگلستان وجود دارد و مشترکاً نمایشگاه کتابی در این کشور برگزار می‌شود. کتابخانه «بریتیش

کنسول» پیشاور گزارشی از مراکز دیدنی پاکستان را در اختیار مراکز انتشاراتی قرار می‌دهد و اتباع آن کشور می‌توانند از این مراکز دیدار نمایند. این کتابخانه همکاری‌های زیادی با کارمندان دولت، متخصصان، اساتید دانشگاه، بازرگانان، دانشجویان، و دانش‌آموزان دبیرستانی دارد. سامانه اطلاعاتی و خدماتی این مرکز در حال توسعه می‌باشد و این نکته بسیار مهم است که «بریتیش کنسول» از بهترین فناوری امروزی استفاده می‌کند. اطلاعات مربوط به فعالیت‌های این مرکز از طریق یک پایگاه وب ارائه می‌شود. این مرکز، چهل مجله و روزنامه را مشترک است که در میان آن‌ها روزنامه‌های حرفه‌ای و مجله‌های مورد علاقه مردم دیده می‌شوند. این مرکز بیش از سیصد نوار ویدیویی دارد که علاقه‌مندان می‌توانند آن‌ها را برای تماشا به منزل ببرند. این نوارهای ویدیویی بهترین برنامه‌های تلویزیون انگلستان، فیلم‌های سینمایی و مستند در بخش‌های اجتماعی، حوادث، ادبیات کلاسیک، کمدی، نمایشنامه، ورزش، و فیلم‌های پرهیجان و جنگی می‌باشند. اعضای این مرکز می‌توانند در یک زمان دو نوار برای مدت چهار روز به امانت بگیرند.

علاوه بر امانت کتاب، سرویس کتابخانه و اطلاعات این مرکز خدمات خصوصی نیز به اعضای خود ارائه می‌کند. علاقه‌مندان می‌توانند کتاب درخواستی خود را ظرف ۲۰ روز از کتابخانه «بریتیش کنسول» در انگلستان (با همکاری کتابخانه بین‌المللی) دریافت نمایند. هر مقاله را که در مجله، فصلنامه، روزنامه یا کتاب به چاپ رسیده باشد از سرویس فتوکپی کتابخانه بریتانیا می‌توان به دست آورد. همچنین از ذخیره کتاب‌ها و مجله‌های «بریتیش کنسول» پیشاور نیز می‌توان فتوکپی گرفت. ارائه امکانات نوارهای ویدیویی آموزش زبان انگلیسی به اعضای این مرکز در داخل کتابخانه رایگان می‌باشد. این کتابخانه از نیم قرن پیش در پیشاور فعالیت می‌کند و درهای این مرکز بر روی هر فرد حامی علم و فرهنگ، همیشه باز است.^۱

کتابخانه و مرکز فرهنگی ایالتی آصفیه هند

تأسیس: ۱۸۹۱

تاریخچه:

کتابخانه آصفیه در فوریه ۱۸۹۱ با تلاش‌های «مولوی سیدحسین بلگرامی» (نواب عمادالملک) آغاز به کار کرد. در آن زمان «نواب میرعثمان علی خان بهادر آصف‌جاه هفتم» تقریباً در هر یک از محله‌های شهرهای بزرگ و مناطق مهم، مدارس (دینی) تأسیس کرد و به موازات آن بر تعداد کتابخانه‌ها نیز افزوده شد.

کتابخانه آصفیه در ابتدا برای استفاده عموم تأسیس شد، اما مردم استقبال چندانی نکردند. بعدها به خاطر توجهات و رسیدگی حضرت «سلطان‌العلوم»، عامه مردم نیز به کتابخانه روی آوردند و سعی کردند از این چشمه فیاض بهره‌مند شوند و بدین ترتیب از آن پس بر تعداد شیفتگان و مشتاقان استفاده از کتابخانه اضافه گردید. پس از آن «آصف‌جاه هفتم» به ساختمان کتابخانه توجه خاصی کرد و فرمان داد ساختمان باشکوهی برای آن تأسیس کنند که در شأن ایالت حیدرآباد وقت باشد. از این رو با صدور فرمانی، ساختمانی در کنار رودخانه «موسی ندی» برای کتابخانه تأسیس گردید. با چنین اقدامی بر شهرت کتابخانه افزوده شد و اقشار مختلف از علما و هنرمندان به سوی آن سرازیر شدند.

در سال ۱۹۳۶ مبلغ سیصد هزار روپیه برای مرمت ساختمان هزینه شد و حضرت «نواب میرعثمان علی خان بهادر» به دست خود آن را افتتاح نمود. این کتابخانه در نوع خود ممتاز و منحصر به فرد است و دارای کتب نایاب فراوانی می‌باشد. البته غیر از کتابخانه آصفیه، کتابخانه‌های بزرگ دیگری هم در شهر حیدرآباد وجود دارند که جنبه شخصی دارند و اتباع کشورهای خارجی از آن‌ها دیدار می‌کنند. هنگامی که برای اولین بار علاقه‌مندان اروپایی و امریکایی به قصد تجارت و کسب سود به سوی

گنجینه‌های کتب نادر، تصاویر و آثار باستانی سرازیر شدند، «علیحضرت عثمان علی خان» بلافاصله به خطرات و زیان‌های ناشی از این امر پی برد و با صدور فرمانی، خواستار خرید چنین گنجینه‌های گرانبهائی شد تا بدین طریق از خزانة‌های علمی موجود در شهر حیدرآباد محافظت به‌عمل‌آید و کتابخانه آصفیه از آن پس تحت سرپرستی کمیته‌ای اداره می‌شد که رئیس آن «مهاراجا سرکشن پرشاد بهادر یمین‌السلطنه» و معاونش «علامه نواب ضیا یار جنگ بهادر» بود. در آن دوره کتابخانه آصفیه به‌عنوان تنها و بزرگترین گنجینه و مرکز علمی سلطنت حیدرآباد مطرح بود و همه آحاد کشور از آن استفاده می‌کردند. بتدریج بر کتب نادر افزوده شد و مردم بیشتری به آن‌ها روی آوردند. این کتابخانه و طبقه‌ها و سبک ستون‌ها و طاقچه‌های آن به شیوه معماری مغول‌ها ساخته شده بود.

ساختمان:

در سال ۱۹۶۱ ساختمان کتابخانه به‌صورت چهار طبقه درآمد و در عین حال در بازسازی آن، سبک معماری دوره آصف‌جاهی منظور گردید. دفاتری در آن دایر شد و بخشی نیز به بخش تحقیقات علوم نمایشی اختصاص یافت. هم اکنون کتابخانه آصفیه یک کتابخانه دولتی محسوب می‌گردد که در آن علاوه بر کتب، روزنامه‌ها و نشریات مختلفی نیز ارائه می‌گردد.

بخش‌ها:

کتابخانه دارای بخش‌های زیراکس و فتوکپی، ماشین‌های چاپ و میکروفیلم برای تسهیل در امور استفاده از کتب توسط خوانندگان می‌باشد. همچنین تعداد اعضای رسمی کتابخانه ۲۱,۸۲۷ نفر می‌باشد. هم‌اینک کتابخانه دارای بخش‌های دیگری چون بخش کتاب کودک، بخش کتب درسی و بخش اجتماعی نیز می‌باشد. البته بخش مربوط به مخطوطات و کتب خطی به خیابان عابدز منتقل شده است. بخش اجتماعی کتابخانه علاوه بر داشتن کتب مربوطه، اقدام به برگزاری مراسم سخنرانی، نمایش فیلم و مشاعره به زبان‌های اردو، هندی و تلگو می‌نماید. مسئولان کتابخانه از دولت خواسته‌اند که این کتابخانه را در ردیف کتابخانه‌های ملی اعلام کند.

مجموعه:

این کتابخانه دارای ۳۰۰۰ جلد کتاب است و تعدادی از کتب خطی و کتاب‌های عربی، فارسی و انگلیسی را نیز شامل می‌شود. در سال ۱۹۱۵ به سرپرستی «عباس حسین منتظم» فهرستی از کلیه

کتاب‌ها تهیه شد. در آن سال حدود ۲۵,۰۰۰ نفر، و از ۱۹۳۶ به بعد سالانه ۷۵,۰۰۰ نفر جزو مطالعه‌کنندگان کتاب‌ها بودند.

علاوه بر کتب، روزنامه‌ها و نشریات علمی نیز طرفداران زیادی را به خود جلب کرد. در اوایل سالانه مبلغ ۸ هزار روپیه هزینه خرید کتاب برای کتابخانه در نظر گرفته شد و بعدها این مبلغ به ۲۰ هزار روپیه در سال رسید، تا از این راه خرید کتاب‌های عربی، فارسی و دیگر کتب به زبان‌های مختلف و نیز خرید کتب خطی و نشریات انگلیسی میسر گردد، زیرا در آن زمان مقتضای نیازهای آموزشی جامعه چنین ایجاب می‌کرد. در ابتدای امر هدف از تأسیس کتابخانه، فراهم‌آوردن کتاب‌هایی به زبان‌های سانسکریت، اردو، فارسی و عربی برای دانش‌پژوهان بود و بعد کتب انگلیسی نیز بدان افزوده گردید.

در ۱۹۴۰ بخش کتاب‌های هندی، کاناری، و تلگو نیز در کتابخانه دایر شد. در سال ۱۹۴۱ که سالگرد پنجاهمین سال تأسیس کتابخانه بود، مراسمی به ریاست شورای اجرایی پادشاهی نظام (آخرین سلسله پادشاهان محلی دکن) یعنی «نواب چهتاری» برگزار شد که در آن کتب خطی نادر در معرض نمایش برای حاضران قرار گرفت و مسابقاتی نیز با عنوان مقاله‌نویسی درباره کتابخانه‌های شهر حیدرآباد برگزار شد. پس از آن مدیریت کتابخانه به دست «نواب مهدی یار جنگ» جانشین «نواب عمادالملک بهادر»، و سپس در ۱۹۴۷ به یاری «سجاد میرزا» وزیر آموزش، هر روز بیش از پیش ساماندهی بهتری یافت.

در ۱۹۴۷ با تلاش شبانه روزی، فهرستبرگه‌هایی برای کتاب‌ها تهیه شد که در ۱۹۴۹ به‌صورت تایپی درآمد. همچنین کارت فهرست کتب (کارت‌ایندکس) برای آن مهیا گردید. کتابخانه آصفیه در ۱۹۵۶ به نام «کتابخانه ایالتی آصفیه» و سپس به «کتابخانه مرکزی ایالتی» موسوم گردید.

ورودی‌ها:

این کتابخانه دارای کتاب، روزنامه، مجله، نوارهای ویدیویی، نوارهای ضبط، و سی‌دی است.

انتشارات:

اولین فهرست کتاب‌های کتابخانه آصفیه، پنج سال پس از تأسیس آن یعنی در ۱۸۹۶ تهیه شد که در آن زمان، تعداد کتاب‌ها ۳,۸۷۶ جلد بود.^۱

کتابخانه و مرکز فرهنگی «ندوه الثقافه و العلوم» دبی

تأسیس: ۱۹۸۷

تاریخچه:

این مرکز در سال ۱۹۸۷م. تأسیس شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفت و در حال حاضر یکی از مراکز مهم فرهنگی و علمی دبی محسوب می‌گردد. بودجه آن از سوی دولت، تبرئات و هدایا تأمین می‌شود و توسط یک هیئت مدیره ۹ نفره اداره می‌گردد.

فعالیت‌ها و خدمات:

فعالیت‌های علمی و فرهنگی این مرکز در چهار بخش زیر صورت می‌گیرد:

۱. بخش کتابخانه و چاپ و نشر: از سوی این بخش جمعاً ۴ نوع کتاب چاپ می‌شود که عناوین

آن‌ها بدین شرح است:

«البحوث الفائزه بجائزه العویس للدراسات و الابتكار العلمی»: این کتاب سالی یک بار چاپ می‌شود و شامل مباحث، مقالات و تحقیقاتی است که برنده جایزه علمی «العویس» شده‌اند.

«الندوه الستوی»: این کتاب نیز سالی یک بار چاپ می‌شود و در آن فعالیت‌های یکساله مرکز گردآوری شده است.

«سلسله المعارف الانسانیه»: شامل مباحث معارف انسانی است.

«البحوث المقدمه للندوه»: مباحث و تحقیقات علمی و فرهنگی ارسالی از سوی محققان به مرکز را دربردارد.

۲. بخش میزگردها و کنفرانس‌ها: این بخش سالی دو بار میزگرد و کنفرانس تابستانی و زمستانی را

راه‌اندازی می‌کند و از محققان و متفکران و دانشمندان برجسته برای ایراد سخنرانی دعوت به‌عمل می‌آورد.

۳. بخش مسابقات و جوایز: این بخش مسئول مسابقات علمی، فرهنگی و ابتکاری است و به برندگان جوایز زیر را اهدا می‌کند:

- جایزه «راشد بن سعید آل مکتوم» به دارندگان معدل بالا در سطح دیپلم، لیسانس، فوق‌لیسانس و دکتری؛

- جایزه «چهره برتر فرهنگی» به اشخاصی که در راستای نشر فرهنگ و اعتلای سطح فرهنگی و علمی جامعه امارات فعالیت نموده باشند؛

- جایزه «ابتکار علمی» به مخترعین و مبتکرین؛

- جایزه «بهترین اثر هنری تجسمی»؛

- جایزه «بهترین کتاب درباره امارات عربی متحده»؛

- جایزه «بهترین مقالات فرهنگی» ویژه جوانان تا مرز سی سال؛

- جایزه «بهترین مقاله درباره امارات»؛

- جایزه «مسابقه عمومی».

کلیه جوایز (غیر از مورد اول) از سوی «سلطان العویس» که یکی از تجار معروف و بزرگ ذبی و علاقه‌مند به مسائل فرهنگی است تأمین می‌گردد.

۴. بخش باشگاه علمی: در این باشگاه انواع فعالیت‌های علمی، صنعتی، فناوری برای جوانان امارات

تدارک دیده شده و موضوعاتی از قبیل رایانه، مکانیک، سیم‌کشی، نجاری، عکاسی، کشاورزی، شیمی، علوم دریایی، ستاره‌شناسی به جوانان تعلیم داده می‌شود.^۱

بخش دوم

انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری و اطلاع‌رسانی

انجمن علوم اطلاع‌رسانی امریکا

American Society for Information Science (ASIS)

تأسیس: ۱۹۳۷

تاریخچه:

منشأ این انجمن «مؤسسه سندپردازی امریکا»^۱ است که در مارس ۱۹۳۷ به‌منزله یک سازمان غیرانتفاعی ایجاد شد. این مؤسسه در سال ۱۹۵۰ نخستین نشریه خود را با عنوان «سندپردازی امریکا» منتشر کرد و در سال ۱۹۵۲ امکان عضویت اعضای حقیقی در آن نیز فراهم شد. با پیشرفت فناوری‌های رایانه‌ای در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰، عضویت در این مؤسسه به‌سرعت افزایش یافت. این انجمن تا سال ۱۹۶۷ به نام «مؤسسه دکومانتاسیون امریکا» شناخته می‌شد، اما به سبب تحولاتی که در فعالیت‌های این مؤسسه روی داد، در سال ۱۹۶۷ از طریق رأی‌گیری به «انجمن اطلاع‌رسانی امریکا» تغییر نام داد و سرانجام در اول ژانویه ۱۹۶۸ نام جدید آن رسمیت یافت.

اهداف:

اهداف این انجمن عبارت‌اند از:

- تدارک شیوه‌های ارتباط و آموزش مستمر برای متخصصان اطلاع‌رسانی؛
- ترویج تحقیق و توسعه در حوزه اطلاع‌رسانی؛
- افزایش آگاهی عمومی نسبت به رشته اطلاع‌رسانی.

فعالیت‌ها و خدمات:

«انجمن علوم اطلاع‌رسانی امریکا» به‌عنوان یک جامعه تخصصی دست‌اندرکار فعالیت‌های آموزشی،

علمی و ادبی، که کارش با انتقال دانش اطلاع‌رسانی آمیخته است، به تأمین نیازهای مشترک یک حوزه چندرشته‌ای خدمت می‌کند. بدین منظور با طیف گسترده برنامه‌ها و خدمات خود، به پیشرفت و رشد متخصصانی همت گمارده که در قالب یکی از انواع عضویت‌ها به عضویت این سازمان درآمده‌اند.

عضویت:

این انجمن نهادی تخصصی و غیرانتفاعی است که در حدود ۴۰۰۰ عضو دارد و افرادی با رشته‌های تحصیلی متنوع (نظیر کتابداری، رایانه، مدیریت، و شیمی) را دربرمی‌گیرد. در آغاز، عضویت در آن منحصر به نمایندگان انتصابی سازمان‌های وابسته به مراکز دولتی بود، اما از سال ۱۹۵۲ امکان عضویت اعضای حقیقی نیز فراهم شد.

انتشارات:

این انجمن دو نشریه در حوزه اطلاع‌رسانی منتشر می‌کند:

- «خبرنامه انجمن علوم اطلاع‌رسانی امریکا» که شامل اخبار انجمن، آراء، و تحلیل پیشرفت‌های حال و آینده در حوزه اطلاع‌رسانی است.

- «مجله انجمن علوم اطلاع‌رسانی امریکا»^۱ که حاوی تحقیقات جاری و آثار نظری در زمینه پیشرفت‌های آینده علم اطلاع‌رسانی است.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن (301)495-0900

نمابر (301)495-0810

پایگاه وب <http://www.asis.org/aboutasis/the-society.html>

پست الکترونیکی asis@cni.org

نشانی American Society for Information Science
8720 Georgia Avenue,
Suite 501,
Silver Spring, md 20910,

1. Journal of the American Society for Information Science (JASIS)

2. ASIS: America Society for Informaton Science. available at:
<http://www.irandoc.ac.ir/org-all.htm> (16 jan. 2003)

انجمن بین‌المللی آرشیوهای مواد شنیداری

International Association of Sound Archives (IASA)

تأسیس: ۱۹۶۹

تاریخچه:

این انجمن، سازمانی غیردولتی و وابسته به یونسکو است که در سال ۱۹۶۹ در آمستردام با نقش میانجی و با هدف برقراری همکاری‌های بین‌المللی میان آرشیوهایی که اسناد دیداری- شنیداری مضبوط را نگهداری می‌کنند، تأسیس شده است.

فعالیت‌ها و خدمات:

این انجمن در همه حوزه‌های حرفه‌ای آرشیوهای مواد شنیداری (از قبیل فراهم‌آوری، سندپردازی، قانون حق مؤلف، دسترسی و توزیع، حفاظت و جنبه‌های ضبط و پخش) فعالیت دارد. همچنین به موضوعاتی از قبیل تاریخچه فرهنگ شفاهی، مصاحبه‌ها، ضبط صدا، مبادله مواد تکراری، و پژوهش در زمینه‌های فوق می‌پردازد.

کمیته فنی انجمن نیز مسئولیت انتشار مقالاتی در نشریه انجمن (با نام «خبرنامه آوانگاری»^۱ و همچنین برنامه‌های آموزشی را برعهده دارد.

بخش‌ها:

بخش‌های مختلف این انجمن و فعالیت‌های آن‌ها به قرار زیرند:

- هیئت اجرایی منتخب ناظر بر انجمن، که توسط تعدادی کمیته با گرایش‌های موضوعی در زمینه

فهرست‌نویسی و سندپردازی، صدانگاری، مسائل اخلاقی و قانونی، آرشیوهای ملی، آرشیوهای مواد شنیداری رادیو، و موضوعات فنی و آموزشی حمایت می‌شود؛

- کمیته‌های انجمن که در حوزه‌های تخصصی به طور مستقل، یا با همکاری دیگر انجمن‌های آرشیوی مرتبط و علاقه‌مند، فعالیت می‌کنند؛

- کمیته فهرست‌نویسی، به بحث درباره مشکلات قواعد فهرست‌نویسی موجود در جهان می‌پردازد و مجموعه‌ای از قواعد فهرست‌نویسی درباره رسانه‌های دیداری- شنیداری را با ارجاعی خاص به ضبط مواد شنیداری فراهم می‌سازد؛

- کمیته صفحه‌شناسی^۱ که به‌طور فعال، تمام موضوعات در زمینه‌های مربوط به مسائل صفحات موسیقی را دربرمی‌گیرد؛

- کمیته حقوقی و اخلاقی، که رهنمودهایی برای آرشیوها و کتابخانه‌ها ارائه می‌دهد و ارتباط با سازمان‌های حامی حقوق بین‌المللی نظیر «سازمان مالکیت معنوی» (ویپو)^۲ و «فدراسیون بین‌المللی فنون آوانگاری» (آی‌اف‌پی‌آی)^۳ را حفظ می‌کند تا از این طریق بتواند در باره مسائل مربوط به حق مؤلف مواد آرشیوی و قوانین آرشیو مواد شنیداری، در زمینه مبادله برنامه‌های ضبط‌شده و تولید مجدد برنامه برای استفاده داخلی (یعنی تکثیر به‌منظور محافظت و امکان دسترسی بیشتر) به تبادل نظر بپردازد؛

- کمیته آرشیوهای ملی که مکانی برای بحث درباره روش‌های مناسب در آرشیوهای دولتی بزرگ‌تر است؛

- کمیته آرشیوهای مواد شنیداری رادیو که محل بحث در باب مسائل خاص بایگانی‌های مواد شنیداری است که در ایستگاه‌های پخش برنامه فعال‌اند؛

- کمیته فنی، که محل مناسبی برای مبادله بین‌المللی میان کارکنان فنی فراهم می‌آورد. این کمیته نقش اصلی را در ارتباط با اعضای غیرفنی انجمن دارد و همانند منبعی فعال برای اعضای

1. Discography Committee

2. World Intellectual Property Organization (WIPO)

3. International Federation Of Phonogram Industries

متخصص عمل می‌کند. این کمیته افزایش توانایی انجمن را به‌منظور کسب اطلاعات فنی، و اشاعه آن را به صورت کامل و جامع امکان‌پذیر می‌سازد. به‌منظور تشخیص بیشتر منافع انجمن، کمیته به برقراری ارتباط و تماس با دیگر گروه‌های آرشیوی می‌پردازد تا از این طریق، رسانه‌های فنی به شکل بهتری درک و محافظت شوند و به‌خوبی مورد استفاده قرار گیرند؛

- کمیته آموزش (همراه با دیگر کمیته‌های انجمن) در جلسات همایش با هدف معرفی مواد تخصصی همکاری می‌کند و در تهیه برنامه‌های آموزشی با دیگر انجمن‌های دیداری و شنیداری آرشیوی نیز همکاری دارد.

عضویت:

عضویت در این انجمن برای انواع آرشیوها و دیگر مؤسساتی که مواد ضبط‌شده دیداری- شنیداری را نگهداری می‌کنند و نیز سازمان‌ها و افرادی که توجه خاص به اهداف یا منافع این انجمن دارند، آزاد است. اعضای انجمن را سازمان‌ها و مؤسساتی تشکیل می‌دهند که دارای آرشیوهای موسیقی، تاریخ، ادبیات، صفحات صوتی نمایشنامه و فرهنگ عامه، رادیو، تلویزیون، منابع تاریخ شفاهی، تاریخ طبیعی، منابع صوتی محیط زیست و پزشکی، و مطالعات گویش‌شناسی هستند.

انجمن بین‌المللی آرشیوهای مواد شنیداری به‌منظور ارائه گزارش کاری به اعضا، همایش‌های سالانه، جلسات کاری و نشست‌هایی در موضوعات مورد علاقه عموم برگزار می‌کند. این انجمن دارای بیش از ۴۰۰ عضو حقیقی و حقوقی از بیش از ۴۶ کشور است.

انتشارات:

بولتن اطلاعات جاری، بولتن اطلاعاتی شماره‌های پیشین، و مجله جاری.^۱

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://www.iasa-web.org/index.htm>

نشانی Documentaion Center,s,f,w
Hegeveldstrat
29,Utrecht,
Netherlands

1. Intrenational Association of Sound and Audiovisual Archives. available at:
<http://www.iasa-web.org>

انجمن بین‌المللی کتابخانه‌های فنی و مهندسی دانشگاهی

International Association of Technological University Libraries (IATUL)

تأسیس: ۱۹۵۵

تاریخچه:

این انجمن به‌عنوان جایگاهی برای تبادل نظر دربارهٔ ادارهٔ کتابخانه‌های دانشگاهی فنی سراسر جهان در ماه مه ۱۹۵۵ در شهر دوسلدورف بنیان نهاده شد و در سپتامبر ۱۹۵۵ به‌عنوان یکی از واحدهای فرعی «بخش انجمن‌های بین‌المللی کتابداری» «ایفلا» شناخته شد. این انجمن در حال حاضر همکاری نزدیکی با «بخش کتابخانه‌های علوم و فناوری» «ایفلا» دارد و به‌طور رسمی در سال ۱۹۹۰ به یونسکو پیوست. انجمن برای دستیابی به هدف اصلی خود (یعنی تبادل نظر در زمینهٔ مسائل مهم جاری کتابخانه‌های دانشگاه‌های فنی) از طریق برگزاری همایش‌ها، نشست‌های منطقه‌ای و انتشارات اقدام می‌کند. چهاردهمین همایش دوسالانهٔ این انجمن با عنوان «فناوری‌های جدید و خدمات اطلاع‌رسانی: تحول یا انقلاب» در سال ۱۹۹۱ در «مؤسسهٔ فناوری ماساچوست» (در کمبریج، ماساچوست آمریکا) برگزار گردید. سیزدهمین همایش این انجمن در سال ۱۹۸۹ در شهر لوبلیانا پایتخت اسلوونی برگزار شد. همایش‌های بین‌المللی این انجمن تاکنون در اروپا و آمریکای شمالی برگزار گردیده است. این همایش‌ها در حوزه‌های گوناگون برگزار شده که اهم آن‌ها عبارت‌اند از: مدیریت کتابخانه، استفاده از منابع اطلاعاتی علوم و فناوری، آموزش استفاده‌کنندگان، تعامل بین کتابخانه‌های دانشگاهی و فنی، تأثیر فناوری جدید بر کنترل و پردازش اطلاعات.

عضویت:

تمام کتابخانه‌های دانشگاهی و کتابخانه‌های نهادهای آموزش عالی که در زمینه علوم و فناوری فعالیت می‌کنند، می‌توانند عضو این انجمن شوند. انجمن دارای چهار نوع عضویت است: عضو معمولی، عضو رسمی، ناظر رسمی، و عضو وابسته بدون حق رأی. عضویت معمولی فقط برای کتابخانه‌هایی امکان‌پذیر است که نهاد آموزشی مربوط به آن‌ها در سطح دکتری علوم و فناوری فعالیت داشته باشد. نهادهایی مانند کتابخانه‌های ملی، دفاتر ثبت اختراع، یا کتابخانه موزه‌های علوم (که مجموعه‌های آن‌ها در زمینه علوم و فناوری برای پژوهشگران قابل استفاده است) می‌توانند به‌عنوان عضو ناظر رسمی در انجمن پذیرفته شوند.

«انجمن بین‌المللی کتابخانه‌های فنی و مهندسی دانشگاهی» توسط هیئت مدیره‌ای متشکل از افراد زیر اداره می‌شود: رئیس، دبیر، خزانه‌دار، نایب رئیس اول و دوم، و سه عضو هیئت مدیره که توسط اعضا انتخاب می‌شوند. هیئت مدیره در هر سال دو میزگرد تشکیل می‌دهد.

انتشارات:

از سال ۱۹۸۶ به بعد، مقالاتی که در همایش‌های دوسالانه انجمن ارائه گردیده در «خلاصه مقالات و مذاکرات همایش‌های انجمن»^۱ به چاپ رسیده است. در نشریه مشابهی با عنوان «خلاصه مقالات انجمن»^۲ مقالات عمومی و تخصصی چاپ شده. از سال ۱۹۸۷ به بعد، این دو نشریه در یکدیگر ادغام شده و با عنوان «فصلنامه انجمن»^۳ منتشر می‌گردد. در این فصلنامه، مقالات ارائه‌شده در همایش‌ها و مقالاتی در زمینه‌های موضوعی مختلف ارائه می‌شوند. مقالاتی که در این فصلنامه منتشر می‌گردند، مباحث تخصصی متعددی را شامل می‌شوند که اهم آن‌ها عبارت‌اند از: کتابخانه‌ها و تاریخ فناوری، سنجش استفاده از کتابخانه، ساختمان کتابخانه‌ها، و همکاری‌های بین‌المللی کتابخانه‌ها. انجمن از سال ۱۹۹۲ به بعد، دو نشریه دیگر را با عناوین «خلاصه مقالات انجمن» و «اخبار انجمن» که فصلنامه خبری است منتشر می‌کند.^۴

1. IATUL Conference Proceedings

2. IATUL Proceedings

3. IATIL Quarterly

4. IATUL: International Association of Technological University Libraries. available at: <http://www.iatul.org/index.php> (12 may 2003)

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://www.iatul.s.org/index.php>

پست الکترونیکی JudithPalmer@Badley.ox.dc.uk

نشانی Judith Palmer
IATUL Secretery
Radcliffe Science Library
Oxford University
Parks Road
Oxford Ox13ap
United Kingdom

انجمن بین‌المللی کتابخانه‌های کلانشهرها

International Association of Metropolitan City Libraries (INTAMEL)

تأسیس: ۱۹۶۸

اهداف:

انجمن بین‌المللی کتابداران کلانشهرها فرصتی برای برقراری ارتباط و اطلاع‌رسانی تخصصی میان کتابخانه‌های عضو است و اجلاس‌های آن شامل کتابخانه‌هایی است که در خدمت عموم قرار دارند.

فعالیت‌ها و خدمات:

این انجمن هر سال همایش‌هایی را ترتیب می‌دهد که در آن‌ها به تبادل نظر و تجربه دربارهٔ نظام‌های کتابخانه‌ای و ساختمان‌ها و فعالیت‌های کتابخانه‌ها می‌پردازند. در طول برنامهٔ میان‌مدت، توجه خاص به این موارد معطوف می‌گردد:

- ایجاد شبکه‌های کتابخانه‌ای در شهرهای بزرگ؛
- رسیدگی به ساختمان کتابخانه‌ها؛
- تشکیل مجموعه‌های خاص و خدمات ویژه در کتابخانه‌های شهری؛
- تهیهٔ فهرست‌های منظم و استفاده از آن‌ها در کتابخانه‌های شهرهای بزرگ؛
- خودکارسازی فهرست‌ها و نظام امانت؛
- تلاش برای رفع موانع ارائهٔ خدمات به اقلیت‌های قومی و زبانی؛
- فعالیت‌های تحقیقاتی در کتابخانه‌های شهری؛
- تدارک و استفاده از خدمات اطلاع‌رسانی پیوسته.

همایش افتتاحیه این انجمن در سال ۱۹۶۸ در لیورپول برگزار شد. محل برگزاری مجامع عمومی در سال‌های مختلف به این ترتیب بود: ۱۹۶۹ گوتنبرگ، ۱۹۷۰ توکیو، ۱۹۷۱ بالتیمور، ۱۹۷۲ میلان، ۱۹۷۳ دهلی، ۱۹۷۴ هامبورگ، ۱۹۷۵ لاگوس، ۱۹۷۶ پاریس، ۱۹۷۷ لاهه، ۱۹۷۸ تورنتو، ۱۹۷۹ وین، ۱۹۸۰ گلاسکو و ادینبورگ، ۱۹۸۱ بوداپست، ۱۹۸۲ مکزیکوسیتی، ۱۹۸۳ برلین، ۱۹۸۴ گوتنبرگ، ۱۹۸۵ کلیولند و اوهایو، ۱۹۸۶ روتردام، ۱۹۸۷ پاریس، ۱۹۸۸ نیویورک و فیلادلفیا، ۱۹۸۹ لندن و بیرمنگام، ۱۹۹۰ هانوفر و هامبورگ، ۱۹۹۱ تولوز. بخش مهم همایش‌های سالانه، موضوع اعزام گروه‌های مطالعاتی به کتابخانه‌های بزرگ شهرها و دیگر کتابخانه‌های مهم در شهر میزبان یا شهرهای مجاور آن است. با انجام چندین همایش، اعضای دائمی فرصت دیدار از بسیاری نظام‌های کتابخانه‌ای شهرهای بزرگ و بسیاری از کشورها را می‌یابند.

موضوعات طرح‌شده در همایش‌ها عبارت بوده‌اند از: کتابخانه و دسترسی جهانی به اطلاعات، خدمات پژوهشی، خدمات به کودکان، محدودیت‌های بودجه، خدمات کتابخانه‌ای به گروه‌های خاص، خودکارسازی و آینده کتابخانه عمومی، مواد دیداری در کتابخانه‌ها، افزایش بودجه کتابخانه‌های عمومی، کتابخانه‌های عمومی بر ضد بیسوادی، و خدمات کتابخانه به اقلیت‌ها. کتابخانه‌های میزبان با همراهی مقامات ارشد این انجمن موفق به فراهم آوردن کمک مالی برای تأمین هزینه شرکت کتابداران کشورهای در حال توسعه در چندین همایش سالانه شدند.

حوزه مورد توجه انجمن کتابخانه‌های کلانشهرها گردآوری و ارائه آمار تطبیقی جامع بوده است. این آمار مجموعه کتاب‌ها، پاینده‌ها، مواد دیداری- شنیداری، امانت، بودجه تهیه کتاب، کارکنان (متخصص و غیرمتخصص)، کتابخانه‌های اقماری، کتابخانه‌های سیار، ساعات کار، و دیگر داده‌های آماری از شهرهای عضو را دربرمی‌گیرد. این انجمن درباره مباحث عام موردعلاقه کتابخانه‌های عمومی، سخنرانی‌ها و کارگاه‌های آموزشی برای چندین همایش «ایفلا» ترتیب داد. بعضی از این سخنرانی‌های منتشرشده به این قرارند:

«کتابخانه‌های شهری در دهه هشتاد» از «ماريون بوجین»، ۱۹۸۲؛ «وظیفه انجمن کتابداران کتابخانه‌های کلانشهرها» از «کنستانس بی. کوک»، ۱۹۸۷؛ «بودجه کتابخانه‌های عمومی در دهه ۹۰» از «آرتور کورتی»، ۱۹۸۹؛ «توجه به فرهنگ کتابداری در عصر جدید» از «جان اس. اسمیت»، ۱۹۹۰؛

و «پیشرفت متخصصان فنی کتابخانه: بررسی تجارب کشورهای برگزیده» از «ایان ام. جانسون»، ۱۹۹۰.

عضویت:

این انجمن همه کتابخانه‌های عمومی شهرها یا شهرستان‌های با بیش از ۴۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت را به عضویت می‌پذیرد. کتابداران یا مدیران این کتابخانه‌ها نماینده شهر خود در مجمع عمومی این انجمن هستند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +31(0)10281 6140

نمبر +31(0)10281 6221

پایگاه وب <http://www.ifla.org/vll/s46/metro.htm>

پست الکترونیکی Fmeijer@biblioteek.rotterdam.nl

نشانی
Biblioteek Rotterdam
Hoogstraat 110
3011 PV Rotterdam,
Netherlands

1. INTAMEL: Intrenational Association of Metropolitan City Libraries [intamel]. available at: <http://www.ifla.org/vll/s46/metro.htm> (1 jan. 2004)

انجمن بین‌المللی کتابداران مدارس

International Association of School Librarianship (IASL)

تأسیس: ۱۹۷۱

تاریخچه:

در اوایل دهه ۱۹۶۰، کتابداران آموزشی و معلمانی که به خدمت در کتابخانه علاقه داشتند و در نشست سالانه «کنفدراسیون جهانی سازمان‌های حرفه معلمی» شرکت کرده بودند، پیشنهاد تشکیل انجمن بین‌المللی کتابداران آموزشی را مطرح کردند. در سال ۱۹۶۷ کمیته روابط عمومی بین‌المللی «انجمن کتابخانه‌های آمریکا» با اعطای بورس کوچکی باعث شد که سی نفر از کتابداران و معلمان در نشست سالانه «کنفدراسیون جهانی سازمان‌های حرفه معلمی» که در شهر ونکوور برگزار گردید شرکت کنند. این گروه سی نفری با حضور در این نشست، کمیته‌ای تشکیل دادند و برنامه‌ای را طراحی کردند تا بتوانند در نشست سال بعد (۱۹۶۸) در شهر دوبلین، کمیته‌ای رسمی را در کنفدراسیون جهانی ایجاد کنند.

در نشست سال ۱۹۶۸ کنفدراسیون جهانی، هیئتی در مقیاس بین‌المللی (متشکل از استرالیا، کنیا، مالزی، پاراگوئه، انگلستان و آمریکا) به تشکیل کمیته‌ای تخصصی برای توسعه و پیشرفت کتابداری مدارس رأی دادند. کمیته‌های برنامه‌ریزی در سال ۱۹۶۹ در شهر ابیجان (پایتخت ساحل عاج)، و در سال ۱۹۷۰ در سیدنی (استرالیا) برگزار گردید. در نشست سیدنی، اصل ایجاد سازمانی مستقل برای کتابداران آموزشی به تصویب رسید. در همین سال، اساسنامه انجمن تدوین گردید و در ایالت ایلینویز آمریکا به ثبت رسید و در همایش سالانه «کنفدراسیون جهانی سازمان‌های حرفه معلمی» در سال ۱۹۷۱ در شهر کینکستون (جامائیکا) تأسیس گردید.

در نشست جامائیکا، اعضای هیئت مؤسس انجمن، توسط دبیر کل «کنفدراسیون جهانی سازمان‌های حرفه معلمی» منصوب شدند. اولین هیئت مدیره انجمن با اعضای از ایالات متحده، سوئد، استرالیا، کانادا، جامائیکا، نیجریه، سنگاپور و انگلستان تشکیل شد.

اهداف:

اهداف این انجمن عبارت‌اند از:

- تشویق و ترغیب توسعه کتابخانه‌های مدارس و برنامه‌های مربوط به آن؛
- اعتلای حرفه کتابداران آموزشگاهی؛
- ایجاد زمینه‌های همکاری نزدیک میان کتابخانه‌های آموزشگاهی کشورهای مختلف، بویژه امانت بین کتابخانه‌ای و تبادل منابع؛
- تشویق و ترغیب به توسعه منابع و مواد کتابخانه‌های آموزشگاهی؛
- ایجاد همکاری و هماهنگ‌سازی کنفرانس‌ها و دیگر فعالیت‌های فرهنگی در زمینه کتابداری مدارس.

فعالیت‌ها و خدمات:

«انجمن بین‌المللی کتابداران آموزشگاهی» با سرمشق قراردادادن اهداف و الگوهای توسعه مورد نظر خود، ارتباط وسیعی با افراد شاغل در کتابخانه‌های مدارس و مراکز رسانه‌ها برقرار کرده و به رشد و توسعه ادامه داده است. رشد انجمن‌های ملی کتابداران آموزشگاهی در سراسر جهان نشان می‌دهد که حمایت‌ها، پیشنهادها و تبادل نظرهایی که در همایش‌های سالانه انجمن صورت می‌گیرد، بسیار کارآمد و مؤثر بوده است. انجمن کتابداران آموزشگاهی شش کشور اسکانندیناوی (که یکی از گروه‌های منطقه‌ای فعال در انجمن بین‌المللی است) جایگاه بسیار موثری برای تبادل نظرها و پیشنهادها در انجمن است. برای حضور بیشتر افرادی از شرق آفریقا و جنوب شرقی آسیا در هیئت مدیره، تعداد اعضای این هیئت افزایش یافت. در اواسط دهه ۱۹۸۰ اعضای هیئت مدیره از کشورهای استرالیا، کانادا، دانمارک، ژاپن، کنیا، مالزی، نیجریه، انگلستان، امریکا و ونزوئلا بودند.

در دهه ۱۹۸۰، مدت همایش سالانه انجمن به پنج روز افزایش یافت. این امر سبب شد که شرکت‌کنندگان در همایش‌ها بتوانند از گشت‌های مطالعاتی جامعی در کتابخانه‌های مدارس کشور

میزبان بهره‌مند گردند. همایش‌های انجمن فرصت مناسبی برای بحث و مناظره در موضوع‌های مرتبط با حوزه کتابداری آموزشی است، که اهم آن‌ها عبارت‌اند از: کتابخانه‌های مدارس، مسائل و مشکلات اساسی توسعه کتابخانه‌های مدارس، آموزش‌های حرفه‌ای و نیز پیچیدگی‌ها و تنگناهای فرهنگی تحولات آموزشی و تأثیر آن بر ارائه خدمات کیفی در کتابخانه‌های مدارس.

با توجه به این که انجمن‌های بیشتری از کشورهای مختلف، مایل به پیوستن به انجمن هستند، برگزاری نشست‌ها و همایش‌های انجمن اهمیت بسیار می‌یابد. بدیهی است که چنین همایش‌هایی به طور رسمی سبب سهیم‌شدن انجمن‌های ملی در فعالیت‌ها و برنامه‌های انجمن بین‌المللی می‌گردند و در چنین نشست‌هایی نیازها و مشکلات انجمن‌های ملی و راه حل‌های احتمالی نیز مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرند.

عضویت:

این انجمن تا اواخر دهه ۱۹۸۰ بیش از ۱۰۰۰ عضو حقیقی و ۳۰ عضو حقوقی داشته است. اعضای انجمن را کتابداران، کارشناسان رسانه‌ها، معلمان، ناشران و افراد غیر متخصص علاقه‌مند تشکیل می‌دهند.

انتشارات:

نشریه سالانه «اطلاعیۀ مجمع»^۱ که نحوه شرکت گروه‌های مختلف در فعالیت‌های انجمن را ارائه می‌کند و اخیراً نیز خبرنامه ارگان انجمن، به صورت فصلنامه منتشر می‌شود. این نشریه از نظر حجم و محتوا تغییر کرده و در حال حاضر تنها نشریه‌ای است که در زمینه کتابخانه آموزشی در مقیاس بین‌المللی منتشر می‌گردد. علاوه بر این دو نشریه، منابع زیر نیز توسط انجمن منتشر گردیده است:

- «راهنمای دیدار از کتابخانه‌های آموزشی و مراکز رسانه‌ها» ویرایش سوم با تجدید نظر کلی؛ -

ویرایش جدید «راهنمای انجمن‌های ملی کتابداران آموزشی»؛

- «کتابشناسی گزارمانی»؛

- «راهنمای‌های انجمن‌های ده کشور جهان»^۲؛

1. Assembly Communique

2. Directory of National School Library Associations, Getting Started

- «خدمات کتابداری به مدارس دورافتاده و اقلیت‌ها»^۱؛

- نشریه «شاخص‌های کیفیت»^۲ که به صورت مشترک با «انجمن آموزشگران رسانه‌ها»ی ایالت ایلینویز، در زمینه تحولات فنی تدوین می‌شود.

همکاری‌های بین‌المللی:

«انجمن بین‌المللی کتابداران آموزشی» مسئولیت همکاری با برنامه شماره ۵۵۴ یونسکو در مورد کتاب برای کتابخانه‌های مدارس کشورهای در حال رشد را نیز بر عهده دارد. بر اساس این برنامه قرار است کتاب‌های موردنیاز کتابخانه‌های مدارس کشورهای در حال توسعه تهیه گردند. این انجمن با «کنفدراسیون جهانی سازمان‌های حرفه معلمی» نیز همکاری نزدیک دارد و به صورت مشترک بیانیه خطمشی کتابخانه‌های آموزشی را صادر کرده‌اند.

این انجمن به‌عنوان عضو «ایفلا» در تهیه اسناد و استانداردهای کتابخانه‌های آموزشی، مراکز رسانه‌ها، صلاحیت‌های کتابداران مدارس، و دیگر طرح‌ها همکاری مؤثر داشته و با «انجمن بین‌المللی مطالعه» و «دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان» نیز به صورت غیررسمی همکاری دارد.

در قالب طرح پنج‌ساله‌ای که از سال ۱۹۸۵ آغاز گردید، برنامه‌های توسعه و ارزیابی اهداف انجمن مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت و موارد ضروری نیز اعمال شده است.^۳

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://www.iasl-slo.org/iaslinfo.html>

نشانی Ken Haycock

Box 34069

Dep. 300 Seattle W.A. ,8124-1069

U.S.A

1. Library Services to Isolated Schools and Communities

2. Indicators of Quality

3. IASL: International Association of School Librarianship. available at: <http://www.iasl-slo.org> (30 oct. 2003)

انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران

Iranian Medical Library Association (IMLA)

تأسیس: ۱۳۷۱

تاریخچه:

سازمان بهداشت جهانی با همکاری معاونت پژوهشی «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» در شهریور ۱۳۷۱، کارگاهی را با هدف معرفی «طرح اطلاعات بهداشتی- زیست‌پزشکی ایران»، برای کتابداران حوزه علوم پزشکی کشور برگزار کرد. به دنبال برگزاری این کارگاه، گزارش جامعی از آن تهیه و به معاونت پژوهشی وزارت بهداشت ارائه شد. در آن گزارش، ضمن تشریح اهداف اجرای طرح مورد نظر در ایران، پیشنهادهایی مشتمل بر ۲۵ مورد مطرح گردید. از جمله موارد پیشنهادی، تقاضای تشکیل انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی بود که مورد تأیید مسئولان و کتابداران حاضر در جلسه ۲۵ مرداد ۱۳۷۱ قرار گرفت. برای پیگیری این موارد، کمیته‌ای منتخب از کتابداران در معاونت پژوهشی وزارتخانه تشکیل گردید و کار خود را آغاز کرد. اعضای این کمیته از ابتدا به‌عنوان مؤسسان انجمن به فعالیت پرداختند و در چند جلسه پیاپی، اساسنامه انجمن را در ۳۲ ماده و ۱۸ تبصره تدوین کردند و با ملحوظداشتن نظر خبرگان این رشته، از معاونت پژوهشی وزارت بهداشت که خود عضو کمیسیون صدور مجوز انجمن‌های علمی بود، تصویب انجمن درخواست شد. در ۴ اردیبهشت ۱۳۷۲ اساسنامه انجمن رسماً مورد تصویب قرار گرفت و سرانجام در ۲۵ خرداد ۱۳۷۳ نخستین مجمع عمومی انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران، به‌منظور انتخاب هیئت مدیره دوره اول، در تالار فروغی دانشگاه علوم پزشکی ایران برگزار گردید.

اهداف و تشکیلات:

در دومین ماده اساسنامه انجمن، اهداف آن چنین آمده است: انجمن صرفاً در زمینه‌های علمی، تحقیقاتی، تخصصی، و فنی مربوط فعالیت می‌کند و اعضای آن به نام انجمن حق فعالیت سیاسی یا وابستگی به دستجات و احزاب سیاسی را ندارند.^۱ تشکیلات انجمن عبارت است از:

الف. هیئت مدیره: که شامل رئیس و نایب رئیس هیئت مدیره و نیز اعضای اصلی و علی‌البدل و بازرسان اصلی و علی‌البدل و ... می‌باشد.

ب. عضویت: عضویت در انجمن به شیوه‌های زیر است:

۱. عضویت پیوسته، شامل کلیه دارندگان مدرک کارشناسی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دارندگان مدرک کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی با حداقل دو سال تجربه کار مفید در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی علوم پزشکی یا سابقه تدریس و تحقیق در کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، اعضای رسمی یا پیمانی هیئت علمی دانشکده‌ها یا گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی علوم پزشکی کشور و دارندگان مدرک کارشناسی کتابداری و اطلاع‌رسانی با حداقل پنج سال تجربه کار مفید در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی؛

۲. عضویت وابسته، شامل کلیه دارندگان مدرک کاردانی کتابداری و اطلاع‌رسانی یا فاقد مدرک کتابداری ولی دارای سوابق خدمتی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی علوم پزشکی، یا دانشجوی رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی؛

۳. عضویت افتخاری، شامل شخصیت‌های ایرانی و خارجی که مقام علمی، فرهنگی، و اجتماعی آنان دارای اهمیت خاص باشد، یا در پیشبرد اهداف انجمن کمک‌های مؤثر و ارزنده‌ای کرده باشند.

ج. فعالیت‌ها و خدمات: فعالیت‌های انجمن شامل برگزاری همایش‌ها، انتشار مجله و خبرنامه و جز آن است.

د. کمیته‌ها: به تصویب هیئت مدیره، دو نوع کمیته برای انجمن پیش‌بینی شد: کمیته‌های ثابت با

۱. «تشکیل انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران». فصلنامه کرانه، سال اول، شماره دوم تابستان ۱۳۷۳: صص ۷۴-

وظایف مستمر و همیشگی، و کمیته‌های موقت با وظایفی معین که پس از انجام آن‌ها به کار خود پایان می‌دهند. کمیته‌های ثابت شامل کمیته آموزش و پژوهش، کمیته انتشارات، کمیته روابط عمومی و بین‌الملل، کمیته عضویت، و کمیته فنی (با شش کمیته فرعی) است.

دستاوردها:

دستاوردهای این انجمن عبارت‌اند از:

تشکیل جلسات مستمر هیئت مدیره، تشکیل کمیته عضویت، انتشارات، روابط عمومی و بین‌الملل، تدوین اهداف و شرح وظایف هر یک از کمیته‌ها همراه با تعیین مسئولان و اعضای آن‌ها، پیشنهاد تشکیل کمیته آموزشی و پژوهشی و تعیین مسئول کمیته، تعیین نمایندگان انجمن در چند استان کشور، ملاقات با برخی مسئولان به‌منظور معرفی انجمن و طرح مشکلات کتابداران، مکاتبه با معاونان پژوهشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به‌منظور معرفی انجمن و تقاضای همکاری، مکاتبه با معاونت آموزشی وزارت بهداشت در مورد تدریس ۲ واحد درسی «آموزش استفاده از کتابخانه» و مکاتبه با معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد همکاری انجمن در برگزاری چهارمین سمینار کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی.

انتشارات:

کمیته انتشارات پس از تشکیل، نخستین نشریه خبری انجمن به نام «کاپا» را در شهریور ۱۳۷۴ منتشر ساخت. این نشریه به صورت ماهانه منتشر و توزیع می‌شود.^۱

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://www.hbi.dmr.or.ir/Persian/Fa-hbi/fa-so>

انجمن کتابخانه‌های بین‌المللی

Association of International Libraries (AIL)

تأسیس: ۱۹۶۳

تاریخچه:

این انجمن در سال ۱۹۶۳ توسط گروهی از کتابداران سازمان‌های بین‌المللی و مسئولان مجموعه‌های اسناد بین‌المللی، در اجلاس سالانه «ایفلا» در صوفیه (بلغارستان) ایجاد شد. هدف این انجمن ترویج و تشویق همکاری بین کتابخانه‌ای در سطح بین‌المللی است و اعضای آن از این قرارند:

- افرادی که قادر به گسترش همکاری بین کتابخانه‌های بین‌المللی باشند؛

- کتابخانه‌های سازمان‌های بین‌المللی، بخصوص کتابخانه‌های سازمان‌های دولتی؛

- دیگر کتابخانه‌هایی که کمیتۀ اجرایی، نقش آنان را بین‌المللی تشخیص دهد.

فعالیت‌ها و خدمات:

در طول سال‌های متمادی، انجمن کتابخانه‌های بین‌المللی در زمینه بیان علائق این کتابخانه‌ها در چارچوبی گسترده، بویژه در «ایفلا» فعال بوده است. این انجمن چند سمپوزیوم بین‌المللی در زمینه سندپردازی سازمان ملل و دیگر سازمان‌های بین‌المللی برگزار کرد (ژنو ۱۹۷۲، و بروکسل ۱۹۸۰). سمپوزیوم‌ها و دیگر فعالیت‌های این انجمن شرکت‌کنندگانی را از کتابخانه‌های مهم سراسر دنیا جلب کرد. در این مدت، انجمن نشست‌های عمومی سالانه خود را همزمان با اجلاس‌های سالانه «ایفلا» برگزار می‌کرد که سبب تسهیل تماس‌ها می‌گردید. انجمن کتابخانه‌های بین‌المللی، در طول سال‌ها فعالیت در سطح بین‌المللی، توصیه‌های بسیاری برای هماهنگی در پردازش انبوه مدارک و اسناد تولید شده در سازمان‌های بین‌المللی ارائه کرد. در اواسط دهه ۱۹۸۰، به سبب محرومیت از منابع مالی،

فعالیت‌های «انجمن کتابخانه‌های بین‌المللی» به ناحیه ژنو محدود شد. تمرکز فراوان کتابخانه‌های بین‌المللی یا کتابخانه‌هایی با اهداف بین‌المللی در ناحیه ژنو (با بیش از ۷۰ عضو در ۳۵ کتابخانه) این امکان را پدید آورده است که این انجمن، برنامه‌ای فعال در سطح محلی داشته باشد. اعضای انجمن، ارتباط بین کتابخانه‌ای را از طریق گردش علمی، سخنرانی، معارفه، و میزگرد در مباحث مشترک مورد علاقه قوام می‌بخشند. شبکه‌ای غیررسمی سبب شده که اعضای انجمن، اطلاعات مفیدی را میان کتابخانه‌های خود به اشتراک بگذارند.

در دهه ۱۹۹۰، «انجمن کتابخانه‌های بین‌المللی» امیدوار بود که بتواند نقش خود را گسترش دهد. به همین منظور، به اجرای طرح «راهنمای کتابخانه‌ها در سازمان‌های مهم بین‌المللی» (کتابخانه‌های تخصصی و پژوهشی با اهداف بین‌المللی) مستقر در ژنو اقدام کرد. همچنین تهیه سیاهه‌ای از نیازهای آموزشی، ایجاد شبکه پست الکترونیکی محلی، و تهیه فهرست مشترک نشریات ادواری در حوزه مدیریت اطلاعات را در برنامه کاری خود قرار داد.

فعالیت‌های مشترک، با همکاری انجمن‌های تخصصی سوئیس انجام می‌پذیرد. با این کار، فعالیت‌های آموزشی توسعه می‌یابند و مشارکت در امور، سبب افتتاح کتابخانه‌هایی در خارج از محدوده ژنو خواهد شد.^۱

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://lawlibrary.ucdavis.edu>

پست الکترونیکی ail-1@austin.onu.edu

انجمن کتابخانه‌های تخصصی و مراکز اطلاع‌رسانی (اسلیب)

Association of Special Libraries and Information Bureaux (ASLIB)

تأسیس: ۱۹۲۴

تاریخچه:

ظهور علم کتابداری و اطلاع‌رسانی از دل حرفه کتابداری سنتی، در هیچ جا آشکارتر از رشد سازمان‌های حرفه‌ای یا پژوهشی جدیدی که برای راه‌اندازی این رشته نوظهور و کمک به گسترش آن به وجود آمدند جلوه نیافته است.

«اسلیب» که در سال ۱۹۲۴ با عنوان «انجمن کتابخانه‌های تخصصی و مراکز اطلاعات» تأسیس گردید (و تا سال ۱۹۴۹ اختصاراً «اس.ل.ی.ب.»، و از آن به بعد «اسلیب» نامیده می‌شد) یکی از نخستین سازمان‌های جدیدی بود که به وجود آمد و همچنان در کانون اصلی اقدامات و تلاش‌های تعاونی برای ترویج بررسی و اقدام در این موضوع در انگلستان است. «اسلیب» با آن که لزوماً در بسیاری از شکل‌های کار (که برای اکثر سازمان‌های ملی که امروزه در این حوزه مشغول فعالیت‌اند آشنا است) فعالیت دارد، شاید برجسته‌ترین سازمان به دلیل سه ویژگی آن باشد: طیف گسترده خدماتی که به سازمان‌های عضو، بویژه سازمان‌های صنعتی ارائه می‌دهد؛ پیشگامی آن در پژوهش در مسائل سندداری؛ و این که این سازمان، اگر چه اساساً یک سازمان بریتانیایی است، ولی از آنجا که بیش از ۲۰ درصد از ۳۰۰۰ عضو آن در ۷۰ کشور بیرون از بریتانیا پراکنده‌اند، ویژگی‌هایی کاملاً بین‌المللی دارد.

«اسلیب» موجودیت خود را عمدتاً (ولی نه تماماً) به ابداعات خود در صنایع فلزشناختی (که علاقه به متون فنی و شناسایی ضرورت بهره‌گیری نظام‌مندتر از آن در راه اهداف صنعتی در سال‌های پس از

جنگ جهانی اول را گسترش داد) مدیون است. یک همایش مقدماتی که در شهر «هادسن» (واقع در هرتفوردشایر) با هدف تأمین فرصتی برای تبادل دیدگاه‌ها درباره همکاری دوجانبه برگزار شد، منجر به تصمیم‌گیری برای پایه‌گذاری انجمن جدیدی با هدف «تسهیل در هماهنگ‌سازی و بهره‌گیری نظام‌مند از منابع دانش و اطلاعات در تمام امور عمومی و در صنعت و بازرگانی و در همه علوم و هنرها» گردید. تشریک مساعی و کمک متقابلی که این هدف بر آن دلالت دارد، همچنان بخشی از برنامه بنیادین «اسلیب» است. با این حال، در سال ۱۹۴۸ با جذب «جامعه بریتانیایی کتابشناسی بین‌المللی» در «انجمن کتابخانه‌های تخصصی و مراکز اطلاعات» تحول چشمگیری به وقوع پیوست و سازمان جدیدی با عنوان ثبت‌شده «اسلیب» شکل گرفت. از جمله اهداف بارز و معین برای سازمان جدید، ترویج و بررسی در رده‌بندی، کتابشناسی و سندداری، و پیش‌بینی دوره‌های آموزش عملی (نشانه‌هایی از توجه و اشتغال بعدی «اسلیب» به امر پژوهش، آموزش و مشاوره) بود.

جای تردید است که آیا در نخستین سال‌های فعالیت «اس.ل.ی.ب.» چیزی بلندپروازانه‌تر از یک نشست سالانه برای بحث درباره مسائل مشترک داشتند و آیا امانت‌گیر رسمی و متقابل مواد در طول بقیه سال بر مبنای آشنایی شخصی، مجاز شمرده می‌شد یا خیر؛ با این حال علاقه‌مندی «تراست کارنگی» در بریتانیا زمینه‌ساز رویکرد نظام‌مندتری به بهره‌گیری کامل‌تر از منابع مکتوب سازمان‌های عضو گردید و با پشتیبانی مالی این «تراست»، نخستین راهنمای «اسلیب» که نخستین راهنمای مآخذ تخصصی در بریتانیا و ایرلند بود منتشر شد. از آن پس، راهنماهای بسیار دیگری با پوشش محدودتر، و نیز ویراست‌های بعدی «راهنمای اسلیب» منتشر شده‌اند، اما راهنمای سال ۱۹۲۸ اعلام می‌دارد که منابع دانش و اطلاعات تخصصی یک کشور، تشکیل‌دهنده ثروت ملی است و برای بهره‌دهی، باید شناخته شود و به شیوه‌ای نظام‌مند ثبت گردد.

جنگ جهانی دوم عنصر جدیدی را وارد امور «اسلیب» کرد. در سال ۱۹۴۴ اولین کمک‌هزینه آزمایشی از بودجه عمومی که به وسیله «وزارت پژوهش‌های علمی و صنعتی» داده شد، آغازگر مشارکت ثمربخش بین «اسلیب» و دولت بریتانیا بود که نقش چشمگیری در گسترش «اسلیب» از آن زمان به بعد بازی کرده است. خدمات ریزفیلم «اسلیب» (که در سال ۱۹۴۲ راه‌اندازی شد) در کاهش مشکلات متفقین که بر اثر کمبود اطلاعات فنی خارجی در زمان جنگ پدید آمده بود، تأثیر بسیار

داشت. از مجلات علمی که از سرزمین‌های اشغال‌شده و دشمن به بریتانیا می‌رسید ریزفیلم تهیه می‌شد و نسخه‌هایی از آن‌ها در اختیار حکومت‌های ملی چین و امریکا قرار می‌گرفت و بویژه این عامل بود که باعث جلب علاقه رسمی شد. با برقراری صلح و بازگشت به شرایط صنعتی عادی‌تر، تلاش‌هایی برای جلب عضویت اساسی صنایع به عمل آمد، که در حال حاضر به ۳۵ درصد مجموع عضویت‌ها رسیده است. موفقیت در این پیشرفت‌ها منجر به شناسایی «اسلیب» به‌عنوان عضوی از «طرح انجمن پژوهش‌ها» شد. در این طرح، حکومت بریتانیا متناسب با پژوهش‌های ارائه‌شده از سوی بخش صنعت برای اهداف عمومی انجمن پژوهش‌ها، منابع مالی را در اختیار آن می‌گذارد. هنگامی که در سال ۱۹۶۵ «وزارت پژوهش‌های علمی و صنعتی» منحل شد و مسئولیت‌های آن به شوراهای پژوهشی و وزارتخانه‌های دیگر واگذار شد، «اسلیب» به شکلی نتیجه‌بخش بر این نکته تأکید کرد که مشکلات مربوط به اطلاعات علمی و فنی چنان نقش بنیادینی در سعادت ملی دارند که باید یک نهاد حکومتی جداگانه ایجاد شود تا تضمین‌کننده پیشرفت‌های اثربخش در تمامی این حوزه باشد. در نتیجه در وزارت آموزش و علوم، اداره جدیدی برای اطلاعات علمی و فنی، با وظایفی که از جمله آن‌ها اعطای کمک‌هزینه به «اسلیب» بود، تأسیس گردید. حوزه علاقه‌مندی خود «اسلیب» هیچ محدودیت موضوعی ندارد. بنابراین «اسلیب» بواقع حلقه پیوند میان صنعت، دنیای علم و پژوهش، و حکومت است و به گسترش کتابخانه‌های تخصصی و همه انواع خدمات اطلاعاتی اختصاص یافته است.

فعالیت‌ها و خدمات:

خدمات عضویت اسلیب گسترده‌اند و در واقع یک اداره اطلاع‌رسانی است که به‌مثابه مرکز ارجاعی برای پرسش‌های تخصصی عمل می‌کند؛ خدمات واریسی، مکانیابی و کاوش کتابشناختی را ارائه می‌دهد و یک بخش خدمات فتوکپی و تولید ریزفیلم در کنار آن‌ها دارد؛ دارای هیئت‌هایی از نمایه‌سازان و مترجمان با تخصص‌های بالای موضوعی، و دارای یک نمایه مکانی از ترجمه مقالات علمی است که شوراهای اصلی مشترک‌المنافع بریتانیا را زیرپوشش می‌گیرد. این اداره سالانه پاسخگوی حدود ۴۰,۰۰۰ درخواست است. «اسلیب» به‌مثابه یک نهاد بازیگر یا ممتحن عمل نمی‌کند، بلکه اداره آموزش آن، علاوه بر ارائه نظرات مشورتی به مؤسسات آموزشی، دانشجویان و کارفرمایان، طیفی از دوره‌های کوتاه‌مدت را در قالب طرح‌های گوناگون ترتیب می‌دهد. برخی از این دوره‌ها برای اشخاصی

که وارد کار اطلاعات می‌شوند ماهیتی مقدماتی دارند، و برخی دیگر بر مسائل خاصی مثل رده‌بندی برای بازیابی اطلاعات یا چکیده‌نویسی، یا بر موضوعات ویژه‌ای همچون پروانه‌های نوآوری یا حرفه‌نویسی و ترجمه متون روسی و دیگر متون اروپای شرقی تمرکز دارند. در حال حاضر سالانه حدود ۵۰۰ دانشجو در این دوره‌ها شرکت می‌کنند. اعضا می‌توانند در همایش سالانه یا در همایش‌های یکروزه با موضوعات خاص یا در نشست‌های عصرانه شرکت کنند. همایش‌های یکروزه و نشست‌های عصرانه را کارکنان اداره مرکزی، سه شعبه «اسلیب» در اسکاتلند، شمال انگلستان و نواحی مرکزی انگلستان، یا ۱۲ گروه موضوعی که طیفی از موضوعات (از هوانوردی و الکترونیک گرفته تا مبلمان و پارچه را شامل می‌شوند) می‌توانند سازماندهی و برگزار کنند. همچنین سه گروه مطالعاتی هست که به ترجمه فنی، ماشینی‌کردن و نمایه‌سازی هم‌اکنون می‌پردازند.

«اسلیب» در میان خدمات گوناگون خود، دارای یک کتابخانه بزرگ در موضوع کتابداری اختصاصی، سندداری، و کار اطلاع‌رسانی (و نیز یک دفتر ثبت اسامی برای استخدام) است که گرچه اندازه نسبتاً کوچکی دارد، خدمت سودمندی برای سازمان‌های عضو می‌باشد. بزرگ‌ترین پیشرفتی که «اسلیب» در خدمات خود در سال‌های اخیر بدان دست یافته، تأسیس یک اداره پژوهش است که هدف آن، علاوه بر تحقق نقش سنتی «اسلیب» به‌عنوان یک انجمن عضویت تعاونی، تبدیل آن به پیش‌تاز عرصه پیشرفت در حوزه مربوط به خود می‌باشد. این اداره که در سال ۱۹۵۹ راه‌اندازی شد، خدمات مشاوره‌ای را ارائه می‌دهد، پژوهش‌های خصوصی را طی قراردادهایی بر عهده می‌گیرد، و نیز یک برنامه درون‌سازمانی پژوهشی را دنبال می‌کند که عمدتاً از ماشینی‌کردن و بررسی‌های عملیاتی و پیمایشی تشکیل می‌شود.

از جمله عرصه‌های عمده فعالیت این اداره تاکنون، عبارت‌اند از: بررسی طرح یک سامانه رایانه‌یار برای تولید چکیده‌نامه فیزیک و بررسی واکنش خوانندگان به «مقالات جاری در فیزیک»، مطالعات موردی بر روی عادات اطلاع‌یابی پژوهشگران، بررسی‌هایی درباره پوشش متون علمی و فنی و متون علوم اجتماعی در مراکز مشهور چکیده‌نویسی، و پوشش و کارآیی خدمات چکیده‌نویسی در حوزه سندداری، گسترش فنون ساخت اصطلاحنامه، رتبه‌بندی مجلات بریتانیایی به‌عنوان محمل‌های آثار بدیع علمی، و تحقیق‌هایی درباره بازیابی موضوعی و درباره انتشار کتابشناسی‌ها به‌وسیله فنون رایانه‌یار.

نوع کاری که «اسلیب» بر عهده گرفته تنها در ارتباط با نیازهای افراد و سازمان‌های دخیل در وجوه گوناگون فعالیت اطلاعاتی چه در انگلستان و چه در هر جای دیگر، معنا می‌یابد و شکوفایی آن در عزلت و انزوا ممکن نیست. به همین دلیل «اسلیب» همواره بر عنصر واقع‌بینی تکیه می‌کند و نیز در هر جا که ممکن بوده به مشاوره با سازمان‌های دیگر یا مشارکت در کار سازمان‌های دیگری که علائق مشترکی با آن‌ها داشته، پرداخته است. «اسلیب» به‌عنوان عنصر کشوری بریتانیا در «فدراسیون بین‌المللی سندداری (فید)» با توجه به جهتگیری نیرومند کارهای فدراسیون به سوی صنعت و کشورهای در حال توسعه و به سوی قلمرو آموزش عملی، این امر را به حوزه بین‌المللی نیز کشانده است. شاید به همین دلایل باشد که «اسلیب» توانسته حمایت جهانی را به سوی خود جلب کند.

انتشارات:

انتشارات «اسلیب» شامل یک فصلنامه، دو مجله ماهانه و یک نمایه پایان‌نامه‌های پذیرفته‌شده برای مدارج عالی در دانشگاه‌های انگلستان و ایرلند به شکل رده‌بندی‌شده و سالانه می‌باشد. در حال حاضر این نمایه تمامی موضوعات را زیر پوشش می‌گیرد و تنها عنوان پایان‌نامه‌ها را ارائه می‌دهد، اما قرار است که در آینده چکیده‌ها را نیز در بر گیرد و در دو جلد، یکی شامل علوم و فناوری و دیگری علوم اجتماعی و انسانی منتشر شود. از دو نشریه ماهانه، «گزارش اسلیب»^۱ شامل گزارش همایش‌ها و نشست‌های «اسلیب»، اخبار فعالیت‌های انجمن، و سیاهه منظمی از تازه‌ترین مقالات و گزارش‌ها در حوزه کتابداری اختصاصی و کار اطلاع‌رسانی است؛ «فهرست کتاب‌های اسلیب»^۲ سیاهه مشروحی از تازه‌ترین کتاب‌های توصیه‌شده علمی و فنی به زبان انگلیسی است. «مجله سندداری»^۳ که فصلی منتشر می‌شود و شامل مقالات، گزارش کوتاه، پژوهش‌ها، مصاحبه‌ها، و چکیده‌ها است، به نظریه و عمل در حوزه اطلاعات اختصاص دارد. در حوزه غیرادواری‌ها دو اثر مرجع عمده «اسلیب» عبارتند از «راهنمای اسلیب»^۴ که پیش‌تر ذکر آن رفت، و «دستنامه اسلیب»^۵ برای کتابداری اختصاصی و کار

1. Aslib Record
2. Aslib Books Catalog
3. Documentation Journal
4. Aslib Handbook
5. Aslib Manual

اطلاع‌رسانی که این یکی نیز تعداد بیش و بیشتری از گزارش پژوهش‌ها، پیمایش‌ها و راهنماها را به چاپ می‌رساند.

اساسنامهٔ اسلیب (انجمن مدیریت اطلاعات)

در ساخت سند حاضر، کلمات و عبارات زیر بنا به اقتضا دارای معانی زیر خواهند بود، مگر این که از موضوع یا محتوای متن، خلاف آن مستفاد شود:

«قانون» یعنی «قانون شرکت‌ها مصوب ۱۹۴۸».

«ماه» یعنی ماه تقویمی.

«انجمن» یعنی «اسلیب».

«اداره» یعنی اداره ثبت‌شدهٔ انجمن.

«شورا» یعنی انجمن در حال حاضر به شرحی که در سند حاضر تشکیل می‌شود.

«مدیر» مشتمل است بر هر شخصی که برای انجام وظایف مدیر انجمن، چه به صورت موقت و چه

غیر آن منصوب می‌شود.

«منشی» مشتمل است بر هر شخصی که برای انجام وظایف منشی، چه به صورت موقت و چه غیر

آن منصوب می‌شود.

«کتابی» یا «مکتوب» مشتمل است بر بازگویی یا بازتولید عبارات به حالت چاپی معمولی،

لیتوگرافی، ماشین‌نویسی و همهٔ حالات دیگر آن به شکل مرئی. کلماتی که دارای معنای ویژه‌ای هستند

که در قانون شرکت‌ها به آن‌ها اختصاص یافته، در سند حاضر نیز همان معانی را دارند.

ساختار:

انجمن یک شرکت محدود به تضمین و بدون سرمایهٔ منقسم به سهام، متشکل از سه دسته از اعضا

است. این انجمن به وسیلهٔ شورایی که بر طبق مادهٔ ۱۴ سند حاضر تشکیل می‌شود، یک رئیس اجرایی،

و کارکنان لازم اداره می‌شود. انجمن برای اهداف بیان‌شده در شرکتنامهٔ انجمن تأسیس می‌شود.

اعضا:

— به منظور ثبت‌نام، تعداد اعضای انجمن یک هزار نفر اعلام می‌شود، اما شورا می‌تواند هر نوع افزایش

در تعداد اعضا را، در هر زمان و هر چند بار که مناسب بداند، به ثبت برساند.

- امضاکنندگان این سند، نخستین اعضای عادی خواهند بود و مطابق با آنچه از این پس ذکر می‌شود بر عهده شورا خواهد بود که قیود و شرایطی را که به موجب آن‌ها اعضای بعدی پذیرفته خواهند شد، گاه به گاه تعیین کند.

- عضویت انجمن متشکل از نهادهای ثبت‌شده سازمان‌ها (به موجب ماده ۷(ب)) و اشخاص واحد صفات زیر خواهد بود.

الف. اعضای عادی که نهادهای ثبت‌شده، سازمان‌ها (به موجب ماده ۷(ب)) و اشخاص حقیقی مستقر در پادشاهی متحد بریتانیا و ایرلند شمالی هستند، مطابق این مواد و بر مبنای قیود و شرایطی که می‌تواند گاه به گاه به وسیله شورا مقرر شود، برای عضویت درخواست می‌دهند و به عضویت پذیرفته می‌شوند.

ب. اعضای خارجی که نهادهای ثبت‌شده، سازمان‌ها و اشخاص حقیقی مستقر در جایی غیر از پادشاهی متحد بریتانیا و ایرلند شمالی هستند، به همان روشی که پیش‌تر گفته شد برای عضویت درخواست می‌دهند و به عضویت پذیرفته می‌شوند و حقوق و امتیازات اعضای عادی به آن‌ها اعطا می‌گردد.

پ. اعضای افتخاری که اشخاصی هستند که خدمت برجسته‌ای در راه ترویج اهداف انجمن انجام داده‌اند یا انتخاب آن‌ها به نظر شورا برای منافع یا اهداف انجمن سودمند است و گاه به گاه از سوی شورا به عنوان اعضای افتخاری انتخاب می‌شوند.

- هر متقاضی عضویت، درخواست کتبی خود را به شکلی که گاه به گاه به وسیله شورا مقرر می‌شود ارائه می‌کند. این درخواست باید به وسیله متقاضی و یک عضو (غیر از اعضای وابسته) به نحو مقرر امضا شود؛ مگر این که به موجب صلاحدید شورا، نیازی به آن فرد دوم نباشد.

الف. سازمان یا نهاد (ثبت‌شده یا ثبت‌نشده) علاقه‌مند به عضویت، همراه با درخواست مکتوب خود به شورا، جزئیات مرامنامه و اهداف و دفتر مرکزی یا محل اصلی و کیفیت تخصیص سهام خود را، به شکلی که خواست شورا است، ارائه می‌دهد و پس از آن نیز در هر زمان و هر چند بار که شورا بخواهد این جزئیات را ارائه می‌دهد. هر سازمان یا نهاد پذیرفته‌شده به عضویت، نماینده‌ای را

نامزد می‌کند تا به‌عنوان کانال ارتباطی بین خودش و انجمن عمل کند.

ب. اگر این سازمان یا نهاد، ثبت‌شده نباشد، شرایط عضویت به این شکل در انجمن را ندارد؛ بلکه فردی را نامزد می‌کند تا به‌عنوان نماینده آن عمل کند و این فرد، موافقتنامه‌ای را امضا می‌کند و می‌پذیرد که به‌عنوان چنین نماینده‌ای عمل کند و از طرف آن سازمان یا نهاد، عضو باشد. هر نامزدی اینچنینی، منوط به تصویب شورا است و این نمایندگان پس از این تصویب شورا، عضو انجمن و تابع کلیه تعهدات، مسئولیت‌ها، قواعد و مقررات مربوط به اعضای همان رده‌ای که عضو بدان تعلق دارد می‌باشند.

پ. نهاد نامزدکننده می‌تواند گاه به گاه نامزدی نماینده خود را لغو و سپس (منوط به رعایت دقیق تعهدات موضوع بند «الف») نماینده دیگری را نامزد کند. با دریافت هر اعلان لغو نامزدی به‌وسیله شورا، عضویت فرد نامزدشده، یا عمل کردن یا جواز یا شناسایی او به‌عنوان نماینده شخصیت نامزدکننده، بلافاصله متوقف می‌شود.

ت. شورا می‌تواند صرفاً به صلاحدید خود در هر زمان، تصویب و پذیرش فرد نامزدشده را لغو کند، و در چنین صورتی نهاد نامزدکننده را از این‌ها با خبر می‌کند. در نتیجه فرد نامزدشده، دیگر عضو انجمن نمی‌باشد و حقی به‌عنوان آن نهاد نامزدکننده ندارد و نهاد نامزدکننده مذکور (منوط به رعایت دقیق تعهدات پیش‌گفته) می‌تواند نماینده دیگری را نامزد کند، اما مقررات بند «ب» این ماده درباره این نامزد اعمال می‌شود.

پذیرش اعضا:

درخواست‌های عضویت طی یادداشتی همراه با اعلان زمان تشکیل اولین جلسه شورا پس از تاریخ تقدیم درخواست، به شورا تقدیم می‌شود و در آن جلسه، اکثریتی متشکل از دست‌کم دوسوم حاضران و رأی‌دهندگان برای انتخاب و پذیرش متقاضی لازم خواهد بود. در صورتی که درخواستی در نخستین بار تقدیم به شورا اکثریت لازم را به دست نیاورد، به جلسه بعدی شورا تقدیم می‌شود که در آن، اتفاق آرای حاضران و صاحبان رأی برای انتخاب و پذیرش متقاضی لازم خواهد بود. به محض انتخاب و پذیرش مطابق با مقررات این ماده، عضویت آغاز خواهد شد و از آن پس، عضو به رعایت مفاد سند حاضر و به مقررات و آیین‌نامه‌های انجمن که گاه به گاه تصویب می‌شوند ملزم می‌باشد.

تکالیف و مزایای عضویت :

- هر عضو ملزم است حق‌الورود (در صورت وجود) و هزینه تقویم یا عضویت سالانه (در صورت وجود) را، به ترتیبی که گاه به گاه به وسیله شورا مقرر می‌شود، به انجمن بپردازد. همه این پرداخت‌ها در زمانی و به شیوه‌ای و طبق شرایطی انجام می‌گیرد که گاه به گاه به وسیله شورا مقرر می‌شود. اعضای افتخاری از پرداخت هر گونه حق‌الورود یا حق عضویت معاف‌اند.

- هر عضو ملزم است که:

الف. مقررات سند حاضر و شرکتنامه انجمن و دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های انجمن را در زمان اعتبارداشتن آن‌ها مراعات کند.

ب. هر زیان یا خسارتی را که انجمن بر اثر هر گونه مسامحه یا اقدام عمدی یا کوتاهی این عضو متحمل می‌شود و مصداق نقض هر یک از مقررات سند حاضر و شرکتنامه انجمن یا هر یک از دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های انجمن می‌باشند، تأدیه و جبران نماید.

پ. اهداف، منافع و نفوذ انجمن را ترویج کند و ارتقا دهد.

- هیچ عضوی غیر از عضو عادی، مجاز به رأی‌دادن در اجلاس‌های عمومی نیست. غیر از اعضای عادی، اعضای دیگر فقط از آن مزایا و منافع انجمن استحقاق برخورداری خواهند داشت که شورا گاه به گاه تعیین می‌کند و همچنین می‌تواند در هر یک از اجلاس‌های عمومی حضور یابند.

تعیین وضعیت عضویت:

- عضویت در انجمن در هر یک از شرایط زیر قطع خواهد شد:

الف. مراعات‌نشدن شرایط یا اوصاف لازم برای عضویت که در سند حاضر مقرر شده‌اند.

ب. استعفای مبتنی بر اعلان مکتوب یک‌ماهه که به انجمن تسلیم شده، یا پرداخت همه وجوهی که تا زمان به جریان افتادن این اعلان، فرد مستعفی به انجمن بدهکار است.

پ. در صورتی که و وقتی که وجوه بدهکار به انجمن از سوی عضو، سه ماه عقب افتاده و پرداخت نشده باشد؛ در عین حال شورا اختیار دارد که این عضو را در صورت پرداخت بدهی‌های معوقه‌اش یا در هر صورت دیگری که صلاح بداند، به وضعیت اول بازگرداند.

ت. در صورتی که یک سازمان یا نهاد ثبت‌نشده که عضوی را به عنوان نماینده خود تعیین کرده

و او نیز پذیرفته شده، انحلال یابد، تصفیه شود، یا به هر شکل دیگری از بین برود، یا اگر عضو، شخص حقیقی است، ورشکسته یا مجنون شود.

ث. شورا می‌تواند با تصمیمی که اکثریت دست‌کم سه‌چهارم اعضای حاضر، آن را اظهار کنند و با رأی‌گیری در اجلاس فوق‌العاده شورا، هر عضوی را از عضویت انجمن خلع کند. دست‌کم بیست و یک روز پیش از این اجلاس، اعلانی برای عضوی که برکناری او مطرح است و برای همه اعضای شورا فرستاده می‌شود و در آن بر پیشنهاد چنین تصمیمی تصریح می‌گردد.

- اعلان مربوط به ماهیت کلی رزمیه‌هایی که بر مبنای آن، چنین تصمیمی پیشنهاد شده برای عضوی که برکناری او مطرح است، دست‌کم چهارده روز پیش از اجلاس فرستاده می‌شود و از عضو برای حضور در این اجلاس دعوت می‌گردد و او حق دارد که در آنجا از خود دفاع کند.

- عضوی که به‌موجب بندهای «الف»، «پ»، «ت»، «ث» این ماده از عضویت خلع می‌شود، همچنان متعهد است که هرگونه حق عضویت متعلقه تا تاریخ تصمیم‌گیری درباره عضویت در انجمن را که تحت مفاد این ماده خواهد پذیرفت، یا هر وجه دیگری را که شورا بخواهد (و نیز هرگونه بدهی پرداخت‌نشده‌ای را که تحت هرگونه تکلیف و بر اثر تعهدات ناشی از وجوه حق عضویت دوره‌های دیگر به گردن دارد) به انجمن بپردازد.

شورای انجمن:

- امور انجمن به‌وسیله یک شورا اداره می‌شود. جز در صورتی که و تا زمانی که تصمیم دیگری به‌وسیله انجمن در اجلاس عمومی گرفته شود، ترکیب این شورا عبارت است از یک رئیس و تا چهار نایب رئیس، همراه با یک نماینده که از اعضای هر شعبه و گروه انتخاب می‌شوند و تعداد اعضای عادی آن‌ها بیش از شش نفر، و تعداد اعضای خارجی آن بیش از دو نفر که انتخاب می‌گردند، و تعداد افراد غیر عضو آن بیش از چهار نفر که مطابق با ماده ۱۵ انتخاب می‌شوند نخواهد بود. شورا می‌تواند دو رئیس بلافصل قبلی را نیز در صورتی که علاقه‌مندی خود را به خدمت اعلام کنند معرفی کند تا به اعتبار مقام خود، عضو شورا شوند.

- همه اعضای شورا حق رأی‌دادن در جلسه‌های شورا را دارند.

- شورا می‌تواند حداکثر چهار نفر را که لازم نیست عضوانجمن باشند و لازم نیست از طریق پرداخت

حق عضویت، اهدا، و غیر آن واجد شرایط عضویت شورا شده باشند به عضویت شورا انتخاب کند. تعداد این اعضای منتخب هیچگاه از یک‌هفتم مجموع کل اعضای شورا بیش‌تر نخواهد بود و انتخاب هر عضوی از شورا که به‌موجب این ماده انتخاب می‌شود، هر سال به‌وسیله شورا بازنگری می‌شود.

- همه اعضای انتخاب‌شده برای عضویت در شورا، واجد شرایط انتخاب مجدد در پایان یک دوره سه‌ساله شمرده می‌شوند.

- معرفی و انتخاب افراد برای تصدی سمت عضویت شورا به شیوه زیر است:

الف. دست‌کم دو ماه پیش از اجلاس عمومی سالانه در هر سال، شورا برای هر یک از اعضای انجمن که مجاز به رأی‌دادن هستند فهرستی می‌فرستد که در آن، نام افراد واجد شرایط مقرر برای (اشغال) هر یک از جاهایی که در سمت رییس، نایب رییس و عضو شورا، در اجلاس سالانه عمومی خالی خواهد شد آمده است. در فهرست افراد نامزدشده به‌وسیله شورا برای جاهای خالی در سمت عضو شورا، به این که کدامیک از معرفی‌شدگان قبلاً در شورا خدمت کرده و دوره خدمت در هر مورد، اشاره خواهد شد.

ب. حداکثر تا ۲۸ روز پس از صدور فهرست نامزدشدگان شورا، هر دو عضو انجمن می‌توانند برای اشغال جای خالی عضو شورا، هر عضو واجد شرایط دیگری را (با ارائه معرفی‌نامه کتبی همراه با رضایت‌نامه مکتوب آن فرد مبنی بر قبول آن سمت در صورت انتخاب به سمت رییس اجرایی) نامزد کنند؛ اما هر یک از این نامزدکنندگان از نامزدشدن به‌وسیله هر کس دیگری در همان انتخابات محروم می‌شوند.

پ. دست‌کم بیست‌و یک روز پیش از اجلاس عمومی سالانه یا در تاریخ دیگری که شورا می‌تواند تصویب کند، شورا برای هر یک از اعضای انجمن که مجاز به رأی‌دادن هستند، یک برگه رأی شامل نام همه افرادی که طبق مقررات برای اشغال جاهای خالی مورد اشاره در بند «الف» و «ب» این ماده نامزد شده‌اند می‌فرستد که در آن مشخص شده که چه افرادی به‌وسیله شورا نامزد شده‌اند و نام آن (دسته از) اعضای انجمن که شخص دیگری را (اگر چنین شخصی وجود داشته باشد) نامزد کرده‌اند نیز آمده است. اگر هیچ داوطلبی به‌موجب مقررات بند «ب» این ماده نامزد نشده باشد، افراد نامزدشده به‌وسیله شورا انتخاب‌شده تلقی می‌شوند و هیچ برگه رأیی نیز صادر نمی‌شود.

ت. در صورت وجود برگه رأی، هر عضو انجمن به آن داوطلب یا داوطلبانی که نام آن/ آن‌ها به‌عنوان عضو روی برگه رأی آمده و (او بدان‌ها) مایل است رأی خواهد داد، ولی تعداد (آن‌ها) از تعدادی که قرار است برای سمت‌های مربوط انتخاب شوند نباید بیش‌تر شود. برگه‌های رأی طوری برگشت داده می‌شوند که حداکثر تا بیست‌ویک روز پس از ارسال به‌وسیلهٔ شورا، به مدیر اجرایی برسند و سپس علامتگذاری می‌شوند و به‌شيوه‌ای که گاه به گاه به‌وسیلهٔ شورا تعیین می‌گردد، برگردانده می‌شوند.

ث. در هر زمان پس از تاریخ مقرر برای برگشت برگه‌های رأی و پیش از اجلاس عمومی سالانه، طی ترتیباتی که باید به‌وسیلهٔ مدیر اجرایی انجام گیرد و در حضور دست‌کم سه عضو شورا، آرا شمارش می‌شوند و نتیجه به اجلاس عمومی سالانه گزارش می‌گردد. این گزارش، در صورتی که مورد پذیرش اجلاس قرار گیرد، صرف نظر از هر گونه اختلاف یا عدم رعایت تشریفات، ختم ماجرای انتخابات است. در صورتی که به‌دلیل برابری آرا نتوان افراد تعیین‌شده برای اشغال جاهای خالی شورا را گزارش کرد، اسم داوطلبان دارای تعداد آرای همسان، به رئیس جلسه تسلیم می‌شود و او با رأی تعیین‌کننده‌اش مشخص می‌کند که چه داوطلب یا داوطلبانی از افراد دارای رأی برابر، برای آن سمت‌ها انتخاب شوند.

ـ با تحقق مقررات پیش‌گفته، عضو نامزد در هر حالتی از حالات مذکور در ماده ۱۹، دیگر عضو شورا نخواهد بود.

ـ عضو شورا به دلایل زیر بلافاصله از سمت خود خلع می‌شود:

الف. اگر ورشکسته شود یا پرداخت‌هایش را معلق سازد یا با طلبکارانش تبانی کند؛

ب. اگر معلوم شود بیمار روانی یا مجنون است؛

ج. اگر با اعلان کتبی به شورا از سمت خود کناره‌گیری کند؛

د. اگر عضویت او در انجمن لغو شود؛

هـ. اگر یک عضو عادی باشد که به‌موجب ماده ۷ یا ۷ب سند حاضر، به این عضویت درآمده و عضویت عادی او در انجمن لغو شود؛

و. اگر به دلیل ماده ۱۸۵ قانون شرکت‌ها دیگر نتواند به مدیریت یک شرکت منصوب شود؛

ز. اگر به‌موجب هر دستورالعملی که بر طبق ماده ۱۸۵ قانون شرکت‌ها به تصویب می‌رسد از

مدیریت شرکت محروم شود.

- انجمن می‌تواند از طریق اجلاس فوق‌العاده، هر عضو انتخاب‌شدهٔ شورا را پیش از پایان دورهٔ تصدی‌اش برکنار کند و می‌تواند از طریق اجلاس فوق‌العاده، عضو واجد شرایط دیگری را به جای او منصوب کند؛ ولی هر کس که به این ترتیب منصوب شود سمت خود را تنها تا زمانی حفظ می‌کند که عضو شورایی که وی به جای او منصوب شده، اگر برکنار نمی‌شود، آن را در اختیار می‌داشت.

- همان‌گونه که گفته شد شورا مجاز است که فردی را که واجد شرایط انتخاب به‌عنوان عضو شورا است برای پرکردن جایی که به هر دلیلی اتفاقاً خالی شده، و برای افزودن به شورا منصوب کند، به‌شرطی که از تعداد نهایی مقرر در سند حاضر فراتر نرود. شخصی که بدین ترتیب منصوب می‌شود فقط تا اجلاس عمومی سالانهٔ پس از انتصاب خویش، آن سمت را در اختیار خواهد داشت، ولی در آن زمان یعنی در هنگام اجلاس، شرایط انتخاب‌شدن مجدد را دارد.

- هیچک از قوانین یا تصمیمات شورا به دلیل وجود جای خالی در میان اعضای شورا، ابطال نخواهد شد، بلکه اگر تعداد اعضای شورا به کم‌تر از هفت کاهش یابد، اعضای فعلی می‌توانند تنها به پرکردن آن جاهای خالی شورا اقدام کنند، یا اجلاس عمومی انجمن را فرا بخوانند.

اختیارات شورای انجمن:

- شورا یگانه کنترل‌کنندهٔ همهٔ موضوعات مربوط به مدیریت و تشکیلات انجمن است. علاوه بر اختیارات و حقوق ناشی از سند حاضر و آنچه صراحتاً به شکلی دیگر به او تفویض شده، شورا می‌تواند همهٔ این اختیارات را اعمال کند و همهٔ اقدامات و کارهایی را که می‌توان به‌وسیلهٔ انجمن عملی کرد یا به انجام رساند محقق سازد، و بدین وسیله یا به‌موجب مصوبهٔ انجمن در اجلاس عمومی، نمی‌توان صراحتاً به او فرمان داد یا از او خواست که این اختیارات را به کار گیرد یا به انجام رساند، بلکه به‌موجب هر یک از قوانین پارلمان که در حال حاضر نافذ است و مواد سند حاضر، می‌توان چنین درخواستی کرد.

- بدون خدشه به اختیارات عمومی تفویض‌شده به‌موجب آخرین بند پیشین و اختیارات دیگری که سند حاضر اعطا می‌کند، بدین وسیله صراحتاً اعلام می‌شود که شورا اختیارات زیر را دارد:

الف. تصویب و ایجاد تکلیف، تغییر و لغو آیین‌نامه‌ها، قوانین و نظامنامه‌های لازم برای سرپرستی

و اداره انجمن و برای محقق کردن اهداف آن - مشروط به این که به هیچ شکلی موجب تغییر، تخریف یا جایگزینی مقررات مندرج در سند حاضر نگردد؛

ب. پذیرفتن و پرداخت هزینه‌ها و مخارج مقدماتی و جانی برای ترویج، شکل‌گیری، ایجاد و ثبت انجمن، آماده‌سازی، انتخاب و ثبت شرکتنامه انجمن و سند حاضر؛

پ. پرداخت همه مخارج ناشی از تحقق اهداف انجمن؛

ت. تضمین انجام هر قرارداد یا هر تعهدی که انجمن پذیرفته، از طریق به رهن یا وثیقه گذاشتن همه یا هر یک از دارایی‌های انجمن، یا به شیوه‌ای که مناسب بداند؛

ث. ایجاد ادارات یا تهیه اماکنی برای استفاده انجمن و نصب و - بنا به صلاحدید خود - عزل یا تعلیق رؤسا، مدیران، دبیران، مسئولان، کارمندان، متصدیان و خدمتکاران چه در استخدام دائم باشند، چه در استخدام موقت یا عهده دار ارائه خدمات ویژه و تعیین اختیارات و وظایف آن‌ها و تعیین حقوق یا مزایای آن‌ها و درخواست تضمین در این موارد و تا منتهی که مناسب بداند؛

ج. بهره‌گیری از متخصصان یا کمک‌های دیگر در ارتباط با کار انجمن و موضوع مقررات شرکتنامه انجمن و پرداخت دستمزد یا حق‌الزحمه مناسب برای آن کار به شکلی که انجمن مناسب بداند؛

چ. تعیین شخص یا اشخاصی اعم از ثبت‌شده یا نشده، برای اقدام به عنوان تراستی یا تراستی‌هایی که از جانب انجمن هر مالی را، چون متعلق به انجمن است یا چون که انجمن در آن دینفع است، یا به هر دلیل دیگر بپذیرد و به شکل تراست اداره کند، و همه این اعمال و امور را به طریقی انجام دهد و عملی سازد که در ارتباط با این گونه تراست لازم است، و تدارک دستمزد این تراستی یا تراستی‌ها؛

ح. اقامه، به‌بیش‌بردن، دفاع، مصالحه یا ترک هر دعوای حقوقی له یا علیه انجمن یا مسئولان آن، یا در هر امر دیگر مرتبط با انجمن و نیز مصالحه و دادن مهلت برای پرداخت یا صلح هر گونه بدهی که موعدش فرا رسیده و هر گونه دعوی یا مطالبه که از سوی انجمن یا علیه آن به عمل آمده؛

خ. ارجاع هر گونه دعوی از سوی انجمن یا علیه آن به داوری، و پذیرش و اجرای احکام مربوط؛

د. تهیه و ارائه انواع رسیدها، اسناد واگذاری و دیگر اسناد بازپرداخت در برابر پول‌های قابل پرداخت به انجمن و در برابر دغوی‌ها و مطالبات انجمن؛

د. نقش کردن مهر انجمن بر روی همه اسناد و مدارکی که به چنین مهری نیاز دارند؛
 ر. تعیین کسی که از سوی انجمن حق امضای برات، سفته، رسید، تأییدیه، پشت‌نویسی چک، قرارداد، و اسناد دیگر را دارد؛

ز. سرمایه‌گذاری و معامله با هر بخشی از پول‌های انجمن که مورد نیاز فوری انجمن نباشد برای مقاصد مبتنی بر تضمین‌هایی که در حال حاضر به موجب قانون، سرمایه‌گذاری صندوق‌های تراست در آن مجاز است و به شیوه‌ای که انجمن مناسب بداند، و تغییر دادن یا نقد کردن گاه به گاه این سرمایه‌گذاری‌ها، که در هر حال موضوع مقررات مندرج در شرکتنامه انجمن خواهد بود؛

ژ. انعقاد کلیه مذاکرات و قراردادهای و فسخ یا تغییر همه این قراردادها و انجام و اجرای همه این اقدامات، اسناد و امور به نام و از سوی انجمن، آن هم در صورتی که انجمن آن‌ها را موافق با مصالح یا در ارتباط با موضوعات مذکور یا در هر صورت موافق با اهداف انجمن بداند؛

س. تفویض هر یک از اختیارات (غیر از اختیارات موضوع ماده ۲۲ و ماده ۱۲) به کمیته‌هایی که از دو یا چند تن از اعضای متعلق به انجمن، علاوه بر یک از دیگر اعضای انجمن که عضو شورا نیستند تشکیل می‌شوند، مشروط بر این که همواره تعداد این اعضای کمیته که عضو شورا نیستند از یک‌دوم تعداد اعضای کمیته مربوط بیشتر نشود و انتخاب آن‌ها همیشه منوط به تصویب شورا می‌باشد، و ایجاد و الزام قوانین و مقررات بر این کمیته‌ها به همان نحوی است که در خصوص جلسه، گردش کار و غیر آن حاکم است و تغییر گاه به گاه این قوانین و مقررات به همان ترتیبی که شورا مناسب بداند خواهد بود، مشروط بر این که هر تصمیمی که به وسیله این کمیته‌ها گرفته می‌شود فوراً و تماماً به شورا گزارش شود؛

ش. راهاندازی، ایجاد و سازماندهی شعبه‌های محلی، گروه‌های تخصصی یا دیگر سازمان‌های وابسته به انجمن، متشکل از اعضای انجمن، در جاهایی که مناسب بداند و نصب یا تأیید اعضای این سازمان‌ها به منظور نصب کمیته‌هایی متشکل از اعضای انجمن برای کنترل و مدیریت این سازمان‌ها و تعریف اختیارات و وظایف این سازمان‌ها و کمیته‌ها، و تدوین و الزام آیین‌نامه‌ها، قواعد

و مقررات برای اداره و هدایت این سازمان‌ها و کمیته‌ها و تفویض هر یک از اختیارات خود به این سازمان‌ها و کمیته‌ها به صورتی که مناسب بدانند؛

ص. درخواست دادن برای ثبت نوآوری، امتیاز، حقوق، پروانه، قوانین حقوقی و تأییدیه از هر حکومت یا هر مقام یا مخالفت با درخواست دیگران در این موارد؛

ض. نصب هر یک از اعضای انجمن در هر زمان و گاه به گاه به عنوان وکیل رسمی انجمن، به وکالت از سوی انجمن بر اساس اهداف، با اختیارات و برای دوره‌ای و مشروط به شرایطی که شورا گاه به گاه مناسب بداند. البته شورا آزاد نیست که به این وکلا چیزی از اختیاراتی را که به موجب سند حاضر به شورا واگذار شده تفویض کند. هر مورد از این انتصاب‌ها (اگر شورا مناسب بداند) می‌تواند در مورد اعضای انجمن یا هر یک از اعضای هر یک از شعبه‌های محلی - که به ترتیب مذکور در قبل تأسیس می‌شوند - انجام گیرد و هر یک از اختیارات وکلا می‌تواند، به ترتیبی که شورا صلاح بداند، شامل مقرراتی در جهت حفظ یا آسایش افرادی باشد که با این وکلا کار می‌کنند. - اعمال اختیارات اعطاشده به موجب ماده ۳۵ قانون شرکت‌ها، که این اختیارات باید بنا به اقتضا به شورا تفویض شده باشد.

گردش کار شورا:

- اعضای شورا می‌توانند برای انجام امور، به برگزاری جلسه اقدام کنند. جلسه‌ها و اقداماتش را به تعویق بیندازند یا ترتیب دیگری که مناسب می‌دانند برای آن‌ها مقرر کنند، و می‌توانند حد نصاب لازم برای انجام امور را تعیین کنند، اما این حد نصاب هرگز کمتر از پنج بعلاوه حداقل یکی از مسئولان نخواهد بود.

- شورا از میان افراد خود یک رئیس و نایب رئیس برای جلسه‌های خود انتخاب، و دوره تصدی هر سمت را تعیین می‌کند؛ ولی اگر هیچ رئیس یا نایب رئیسی انتخاب نشود، یا اگر در آغاز جلسه شورا حاضر نباشد، اعضای شورا از میان افراد حاضر در آن جلسه یک رئیس انتخاب می‌کنند.

- شورا در هر زمان، و مدیر اجرایی با درخواست رئیس یا سه نفر از اعضای شورا، می‌تواند دعوت به تشکیل جلسه شورا کند. در صورتی که یک جلسه با درخواست رئیس یا سه نفر از اعضای شورا تشکیل شود در اعلان جلسه، مشخصه موضوع مورد بحث در جلسه اعلام می‌گردد و در آن جلسه تنها درباره

آن موضوعی که برایش اعلان شده است بحث می‌شود. هر عضو شورا یک نشانی ارائه می‌دهد تا همه اعلان‌ها از آن طریق به او ابلاغ شود، و تمام اعلان‌هایی که به این نشانی ارسال شود، ابلاغ تلقی می‌گردند. موضوعات مطرح‌شده در هر جلسه شورا با تصمیم اکثریت اعضای حاضر در آن جلسه حل و فصل می‌شوند. در صورتی که نسبت آرای موافق و مخالف مساوی باشد، رئیس جلسه علاوه بر رأی که به‌عنوان عضو شورا دارد، یک رأی تعیین‌کننده خواهد داشت.

- جلسه شورا در هنگامی که به حد نصاب لازم رسیده باشد، قادر به اعمال همه اختیارات، حقوق، و آزادی عمل‌هایی که ناشی از اساسنامه انجمن می‌باشد یا به‌موجب آن بدان‌ها دست یافته، در مدت زمانی که این حقوق و اختیارات به طور عام به شورا واگذار شده یا به وسیله شورا قابل اعمال است، خواهد بود.

- جلسه‌ها و گردش کارهای هر کمیته‌ای که به‌وسیله شورا به‌موجب ماده «۲۴پ» منصوب می‌شود، طبق مقرراتی که در اینجا در خصوص تشکیل جلسات و گردش کارهای شورا درج شده، تا آنجا که قابل اعمال باشند، اداره می‌شوند و هیچ قاعده‌ای که به‌وسیله شورا تحت ماده «۲۴پ» تدوین شود جایگزین آن‌ها نخواهد شد.

- اعتبار کلیه اقداماتی که توسط جلسه‌های شورا یا یکی از کمیته‌های شورا یا عضو از شورا انجام شود، دقیقاً اعتبار همان زمانی را خواهد داشت که انتصاب یا استمرار تصدی بر طبق مقررات بوده و فرد یا افراد، واجد شرایط عضویت در شورا یا آن کمیته بوده باشند، هر چند که بعداً معلوم شود که در انتصاب یا استمرار تصدی فرد یا افراد در شورا، نقضی وجود داشته، یا این شخص یا کمیته ناقص عمر کرده، یا این که همه یا هر یک از آنان واجد شرایط نبوده‌اند.

صور تجلسات:

- شورا صور تجلساتی را تهیه می‌کند تا طبق مقررات وارد دفاتری شوند که برای اهداف زیر، و ثبت آن‌ها تهیه می‌شوند:

الف. انتصابات مربوط به مسئولان؛

ب. نام آن دسته از اعضای شورا که در هر جلسه شورا و هر یک از کمیته‌های شورا حضور داشته‌اند؛

پ. دستورالعمل‌های صادرشده به‌وسیلهٔ شورا و کمیته‌های شورا؛

ت. تصمیمات و گردش کار اجلاس‌های عمومی و جلسه‌های شورا و کمیته‌ها؛

ث. صورتجلسات هر یک از جلسه‌های شورا با کمیته‌های انجمن؛ اگر قرار باشد به‌وسیلهٔ رئیس جلسهٔ بعدی امضا شود، به‌عنوان مدرک قابل استناد در خصوص موضوعات مندرج در آن صورتجلسات، محسوب می‌شوند.

مدیر اجرایی:

همیشه یک نفر به‌عنوان مدیر اجرایی یا مقام مسئول دیگر، به‌وسیلهٔ شورا منصوب می‌گردد که نظارت و هدایت عمومی کارهای تعهدشده به او واگذار می‌شود و مسئول همهٔ دفاتر، اوراق و دیگر اموال متعلق به انجمن می‌باشد. این مقام به‌عنوان رئیس منصوب نمی‌شود، اختیاراتی به‌عنوان رئیس ندارد، و دستمزد رئیس را با مفهومی که قانون شرکت‌ها به آن دلالت دارد دریافت نمی‌کند.

مقامات افتخاری:

الف. انجمن می‌تواند در هر اجلاس عمومی سالانه در نامزد کردن اعضای شورا، یک رئیس و حداکثر چهار نایب رئیس را که به اعتبار مقام خود عضو شورا خواهند بود، به‌عنوان مقامات افتخاری منصوب کند. مطابق با ماده ۱۴، دو رئیس بلافصل قبلی نیز می‌توانند نامزد شوند.

ب. رئیس و نایب رئیس، خواه عضو انجمن باشند یا نباشند کسانی خواهند بود که انتصاب آن‌ها برای تحقق منافع و اهداف انجمن سودمند است. هیچ کس بیش از دو سال متوالی سمت رئیس را در اختیار نخواهد داشت. دورهٔ تصدی نایب رئیس سه سال است و مجاز به انتخاب مجدد و متوالی برای یک دورهٔ دیگر نیز می‌باشد.

پ. شورا یک نفر منشی را منصوب می‌کند، که می‌تواند عضو شورا باشد یا نباشد. او برای یک سال انتخاب می‌شود، ولی می‌تواند مجدداً انتخاب گردد. اگر این منشی عضو شورا نباشد، در آن صورت نمی‌تواند ترازستی باشد.

مهر:

انجمن تمهیدات لازم برای امنیت مهر انجمن را فراهم می‌کند، و حق استفاده از مهر را به کمیته‌ای تفویض می‌کند که به‌وسیلهٔ شورا منصوب می‌شوند و از مدیر اجرایی، رئیس شورا، نایب رئیس شورا، منشی و یک عضو دیگر شورا تشکیل می‌شود. این مهر را تنها در حضور مدیر اجرایی و یک عضو دیگر کمیته می‌توان نقش کرد و هر دوی آن‌ها، سندی را که مهر بر آن نقش می‌شود امضا می‌کنند.

اجلاس‌های عمومی:

- اجلاس‌های عمومی انجمن یک بار در هر سال، در زمانی (که بیشتر از پانزده ماه پس از آخرین مجمع قبلی نخواهد بود) و در مکانی برگزار می‌گردد که به وسیله شورا تعیین می‌شود. این اجلاس‌های عمومی، اجلاس‌های عمومی سالانه نامیده می‌شوند. همه اجلاس‌های عمومی دیگر انجمن، اجلاس‌های فوق‌العاده نامیده می‌شوند.

- شورا می‌تواند - هر گاه که مناسب بداند - دعوت به تشکیل اجلاس فوق‌العاده کند، و اجلاس فوق‌العاده نیز بر مبنای درخواستی تشکیل می‌شود که در ماده ۱۳۲ قانون شرکت‌ها مقرر شده است.

- به موجب مقررات «ماده (۲) ۱۴۱» قانون شرکت‌ها مربوط به تصمیمات ویژه، در مورد اجلاس عمومی سالانه اعلان بیست و یک روزه، و در مورد هر اجلاس عمومی دیگری اعلان چهارده روزه برای اعضا (غیر از اعضای که مجاز به دریافت اعلان از انجمن نیستند) ارسال می‌گردد. در این خصوص، روزی که اعلان ابلاغ می‌شود یا تصور می‌رود ابلاغ صورت گیرد و نیز روزی که اعلان برای آن روز داده می‌شود، محاسبه نمی‌گردند. در این اعلان مکان، روز و ساعت برگزاری مجمع، و در صورتی که کار خاصی مورد نظر باشد ماهیت کلی آن کار مشخص می‌شود. این اعلان با پست یا به شیوه دیگر، به صورتی که از این پس مقرر می‌گردد ابلاغ می‌شود.

- با موافقت همه اعضای مجاز به دریافت اعلان مذکور، یا موافقت عده کم‌تری که تعداد آن‌ها را قانون شرکت‌ها مقرر می‌کند، می‌توان با این اعلان و به شیوه‌ای که آن اعضا مناسب بدانند یک جلسه برگزار کرد.

- حذف تصادفی نام هر یک از اعضا در ارسال این اعلان یا عدم دریافت آن از سوی هر یک از اعضا موجب بی‌اعتباری تصمیمات متخذه در چنین جلسه‌ای نمی‌شود.

گردش کار اجلاس‌های عمومی:

- کار اجلاس عمومی سالانه عبارت است از:

- الف. دریافت و بررسی حساب‌ها، ترازنامه‌ها و گزارش‌های شورا و حساب‌رسان؛
- ب. انتخاب اعضای شورا و مسئولان دیگر به جای کسانی که به شکل ادواری بازنشسته می‌شوند؛

پ. تعیین دستمزد حسابرس یا حساب‌برسان؛

ت. انجام هر کار دیگری که به‌موجب سند حاضر باید در اجلاس عمومی سالانه انجام شود.

همه کارهای دیگری که در اجلاس عمومی سالانه انجام می‌شوند و همه کارهایی که در اجلاس عمومی فوق‌العاده انجام می‌شوند ویژه تلقی می‌گردند. اگر هریک از اعضای عادی انجمن پیشنهاد یا مطلبی داشته باشد که بخواهد در یک اجلاس عمومی تصویب یا ارائه شود، اعلان کتبی مربوط به آن را چهارده روز قبل به مدیر اجرایی تسلیم می‌کند.

- ریاست هر جلسه انجمن با رئیس یا نایب رئیس شورا است و در غیاب آن‌ها جلسه از اعضای حاضر شورا یا در صورتی که هیچ‌یک از آن‌ها حضور نداشته باشند، از اعضای انجمن یک رئیس انتخاب می‌کند.

- دوازده عضوی که شخصاً حضور داشته و دارای حق رأی باشند حد نصاب اجلاس عمومی سالانه را تشکیل می‌دهند. سی عضو حاضر و دارای حق رأی، حد نصاب اجلاس عمومی فوق‌العاده را تشکیل می‌دهند.

- هیچ کاری در اجلاس عمومی انجام نمی‌شود مگر این که در آغاز پرداختن به آن کار، حدنصاب لازم اعضا حضور داشته باشند.

- اگر در عرض نیم ساعت از زمان مقرر برای جلسه، حدنصاب لازم اعضا حضور نیابند، جلسه - اگر بر مبنای تقاضانامه پیش‌گفته دعوت شده باشد - لغو می‌شود؛ اما در هر صورت دیگر به همان روز از هفته بعد، در همان زمان و مکان موعود می‌گردد، و اگر در آن جلسه موعود نیز حدنصاب اعضا حضور نیابند، آن اعضای عادی که حاضر هستند حدنصاب کافی را تشکیل می‌دهند و می‌توانند کاری را که جلسه به خاطر آن فراخوانده شده انجام دهند.

- درباره هر مسئله‌ای که به جلسه تقدیم شود در وهله اول با بالابردن دست تصمیم‌گیری خواهد شد و در صورت برابری آراء، رئیس - هم در بالابردن دست و هم در رأی‌گیری با ورقه - علاوه بر رأیی که به‌عنوان یک عضو عادی دارد، دارای یک رأی تعیین‌کننده است. هر عضو عادی یک رأی دارد نه بیش‌تر، و هیچ عضو دیگری حق رأی ندارد. عضو عادی ثبت‌نام‌شده می‌تواند به شیوه مقرر در ماده ۱۳۹ قانون شرکت‌ها رأی بدهد.

- در هر اجلاس عمومی - مگر وقتی که از سوی رئیس یا پنج تن از اعضای دارای حق رأی درخواست رأی‌گیری با ورقه شود، یا از سوی آن تعداد از اعضا که به‌موجب قانون شرکت‌ها حق

درخواست رأی‌گیری با ورقه را دارند چنین درخواستی صورت می‌گیرد- اعلام رئیس جلسه مبنی بر این که تصمیمی گرفته شده، یا به‌وسیله اکثریت خاصی گرفته شده، یا به‌وسیله اکثریت خاصی رد شده، و هر یادداشت مشعر بر این معنا در دفتر صورت‌تجلسات انجمن، دلیل مشتمل شمرده می‌شود، بی آن که به اثبات تعداد هر یک از آرای ثبت‌شده در تأیید یا رد آن تصمیم، نیازی باشد.

- اگر به ترتیبی که گفته شد تقاضای رأی‌گیری با ورقه بشود، این رأی‌گیری به شیوه‌ای - از جمله در صورت لزوم از طریق رأی‌گیری پستی - طرف بیست‌وهشت روز، و در مکانی که رئیس جلسه دستور دهد، و بلافاصله یا با یک تنفس یا تعویق یا غیر آن برگزار می‌شود و نتیجه رأی‌گیری با ورقه تصمیم همان جلسه‌ای تلقی می‌شود که در طی آن، تقاضای رأی‌گیری با ورقه شده بود. درخواست رأی‌گیری با ورقه را می‌توان پس گرفت.

- در رأی‌گیری با ورقه، رأی‌ها را می‌توان شخصاً یا از راه وکالت داد. وکیل کتبا و با امضای موکل و اگر موکل یک شخص حقوقی باشد با امضای مدیر یا دیگر مقامات مربوطه، منصوب می‌شود. هر سند مربوط به انتصاب وکیل می‌تواند چاپی یا دستی، یا بخشی چاپی و بخشی دستی باشد، و باید بدرستی مهر خورده باشد و حتی‌الامکان به شکل زیر باشد:

اسلیب (انجمن مدیریت اطلاعات)

من (مشخصات نوشته شود) که عضو

انجمن نامبرده در بالا هستم بدینوسیله آقای/ خانم (مشخصات نوشته شود)

و در غیاب او آقای/ خانم (مشخصات نوشته شود)

را به‌عنوان وکیل و جانشین خود برای رأی‌دادن در اجلاس عمومی سالانه یا عمومی فوق‌العاده

انجمن که در روز ماه سال یا در هر زمان معوق دیگری برگزار می‌شود
منصوب می‌کنم.

این نامه در روز ماه سال، در حضور آقای/ خانم (مشخصات نوشته شود)

به‌وسیله نامبرده بالا (مشخصات نوشته شود) امضا شد.

این فرم می‌تواند به شکل دیگری که شورا می‌تواند تصویب کند یا قانون شرکت‌ها مجاز می‌داند یا مقرر می‌دارد، نیز باشد.

- سند انتصابات وکیل حداکثر در بیست و چهار ساعت پیش از زمان برگزاری جلسه‌ای که او قرار است در آن رأی بدهد به دفتر انجمن تسلیم می‌شود. لازم نیست که وکیل، عضو انجمن باشد.
- رئیس اجلاس عمومی می‌تواند با توافق حاضران در جلسه، آن جلسه را از زمانی به زمان دیگر و از جایی به جای دیگر موکول کند؛ ولی در جلسه موکول شده هیچ کاری انجام نمی‌شود مگر آن کاری که در جلسه‌ای که بر سر تعویق جلسه توافق شده، ناتمام مانده.
- هرگونه رأی‌گیری با ورقه درباره انتخاب رئیس جلسه یا سؤال درباره موکول کردن جلسه، در همان جلسه و بدون تعویق انجام می‌شود.
- درخواست رأی‌گیری با ورقه مانع استمرار جلسه برای انجام هر کار دیگری غیر از مسئله‌ای که درباره آن درخواست رأی‌گیری با ورقه شده، نمی‌گردد.

حساب‌ها:

- شورا موظباتی فراهم می‌کند تا دفاتر ثبت مناسبی از حساب‌ها با توجه به الف) همه مالی که به وسیله انجمن دریافت و پرداخت شده، و مواردی که برایشان رسید صادر شده یا هزینه گردیده، ب) موارد خرید و فروش کالا به وسیله انجمن، پ) دارایی‌ها و دیون انجمن تهیه شود.
- دفتر ثبت حساب‌ها در اداره یا در جاهای دیگری که شورا مناسب بداند نگهداری می‌شود، و همواره برای بازرسی به وسیله اعضای شورا مفتوح است.
- شورا می‌تواند گاه به گاه تصمیم بگیرد که در چه زمانی و تحت چه شرایط یا قواعدی، حساب‌ها و دفاتر ثبت انجمن یا هر یک از آنها برای بازرسی مفتوح باشد.
- هر سال در اجلاس عمومی سالانه، شورا حساب درآمدها و هزینه‌های انجمن را به انجمن ارائه می‌دهد. این حساب‌ها نشان‌دهنده دریافت‌ها و پرداخت‌های انجمن و مربوط به دوره‌ای است که از زمان محاسبه قبلی تا حداکثر شش ماه پیش از برگزاری جلسه را شامل می‌شود. همراه با این حساب‌ها، ترازنامه‌ای است که مطابق با همان تاریخ تنظیم شده.
- هر ترازنامه با گزارش مقتضی از شورا درباره وضعیت عمومی انجمن، و گزارشی از حساب‌رسان همراه خواهد بود.
- یک نسخه چاپی از این حساب، شامل درآمدها و هزینه‌ها، ترازنامه، و گزارش‌ها، حداقل بیست و یک روز پیش از جلسه به شیوه‌ای که اعلان‌های مذکور در ماده‌های بعدی باید ابلاغ شوند، به هر یک از اعضای انجمن ابلاغ می‌گردد.

حسابرسی:

دست‌کم هر سال یک بار حساب‌های انجمن بررسی می‌گردد و اصلاح حساب درآمدها و هزینه‌ها و ترازنامه به‌وسیله یک یا چند حسابرس واحد شرایط لازم، انجام می‌شود.

- انتصاب حساب‌رسان و تعیین وظایف آن‌ها مطابق با ماده ۱۶۲، ۱۶۱، ۱۶۰، ۱۵۹ قانون شرکت‌ها، با هر گونه اصلاح قانونی خواهد بود که مدت اجرای قوانین معتبر کنونی را افزایش می‌دهد.

ترازنامه به‌وسیله رئیس از طرف شورا امضا می‌شود و گزارش حساب‌رسان به ترازنامه ضمیمه می‌گردد. این گزارش در اجلاس عمومی در برابر انجمن قرائت می‌شود و برای بررسی هر یک از اعضا مفتوح می‌باشد.

اعلان‌ها:

- اعلان به‌وسیله انجمن به هر عضو، چه شخصاً و چه با ارسال از طریق پست، با پاکت یا لفاف تمبردار به نشانی آن عضو و با آدرسی که ثبت شده، ابلاغ می‌گردد.

- هر عضو گاه به گاه انجمن را از آدرسی که نشانی ثبت شده او - به معنای مورد نظر در ماده قبلی - به‌شمار می‌رود آگاه می‌سازد. اگر عضو، چنین آدرسی را ذکر نکند، مستحق دریافت هیچ اعلانی نمی‌باشد.

هر اعلانی که به‌وسیله پست به آدرسی در داخل انگلستان فرستاده شود، چنین تلقی می‌شود که روز بعد از زمانی که پاکت یا لفاف حاوی اعلان به پست سپرده شده، به مقصد رسیده است و در اثبات این امر، همین که ثابت شود پاکت یا لفاف حاوی اعلان بدرستی نوشته، تمبردار و ارسال شده کفایت می‌کند. گواهی کتبی همراه با امضای مدیر اجرایی یا مقام دیگر انجمن مبنی بر این که پاکت یا لفاف حاوی اعلان بدرستی نوشته، تمبردار و ارسال شده، دلیل کافی بر این امر می‌باشد.

- امضای هر اعلانی که به‌وسیله انجمن داده می‌شود می‌تواند به شیوه دستی، چاپی، تایپی، لیتوگرافی، عکاسی، یا به هر شکل دیگری به عمل آید.

- هر اعلان یا درخواست به شورا یا مدیر اجرایی یا انجمن، مگر در موردی که مقررات خاص دیگری برای آن باشد، کافی است که به‌وسیله شخص یا اشخاصی که آن اعلان را تهیه یا ارائه کرده‌اند امضا، و به مدیران اجرایی داده شود، یا در ساعات بین ده صبح تا چهار بعد از ظهر، در هر روز کاری غیر از

شنبه، به نام او در اداره گذشته شود، یا با پست از طریق آن اداره برایش ارسال شود، و هر کسی که چنین اعلان یا درخواستی را تهیه یا ارائه کند حق دارد که از مدیران اجرایی یک تأییدیه مبنی دریافت آن اعلان یا درخواست طلب کند.

حبران خسارت:

به موجب مقررات ماده ۲۰۵ قانون شرکت‌ها خسارت هر عضو شورا، مدیران اجرایی و مقامات یا مستخدمین انجمن، به وسیله انجمن تأمین می‌شود، و این وظیفه اعضای شورا است که از پول انجمن، تمام هزینه‌ها، رباها و مخارج (شامل هزینه‌های سفر) را که هر مسئول یا مستخدم انجمن به دلیل هر قرار داد منعقدشده، یا عمل یا امری که در مقام مسئول یا مستخدم یا به هر نحو دیگر انجام می‌دهد تا به وظایف خود عمل کند، و در نتیجه به نحوه متعارف متحمل می‌شود یا متکفل می‌گردد، پرداخت کنند.

داوری:

اگر و هر گاه که اختلافی بین انجمن و هر یک از اعضا یا نماینده مربوطه آن‌ها در ارتباط با معنای هر یک از مواد این سند یا هر اقدام، موضوع، یا امری که به تصویب رسیده یا انجام شده، یا قرار است به تصویب برسد یا انجام یا حذف شود، یا از نظر حقوقی و تعهدات ناشی از این سند یا مبتنی بر این سند بروز کند، این اختلاف فوراً به دو داور - که هر یک از طرف‌های اختلاف یکی از آن‌ها را منصوب خواهد کرد - یا به یک سرداور که باید به وسیله داوران و پیش از ورود به بررسی موضوعات ارجاع شده به آن‌ها انتخاب شود، ارجاع خواهد شد، و این ارجاع مطابق با مقررات قانون داوری مصوب ۱۹۵۰ به عمل می‌آید.

خاتمه انجمن:

مقررات بند ۱۰ شرکتنامه انجمن درباره انحلال و فسخ انجمن، چنان که گویی در سند حاضر تکرار شده باشند، به کار بسته می‌شوند و مؤثر خواهند بود.^۱

1: Aslib: Association of Special Libraries and Information Bureaux. available at: <http://www.irandoc.ac.ir/org-all/aslib.htm>

انجمن کتابخانه‌های امریکا

American Library Association (ALA)

تأسیس: ۱۸۷۶

تاریخچه:

این انجمن در سال ۱۸۷۶ در فیلادلفیا (پنسیلوانیا) و در صدمین سال تشکیل کشور ایالات متحده آمریکا تأسیس شد و سه شخصیت بزرگ کتابداری امریکا («جاستین وینسر»، «ویلیام فردریک پول» و «ملویل دیویی») از بنیانگذاران آن بودند. نخستین همایش انجمن با حضور ۱۰۳ نفر تشکیل شد و در سال ۱۹۹۲ این تعداد به ۵۴,۰۰۰ نفر رسید. انجمن در نخستین ربع قرن تأسیس خود به کندی رشد کرد. «جاستین وینسر» نه سال به عنوان نخستین رئیس آن، سپس «ویلیام فردریک پول» و «چارلز امی کاتر» (هر یک دو سال) در این سمت خدمت کردند. شاید بزرگ‌ترین پیروزی سیاسی انجمن، انتصاب «هربرت پوتنام» در سال ۱۸۹۹ به سمت کتابدار کتابخانه کنگره بود، و او برای مدت چهل سال این سمت را حفظ کرد و این کتابخانه را نیز به یک کتابخانه ملی واقعی تبدیل نمود.

با توسعه کتابخانه‌های دانشگاهی، عمومی و آموزشگاهی نیاز به کتابداران تربیت شده بیشتر شد. «دیویی» نخستین مدرسه کتابداری را در ژانویه ۱۸۷۷ در دانشگاه کلمبیا گشود. این مدرسه در حالی که جزو طرح‌های انجمن کتابخانه‌ها نبود، تحت رهبری او ارتباط تنگاتنگی با انجمن داشت و فارغ‌التحصیلان آن تأثیر عمیقی بر حرفه کتابداری داشتند.

این انجمن در دومین ربع قرن حیات خود شاهد گسترش سریع کتابخانه‌های کارنگی و ظهور زنان به عنوان عاملی عمده در کتابداری امریکا بود. جنگ جهانی اول شاهد تلاش انجمن در راه تهیه کتاب‌ها و خدمات کتابخانه‌ای برای نیروهای مسلح ایالات متحده بود، و این تلاش به تثبیت دائمی کتابخانه‌های

نظامی انجامید. از سال ۱۹۰۷ با انتشار خبرنامه انجمن کتابخانه‌های امریکا به‌عنوان نشریه رسمی انجمن، و سیاهه کتاب‌های انجمن کتابخانه‌های امریکا^۱ (که با کمک «کارنگی» از سال ۱۹۰۵ منتشر شد)، انتشارات آن نیز گسترش یافت.

انجمن‌های حرفه‌ای کتابداری دیگری نیز به‌تدریج پیدا شدند که عبارت بودند از: «انجمن کتابشناختی امریکا»^۲ (تأسیس ۱۹۰۴)، «انجمن امریکایی کتابداران حقوقی»^۳ (تأسیس ۱۹۰۶) و «انجمن کتابخانه‌های تخصصی» (تأسیس ۱۹۰۹). واحدهای فرعی «انجمن کتابخانه‌های امریکا» شامل کتابداران ایالتی، دانشکده‌ای، و مرجع، کتابداران کودکان، و کتابداران فهرستنویس (تأسیس ۱۹۰۰) پیش از این تشکیل شده بودند.

در جشن پنجاهمین سالگرد تأسیس انجمن (۱۹۲۶) «بنیاد کارنگی» اعطای بودجه‌ای چهار میلیون دلاری را برای بهبود آموزش کتابداری اعلام کرد. موضوع‌های عمده این انجمن در دو دهه بعد عبارت بودند از: آموزش بزرگسالان، آموزش کتابداری، توسعه در امر پیشرفت استانداردهای کتابخانه‌ای و حرفه‌ای، قوانین کتابخانه‌ای و آزادی اندیشه.

در سال‌های بعد، «کارل اچ. میلان» که از ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۸ به‌عنوان دبیر اجرایی خدمت می‌کرد، رئیس انجمن شد و مانند پیشینیانش، رهبری نیرومند و سخنگویی برجسته برای پیشرفت کتابخانه‌ها و حرفه کتابداری بود.

رکود اقتصادی بزرگ نه‌تنها با منابع اندک درآمد برای کتابخانه‌ها و انجمن همراه بود، بلکه موجب انشقاق درونی انجمن نیز شد. میزگرد اعضای جوان در ۱۹۳۱ شکل گرفت، انجمن کتابخانه‌های پژوهشی به‌عنوان سازمانی مجزا در سال ۱۹۳۲ تشکیل گردید و گزارش مهم کمیته سوم فعالیت‌ها، انجمن را در راهی قرار داد که ناچار شد خودمختاری بیشتری برای واحدهای گوناگون، بویژه کتابداران دانشگاهی فراهم نماید- این کتابداران «انجمن کتابخانه‌های دانشگاهی و پژوهشی» را در سال ۱۹۳۸ تأسیس کردند که به بزرگ‌ترین بخش «انجمن کتابخانه‌های امریکا» تبدیل شد. سه گروه از

1. ALA Booklist

2. Bibliographical Society of America

3. American Association of Law Libraries

فعالیت‌های دهه ۱۹۳۰، کانون عمده تلاش‌های انجمن در باقیمانده قرن بود: فشار به دولت فدرال برای کمک به کتابخانه‌ها، پشتیبانی از آزادی اندیشه، و حرکت به سوی برابری نژادی. بسیاری از کتابخانه‌های دانشگاهی و عمومی از سرمایه‌گذاری دولت فدرال، که از طریق بنگاه کمک‌رسانی دولت «روزولت» انجام می‌شد، بهره‌مند شدند. انجمن در برنامه‌ریزی علمی شدیداً درگیر شد، اما تنها نتیجه، دستیابی به تصویب یک منصب کتابخانه‌ای در اداره آموزش و پرورش ایالات متحده بود و برای سرمایه‌گذاری در کتابخانه‌های عمومی می‌بایست منتظر گذراندن «لایحه کتابخانه‌ها»^۱ (۱۹۵۶) در دولت «آیزنهاور» می‌ماند. قوانین دیگر فدرال مربوط به کتابخانه‌ها، محصول برنامه‌های «جامعه بزرگ» دولت «جانسون» (۱۹۶۸-۱۹۶۳) بود.

جنگ جهانی دوم، بویژه رخداد‌های اروپا، موضوعات سانسور و تبلیغات را پیش کشید. این انجمن نخست لایحه «قانون حقوق کتابخانه‌ها»^۲ را در سال ۱۹۳۹ تصویب کرد. در سال‌های پس از جنگ و دوران هجوم به کتابخانه‌ها، سناتور «جوزف مک‌کارتی» امور مربوط به دسترسی آزاد به مواد کتابخانه‌ای را به یکی از موضوع‌های مهم انجمن تبدیل کرد. «انجمن کتابخانه‌های امریکا» و سازمان‌های دیگر در سال ۱۹۵۳ «بیانیه آزادی خواندن»^۳ را صادر کردند که تأثیری شگرف بر دفاع از آزادی اندیشه داشت.

در همایش ریچموند (ویرجینیا، ۱۹۳۶) درباره تبعیض نژادی نسبت به اعضای سیاهپوست انجمن بحث شد و انجمن تصمیم گرفت در شهرهایی که در مورد مسکن اعضا، برابری نژادی رعایت نمی‌شود جلسه‌ای تشکیل ندهند، اما پیشرفت در این زمینه بسیار کند بود. در پایان دهه ۱۹۶۰، انجمن دوباره دوره دیگری از به‌هم‌ریختگی و سامان‌یافتگی را تجربه کرد. اعضا از بی‌توجهی انجمن نسبت به تحولات جامعه و دورازدسترس بودن آن‌ها ناخرسند بودند و واحدهای عضو انجمن خواهان استقلال بیشتری شدند و به مشکلات ناشی از منابع درآمد و تورم نیز اشاره کردند. سرانجام در سال ۱۹۷۴ تغییری در ساختار و حقوق قانونی فردی پدید آمد.

-
1. Libraries Services Act
 2. Library Bill of Rights
 3. Freedom to Read Statement

سال‌ها بعد انجمن شاهد رشد در همه بخش‌ها بود. تعداد اعضای آن از مرز ۵۰,۰۰۰ نفر گذشت و عواید آن دو برابر شد و به بیش از ۲۴ میلیون دلار رسید. انجمن، نخستین مدیر اجرایی زن «لیندا کریسماند» را منصوب کرد و فعالیت‌های انتشاراتی خود را گسترش داد که شامل انتشار منابع اطلاعاتی الکترونیکی نیز می‌شد. موضوع‌های مهمی که هنوز برای انجمن باقی مانده عبارت‌اند از: حرفه‌ای شدن کتابداری به‌رغم حملات به اعتبارنامه، حق هر شهروند برای بیشترین دسترسی به اطلاعات در یک جامعه آزاد، حملات مداوم به آزادی اندیشه، تغییر در منابع پشتیبانی مالی برای کتابخانه‌ها، تثبیت علم اطلاع‌رسانی به‌عنوان رشته‌ای مستقل، و نیاز به تجدید حیات آموزش حرفه‌ای برای برآوردن نیازهای ناشی از فناوری نوین.

اهداف:

«انجمن کتابخانه‌های امریکا» بر پایه بیانیه ۱۸۷۹ خود با هدف پیشبرد علائق کتابداری کشور از طریق تبادل افکار، تصمیم‌گیری و ایجاد همکاری در همه سازمان‌های مرتبط با علم و اقتصاد کتابخانه، از طریق متمایل ساختن افکار عمومی به تأسیس و بهبود کتابخانه‌ها، و با پرورش نیت خیرخواهانه در میان اعضا تأسیس شد. نظامنامه انجمن، هدف آن را «پیشبرد خدمات کتابخانه‌ای و کتابداری» بیان می‌کند. این هدف بعدها در رشته‌ای از «اهداف و اولویت‌ها» در «راهنمای خط‌مشی انجمن کتابخانه‌های امریکا»^۱ با توضیح بیش‌تری آمد. این اولویت‌ها عبارت‌اند از:

۱. دسترسی به اطلاعات،

۲. قانونگذاری و تأمین بودجه،

۳. آزادی اندیشه،

۴. آگاهی عمومی.

سازمان و ساختار:

«انجمن کتابخانه‌های امریکا» به‌عنوان «انجمن جمعی» یا «انجمن انجمن‌ها» توصیف شده است. هیئت قانونگذار انجمن، شورایی است که به‌وسیله مدیری منتخب برای یک دوره یک‌ساله اداره می‌گردد.

شورا که در سال ۱۹۹۳ تشکیل شد، مشتمل است بر یک عضو انتخابی از ۱۱ قسمت انجمن، یک نماینده دوره‌ای منتخب از طریق ۵۱ انجمن ایالتی و منطقه‌ای، هشت عضو هیئت اجرایی برگزیده شورا، کارمندان منتخب انجمن، و مدیر اجرایی که عضوی فاقد حق رأی است. هیئت اجرایی از سوی شورا، اجرای خط‌مشی‌ها و برنامه‌ها را بر عهده دارد و بر عملیات ستادها نظارت می‌کند. افزون بر این قسمت‌ها، ۱۶ میزگرد وجود دارد که برای پیشبرد امور حوزه کتابداری در خارج از محدوده هر قسمت، تأسیس شده‌اند. میزگردها دارای اختیار رسمی به‌منظور کار برای انجمن نیستند، اما قدرت غیررسمی چشمگیری را اعمال می‌کنند.

گروه‌های کوچک دیگری نیز مانند گروه‌های جدید عضویت و بخش‌های دانشجویی (در دانشکده‌های کتابداری) وجود دارند. بخش‌های رسمی انجمن، انجمن‌های ایالتی و محلی هستند که سازمان‌هایی مستقل‌اند. همچنین ۲۱ سازمان وابسته وجود دارند که در میان آن‌ها، «انجمن امریکایی کتابخانه‌های حقوقی»، «انجمن کتابخانه‌های پژوهشی» و «انجمن کتابخانه‌های پزشکی» دیده می‌شوند.

«انجمن کتابخانه‌های امریکا» به‌عنوان سازمان مادر، در پدیدآوردن ساختارهایی که بتواند برنامه‌های عمومی سودمندی برای همه کتابداران و نیز برنامه‌های تخصصی مفیدی برای گروه‌های ویژه کتابداران تهیه کند، با دشواری‌هایی روبه‌رو بوده است.

فعالیت‌ها و خدمات:

انجمن در سرتاسر حیات خود، آگاهی نسبت به کتابخانه‌ها را از طریق استانداردها، برنامه انتشارات، فعالیت‌های قانونگذاری، دفاع از آزادی اندیشه، و آموزش کارکنان کتابخانه به پیش برده است. اولویت‌های دهه ۱۹۹۰ سنت‌های تاریخی دسترسی به اطلاعات، قانونگذاری و تأمین بودجه، آزادی اندیشه، و آگاهی عمومی را منعکس می‌کنند. فهرست‌نویسی و رده‌بندی تعاونی، کنترل کتابشناختی، نمایه‌سازی، ابزارهای کتابشناختی، خودکارسازی، و شبکه‌سازی به‌وسیله واحدهای گوناگون انجمن، تشویق شده‌اند و بیش‌تر کتابخانه‌ها در ایالات متحده و کتابخانه‌های بسیاری از کشورهای دیگر تحت تأثیر فعالیت‌های آن قرار گرفته‌اند.

جهان بزرگ کتابداری در خارج از ایالات متحده، عملاً تعداد کمی عضو را وارد انجمن کرده است. با

این حال، کتابداری بین‌المللی یکی از علائق رهبری انجمن کتابخانه‌ها از آغاز بوده است. همایش بین‌المللی لندن در سال ۱۸۷۷ (که انجمن کتابخانه‌های انگلستان از آن پدید آمد) تعداد زیادی نماینده کتابدار از امریکا داشت؛ اما حرکت سودمندی که آغاز شده بود، تا زمان گردهمایی «سنت لویس» در سال ۱۹۰۴ تحقق یافت. جنگ جهانی اول، نظر امریکاییان را به سوی کشورهای دیگر کشاند و همایش پنجاهمین سالگرد تأسیس «انجمن کتابخانه‌های امریکا» در سال ۱۹۲۶ نخستین گام به سوی سازمان کتابداری بین‌المللی را نشان داد. سال بعد «فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری» (ایفلا) در پنجاهمین سالگرد تأسیس «انجمن کتابخانه‌های بریتانیا» به وجود آمد، در حالی که «انجمن کتابخانه‌های امریکا» از اعضای پایه‌گذار آن بود. «دنيس تامپسن» در اثر تاریخی خود (۱۹۷۸) نقش بین‌المللی انجمن را «نیرومند و مهم با روحیه‌ای تقریباً تبلیغی برای انتقال روش‌های امریکایی کتابداری به ملل دیگر ...» توصیف می‌کند. بودجه بسیاری از این گونه فعالیت‌ها را بنیادها یا دولت ایالات متحده تأمین کرده‌اند. انجمن به صورت اداره‌ای که وقف روابط بین‌المللی شده بود، برای مدت نسبتاً طولانی (۱۹۴۹-۱۹۴۳ و ۱۹۷۲-۱۹۵۶) وجود داشت، اما بودجه آن عمدتاً با مبالغ اهدایی از خارج تأمین می‌شد و در اوایل دهه ۱۹۷۰ به سبب مشکلات مالی، تعطیل گردید. از سال ۱۹۸۶ انجمن، برنامه «دوستداران کتابخانه» را که به وسیله بنگاه اطلاعاتی ایالات متحده تأمین بودجه می‌شد و موقعیت‌هایی را برای کتابداران امریکایی فراهم می‌کرد تا در کشورهای دیگر کار کنند، اجرا کرد. کمیته‌ها و هیئت‌های روابط خارجی انجمن، گذرگاه‌های مهمی برای پیشبرد علائق کتابداری در حوزه‌های کتابشناختی، آموزش کتابداری، تبادل کتابداران، و تشریک عقاید در مورد توسعه حرفه‌ای بوده و هستند. این فعالیت‌ها توسط «کمیته روابط خارجی» هماهنگ می‌شوند و به وسیله «میزگرد روابط خارجی» پیش می‌روند. همایش «ایفلا» در شیکاگو (۱۹۸۵) اقدامی با شرکت شش انجمن عضو «ایفلا»، کتابخانه‌های امریکایی عضو «ایفلا»، و «هیئت ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی» بود. هیئت‌های نمایندگی بیش از ۸۶ کشور در برنامه‌هایی با محتوای نظری و عملی شرکت کردند. این هیئت‌ها از نمایشگاه‌های تخصصی منابع و خدمات ارائه‌شده توسط کتابخانه‌های امریکای شمالی نیز دیدار کردند.

همکاری‌های بین‌المللی:

بخش‌ها دارای روابط ویژه‌ای با انجمن هستند و اعضای دارای حق رأی شورا را انتخاب می‌کنند. در

عین حال، سازمان‌های مستقلی هستند و بعضی از آن‌ها در کالیفرنیا، نیویورک و تگزاس دارای اعضای بیش از تعداد اعضای دیگر قسمت‌های انجمن می‌باشند. انجمن‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی، آموزش کتابداری، حقوق، پزشکی و تئاتر با «انجمن کتابخانه‌های امریکا» هدف مشترکی دارند، اما مشارکت آن‌ها غیرمستقیم‌تر از مشارکت بخش‌های انجمن است.

انجمن در طی سال‌ها، نمایندگانی به سازمان‌های خارج از حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی (مانند شورای امریکایی آموزش و پرورش، شورای ملی معلمان انگلیسی زبان، و هیئت ملی متحده در یونسکو) اعزام کرده است.

کتابداران امریکا با «انجمن کتابخانه‌های پژوهشی»، «انجمن امریکایی کتابخانه‌های حقوقی»، «انجمن کتابخانه‌های پزشکی»، «انجمن کتابداری موسیقی» و «انجمن کتابخانه‌های تخصصی» در مورد قوانین حق مؤلف همکاری کرده و نیز از طریق اداره خود در واشنگتن با سازمان‌های متعددی که با آن‌ها دارای علائق مشترک در قانونگذاری فدرال هستند رابطه برقرار کرده.

انتشارات:

یکی از مهم‌ترین کمک‌های انجمن به حرفه کتابداری انتشارات آن است. در آغاز، انتشارات انجمن توسط سازمان‌های دیگر مانند «دفتر کتابخانه دیویی»، «هافتن میفلین»^۱، و «اداره انتشارات دولتی ایالات متحده» چاپ و توزیع می‌شد. انجمن در اوایل قرن بیستم، توسعه خدمات انتشاراتی خود را آغاز کرد و اکنون دارای یکی از نیرومندترین برنامه‌های انتشاراتی انجمن‌های کتابداری است. نخستین ویرایش راهنمای کتاب‌های مرجع در سال ۱۹۰۲ منتشر شد و «کتابخانه‌های امریکایی» که جانشین «خبرنامه انجمن کتابخانه‌ها» شد با شمارگانی فراتر از ۵۰,۰۰۰ نسخه، اکنون از خواندنی‌ترین نشریات عمومی کتابداری است. انجمن توسط «سالنامه انجمن کتابخانه‌های امریکا» (ویرایش اول، ۱۹۷۶) که بعدها به «سالنامه خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی انجمن کتابخانه‌های امریکا» تغییر نام داد (آخرین ویرایش، ۱۹۹۰)، «بررسی سالانه‌ای از اطلاعات مربوط به رخدادهای، فعالیت‌ها، و شخصیت‌های کتابداری» را ارائه می‌دهد. «دایره‌المعارف جهانی انجمن کتابخانه‌های امریکا» (ویرایش اول، ۱۹۹۰) که

اکنون سومین ویرایش آن منتشر شده، «اطلاعات مقدماتی لازم برای درک مطالب و مشکلات جاری» را فراهم می‌کند. «سیاهه کتاب» پایاندهی مهمی در مورد کتابگزینی برای هزاران کتابخانه است. همچنین انجمن و واحدهای آن گستره متنوعی از کتاب‌ها، جزوه‌ها، ابزارهای کتابشناختی، استانداردها، سیاهه‌های خواندنی‌ها، و منابع دیداری و شنیداری را ارائه می‌کنند. خدمات انتشاراتی انجمن کتابخانه‌های آمریکا در اوایل دهه ۱۹۹۰ عهده‌دار تولید بیش از ۳۰۰,۰۰۰ نسخه کتاب و جزوه بوده است. همچنین ۴۷ نشریه با شمارگان بیش از ۳۶۰,۰۰۰ نسخه منتشر کرده.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن (800)545-2433

نمبر (312)-836-9958

پایگاه وب <http://www.ala.org/ala/ourassociation/publishing/alaeditions/alaeditionsublishing.htm>

پست الکترونیکی membership@ala.org

webmaster@ala.org

library@ala.org

نشانی American Library Association

50 East Huron Street

Chicago , Illinois, 60611-2795

1. ALA: American Library Association. available at: <http://www.ala.org> (8 may 2003)

انجمن کتابخانه‌های انگلستان

Library Association (LA)

تأسیس: ۱۸۷۷

تاریخچه:

این انجمن نهادی است که تأیید دروس مدارس کتابداری و اطلاع‌رسانی، صدور گواهینامه‌های حرفه‌ای، تدوین رهنمودها و تعیین استانداردهای مربوط را در انگلستان بر عهده دارد و در سال ۱۸۷۷ (یعنی یک سال پس از ایجاد «انجمن کتابخانه‌های امریکا») تأسیس شده است.

دلایل چندی در تشکیل انجمن کتابخانه‌های انگلستان دخیل بوده‌اند. تأسیس «انجمن کتابخانه‌های امریکا» در سال ۱۸۷۶ اولین انگیزه این حضور بود. دومین انگیزه، قانون تأسیس کتابخانه‌های عمومی در انگلستان بود که بیست‌وپنج سال قدمت داشت و به گسترش مداوم کتابخانه‌ها و حضور کتابداران انجامید. اما مؤثرترین انگیزه از جانب «ای. دبلیو. بی. نیکلسون» پدید آمد. وی در اوایل سال ۱۸۷۷ در نگارش مقاله‌ای با «فرهنگستان همایش کتابداران فیلادلفیا»^۱ همکاری کرد و اندکی بعد همایش بین‌المللی کتابداران در لندن را در «تایمز» مطرح ساخت. این فکر با سرعت قابل‌ملاحظه‌ای گسترش یافت و مقدمات چنین همایشی آماده شد، و در مؤسسه لندن در میدان فیتسبری (محل‌ی که نیکلسون کتابدار آن بود) برگزار گردید.

این همایش مورد توجه ۲۱۶ کتابدار که نمایندگان ۱۴۰ کتابخانه بودند قرار گرفت. تمایل بین‌المللی از طریق نمایندگان کشورهای نظیر استرالیا، بلژیک، دانمارک، فرانسه، آلمان، یونان، ایتالیا،

1. Academy of the Philadelphia Conference of Librarians

و ایالات متحده و نیز آن‌هایی که از انگلستان بودند انعکاس یافت. در آخرین روز همایش (پنجم اکتبر ۱۸۷۷) حاضران به این نتیجه رسیدند که انجمن کتابخانه‌های انگلستان تأسیس شود. اساسنامه اصلی انجمن سعی در تشویق عضویت در سطح وسیع داشت و مهم‌ترین هدفش متحد کردن همه کسانی بود که دست‌اندرکار یا علاقه‌مند به کار کتابخانه بودند تا از آن طریق، بهترین شکل اداره کتابخانه‌های موجود یا کتابخانه‌های جدید و در حال تأسیس انجام گیرد. عضویت در انجمن برای همگان آزاد بود و این امر سبب شد که این انجمن در شمار اعضای اولیه خود دانشمندانی از قبیل «ماکس مولر»، «مارک پایتسون» و ... را داشته باشد.

در دو دهه اول عمر انجمن، روند دانشگاهی و کتابشناختی مسلط بود، اما با گسترش فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی در دهه ۱۸۸۰ و ۱۸۹۰، کتابداران کتابخانه‌های عمومی که به انجمن ملحق شده بودند انتظار داشتند که به مقوله‌های عملی از جمله رده‌بندی، فهرست‌نویسی و دسترسی آزاد به منابع، توجه و دقت بیشتری مبذول شود و از این رو کتابداران کتابخانه‌های عمومی سریعاً کنترل انجمن را به دست گرفتند.

انجمن کتابخانه‌ها به کتابخانه‌های غیرعمومی توجهی نداشت و هیچ‌گونه تشویقی برای پیوستن کتابداران کتابخانه‌های تخصصی و دانشگاهی به انجمن انجام نداد. این طرفداری از کتابخانه‌های عمومی مستقیماً به تشکیل «انجمن کتابخانه‌های تخصصی و دفاتر اطلاعاتی» (اسلیب) در سال ۱۹۲۶، «انجمن کتابخانه‌های آموزشی» در سال ۱۹۳۷ و «همایش دائمی کتابخانه‌های ملی و دانشگاهی»^۱ در سال ۱۹۵۰ انجامید.

در طی سال‌ها، جنبش‌های متعددی برای تشکیل فدراسیونی از سازمان‌های مربوط به کتابداری و اطلاع‌رسانی در سراسر انگلستان صورت گرفت، اما هیچ‌یک موفق نبود. در سال ۱۹۸۹ «ویلفرید ساندرز» در این زمینه یک بررسی انجام داد. «به سوی سازمان متحد حرفه‌ای کتابداری و اطلاع‌رسانی و خدمات اطلاعاتی: یک نظر شخصی»^۲ جزوه‌ای بود که «اسلیب»، «آی‌آی‌اس»^۳ و «انجمن

1. Standing Conference on National and University Libraries (SCONUL)

2. Toward a Unified Professional Organization for Library and Information Science and Services: a Personal View

3. IIS (Institute of Information Scientists)

کتابخانه‌های انگلستان» را متحد می‌ساخت. هر سه سازمان طرح اولیه‌ای پیشنهاد کردند و انجمن کتابخانه‌ها آمادگی برای بررسی و پیروی از پیشنهادهای را اعلام داشت؛ اما نهادهای دیگر، رفتاری غیرصمیمانه داشتند تا اینکه در سال ۱۹۹۱ این اندیشه کاملاً ناپود شد.

فعالیت‌ها و خدمات:

- نگهداری دفتر ثبت کتابداران خبره؛
- تشکیل کنفرانس ملی سالانه و شاخه‌ها و کنفرانس‌ها و سمینارهای منظم گروهی و غیره؛
- انتشار نشریات؛
- اعطای پاداش و جوایز؛
- تماس با مؤسسات خارجی، بویژه دولت انگلستان، از طریق دادن مشورت‌های حرفه‌ای؛
- فعالیت در راه افزایش میزان حقوق و بهبود شرایط کاری کتابداران در تمام سطوح و تمام انواع کتابخانه‌ها؛

- تشکیل برنامه‌های آموزشی مستمر (اخیراً انجمن دوره‌های کوتاه‌مدت، کارگاه‌ها و سمینارهایی برای روزآمد کردن اطلاعات اعضا با توجه به تحولات اخیر این رشته ترتیب داده است).

طراحی و توصیه استانداردهایی برای کتابخانه‌های دانشکده‌ها، مدارس عمومی و دیگر کتابخانه‌های انگلستان از اقدامات دیگر انجمن بوده است. این انجمن همچنین در تدوین قانون ۱۹۶۴ کتابخانه‌های عمومی و موزه‌ها و قانون ۱۹۷۲ دولت محلی مؤثر بوده است. انجمن کتابخانه‌ها به طور فعال با هر کوششی در راه سانسور و محدود کردن فعالیت‌های کتابخانه‌ها مخالفت کرده است. مثلاً در سال ۱۹۷۰ پیشنهادی داده شد مبنی بر اینکه کتابخانه‌های عمومی باید برای خدماتی که ارائه می‌دهند وجهی دریافت دارند. انجمن به طور علنی موضع محکمی در مقابل چنین حرکتی در پیش گرفت و حتی نمایندگان را به مجلس فرستاد.

عضویت:

تعداد اعضای انجمن کتابخانه‌ها در سال ۱۸۸۳ کمتر از ۴۰۰ نفر بود که در اواخر قرن نوزدهم ۶۳۳ نفر و در ۱۹۲۸، یعنی ۵۰ سال پس از تأسیس، فقط به ۸۹۷ نفر رسید.

«انجمن کمک‌کتابداران کتابخانه‌ها»^۱ که در سال ۱۸۹۵ تأسیس شده بود در سال ۱۹۲۲ «به انجمن کمک‌کتابداران»^۲ تغییر نام داد. این انجمن در طول سال‌ها، تلاش خود را به آموزش و کارآموزی کتابداران معطوف داشت و اعضای قابل‌ملاحظه‌ای نیز جلب کرد. سپس در سال ۱۹۳۱ به بخشی از «انجمن کتابخانه‌های انگلستان» تبدیل شد و اعضای خود را به این انجمن منتقل کرد.

در خلال جنگ، نقصانی هر چند اندک در شمار اعضا پدید آمد، ولی پس از سال ۱۹۴۵ با افزایش مداوم آن‌ها، تعداد اعضای انجمن کتابخانه‌ها در سال ۱۹۵۰ از مرز ۱۰,۰۰۰ نفر گذشت و در سال ۱۹۶۵ به ۱۵,۰۰۰ و در سال ۱۹۳۷ نیز به ۲۰,۰۰۰ نفر رسید و در سال ۱۹۸۰، این انجمن بیش از ۲۵,۰۰۰ عضو داشت. هر چند تعداد کل اعضا از آن زمان به بعد اندکی کاهش داشته، باز هم در سال ۱۹۹۰ دارای بیش از ۲۴,۶۰۰ عضو بوده است. مهم‌ترین عامل این افزایش پس از سال ۱۹۴۵، یکی گسترش تعداد و تنوع کتابخانه‌ها در انگلستان و دیگری توجه به وجه اقتصادی بود که انجمن در قبال همه جنبه‌های حرفه‌ای بر عهده گرفت.

در سال ۱۹۹۰، «انجمن کتابخانه‌ها» دو نوع عضویت جدید نیز به وجود آورد، یکی اعضای وابسته و دیگری اعضای پشتیبان. «اعضای وابسته» کسانی بودند که در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی شاغل بودند، اما پست‌های دیگر غیرحرفه‌ای داشتند. «اعضای پشتیبان» افرادی بودند که در کتابخانه‌ها یا مراکز خدمات اطلاع‌رسانی کار نمی‌کردند اما نسبت به اهداف انجمن تعلق خاطر داشتند. در پایان سال ۱۹۹۰، تعداد ۴۰۰ عضو وابسته ثبت نام کرده بودند که به شورای «انجمن کتابخانه‌ها» معرفی می‌شدند. انجمن در حال حاضر کمیته‌ای برای اعضای وابسته دارد.

انتشارات:

«انجمن کتابخانه‌های انگلستان» برنامه انتشاراتی وسیعی دارد. نشریات ادواری مثل «گزارش انجمن کتابخانه‌ها» در مجله کتابداران و «سالنامه انجمن کتابخانه‌ها» را چاپ و منتشر می‌سازد. انجمن همچنین خدمات چکیده‌نویسی و نمایه‌سازی چندی به نام «نمایه فناوری»، «نمایه علوم انسانی»، «تحقیقات جاری درباره علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی» و «چکیده‌نامه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی» را

1. Library Assistants' Association (LAA)

1. Association of Assistant Librarians (AAL)

به چاپ می‌رساند. انجمن علاوه بر این، کتب مرجع مهم، کتابشناسی‌ها و متون درسی باارزشی را چاپ کرده است.

انجمن در طی بیش از یک قرن حیات خود به سازمانی مهم و پرنفوذ تبدیل شده. این انجمن سابقه‌ای از موفقیت‌ها، بویژه در زمینه کتابخانه‌های عمومی دارد.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +44(0)201255 0500

نمابر +44(0)20 1255 0501

پایگاه وب <http://www.cilip.org.uk/info/mis.html>

پست الکترونیکی info@cilip.org.uk

نشانی
CILIP, 7
Ridgmount St,
London
WC1E 7AE.

انجمن کتابخانه‌های کانادا

Canadian Library Association (CLA)

تأسیس: ۱۹۴۶

تاریخچه:

این انجمن در سال ۱۹۴۶ تأسیس شد، در ۱۹۴۷ به ثبت رسید و مرکز آن در اوتاوا^۱ است. عنوان دو زبانه آن در ۱۹۶۸ از بین رفت، اما برنامه‌های دوزبانه‌اش همچنان ادامه دارد. در ۱۹۷۵ نیز اساسنامه آن تغییر کرد.

اهداف:

گسترش و توسعه خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی، ایجاد همکاری حرفه‌ای و جلب پشتیبانی عامه مردم از کتابخانه‌ها، از جمله اهداف انجمن است.

بخش‌ها:

پنج بخش این انجمن از این قرار است:

- انجمن کتابخانه‌های کالج‌ها و دانشگاه‌های کانادا^۱

- انجمن کتابخانه‌های عمومی کانادا^۲

- انجمن کتابخانه‌های اختصاصی و خدمات اطلاعاتی کانادا^۳

- انجمن امنای کتابخانه‌های کانادا^۴

- انجمن کتابخانه‌های مدارس کانادا^۵

عضویت:

اعضای این انجمن بر سه دسته‌اند که در سال ۲۰۰۲ تعداد آن‌ها ۲۷۲۱ نفر بوده:

- اشخاص: ۲۲۱۶ نفر،

- سازمان‌ها: ۵۰۵ نفر،

- انجمن‌ها و مؤسسات: ۱۸۷ نفر.

انتشارات:

Canadian Library Journal (۶ بار در سال)

Felicitier (۱۲ بار در سال)

Canadian Periodical Index (۱۲ بار در سال)^۶

اطلاعات تماس:

تلفن (613)232-9625

نمبر (613)563-9895

پایگاه وب <http://www.cla.ca>

<http://www.cla.ca/about/about.htm>

-
1. Canadian Association of College and University Libraries (CACUL)
 2. Canadian Association of Public Libraries (CAPL)
 3. Canadian Association of Special Libraries and Information Services (CASLIS)
 4. Canadian Library Trustees Association (CLTA)
 5. Canadian School Library Association (CSLA)
 3. Canadian Library Association. available at: <http://www.cla.ca> (8 mar 2004)

پست الکترونیکی info@cla.ca

نشانی Canadian Library Association
328 Frank Street
Ottawa, Ontario
Canada k2p OX8

انجمن کتابخانه‌های مالزی

Persatuan Pustakawan Malaysia

تأسیس: ۱۹۶۰

این انجمن تا ۸ جولای ۱۹۶۴ با عنوان «انجمن کتابخانه‌های فدراسیون مالایا»^۱ نامیده می‌شد. اهداف این انجمن از این قرارند:

الف. متحدکردن تمام کسانی که در مالزی به حرفه کتابداری اشتغال دارند یا به آن علاقه‌مند

هستند؛

ب. توسعه و به‌ترکردن مدیریت کتابخانه‌ها؛

پ. تشویق به تأسیس و گسترش و استفاده از کتابخانه‌های مالزی؛

ت. تشویق به تحصیلات حرفه‌ای در آموزش کتابداری؛

ث. انتشار اطلاعاتی که برای اعضا مفید باشد؛

ج. برگزاری جلسات و کنفرانس‌هایی که در نیل به اهداف مذکور مفید و مناسب باشند.

فعالیت‌ها و خدمات:

- انتشار بولتن انجمن؛

- برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارهای سالانه؛

- عضویت در «ایفلا» و «کانسال».

عضویت:

عضویت فردی برای تمام کسانی که در مالزی شاغل در رشته کتابداری یا علاقه‌مند به آن باشند آزاد است. عضویت سازمانی برای سازمان‌هایی که در پیشبرد اهداف انجمن همکاری نمایند، آزاد است. عضویت افتخاری برای کسانی است که کار مهمی در کتابداری انجام داده و مشهور شده باشند.

انتشارات:

این انجمن نشریه Perpustakaan را هر شش ماه یک‌بار منتشر می‌کند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن (03) 2694 7390

نمابر (03) 26 94 7390

پایگاه وب <http://www.pnm.my/ppm/ppm-about.htm>

پست الکترونیکی ppm55@po.jaring.my

نشانی Papustakaan Negara Malaysia
232, jalan Tun Rarak,
50572 Kuala Lumpur

1. Library Association of Malaysia. available at: <http://www.pnm.my/ppm/ppm-aout.htm>

انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا

Australian Library and Information Association (ALIA)

تأسیس: ۱۹۴۹

این انجمن که در سال ۱۹۴۹ تأسیس شد، شکل جدیدی بود از «مؤسسه کتابداران استرالیا»^۱ که در سال ۱۹۳۷ تأسیس شده بود، و اهداف آن از این قرار است:

- گسترش، تأسیس و توسعه کتابخانه‌ها و خدمات کتابداری؛
- تهیه استانداردهای کتابداری و مصوبات حرفه کتابداری؛
- تشویق انجمن‌ها و اشخاص علاقه‌مند در زمینه کتابخانه و خدمات کتابداری.

فعالیت‌ها و خدمات:

این انجمن علاوه بر برگزاری امتحانات مدیریت کتابداری و آرشیو، شاخه‌هایی نیز در استرالیا دارد که در زمینه‌های خاصی از کتابداری فعالیت می‌کنند. این قسمت‌ها بخش‌هایی نیز در ایالت‌ها یا مرکز دارند که در حوزه‌های مربوط به آرشیو، فهرستنویسی، کتابخانه‌های کودکان، کتابخانه‌های عمومی، کتابخانه‌های مدارس، کتابخانه‌های اختصاصی، و کتابخانه‌های دانشگاهی فعالیت می‌کنند.

عضویت:

تمام مؤسساتی که در زمینه کتابداری و کتابخانه‌ها کار می‌کنند یا به آن علاقه‌مند هستند، می‌توانند عضو این انجمن شوند. اشخاص به صورت خصوصی یا حرفه‌ای عضو می‌شوند. بخش‌های مختلف، انتشاراتی دارند که برای اعضا رایگان‌اند.

انتشارات:

- کتابخانه‌های عمومی استرالیا^۱ (فصلنامه)،
- خبرنامه کتابخانه‌های کودکان (فصلنامه)،
- کتابخانه‌های دانشگاهی و پژوهشی^۲ (فصلنامه)،
- اخبار کتابخانه‌های تخصصی استرالیا^۳ (۶ شماره در سال).^۴

اطلاعات تماس:

تلفن +6126215 8222
نمابر +6126282 2249
پایگاه وب <http://www.alia.org.au/about.us.html>
پست الکترونیکی enquiry@alia.org.au.nospan
نشانی ALIA House,
9-11 Napier Close,
Deakin 2600
Australia
PoBox 6335
Kingston 2604
Australia

-
1. Australian Public Library Issue
 2. Academic and Research Libraries
 3. Australian Special Library News
 4. ALIA: Australian Library and Information Association. available at:
<http://www.alia.org.au> (22 may 2003)

انجمن کتابداران ایران

Iranian Library Association (ILA)

تأسیس: ۱۳۴۵

این انجمن در سال ۱۳۴۵ تأسیس شد و هدف آن تشویق کتابداران به اجرای اصول علمی کتابداری، شناساندن اهمیت و ارزش حرفه کتابداری، بالا بردن مقام کتابداران و حفظ حقوق آنها بود. این انجمن تا سال ۱۳۵۸ انجمنی فعال بود و نشریه «نامه انجمن کتابداران» را به طور فصلی و «اخبار ماهانه» انجمن را دوماهه منتشر می‌کرد. این انجمن دارای چهار کمیته (حقوقی، انتشارات، روابط عمومی، و آموزش) بود که زیر نظر یک هیئت مدیره فعالیت می‌کرد. خانم «فرنگیس امید (شفا)» اولین رئیس هیئت مدیره انجمن بود. از سال ۱۳۵۸ اساسنامه جدیدی توسط کتابداران جوان برای آن تدوین و مدیریت آن به یک شورا سپرده شد. این شورا توانست سه شماره نشریه منتشر سازد و از آن پس کلیه فعالیت‌های انجمن عملاً متوقف شد.

در سال ۱۳۵۸ و پس از تحولات ناشی از انقلاب اسلامی ایران، گروهی از کتابداران جوان از هیئت مدیره انجمن تقاضا کردند تا تغییراتی در اساسنامه آن داده شود. اساسنامه پیشنهادی در مجمع عمومی انجمن که در شهریور ۱۳۵۸ برگزار گردید، به تصویب رسید. هدف‌های انجمن در اساسنامه جدید عبارت بودند از:

- حفظ شأن، موقعیت، امنیت شغلی و حقوق حرفه‌ای کتابداران ایران؛
- حمایت از آزادی اندیشه، بیان، نوشتن و خواندن بر مبنای بیانیۀ کتابخانه‌های عمومی یونسکو؛
- کمک به آموزش کتابداری و پیشبرد کتابداری نوین؛

- آگاه‌کردن جامعه ایرانی از اهمیت نقش کتابخانه‌ها و مراکز اسناد و کتابداران؛

- کمک به گسترش فرهنگ و علم.

اساسنامه جدید همچنین تشکیل شورای انجمن کتابداران به جای هیئت مدیره را دربر داشت.

به دنبال این پیشنهاد مجمع عمومی انجمن در مهر ۱۳۵۸ برگزار گردید. در این جلسه ۱۲ نفر (شامل ۹ عضو اصلی و ۳ عضو علی‌البدل) به‌عنوان اعضای نخستین شورای انجمن کتابداران برگزیده شدند. در مجمع عمومی سال ۱۳۵۹ که برای ارائه گزارش سال ۱۳۵۸ و انتخاب اعضای جدید شورا برگزار گردید اعضای قبلی با اندک تغییری دوباره به عضویت شورا درآمدند.

مهم‌ترین مسئله‌ای که انجمن کتابداران، پس از انقلاب با آن روبه‌رو گردید متوقف‌شدن کمک‌های مالی دولت به انجمن‌های علمی و حرفه‌ای (از جمله انجمن کتابداران ایران) بود. علاوه بر این، با وجود گزارش دبیر انجمن در مجمع عمومی سال ۱۳۵۹ که نشان می‌داد تعداد اعضای انجمن از ۱۶۷ نفر در سال ۱۳۵۸ به ۵۰۰ نفر در سال ۱۳۵۹ افزایش داشته، تعداد زیادی از اعضا از پرداخت حق عضویت به انجمن خودداری کردند. افزون بر این، «سازمان ملی تحقیقات» که بعد از انقلاب جایگزین «مؤسسه تحقیقات و برنامه‌ریزی علمی و آموزشی» شده بود شورای انجمن را در فشار قرار داد تا محل دبیرخانه انجمن در آن مرکز را که از سال ۱۳۵۰ در اشغال داشت تخلیه کند. این مسائل و پاره‌ای مشکلات داخلی، شورای انجمن کتابداران را چنان ناتوان کرد که از عهده یافتن مکانی مناسب برای برگزاری اجلاس سالانه انجمن در سال ۱۳۶۰ برنیامد و بدین ترتیب، چراغ عمر انجمن بدون اعلام رسمی خاموش گردید.

تجدید حیات انجمن:

با توجه به ضرورت تشکیل مجدد انجمن کتابداری ایران، کتابخانه ملی از آغاز سال ۱۳۷۷ فعالیت‌هایی را در این زمینه آغاز کرد. در پایان مهر این سال، نخستین همایش برای تشکیل هیئت مؤسس برگزار شد و اعضای هیئت مؤسس به اتفاق آرا انتخاب شدند. این انجمن این بار با نام «انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (اکتا)» سرانجام در تاریخ ۱۳۷۹/۵/۳۱ از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به‌عنوان انجمن علمی به تصویب رسید و اساسنامه آن در ۶ فصل، ۲۵ ماده، ۵۸ زیرماده و ۱۷ تبصره مورد تأیید قرار گرفت.

طبق ماده ۲ این اساسنامه، انجمن مؤسسه‌ای غیرانتفاعی است که در زمینه‌های فرهنگی، علمی، پژوهشی و فنی فعالیت دارد و هدف آن گسترش، پیشبرد و ارتقای دانش کتابداری و اطلاع‌رسانی است. مهم‌ترین وظایف انجمن انجام تحقیقات علمی و فرهنگی، همکاری با نهادهای اجرایی، علمی و پژوهشی، ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی، ترغیب پژوهشگران و تجلیل از استادان و محققان ممتاز، و تشکیل همایش‌های علمی است.

انتشارات:

«خبرنامه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران» و کتاب.

عضویت:

عضویت در انجمن طبق فصل سوم اساسنامه، به چند شکل است: عضویت پیوسته، عضویت وابسته، عضویت دانشجویی و عضویت افتخاری. اعضای حقوقی که سازمان‌ها و مؤسسات را دربر می‌گیرند، عضو وابسته محسوب می‌شوند.

حق عضویت سالانه اعضا به این قرار است: اعضای پیوسته ۵۰۰۰۰ ریال، اعضای وابسته ۳۰۰۰۰ ریال، عضویت دانشجویی ۱۰۰۰۰ ریال. ماده ۶ اساسنامه انجمن که درباره چگونگی عضویت در انجمن است، به شرح زیر می‌باشد:

- عضویت پیوسته: مؤسسات و کلیه افرادی که حداقل دارای درجه کارشناسی ارشد در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی با گرایش‌های وابسته باشند، می‌توانند به «عضویت پیوسته» انجمن درآیند.
- عضویت وابسته: افرادی که دارای شرایط زیر هستند می‌توانند به «عضویت وابسته» انجمن در آیند:

- الف. دارندگان مدرک کارشناسی کتابداری و اطلاع‌رسانی،
- ب. دارندگان مدرک کاردانی کتابداری و اطلاع‌رسانی با ۵ سال سابقه کار در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی،
- ج. دارندگان مدارک دانشگاهی در دیگر رشته‌ها با ۵ سال سابقه کار در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی،
- د. افرادی با مدارک تحصیلی پایین‌تر با حداقل ۱۰ سال سابقه کار در امر کتابداری و اطلاع‌رسانی که به تشخیص هیئت مدیره خدمات قابل‌توجهی را در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی ارائه داده‌اند،

- عضویت دانشجویی: کلیه دانشجویان کارشناسی رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی،

- اعضای حقوقی: سازمان‌هایی که در زمینه‌های علمی و پژوهشی مربوط فعالیت دارند / در صورت عضویت عضو وابسته خواهند شد.

ارکان اصلی شامل مجمع عمومی، هیئت مدیره و بازرسان است. هیئت مدیره که نماینده قانونی انجمن محسوب می‌شود، وظایف خاص خود را دنبال می‌کند. مهم‌ترین این وظایف اداره امور جاری انجمن، تشکیل گروه‌های تخصصی، تهیه گزارش سالانه، تنظیم تراز مالی، و تصویب و نظارت بر اجرای طرح‌ها و برنامه‌های علمی است. گروه‌های آموزشی و پژوهشی، کمیته انتشارات، کمیته روابط عمومی و بین‌المللی، و کمیته همایش‌های علمی، گروه‌های انجمن را تشکیل می‌دهند.

برای تشکیل نخستین مجمع عمومی انجمن از کلیه کتابداران، دانشجویان و فارغ‌التحصیلان این رشته دعوت عام و از استادان و صاحب‌نظران دعوت خاص به عمل آمد و در اول اسفند ۱۳۷۹، نخستین مجمع عمومی در تالار اجتماعات فرهنگسرای نیاوران تشکیل گردید. در پی اعلام آمادگی ۳۶ نامزد برای هیئت مدیره، رأی‌گیری انجام گرفت و اعضای نخستین هیئت مدیره انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی به ترتیب زیر انتخاب شدند:

«رحمت‌الله فتاحی» از دانشگاه فردوسی مشهد، «فریبرز خسروی» از کتابخانه ملی، «فاطمه اسدی گرگانی» از دانشگاه علوم پزشکی ایران، «کاظم حافظیان رضوی» از مرکز اطلاع‌رسانی جهاد کشاورزی، «محمود شمس‌بد» از دانشگاه الزهراء، «عبدالحسین فرج‌پهلوی» از دانشگاه شهید چمران اهواز، و «مهرداد نیکنام» از کتابخانه ملی. «عباس گیلوری» و «سعید رضایی شریف‌آبادی» به‌عنوان اعضای علی‌البدل هیئت مدیره و «احمد شعبانی» و «رضا اردلان» به‌عنوان بازرسان انجمن و خانم «شبیبا کیانمهر» به‌عنوان بازرس علی‌البدل انتخاب شدند. در نخستین جلسه هیئت مدیره انجمن که در ۲۹ فروردین ۱۳۸۰ برگزار شد، «رحمت‌الله فتاحی» به‌عنوان رئیس، «فاطمه اسدی گرگانی» به‌عنوان نایب رئیس، «کاظم حافظیان رضوی» به‌عنوان خزانه‌دار، «مهرداد نیکنام» به‌عنوان دبیر، «محمود شمس‌بد»، «فریبرز خسروی» و «عبدالحسین فرج‌پهلوی» به‌عنوان اعضای هیئت مدیره، «احمد شعبانی» و «رضا اردلان» به‌عنوان بازرسان انجمن و «سعید رضایی شریف‌آبادی» و «عباس گیلوری» به‌عنوان اعضای

علی‌البدل هیئت مدیره برگزیده شدند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن ۸۸۸۸۲۸۵

نمبر ۸۸۸۸۲۸۵

پایگاه وب <http://ilisa.org.ir>

پست الکترونیکی info@ilisa.org.ir

تهران، بلوار آفریقا، بالاتر از میرداماد، کوچه آناهیتا غربی، کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران،
انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

انجمن کتابداران خاورمیانه

Middle East Librarians Association (MELA)

تأسیس: ۱۹۷۲

تاریخچه:

این انجمن سازمانی خصوصی، غیرانتفاعی، غیرسیاسی، متشکل از کتابداران و افراد علاقه‌مندی است که به مطالعه، شناخت، گردآوری، و انتشار اطلاعات مربوط به خاورمیانه از ظهور اسلام به بعد می‌پردازند. حوزه مطالعاتی انجمن به لحاظ جغرافیایی، از مراکش تا پاکستان و دیگر کشورهای است که قبلاً جزو امپراتوری اعراب، عثمانی و مغولان بوده‌اند.

فکر ایجاد انجمن، به طور جدی در همایشی با حضور ۱۵ کتابدار که همگی از اعضای «انجمن مطالعات خاورمیانه» امریکای شمالی^۱ بودند، در دنور (کلورادو)^۲ در نوامبر ۱۹۷۱ مطرح شد. به دنبال آن، آیین‌نامه انجمن، تهیه و در همایش سال بعد در بینگنامتون^۳ نیویورک (نوامبر ۱۹۷۲) با حضور ۱۷ کتابدار مورد بحث و تصویب قرار گرفت و بدین ترتیب «انجمن کتابداران خاورمیانه» رسماً آغاز به کار کرد.

اهداف این انجمن عبارت‌اند از:

-
1. Middle East Studies Association of North America
 2. Denver Colorado
 3. Bingnamton

- تسهیل در ارتباط میان اعضا از طریق برگزاری همایش و انتشارات؛
- بهبود کیفیت حرفه کتابداری از طریق گسترش ضوابط این حرفه و تربیت متخصصان کتابداری
در حوزه مطالعات خاورمیانه؛

- گردآوری و اشاعه اطلاعات مربوط به کتابخانه‌ها و مجموعه‌های مرتبط با خاورمیانه؛
- تشویق اعضای کتابخانه‌ها به همکاری در زمینه گردآوری مدارک و کنترل کتابشناختی آن‌ها؛
- ارتقای تحقیقات و گسترش روش‌های نمایه‌سازی و ماشینی‌کردن کتابخانه‌ها به نحوی که در
مورد مواد کتابخانه‌ای خاورمیانه کاربرد داشته باشند؛
- همکاری با دیگر کتابخانه‌ها و سازمان‌های منطقه‌ای در طرح‌های دوجانبه مورد علاقه طرفین.

فعالیت‌ها و خدمات:

فعالیت‌های عمده انجمن عبارت‌اند از:

- تشکیل همایش‌ها: انجمن همه‌ساله در ماه نوامبر، و همزمان با همایش «انجمن مطالعات
خاورمیانه» امریکای شمالی، همایشی در یکی از شهرهای امریکا برگزار می‌کند. نخستین همایش
این انجمن در ۱۹۷۱ تشکیل شد.

- اطلاع‌رسانی: هر فرد یا سازمان یا کتابخانه، در صورت تمایل می‌تواند به عضویت خبرنامه
الکترونیکی «ملانet»^۱ درآید و با دیگر اعضا از طریق اینترنت به مبادله اطلاعات بپردازد. عضویت در
این خبرنامه الکترونیکی رایگان است و در اینترنت نیز آدرسی مشخص دارد.

- انتشارات: نشریه رسمی انجمن به نام «یادداشت‌های انجمن کتابداران خاورمیانه» معمولاً سالی
دو یا سه بار منتشر می‌شود و برای اعضای انجمن ارسال می‌گردد.

عضویت:

هر کتابدار یا کتابخانه یا سازمانی که به نحوی در جهان ارائه خدمات مواد کتابخانه‌ای خاورمیانه‌ای
قرار می‌گیرد، یا هر فرد علاقه‌مند به این موضوعات به عضویت انجمن پذیرفته می‌شود. مدت عضویت
در انجمن یک سال است و با شروع همایش سالانه آغاز می‌گردد. حق عضویت سالانه ۱۵ روز پیش از

همایش سالانه پرداخت می‌شود. این مبلغ شامل اشتراک نشریه انجمن نیز هست.

دستاوردها:

نتایج فعالیت‌های انجمن را می‌توان به چند مقوله تقسیم کرد:

- برگزاری کارگاه آموزشی «همکاری» در ماه مه ۱۹۷۵ در «آن آربر»^۱ (میشیگان) که گزارش آن،

با عنوان «همکاری بین کتابخانه‌ای امریکای شمالی» چاپ شده است؛

- طرح انتشار فهرستگان مجموعه‌های خاورمیانه‌ای چند کتابخانه در امریکای شمالی که با خط

عربی و به صورت میکروفیش منتشر گردیده؛

- برگزاری مرتب همایش‌های سالانه و انتشار نشریه و خبرنامه الکترونیکی انجمن.^۲

اطلاعات تماس:

تلفن 1 206 543 1828

پایگاه وب <http://www.depts.washington.edu/ws9/melahp.html>

پست الکترونیکی marys@v.washington.edu

نشانی Middle East Librarians Association (MELA)
Marys.St
Germain

1. Ann Arbor

2. Middle East Libraries Association. available at:
<http://www.depts.washington.edu/ws9/melahp.html> (15 apr. 2003)

انجمن کتابداران کشورهای مشترک المنافع

Commonwealth Librarians Association (COMLA)

تأسیس: ۱۹۷۲

تاریخچه:

این انجمن با پیشنهاد «بنیاد کشورهای مشترک المنافع» که نماینده بیش از بیست انجمن کتابداران این کشورها بود و در کنفرانس «انجمن کتابخانه‌ها»ی انگلستان در سال ۱۹۷۱ شرکت کرده بود شکل گرفت و در سال ۱۹۷۲ با نام «انجمن کتابداران کشورهای مشترک المنافع» به تصویب رسید.

اهداف:

هدف‌های اصلی «انجمن کتابداران کشورهای مشترک المنافع» عبارت‌اند از: بهبود وضع کتابخانه‌ها در کشورهای مشترک المنافع، توسعه، نگهداری و تقویت پیوندهای حرفه‌ای میان کتابخانه‌های این کشورها، پشتیبانی و تشویق انجمن‌های کتابداری، ارتقای جایگاه و سطح آموزش کتابداران و بازشناسی متقابل شایستگی و جرح و تعدیل‌های لازم در کتابداری، اجرای برنامه‌های پژوهشی طراحی‌شده برای تقویت بنیه، آمادگی و پیشبرد فعالیت‌های فنی در کتابخانه‌های کشورهای مشترک المنافع.^۱

این انجمن یکی از بیست‌ونه انجمن حرفه‌ای این کشورها است که از حمایت مالی مستمر «بنیاد کشورهای مشترک المنافع» (سازمانی که سران حکومتی کشورهای مشترک المنافع، به‌منظور ارتقای همکاری حرفه‌ای در این کشورها، در سال ۱۹۶۶ برپا داشتند) برخوردار است. در سال ۱۹۷۹ اختیارات بنیاد گسترش یافت تا سازمان‌های داوطلب غیردولتی را نیز زیر پوشش بگیرد و وظایف آن، چنان

۱. مختاری معمار، حسین. درآمدی بر کتابداری، شیراز: نشر قو، ۱۳۷۴، ص ۱۶۳.

گسترده شد که فرهنگ، نقش زنان، عمران روستایی و اجتماعی، معلولان، رسانه‌ها و اطلاع‌رسانی را نیز دربرگرفت. این انجمن از پشتیبانی بنیاد برای نشست‌های منطقه‌ای و همایش‌های همه این کشورها دربارهٔ مباحث حرفه‌ای مشترک و تأمین هزینهٔ سفر کارشناسان به‌منظور شرکت در همایش‌ها، کارگاه‌ها، دیدارهای مطالعاتی و برنامه‌های آموزشی سود برده است.

فعالیت‌ها و خدمات:

فعالیت‌های این انجمن به چهار دسته تقسیم می‌شوند: همایش‌ها و کارگاه‌های آموزشی که در مناطق مختلف و به ترتیب برپا می‌شوند، ارائهٔ طرح‌های عملی، انتشارات نامنظم، و حفظ تماس‌های حرفه‌ای در سراسر کشورهای مشترک‌المنافع که عمدتاً از راه «خبرنامهٔ فصلی انجمن کتابداران کشورهای مشترک‌المنافع»^۱ صورت می‌گیرد. این نشریه، حق اشتراک سالانه‌ای دارد که مقدار آن (به‌منظور تشویق به اشتراک بیشتر) افزایش داده نمی‌شود، اما انجمن به حمایت مالی منطقه‌ای و کمک‌های کارگزارانی چون «بنیاد همکاری فنی کشورهای مشترک‌المنافع» تکیه دارد. در جامائیکا، دولت از دبیرخانهٔ «انجمن کتابداران کشورهای مشترک‌المنافع» که از آغاز برپایی در آنجا قرار داشته و نخستین انجمن حرفه‌ای کشورهای مشترک‌المنافع بوده است، حمایت می‌کند.

انتشارات:

بیش‌تر انتشارات «انجمن کتابداران کشورهای مشترک‌المنافع» از برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌ها حاصل می‌شود. این انتشارات عبارت‌اند از:

- کتابشناسی‌های ملی برای کشورهای انگلیسی زبان حوزهٔ کارائیب؛^۲
- مبادله‌ها، فعالیت‌های جانبی و کارآموزی‌ها؛^۳
- تبادل مهارت‌ها و آموزش کتابداری؛^۴
- اطلاعات در خدمت توسعه؛^۵

-
1. Comla Newsletter
 2. National Bibliographies for the English-Speaking Caribbean
 3. Exchanges, Attachments, and Internships
 4. Reciprocity of Qualifications and Training for Librarianship
 5. Information for Development

- کتابخانه‌های دولتی برای ملت‌ها: خدمات و آموزش^۱؛
- کتابخانه‌های روستایی و مراکز منابع محلی^۲؛
- واحدهای آموزشی ویژه کارکنان غیرحرفه‌ای کتابخانه‌ها^۳.

همکاری‌های بین‌المللی:

این انجمن عضو «ایفلا» است و با «همایش دائمی کتابداران افریقای شرقی، مرکزی و جنوبی»، «کنگره کتابداران آسیای جنوب شرقی»، «کنگره دائمی کتابداران حوزه اقیانوس آرام»، «انجمن همکاری کتابداران مدیترانه» و «مرکز اطلاع‌رسانی حوزه اقیانوس آرام» رابطه‌ای نزدیک دارد.^۴

اطلاعات تماس:

تلفن (246)417-4201;

نمابر (246)424-8944

پایگاه وب <http://isis.uwimona.edu.jm>

پست الکترونیکی watsone@uwichill.edu.bb

نشانی Commonwealth Library Association (COMLA)
C/o University of the West Indies,
Bridgetown Campus,
Learning Resources Centre
P.O.Box 64 Bridgetown,
Barbados

-
1. Government Libraries for the Nation: Services and Training
 2. Rural Libraries and Community Resource Centers
 3. Training Modules for Non-Professional Library Staff

۴. دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۸۱، صص ۳۴۳-۳۴۴.

انجمن مدرسان کتابداری و اطلاع‌رسانی هند

Indian Association of Teachers in Library and Information Science (IATLIS)

تأسیس: ۱۹۶۹

تاریخچه:

در ۱۹ دسامبر ۱۹۶۹ همایشی با شرکت مدرسان رشته کتابداری از چندین دانشگاه هند در محل «مرکز مدارک پژوهش و آموزش» در شهر بنگلور و به همت «پی. ان. کائولا» برگزار گردید. در این نشست که به ریاست «سی. کی. لانگریج» تشکیل شد، «کائولا» به درخواست «دی. بی. کریشنارائو» به توصیف ساختار آموزشی کتابداری در کشور و نیاز به تأسیس انجمنی از مدرسان کتابداری هند پرداخت. پس از گفت‌وگوهای تخصصی در این زمینه، در پایان این جلسه کمیته‌ای تخصصی به ریاست «کریشنارائو» و دبیری «کائولا» تشکیل، و تأسیس «انجمن مدرسان کتابداری هند» به‌عنوان سازمانی تخصصی در سطح ملی، رسماً اعلام گردید.

اهداف:

عمده‌ترین اهداف این انجمن عبارت‌اند از:

- ترویج و توسعه آموزش کتابداری در هند، و توسعه تحقیقات کتابداری؛

- توسعه انتشارات تخصصی در قالب کتاب، نشریه و جز آن؛

- برگزاری همایش‌های علمی، و ارائه خدمات مشاوره‌ای در زمینه آموزش کتابداری؛

- توسعه و ارتقای آموزش ضمن خدمت کتابداری برای مدرسان؛

- توسعه و ترویج خدمات رفاهی مدرسان کتابداری در سراسر هند.

فعالیت‌ها و خدمات:

این انجمن عمدتاً مسائل و مشکلات موجود در آموزش کتابداری هند را مورد مطالعه قرار می‌دهد و از طریق سازماندهی و برگزاری همایش‌های ناحیه‌ای و ملی در این زمینه، نتایج تحقیقات انجام‌شده را اعلام می‌دارد. کلیه فعالیت‌های انجمن توسط کمیته‌ای اجرایی مشتمل بر هفده نفر متخصص اداره می‌گردد. اعضای این کمیته که با آرای مستقیم و برای دو سال انتخاب می‌شوند در جلسات سالانه‌ای که انجمن برگزار می‌کند، فعالیت‌های انجام‌شده را به اطلاع دیگر اعضا می‌رسانند. از عمده‌ترین فعالیت‌های این انجمن برگزاری همایش در زمینه مسائل و مشکلات موجود در آموزش کتابداری می‌باشد که مهم‌ترین آن‌ها به شرح زیر است:

- روش‌های تدریس در آموزش کتابداری (مرکز مدارک پژوهش و آموزش، بنگلور: ۲۱-۱۹ دسامبر ۱۹۷۰)؛

- برنامه‌های درسی آموزش کتابداری در مقطع کارشناسی؛

- ارتباط آموزش علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی با تغییر نیازهای اطلاعاتی کشور؛

- کاربرد مواد دیداری- شنیداری در آموزش علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی؛

- آموزش کتابداری دانشگاهی؛

- اصلاح برنامه درسی علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی؛

- پنجاه سال آموزش علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در هند.

همایش‌های برگزارشده توسط «انجمن مدرسان کتابداری هند» همواره تأکید بر همکاری میان انجمن‌های مختلف فنی و تخصصی کتابداری در هند داشته است. این انجمن ضمن مطالعات و بررسی‌های کارشناسی در زمینه مسائل و مشکلات آموزش کتابداری، راهکارها و توصیه‌هایی را به نهادهای دولتی ارائه می‌کند. از آن جمله پیشنهادهای زیر به کمیسیون بورس‌های دانشگاهی (که یکی از سازمان‌های فعال ملی در امر آموزش در سطح هند است) ارائه گردیده:

- تخصیص بودجه مستقل به امر تحقیقات کتابداری؛

- تأمین مدرسان تمام‌وقت برای گروه‌های کتابداری در دانشگاه‌های هند؛

- تأمین تسهیلات و امکانات بیشتر در امر آموزش کتابداری در مقطع تحصیلات تکمیلی؛

- تغییر نام گروه‌های آموزشی کتابداری به «علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی».

«انجمن مدرسان کتابداری هند» تدوین یک خط‌مشی ملی برای آموزش کتابداری و اطلاع‌رسانی در سطح کشور را دنبال نموده و در این زمینه نشست‌هایی برگزار کرده است. علاوه بر این، تاکنون فعالیت‌هایی در جهت ایجاد مرکزی برای تهیه منابع و مدارک مورد نیاز برای آموزش کتابداری به انجام رسانده که نتایج مفیدی در پی داشته است.

این انجمن روز دوازدهم اوت هر سال را که مصادف با سالروز تولد «رانگاناتان»، کتابدار هندی و چهره شناخته‌شده بین‌المللی است، به‌عنوان «روز کتابداری» در هند معرفی کرده که این امر موجب تشویق بیشتر گروه‌های کتابداری دانشگاه‌ها به انجام تحقیقات علمی در زمینه آموزش کتابداری گردیده است.

انتشارات:

در جهت اشاعه اطلاعات در زمینه آموزش کتابداری و انعکاس اخبار، رویدادها و مسائل و مشکلات در این زمینه، انجمن دست به تهیه، چاپ و انتشار مرتب منابع مطالعاتی مختلف زده است که از جمله می‌توان به دو نشریه «ارتباطات انجمن مدرسان کتابداری و علوم اطلاع‌رسانی هند»^۱ که از سال ۱۹۸۱ چاپ و به صورت رایگان میان اعضا توزیع می‌گردد و «گزارش سالانه انجمن»^۲ که شرح فعالیت‌های سال گذشته را ارائه می‌کند، اشاره داشت. علاوه بر این‌ها، انتشارات دیگری نیز دارد که به صورت کتاب، جزوه، و مانند آن چاپ می‌شوند و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرند. عمده‌ترین این منابع عبارت‌اند از: تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی در هند؛ کتابشناسی پایان‌نامه‌های دوره دکتری و کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی^۳، شرح حال مدرسان کتابداری و اطلاع‌رسانی هند، و راهنمای مدارس

1. IATLIS Communication

2. Annual Report

3. Research Library and Information Science in India: a Bibliography of PhD, MPhil, and

کتابداری و اطلاع‌رسانی هند.

این انجمن همچنین در سال ۱۹۹۷ اقدام به چاپ مقالات ارائه‌شده در پانزدهمین همایش ملی خود با عنوان «پنجاه سال آموزش کتابداری در هند» کرد که مشتمل بر ۲۵ مقاله در باره مسائل و مشکلات گوناگون آموزش کتابداری این کشور است.

عضویت:

انجمن، علاوه بر پذیرش اعضا از میان مدرسان کتابداری، تعدادی عضو نیز از میان کارکنان ارشد کتابخانه‌ها، دانشجویان، و دیگر علاقه‌مندان به آموزش و پژوهش در حوزه کتابداری می‌پذیرد.^۱

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://launch.groups.yahoo.com/group/iatlis>

پست الکترونیکی iatlis@yahoo.com

انجمن مراکز اشاعه اطلاعات علمی اروپا

European Association of Scientific Information Dissemination Centers (EUSIDIC)

تأسیس: ۱۹۷۰

این انجمن با اهداف زیر تأسیس شد:

- گسترش در امر به کارگیری، ذخیره و بازایی اطلاعات در ارتباط با پایگاه‌های اطلاعاتی بزرگ؛
- مشارکت در اطلاعات و تجارب دیگران؛
- گسترش و تدوین استانداردهای عناصر اطلاعاتی، پیکره‌ها (فرمت‌ها)، رمزنگارها و محتوای آن‌ها و نیز توصیه در به کارگیری این استانداردها در سازمان‌های استاندارد پایگاه‌های اطلاعاتی؛
- گسترش تحقیقات، و توسعه آن برای استفاده بهتر از پایگاه‌های اطلاعاتی؛
- گسترش همکاری در بین اعضای سازمان‌های مربوط؛
- مرتبط ساختن سازمان‌های تخصصی مشابه.

عضویت:

مراکز اشاعه اطلاعات علمی می‌توانند عضویت این انجمن را بپذیرند و در حال حاضر ۱۵۰ مؤسسه از ۲۲ کشور، عضو آن هستند.

انتشارات:

این انجمن نشریه Newsidic را هر سه ماه یک‌بار منتشر می‌کند.^۱

1. EUSIDIC: The European Association of Information Dissemination Centers. available at:
<http://www.eusidic.org> (19 oct. 2003)

اطلاعات تماس:

تلفن +31 (0)20 589 32 32

نمبر + 31(0) 20 589 32 30

پایگاه وب <http://www.eusidic.org>

پست الکترونیکی eusidic@caos.nl

نشانی EUSIDIC Secretariat

CAOS

WG plein 475

1054 SH Amsterdam

The Netherlands

انجمن ناشران امریکایی

Association of American Publishers Inc (AAP)

تأسیس: ۱۹۷۰

این انجمن که در سال ۱۹۷۰ با ادغام دو سازمان «شورای ناشران کتاب امریکا»^۱ و «مؤسسه ناشران فرهنگی امریکا»^۲ به وجود آمد، از ۲۶۰ ناشر تشکیل شده و سخنگوی واقعی صنعت نشر در امریکا است.

اهداف:

اهداف انجمن از این قرارند:

- بهبود وضعیت نشر در امریکا؛
- پرورش و تقویت عامه مردم برای درک نقش مهم و اساسی کتاب در بالابردن استعداد و فرهنگ جامعه؛
- تأمین اطلاعات دقیق و لازم در ارتباط با شرایط تجارت، خطمشی و نظرات دولت، قوانین قریب‌التنفیذ، هزینه پستی، مالیات‌ها، حق مؤلف، سانسور، و دیگر مطالبی که برای ناشران مهم است؛
- ایجاد همکاری بین گروه‌های ناشران تجارتي و فرهنگی برای پیشبرد علائق مشترک و تأکید بر علائق خاص؛

-
1. American Book Publishers Council
 2. American Education Publishers Institute

- ابراز خطی‌مشی مصوبه به‌عنوان تنها سخنگوی مقتدر صنعت نشر.

عضویت:

- عضویت عادی: برای تمام شرکت‌های امریکایی یا اشخاصی که حداقل به مدت یک‌سال در امریکا در زمینه ابداع یا تولید و نشر کتاب یا مواد چاپی یا دیداری و شنیداری که مشمول حق مؤلف هستند، فعالیت داشته باشند؛

- عضویت پیوسته: برای سازمان‌های امریکایی که غیرانتفاعی هستند، ولی شرایط عضویت عادی را ندارند؛

- عضو پیوسته خارجی: که به ناشرین خارجی که در امریکا کار می‌کنند، داده می‌شود.

بخش‌ها:

این انجمن دارای ۶ بخش است که هر یک فعالیت‌های خاصی را به عهده دارند و بودجه آن نیز از طریق حق عضویت تأمین می‌شود.

انتشارات:

این انجمن نشریه Washington Newsletters را ماهانه و Division Newsletter را دو ماه یک‌بار منتشر می‌کند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن 202/347-3375; 212/255-0200

نمبر 202/347-3690; 212/255-7007

پایگاه وب <http://www.publishers.org>

پست الکترونیکی sbeen@publishers.org

نشانی 71 Fifth Avenue
2nd Floor
New York, NY 10003

1. Association of American Publishers. available at: <http://www.publishers.org> (10 mar. 2003)

آیسیسکو (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی)

The Islamic Educational, Scientific and Cultural Organization (ISESCO)

تأسیس: ۱۹۸۱

تاریخچه:

«سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی اسلامی» (آیسیسکو) در سال ۱۹۸۱ تأسیس گردید و وابسته به «سازمان کنفرانس اسلامی» است و اولین کنفرانس آن در سال ۱۹۸۲ در مراکش برگزار شد. اهداف «آیسیسکو» عبارت‌اند از:

- تقویت و گسترش همکاری میان کشورهای عضو و ارتقای آن در زمینه‌های آموزش و دانش، فرهنگ و ارتباطات؛
- گسترش علوم کاربردی و استفاده از فناوری پیشرفته در چهارچوب ارزش‌ها و الگوهای ممتاز و پایدار اسلامی؛
- گسترش تفاهم میان مسلمانان و کمک در راه دستیابی به صلح جهانی و امنیت از طرق گوناگون، بخصوص از طریق آموزش، فرهنگ و ارتباطات؛
- دستیابی به همکاری میان مؤسسات تخصصی سازمان کنفرانس اسلامی در زمینه‌های آموزش، دانش، فرهنگ و ارتباطات کشورهای عضو «آیسیسکو» به‌منظور تقویت وحدت اسلامی؛
- مینا قراردادن فرهنگ اسلامی در برنامه‌های آموزشی در تمام سطوح و مراحل؛
- تقویت فرهنگ اسلامی، حمایت از استقلال تفکر اسلامی در مقابل تهاجم فرهنگی و عوامل انحرافی و حفاظت از ویژگی‌ها با پذیرش تمدن اسلامی؛
- حفاظت از هویت اسلامی مسلمانان در کشورهای غیر اسلامی.^۱

۱. «آیسیسکو»، فصلنامه کتاب، دوره نهم، شماره ۳ و ۴ (پاییز و زمستان ۱۳۷۷): ص ۱۴۷.

تشکیلات «آیسسکو» شامل کنفرانس عمومی، شورای اجرایی، و مدیریت کل است. تنها کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی با پذیرش منشور سازمان می‌توانند به عضویت «آیسسکو» درآیند. تاسپتامبر ۱۹۹۸، ۴۴ کشور عضو «آیسسکو» شده‌اند و ایران نیز از جمله اعضا است.

از مهم‌ترین موضوعات مطرح‌شده در نشریه شماره ۳۶ «آیسسکو» می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: اهدای انتشارات «آیسسکو» به کتابخانه کنگره، اهدای مجموعه‌ای از آخرین انتشارات به کتابخانه دانشگاه سوربن و کتابخانه موزه بریتانیا، برنامه‌های همکاری بین «آیسسکو» و یونسکو در زمینه کمک به کودکان و آموزش زنان و دختران، ترجمه و چاپ کتب صنایع دستی، و ایجاد کتابخانه الکترونیکی برای نابینایان، دومین کنفرانس وزرای فرهنگ کشورهای اسلامی در رباط در زمینه تحقق استراتژی فرهنگ در جهان اسلام، نوزدهمین اجلاس شورای اجرایی برای بحث در باره پیش‌نویس برنامه میان‌مدت «آیسسکو»، آموزش زبان عربی، روابط فرهنگی میان مسلمانان، آموزش در زمینه گسترش نظام‌های رایانه‌ای، روزآمدکردن برنامه آموزشی در مدارس اسلامی کشورهای آفریقایی، برگزاری اجلاس مؤسسات و دانشکده‌های اطلاع‌رسانی در جهان اسلام، آموزش معلمان مدارس قرآن، هماهنگ کردن تلاش‌ها در زمینه بینش اسلامی، همکاری میان «آیسسکو» و مرکز تحقیقات تاریخ اسلام، هنر و فرهنگ مبارزه با مواد مخدر در چارچوب همکاری حقوقی، علمی، فرهنگی، مهار اینترنت در جهت اشاعه محتوای فرهنگی اطلاعات در جهان اسلام، برنامه‌های سوادآموزی «آیسسکو»، بررسی بیسوادی در جهان اسلام، اشاعه زبان عربی و آموزش تعلیم اسلامی، و معرفی انتشارات «آیسسکو»^۱

اطلاعات تماس:

تلفن 00-2127-72433

نمابر 00-2127-772058

پایگاه وب <http://www.isesco.org.ma/indexeng.html>

نشانی The Islamic Educational, Scientific and Cultural Organization (ISESCO)
16BIS, Charia Omar Ben Khattab, P.O.Box.755,
Aqdal Rabat,
Morocco

ایفلا (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری)

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

تأسیس: ۱۹۲۷

تاریخچه:

در اواخر دهه ۱۹۲۰، اندیشه همکاری بین‌المللی، نیروی حرکت خود را گردآوری کرد و پس از گفتگوهای چند، «فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری» (ایفلا) در سال ۱۹۲۷ و با صدور قطعنامه‌ای به امضای نمایندگان پانزده کشور برپا شد. این تشکیلات، سازمانی بین‌المللی و غیردولتی است و عمدتاً به‌عنوان یک مرکز همگانی کتابداری در کشورهای اروپای غربی و با حمایت ایالات متحده تأسیس شد. اندک اندک خاصیت سازمانی با دامنه کار جهانشمول را پذیرفت و اینک نماینده کتابخانه‌ها و انجمن‌های کتابداری پنجاه‌ودو کشور جهان، با بیش از نود عضو است و مقر اصلی آن نیز شهر لاهه در هلند تعیین شده است.

اهداف:

هدف‌های «ایفلا» بنابر اساسنامه آن عبارت است از «گسترش همکاری در زمینه کتابخانه‌ها و بویژه انجام و ارائه پژوهش‌ها، طرح‌ها و پیشنهادهای مربوط به روابط بین‌المللی کتابخانه‌ها، انجمن‌های کتابداری، کتابشناسان و دیگر گروه‌های متشکل، و نیز ایجاد سازمانی که از طریق آن کتابداری در زمینه‌های مورد علاقه بین‌المللی مطرح شود». همچنین یکسان‌سازی قواعد فهرست‌نویسی از دیگر اهداف «ایفلا» بوده و از این‌رو در سال ۱۹۶۱ به برپایی «گردهمایی بین‌المللی اصول فهرست‌نویسی» همت گماشته است.

تشکیلات:

«ایفلا» سازمانی است بین‌المللی، مستقل، غیردولتی و غیرانتفاعی که فعالیت‌های آن از طریق ۵ برنامه اصلی، قسمت‌ها، بخش‌ها و میزگردهای مختلف انجام می‌گیرد. بطور کلی تشکیلات «ایفلا» به دو بخش تصمیم‌گیری و اداری تقسیم می‌شود که بخش تصمیم‌گیری شامل هیئت اجرایی، هیئت تخصصی، کمیته‌های تخصصی، و شبکه مشاوران زبان است و بخش اداری به اداره مرکزی، دفاتر منطقه‌ای، مراکز منابع «ایفلا»، و مراکز بخش تقسیم می‌شود. ۳۴ قسمت و ۱۱ میزگرد «ایفلا» به هشت بخش تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از:

- بخش کتابخانه‌های تحقیقاتی عمومی:

الف. کتابخانه‌های ملی،

ب. کتابخانه‌های دانشگاهی و دیگر کتابخانه‌های پژوهشی عمومی،

پ. خدمات کتابداری و پژوهشی برای مجالس قانونگذاری.

- بخش کتابخانه‌های تخصصی:

الف. کتابخانه‌های دولتی،

ب. کتابخانه‌های علوم اجتماعی،

پ. کتابخانه‌های مواد جغرافیایی و نقشه،

ت. کتابخانه‌های علمی و فنی،

ث. کتابخانه‌های علوم زیستی و پزشکی،

ج. کتابخانه‌های هنری.

- بخش کتابخانه‌های غیرتخصصی:

الف. کتابخانه‌های عمومی،

ب. کتابخانه‌های معلولان،

پ. کتابخانه‌های کودکان و نوجوانان،

ت. کتابخانه‌ها و مراکز منابع مدارس،

ث. کتابخانه‌های نابینایان،

ج. خدمات کتابداری برای جمعیت‌های چندفرهنگی،

چ. میزگرد مراکز ملی برای خدمات کتابداری،

ح. میزگرد انجمن بین‌المللی کتابداران کتابخانه‌های شهرهای بزرگ،

خ. میزگرد کتابخانه‌های سیار.

- بخش کنترل کتابشناختی:

الف. کتابشناسی،

ب. فهرستنویسی،

پ. رده‌بندی و نمایه‌سازی.

- بخش مجموعه‌ها و خدمات:

الف. فراهم‌آوری و توسعه مجموعه،

ب. امانت اسناد و خدمات بین‌کتابخانه‌ای،

پ. نشر پایاندها،

ت. میزگرد روزنامه‌ها،

ث. اطلاعات دولتی و انتشارات رسمی،

ج. کتب و نسخه‌های خطی نایاب.

- بخش مدیریت و فناوری:

الف. حفاظت و نگهداری،

ب. ساختمان و تجهیزات کتابخانه،

پ. فناوری اطلاع‌رسانی،

ت. آمار،

ث. مدیریت و بازاریابی،

ج. میزگرد مواد سمعی و بصری و چندرسانه‌ای،

چ. میزگرد مدیریت انجمن‌های کتابداری،

ح. میزگرد مسائل زنان.

- بخش آموزش و تحقیقات:

الف. آموزش و تربیت،

ب. میزگرد آموزش تخصصی پیوسته،

پ. تئوری و تحقیق کتابداری،

ت. میزگرد تاریخ کتابداری،

ث. میزگرد ویراستاری نشریات کتابداری،

ج. مطالعه،

چ. میزگرد آموزش کاربران.

- بخش فعالیتهای منطقه‌ای:

الف. فعالیتهای منطقه‌ای آفریقا،

ب. فعالیتهای منطقه‌ای آسیا و اقیانوسیه،

پ. فعالیتهای منطقه‌ای امریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب.

فعالیت‌ها و خدمات:

- پیشرفت کتابداری در کشورهای در حال توسعه (دانشگاه اوپالا، سوئد)؛

- حفاظت و نگهداری (کتابخانه ملی فرانسه و پاریس)؛

- دسترسی جهانی به انتشارات (مرکز فراهم‌آوری اسناد کتابخانه بریتانیا، بوستون انگلستان)؛

- کنترل کتابشناختی جهانی و مارک بین‌المللی (کتابخانه ملی آلمان، فرانکفورت)؛

- انتقال جهانی داده‌ها و ارتباطات دوربرد (کتابخانه ملی کانادا، اوتاوا).

لازم به ذکر است که این قسمت‌ها گروه‌های تخصصی اولیه «ایفلا» هستند. هر قسمت برنامه پیشنهادی خود را ارائه می‌کند، و این برنامه‌ها توسط هیئت هماهنگ‌کننده بخش (شامل مسئولان انتخاب‌شده قسمت‌ها در بخش مربوط)، و برنامه‌های هر بخش نیز توسط یک هیئت تخصصی (شامل یک نماینده از هر بخش) مرور می‌شود. تعداد، وظایف و کار تخصصی قسمت‌ها و میزگردها با برنامه‌ها و فعالیتهای اصلی هماهنگ می‌شوند و دبیرخانه به‌عنوان محور هدایت فعالیتهای بخش‌ها، قسمت‌ها، میزگردها و برنامه‌های اصلی عمل می‌کند.

هیئت اجرایی: هر دو سال یک‌بار شورای عمومی با تشکیل جلسه، نمایندگانی را برای این هیئت که سرپرستی «ایفلا» را بر عهده دارند و در رأس آنان رئیس «ایفلا» قرار دارد، انتخاب می‌کند. این هیئت مسئول سیاست کلی فدراسیون، مدیریت و امور مالی و ارتباطات خارجی می‌باشد. غیر از رئیس، دیگر اعضای این هیئت متشکل از هفت عضو منتخب و یک عضو صاحب منصب است. هیئت اجرایی «ایفلا» کمیته‌هایی تخصصی برای بررسی موضوعاتی که اهمیت ویژه‌ای برای کتابداری دارند، ایجاد می‌کند. در سال ۱۹۹۷، دو کمیته جدید توسط هیئت اجرایی ایجاد شد: کمیته حق مؤلف و دیگر مسائل حقوقی، و کمیته آزادی دسترسی به اطلاعات و آزادی بیان. دیگر کمیته‌های تخصصی «ایفلا» عبارت‌اند از: کمیته انتشارات، و کمیته ویراستاری نشریه «ایفلا».

هیئت تخصصی: فعالیت این هیئت که از سال ۱۹۷۶ آغاز شد به هدایت و کنترل، طراحی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های تخصصی «ایفلا» مرتبط است که از طریق برنامه‌های اصلی، بخش‌ها، قسمت‌ها و میزگردها انجام می‌پذیرند. این هیئت شامل ریاست هر بخش بعلاوه یک رئیس که از خارج از هیئت تخصصی و به‌وسیله اعضای جدید انتخاب شده است، می‌باشد.

شبکه مشاوران زبان «ایفلا»: این شبکه که شبکه‌ای غیررسمی در «ایفلا» می‌باشد، متشکل از افرادی است که در حرفه کتابداری، اطلاع‌رسانی و ارتباطات به کار اشتغال دارند و به زبان‌های «ایفلا» (انگلیسی، آلمانی، فرانسوی، اسپانیولی، و روسی) تسلط کافی دارند و مایل به ارائه خدمات ترجمه (ترجمه همزمان، ترجمه مقالات کنفرانس «ایفلا» و دیگر سمینارها و اجلاس‌هایی که در طول سال برگزار می‌شوند، و برخی از انتشارات «ایفلا») هستند.

گروه‌های مباحثه: این گروه‌ها ممکن است بطور موقت و غیررسمی بنا نهاده شوند تا اعضای «ایفلا» فرصت بحث در باره مسائل تخصصی، اجتماعی یا فرهنگی (تا جایی که در حرفه کتابداری و اطلاع‌رسانی مؤثر واقع شوند) را داشته باشند. این گروه‌ها ممکن است برای یک دوره قابل تمدید دوساله به‌وجود آیند و به یک قسمت «ایفلا» وابسته باشند و توسط آن حمایت شوند. از جمله گروه‌های مباحثه کنونی می‌توان به «گروه بحث کتابخانه‌های گروهی و انتفاعی»، «گروه بحث در باره اینترنت»، «دوستانان و هواداران کتابخانه‌ها»، «کار مرجع» و «گروه مباحثه مسئولیت‌های اجتماعی» اشاره کرد.

گروه‌های کاری: زمینه ایجاد این گروه‌ها برای مطالعه موضوعات خاص توسط هیئت تخصصی ایجاد می‌شود. پس از یک دوره دوساله، این گروه‌ها یا منحل می‌شوند یا در صورت وجود علاقه و فعالیت کافی، به گروه مباحثه تبدیل می‌شوند.

برنامه میان‌مدت: به‌منظور نظم‌بخشیدن و جهت‌دادن به فعالیت‌های «ایفلا»، برنامه‌ای برای هر گروه کاری توسط هر واحد در سال ۱۹۹۷ زیر نظر هیئت تخصصی «ایفلا» تدوین شد. برنامه میان‌مدت «ایفلا» از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۱ ششمین برنامه «ایفلا» است که از زمان انتشار اولین راهنمای بلندمدت با نام «کتابخانه‌ها در جهان» در سال ۱۹۶۳، تهیه شده است.

راهنمای منتشرشده در سال ۱۹۶۳ برای ۱۲ سال مورد استفاده قرار گرفت و بدنبال آن، تدوین چندین برنامه بلندمدت ۵ تا ۶ ساله از سال ۱۹۷۶ آغاز شد. با وجود تغییرات سریع در کتابخانه‌های امروزی حتی اجرای برنامه‌های ۵-۶ ساله نیز با مشکل مواجه می‌شود. بنابراین هیئت متخصصان از گروه‌های تخصصی خواست تا برنامه میان‌مدت کنونی را همراه با برنامه عملی دوساله (۹۹-۱۹۹۸) با هدف چهارساله برنامه‌ریزی کنند. در طول این دو سال، اعضای بخش‌های تخصصی فرصت سازماندهی فعالیت‌های حمایتی برای باقیمانده مدت برنامه (به‌منظور به‌ثمررساندن اهداف کلی برنامه) را دارند. کل برنامه میان‌مدت بر اساس سیاست‌های بلندمدت «ایفلا» است که در سال ۱۹۹۱ توسط شورای «ایفلا» به تصویب رسید و در سال ۱۹۹۶ توسط هیئت اجرایی مورد تجدید نظر قرار گرفت.

برنامه میان‌مدت کنونی که پنجمین برنامه از این دست می‌باشد، تحت نظر هیئت تخصصی سال ۹۷-۱۹۹۵ تدوین گردید و از گروه‌های تخصصی درخواست شد تا به شرح ماهیت و هدف فعالیت‌های خود و اهداف گروه‌های تخصصی در طول برنامه میان‌مدت (که در پیشرفت زمینه‌های مرتبط با اهداف آن‌ها در زمینه‌های مختلف خدمات کتابداری مؤثر است) بپردازند و در نهایت باید مشخص می‌شد که چگونه و چه بخش‌هایی از اهداف، در طول سال آینده باید از طریق پروژه، تحقیق، مطالعه، بررسی، انتشارات، تهیه استانداردها و راهنماها، برگزاری اجلاس، دیدارهای تخصصی و دیگر فعالیت‌ها به ثمر برسند. هیئت تخصصی از این گروه‌ها خواست تا توجه خاص خود را به فعالیت‌های مرتبط با شبکه‌ها و اسناد الکترونیکی که تأثیر عمده‌ای بر نحوه کار و ارائه خدمات به مراجعه‌کنندگان در کتابخانه‌ها دارند، معطوف سازند. تمام گروه‌های تخصصی «ایفلا» برنامه‌های میان‌مدت خود را بر اساس سیاست

بلندمدت «ایفلا» برنامه‌ریزی می‌کنند و در این برنامه‌ها به فعالیت‌های هر گروه پرداخته می‌شود. این فعالیت‌های تخصصی در بلندمدت منجر به اجرای سیاست اصلی «ایفلا» می‌شود. جهتگیری «ایفلا» برای چهار سال آینده بر محیط الکترونیکی تأکید دارد، در حالی که هدف «ایفلا» مبنی بر گسترش کتابداری در جهان، عمدتاً از طریق ایجاد امکانات برای دسترسی برابر به اطلاعات، برنامه‌های باسواد، و حفاظت از میراث مکتوب جهان دنبال خواهد شد.

اجلاس‌های «ایفلا»:

علاوه بر اجلاس‌های منطقه‌ای و سمینارهایی که توسط گروه‌های تخصصی «ایفلا» سازماندهی می‌شوند، کنفرانس سالانه «ایفلا» همه‌ساله در اواخر آگوست یا اوایل سپتامبر برگزار می‌شود. هر دو سال یک‌بار این کنفرانس همراه با اجلاس شورای «ایفلا» برگزار می‌شود. در کنار اجلاس سالانه «ایفلا»، معمولاً کنفرانس یک‌روزه رؤسای کتابخانه‌های ملی نیز برگزار می‌شود که معمولاً قبل از افتتاح کنفرانس یا روز بعد از کنفرانس است و میزبان آن، کتابخانه ملی کشور میزبان می‌باشد و اجلاس‌های آن در همان کتابخانه برگزار می‌شوند.

انتشارات:

مجله IFLA Journal هر دو ماه یک‌بار منتشر می‌شود و یکی از منابعی است که آخرین اخبار کتابداری و اطلاع‌رسانی بین‌المللی را به اطلاع عموم می‌رساند. در هر شماره از این نشریه به اطلاعات جاری در باره فعالیت‌های «ایفلا» و مقالاتی در موضوع جنبه‌های گوناگون حرفه اطلاع‌رسانی بین‌المللی مانند مدیریت، خدمات کتابداری به نابینایان، حفاظت و نگهداری، امانت اسناد، و حق مؤلف پرداخته می‌شود.

در سال ۱۹۹۷ «ایفلا» اولین دوسالانه خود را به نام IFLA Council Report (1995-97) منتشر ساخت که جایگزین IFLA Annual شد که آخرین شماره آن در سال ۱۹۹۵ منتشر شده بود. در این نشریه به موفقیت‌های «ایفلا» در این فاصله زمانی در موضوعات زیر پرداخته شده است: دستیابی به اطلاعات، محیط الکترونیکی، حفاظت و نگهداری، خدمات و استانداردها، و پیشرفت حرفه‌ای.

سلسله انتشارات گزارش‌های تخصصی «ایفلا» دربرگیرنده راهنماها، ترجمه راهنماها و گزارش

اجلاس‌های تخصصی است که ۵۴ عنوان از آن‌ها در حال حاضر در دسترس قرار دارد. دیگر تکنگاشتهای «ایفلا» نیز که بصورت سلسله انتشارات منتشر می‌شوند، ۸۳ عنوان هستند که از راهنمای کتابخانه‌های هنری گرفته تا بررسی و تجزیه و تحلیل مسائل مهم اخلاقی و حقوقی خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی را دربر می‌گیرند.

اعضا:

«ایفلا» دارای بیش از ۱۶۰۰ عضو در تقریباً ۱۴۶ کشور جهان است. چهار نوع عضویت در «ایفلا» وجود دارد که از این میان اعضای انجمنی و اعضای مؤسسه‌ای دارای حق رأی هستند و وابستگان شخصی و پشتیبانان حق رأی ندارند. اعضای انجمنی تنها مختص انجمن‌های کتابخانه‌ها، انجمن‌های کتابداری و مدارس کتابداری نیست، بلکه انجمن‌های مؤسسات تحقیقاتی و کتابشناسی نیز که با اجرای اهداف فدراسیون در ارتباطاند، می‌توانند از این نوع عضویت بهره‌مند شوند. کتابخانه‌ها، آموزشگاه‌های کتابداری، مؤسسات کتابشناسی و تحقیقاتی، و مؤسسات و سازمان‌های دیگر که با اهداف فدراسیون مرتبطاند، می‌توانند عضو «ایفلا» شوند. تمامی اعضا و وابستگان «ایفلا» حق انتخاب قسمت‌ها و میزگردهای مورد علاقه خود را دارند و اعضای دارای حق رأی می‌توانند متخصصانی را برای کمیته‌های دائمی پیشنهاد کنند. این کمیته‌ها گروه‌های اصلی متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی هستند که برنامه‌ریزی و کنترل برنامه‌های هر قسمت یا میزگرد را بر عهده دارند. برنامه پشتیبانی «ایفلا» به طور رسمی در سال ۱۹۹۳ به وجود آمد. این برنامه به سازمان‌ها و شرکت‌ها از جمله ناشران و تولیدکنندگان نرم افزار و تجهیزات کتابخانه فرصت می‌دهد تا ارتباطی مستقیم و مستمر با جامعه بین‌المللی کتابداری برقرار سازند. در حال حاضر ۳۴ شرکت پشتیبان «ایفلا» هستند.

از ایران ۱۰ مرکز از عضویت مؤسسه‌ای در «ایفلا» برخوردارند که عبارت‌اند از: کتابخانه ملی ایران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، سازمان برنامه و بودجه، کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی، کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه گیلان، کتابخانه و مرکز اسناد دانشگاه هنر، مرکز اسناد سازمان میراث فرهنگی کشور، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی وزارت جهاد سازندگی، و هیئت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور.

منابع پشتیبانی از «ایفلا»:

کار تخصصی «ایفلا» از طریق حق عضویت و همکاری‌های حمایتی و درآمد حاصل از فروش

انتشارات و کمک مؤسسات و یارانه‌های دولتی میسر می‌گردد. علاوه بر این، برنامه تخصصی «ایفلا» توسط یونسکو، چندین آژانس سرمایه‌گذاری ملی و بین‌المللی و بیش از ۱۵ کتابخانه ملی، و کتابداران سراسر جهان حمایت می‌شود.

ارتباط با دیگر مراکز:

این سازمان دارای ارتباط مشورتی نزدیک با یونسکو است، بطوریکه از این نظر در بالاترین رده‌بندی یونسکو قرار دارد. بطور کلی «ایفلا» با ۱۵ سازمان غیردولتی از جمله «فدراسیون بین‌المللی اطلاع‌رسانی و دکومانتاسیون» (فید)، «شورای بین‌المللی آرشیو»، «انجمن بین‌المللی ناشران»، «مرکز بین‌المللی پایاندها»، «نظام بین‌المللی داده‌های پایبندی» و «کنفرانس مدیران کتابخانه‌های ملی» ارتباط مشورتی دارد. از میان این سازمان‌ها، «فید» و «شورای بین‌المللی آرشیو» نزدیک‌ترین ارتباط را با «ایفلا» دارند. «ایفلا» با سازمان‌هایی نظیر «شورای بین‌المللی اتحادیه‌های علمی» و «سازمان جهانی مالکیت معنوی» نیز همکاری دارد.^۱

ایران و «ایفلا»:

در سال ۱۳۴۸ رئیس وقت «مرکز خدمات کتابداری» در کنفرانس «ایفلا» که در دانمارک برگزار شد، شرکت نمود. در این سال مرکز مزبور و سال بعد (۱۳۴۹) «انجمن کتابداران ایران» به عضویت «ایفلا» درآمدند و متعاقباً نمایندگان مرکز و انجمن مورد اشاره، در اجلاس سالانه «ایفلا» شرکت کردند. این در حالی بود که به موازات شناخته‌شدن بیش از پیش «ایفلا» در کشور، سازمان‌های دیگری نیز به عضویت آن درآمدند.

در پی ادغام «مرکز خدمات کتابداری» در کتابخانه ملی، از «ایفلا» خواسته شد تا عضویت آن مرکز در این فدراسیون به کتابخانه ملی منتقل شود. این درخواست مورد پذیرش قرار گرفت و کتابخانه ملی به عضویت «ایفلا» درآمد. پس از پیروزی انقلاب، چندین سال نماینده‌ای به «ایفلا» اعزام نشد. اولین بار در سال ۱۳۶۳ یک نماینده از طرف کتابخانه ملی در پنجاهمین کنفرانس «ایفلا» که در کنیا برگزار

1. Ifla: International Federation of Library Associations and Institutions. available at: <http://www.ifla.org>

شد، شرکت کرد و از آن پس علاوه بر کتابخانه ملی، دیگر کتابخانه‌ها نیز نمایندگان به اجلاس‌های «ایفلا» اعزام کرده‌اند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن +31703140884

نمبر +31703834827

پایگاه وب <http://www.ifla.org>

پست الکترونیکی ifla@ifla.org

نشانی IFLA Headquarters
P.O.Box 95312
2509 CH the Hague
Netherlands

شبکه اطلاع‌رسانی آسیا و اقیانوس آرام

Asia Pacific Information Network (APIN)

«ایپین» یک شبکه اطلاع‌رسانی در کشورهای آسیایی و اقیانوس آرام است که با ادغام «شبکه منطقه‌ای برای مبادله اطلاعات و تجارب (استینفو)»، «شبکه انفورماتیک منطقه‌ای برای جنوب شرقی آسیا و اقیانوسیه» و نیز «شبکه انفورماتیک منطقه‌ای برای آسیای جنوبی و مرکزی» ایجاد شده و با توجه به پیوندی که با «برنامه اطلاعات برای همه» یونسکو دارد، در چارچوب این برنامه‌ها فعالیت می‌کند.

اصول:

- برای تمام یا هر یک از اهدافی که در زیر ذکر شده «ایپین» برای تنظیم و برنامه‌ریزی آن‌ها توسط ۵ حوزه مندرج در «برنامه اطلاعات برای همه» یونسکو، هدایت می‌شود.
- «برنامه اطلاعات برای همه»، برنامه‌ای را برای مذاکرات و رهنمودهای مربوط به خط‌مشی بین‌المللی عملکردهای زیر فراهم می‌آورد: حفظ و دسترسی جهانی به اطلاعات، مشارکت همگانی در جامعه اطلاع‌رسانی جهانی موعود، و پیامدهای اجتماعی، حقوقی، و قومی پیشرفت‌های فناوری ارتباطات و اطلاعات.
- «برنامه اطلاعات برای همه» چارچوبی را برای همکاری بین‌المللی و مشارکت بین‌المللی و منطقه‌ای فراهم می‌آورد. برای اجرای این سیاست‌ها، این برنامه از پیشرفت راهبردها، روش‌ها و ابزارهای مشترک در راه ایجاد یک نظام اطلاع‌رسانی قانونی و مستقل حمایت می‌کند.

اهداف عمده:

- تدوین سیاست‌های اطلاع‌رسانی مناسب برای هدایت روند کلی خدمات اطلاع‌رسانی ملی و ارتقای کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در حمایت از نقشه‌ها و برنامه‌های توسعه ملی (حوزه یک)؛
- حمایت از ایجاد رضایت محلی و ارتقای دسترسی به دانش طبیعی از طریق دانش اولیه، آموزش دانش فناوری اطلاعات و ارتباطات، حمایت از آموزش، ادامه تحصیل و آموزش مادام‌العمر در زمینه‌های ارتباطات، اطلاعات و داده‌شناسی (حوزه دوم)؛
- ارتقای استانداردهای بین‌المللی و بهترین اقدامات در ارتباطات، اطلاعات و دانش‌شناسی در حد اختیارات یونسکو و توسعه شبکه اطلاعات در سطوح محلی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی (حوزه سوم)؛
- توسعه اساس سازمانی و فنی با توجه به افزایش جریان اطلاعات و اشتراک منابع اطلاعاتی (حوزه چهارم)؛
- ارتقای دانش فناوری اطلاعات و ارتباطات و کاربرد آن در تحصیل، علوم، فرهنگ و ارتباطات (حوزه پنجم).

فعالیت‌ها:

برای تمام یا هریک از اهداف ذکرشده، فعالیت‌های شبکه نیز به آن‌ها اضافه می‌شود، اما فقط به آن‌ها محدود نمی‌شود.

حوزه یک:

- ایجاد آگاهی در شهروندان و ارتقای مذاکرات منطقه‌ای و بین‌المللی در مورد مسائل اخلاقی و قانونی مربوط به کاربرد سیاست ملی فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- ارتقای توافق در مورد اصول سیاست اطلاع‌رسانی، حقوق، کاربردها و مسائل قانونی (از قبیل شهروندان، حقوق جامعه و امور شخصی افراد، تصفیه اطلاعات، رعایت اخلاق و موارد قانونی در استفاده از آن‌ها، مزایا و حقوق مالکان اندیشمند و استفاده‌کنندگان از «پروتکل اینترنت»^۱ در

کشورهای توسعه‌نیافته، دسترسی به اطلاعات و امنیت اطلاع‌رسانی شخصی، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای کمک به توسعه ملی، آماده سازی راهبردها، سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها، و آگاه کردن شهروندان از فواید فناوری اطلاعات و ارتباطات؛

- کمک به تحقیقات منطقه‌ای در مورد برنامه‌ها و سیاست‌ها، ارزیابی کاربردها و پیشرفت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات، و ارائه پیشنهادهایی برای پیشرفت آن؛
- نظارت بر عملکرد صحیح فناوری اطلاعات و ارتباطات در سیاست و کاربرد آن در منطقه.

حوزه دو:

- تدوین راهبردهای دانش فناوری اطلاعات و ارتباطات و آموزش فراگیر برای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛

- ارتقای اطلاعات اولیه درباره استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛

- افزایش دانش فناوری اطلاعات و ارتباطات برای دیجیتالی کردن آن؛

- تقویت آموزش همگانی، آموزش از راه دور، آموزش مستمر و تحصیل مادام‌العمر برای آموزش رسمی و غیررسمی فناوری اطلاعات و ارتباطات و حمایت از توسعه برنامه‌هایی در امر دانش اطلاع‌رسانی و توانایی رسانه‌ها، تعیین نظام انفورماتیک، طراحی، فراهم‌آوری، تکمیل، سنجش، پذیرش، و مدیریت در تمام سطوح؛

- کمک به تدوین مطالب آموزشی با نظر به زبان بومی و چندزبانگی؛

- کمک به افزایش تعداد مؤسساتی برای آموزش داده‌شناسی و اطلاع‌رسانی؛

- ایجاد شبکه‌ای از مؤسسات آموزشی، و سیستمی برای اشتراک در مطالب آموزشی؛

- کمک به ارتقای تحصیلات شاغلان و متخصصان اطلاع‌رسانی و استفاده از ابزارهای مدیریت اطلاعات به‌منظور استفاده از منابع جدید، و تعیین فعالیت‌های مدیریت اطلاعات در آن حوزه‌های خاص؛

- کمک به ایجاد سازمان‌های بین دولتی و همه سازمان‌های فعال در امر دموکراسی برای انجام آموزش فناوری اطلاعات و ارتباطات در برنامه‌هایشان.

حوزه سه:

- حمایت فعال از ایجاد و شبکه‌ای کردن ورودی‌های اطلاعاتی؛

- تقویت اساس سازمانی و فنی برای ارتقای جریان اطلاعات و اشتراک در اطلاعات؛

- ارتقای استانداردها و خط‌مشی‌های رایج در به‌دست‌آوردن اطلاعات، ذخیره‌سازی، مبادله و انتشار آن در این حوزه؛

- انتشار بهترین عملکردها و استانداردها در امر مدیریت اطلاعات و انفورماتیک به‌وسیله دیگر حوزه‌های این برنامه؛

- تقویت تحقیق در امر چندزبانگی و توسعه آن؛

- حمایت از برنامه‌های فرهنگی یونسکو در ضبط دانش بومی، دانش عامه، میراث شفاهی و مستند، و دیگر حوزه‌های مورد توجه در این زمینه.

حوزه چهار:

- ایجاد سیستم‌ها و استانداردهای تبادل اطلاعات دیجیتال و غیردیجیتال برای مدیریت و نگهداری اطلاعات ضبط‌شده؛

- ایجاد مجموعه‌ای از منابع تحلیل اطلاعات چندزبانه با امکان دسترسی آزاد به آن‌ها و ابزارهای مدیریتی آن‌ها؛

- توسعه نقش مؤسسات اطلاع‌رسانی موجود از جمله کتابخانه‌ها، آرشیوها و مراکز اجتماعی؛

- اعمال نظارت بر بازار اطلاعاتی برای مطلع نگاه‌داشتن کشورهای منطقه‌ای عضو از پیشرفت‌های جدید در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات تا بتوانند همزمان با ایجاد تغییرات اساسی، مستمراً به ارزیابی مطالعات بپردازند و نتایج را اعمال کنند؛

- ارتقای سطح بازاریابی محصولات و خدمات اطلاع‌رسانی به اعضای منطقه؛

- انجام تحقیق در زمینه نیازهای اطلاعاتی در کشورهای منتخب برای ایجاد خط‌مبدأ برای پیشرفت‌های بعدی؛

- ایجاد کتابخانه‌ها، آرشیوها و دیگر مؤسسات اطلاع‌رسانی (مثل دانشگاه‌ها) به صورت تصویری (دیجیتالی)؛

- ارتقای توانایی‌های پژوهش و توسعه، که به نیازهای اطلاعات منطقه‌ای و داده‌شناسی اشاره دارد و منجر به پیشرفت در نظام‌های اطلاعاتی و فنون و ابزارهای تحلیل اطلاعات می‌شود.

حوزه پنج:

- کمک به پیشرفت راهبردها، سیاست‌ها، منابع انسانی و ابزارهای کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در پروژه‌های یونسکو در مورد آموزش، علوم، فرهنگ و ارتباطات؛
- ارائه رهنمودهایی به اعضا در استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای اهداف ملی در آموزش، علوم، فرهنگ و ارتباطات.

آموزش:

- ارتقای موقعیت‌های آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات برای عموم؛
- افزایش موقعیت‌های یادگیری از طریق دسترسی به اطلاعات مختلف و سیستم‌های انتقال؛
- کمک به ایجاد شبکه مؤسسات تعلیم مدرس و ورودی‌های آموزشی.

علوم:

- کمک به توسعه دسترسی جهانی و یکسان به اطلاعات علمی؛
- حمایت از پیشرفت قوانین جدید در عملکرد و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در بخش تحقیقات و تمام افراد درگیر در اطلاع‌رسانی علمی؛
- تقویت توانایی انجام تحقیقات علمی، اشتراک اطلاعات، و مبادلات فرهنگی.

فرهنگ:

- شناسایی و انتشار ابزارهای فناوری اطلاعات و ارتباطات و ملاقات با مؤسسات فرهنگی و صاحبان صنایع در کشورهای در حال توسعه؛
- حمایت از ساختار شبکه‌ای مؤسسات موقوفه به منظور ارتقا و اشتراک میراث فرهنگی در سطح بین‌المللی؛
- همکاری در پروژه‌های مقدماتی با هدف جمع‌آوری، مدیریت و انتشار میراث فرهنگی با محوریت فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- ارتقای استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای اعمال قدرت و مدیریت و مشارکت اجتماعی؛
- ایجاد آگاهی و موقعیت‌هایی در فناوری اطلاعات و ارتباطات برای استفاده زنان و جوانان.

ارتباطات:

- ارتقای سیاست‌ها به منظور تضمین آزادی بیان در اینترنت؛

- حمایت از کاربردهای فناوری اطلاعات در رسانه‌ها؛
- حمایت از آموزش در نشریات اینترنتی؛
- طرح سیستم انتقال مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق پروژه‌های مقدماتی؛
- همکاری در ایجاد شبکه‌های مرکزی اطلاعات اجتماعی در منطقه، و مطالعه تأثیرات آن‌ها؛
- حمایت از ایجاد توانایی در شهروندان برای استفاده آنان از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- جلب مشارکت روزافزون شهروندان در تصمیم‌گیری‌ها با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- کمک به کشورهای عضو برای ایجاد دانش فناوری اطلاعات و ارتباطات در اجتماع و قدرت‌دادن به متخصصان و استفاده‌کنندگان از اطلاعات در استفاده مفید از پیشرفت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهان.

عضویت:

- عضویت در «ایپین» از طریق تعیین واحدهای ملی کشورها در منطقه انجام می‌شود.
- ثبت نام هر واحد ملی باید با هماهنگی کمیسیون ملی یونسکو مربوط به آن واحد ملی انجام شود.
- هر جا که برنامه اطلاعاتی ملی فناوری و علوم موجود باشد، یک انتخاب طبیعی برای آن واحد ملی محسوب می‌شود.
- هر کشور فقط با یک واحد ملی معرفی می‌شود.
- اصطلاح واحد ملی محدود نیست و هر کشور در زمان مناسب، واجد شرایط برای ثبت نام به عنوان یک واحد ملی است.
- از آنجا که این امکان وجود ندارد که همه آن‌هایی که واجد شرایط برای شرکت در «ایپین» هستند در یک مجموعه قرار بگیرند، یک زمان ۳ ساله تعیین می‌گردد و بر اساس علاقه‌مندی به شرکت در «ایپین»، یک عضو دوباره ثبت‌نام می‌شود یا جایگزین می‌گردد. در فهرست اول، اعضای فعال شبکه‌های «استینفو»، RINSEAP, RINSCA و قرار می‌گیرند.
- هر واحد ملی می‌تواند عضویت خودش را با ارائه درخواست کتبی به مشاور اطلاعات و ارتباطات منطقه آسیا و اقیانوس آرام پس بگیرد.
- تمام کشورهای عضو یونسکو در منطقه آسیا و اقیانوس آرام واجد شرایط برای عضویت در

«ایپین» هستند.

- مخارج شرکت نمایندگان در گردهمایی‌های «ایپین» و اعضای تابع آن باید عمدتاً توسط کشورهای عضو یا داوطلب عضویت در «ایپین» تأمین شود. این ماده برای به حداقل رساندن نیازهای مالی «ایپین» وضع شده، و یونسکو اجازه می‌دهد که هزینه‌های عضویت کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته را پرداخت کند.

- هر واحد ملی موظف است که در تحقق اهداف «ایپین» کمک کند. وظایف یک واحد ملی به قرار زیر است، اما محدود به آن نیست:

الف. کمک به ارتقای توسعه کلی «برنامه اطلاعات برای همه» در کشور خود؛

ب. سازماندهی و هماهنگی فعالیت‌های «ایپین» در کشور خود؛

پ. اشاعه اطلاعات درباره «ایپین» و فعالیت‌های آن؛

ت. کمک به کشورهای عضو از طریق منابع انسانی، اطلاعات آموزشی، مطالب فنی، و ...؛

ث. حفظ ارتباط با مشاور اطلاعات و ارتباطات منطقه آسیا و اقیانوس آرام، و دیگر واحدهای

ملی در مورد «برنامه اطلاعات برای همه».

کمیته هماهنگی:

- کمیته هماهنگی متشکل از تمام کشورهای شرکت‌کننده است.

- این کمیته برای انجام وظایف خود، جلسات حضوری (یا الکترونیکی) برگزار می‌کند یا آن‌ها را به

تعویق می‌اندازد، یا آنگونه که صلاح می‌داند جلسات را تنظیم می‌کند.

- عضو کمیته هماهنگی، مسئولیت ریاست جلسه را در هر گردهمایی حضوری (یا الکترونیکی)

کمیته هماهنگی برعهده می‌گیرد.

- کمیته هماهنگی بر تمام مسائل «ایپین» نظارت دارد و برنامه فعالیت‌های «ایپین» را تهیه

می‌کند، به شرط آنکه فعالیت انجام‌شده در خدمت تحقق اهداف و منابع «ایپین» باشد.

- کمیته هماهنگی می‌تواند تمام یا هر یک از اختیارات را به مشاور یونسکو در «بخش ارتباطات و

اطلاعات برای منطقه آسیا و اقیانوس آرام» تفویض کند.

- حد نصاب برای تشکیل جلسه کمیته هماهنگی، ۵۰ درصد تعداد نمایندگان واحد ملی می‌باشد.

اساسنامه:

متمم اساسنامه «ایپین» باید با نظر رسمی حداقل کم‌تر از دوسوم واحدهای ملی تأیید شود.

انحلال:

«ایپین» با نظر رسمی حداقل دوسوم واحدهای ملی منحل می‌شود.

توصیه‌های «ایپین»:

- علاوه بر این که یونسکو میزبان وبسایت «ایپین» است، ایران و فیلیپین هم باید میزبان ورودی‌های وب «ایپین» شوند، و سایت و ورودی‌ها علاوه بر انتشار اطلاعات:
- الف. از فناوری قابل دسترس اینترنتی برای میزبانی گفت‌وگوها در موضوعات و حوزه‌های عمومی استفاده خواهند کرد تا واحدهای ملی بتوانند در زمینه‌های عمومی اثرگذار باشند. امکان استفاده از کارشناسان به‌عنوان افراد مطلع در گفت‌وگوها، بسیار توصیه می‌شود؛
- ب. میزگرد گفتگو برای واحدهای ملی ترتیب خواهند داد.
- هر کشور صفحات وب/ وبسایت ملی «ایپین» را باید بهبود بخشد، یا اطلاعات مربوط به مهم‌ترین فعالیت‌های ملی «ایپین» را تهیه کند.
- از نظارت ملی برای اشتراک اطلاعات و عملکرد مناسب استفاده کند.
- واحدهای ملی باید کمک کنند تا از پروژه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات حمایت شود.
- واحدهای ملی باید به ایجاد «دورمرکزهای چندمنظوره جمعی»^۱ کمک کنند تا بتوانند تعداد استفاده‌کنندگان از فناوری اطلاعات و ارتباطات را افزایش دهند.
- دفتر منطقه‌ای یونسکو باید امکان استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات را برای عموم به‌وجود آورد و مالزی باید مجموعه‌ای از اطلاعاتی را که از طریق یونسکو تکمیل شده، در اختیار کشورهای منطقه آسیا و اقیانوس آرام قرار دهد.
- واحدهای ملی باید با سازمان‌های مرتبط اعم از مؤسسات، کتابخانه‌ها و بخش خصوصی همکاری کنند تا بتوانند برنامه دانش فناوری اطلاعات و ارتباطات را ارتقا بخشند.

- واحدهای ملی باید در صدد جلب رضایت محلی برای استفاده از زبان بومی بر اساس نیازهایشان باشند. افزایش قابلیت برای برآوردن نیازها باید مورد توجه قرار گیرد.

- یونسکو در همکاری با اعضای «اپین» باید به دنبال همکاری از طرف ژاپن و دیگر منابع اطلاعاتی باشد تا منابع انسانی را افزایش دهد و به اشتراک گذاشتن تخصص در منطقه را آسان سازد. برخی از حوزه‌ها به شرح زیر هستند:

الف. کار بر روی استانداردسازی منطقه‌ای وراداده‌ها (مِتادیتا) برای دسترسی آسان به آن‌ها؛

ب. کار بر روی نرم‌افزار ترجمه (ترجمه ماشینی) از زبان‌های اصلی به زبان‌های بومی؛

پ. کار بر روی پیشرفت فناوری اطلاعات و ارتباطات در ارتباط با مقررات؛

د. کار بر روی دیجیتالی‌کردن اطلاعات بومی به منظور حفظ میراث فرهنگی و به منظور انتشار اطلاعات از طریق اینترنت/ سی‌دی‌رام.^۱

اطلاعات تماس:

پایگاه وب <http://www.irandoc.ir/apin/CONSTITUTION.htm>

1. APIN: Asia Pacific Information Network. available at:
<http://www.irandoc.ac.ir/apin/constitution.htm>

کاملیس (کنگره کتابداران و اطلاع‌رسانان مسلمان)

Congress of Muslim Librarians and Information Scientists (Comlis)

تأسیس: ۱۹۸۲

کاملیس (کنگره کتابداران و متخصصان اطلاع‌رسانی مسلمان) همانگونه که از نام آن پیدا است، یک مجمع بین‌المللی کتابداری و اطلاع‌رسانی ویژه کتابداران و اطلاع‌رسانان مسلمان است که قصد دارد هر چند سال یک‌بار، متخصصان اسلامی این دو رشته را از کشورهای جهان بویژه کشورهای مسلمان فراخواند و در یک محل برای بحث و بررسی درباره مسائل کتابداری و اطلاع‌رسانی خود، گرد هم آورد. این سازمان بین‌المللی هر چند از نظر نام با «فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابداری» («ایفلا») و «فدراسیون بین‌المللی اطلاع‌رسانی و سندداری» («فید») مشترکاتی دارد، ولی از نظر سابقه و استحکام هنوز در آغاز راه است و در مقایسه با آن دو فدراسیون، در محدوده کوچک‌تری عمل می‌کند و به تقویت و مساعدت زیادی نیاز دارد.

تاریخچه:

سابقه تشکیل این سازمان به شهریور ماه ۱۳۶۱ (سپتامبر ۱۹۸۲) بازمی‌گردد. در این زمان اولین اجلاس بین‌المللی «کاملیس» با پشتیبانی «انجمن دانشمندان مسلمان علوم اجتماعی»^۱، «مؤسسه اندیشه اسلامی»^۲ و واشنگتن، و دیگر سازمان‌های اسلامی، توسط تعدادی از دانشجویان مسلمان

-
1. The Association of Muslim Social Scientists (AMSS)
 2. The Institute of Islamic Thought

کتابداری و با حضور تعدادی شرکت‌کننده از کشورهای جهان در ایالت ایندیانا در ایالات متحده آمریکا تشکیل گردید و دفتر مرکزی آن در مالزی قرار دارد.

اهداف و وظایف:

- ایجاد و تقویت ارتباط میان متخصصان مسلمان در سراسر جهان در رشته‌های کتابداری، اطلاع‌رسانی، سندپردازی و رشته‌های مربوط؛
- ارتقای سطح همکاری در زمینه‌های کتابداری، اطلاع‌رسانی، ثبت و ضبط مدارک و فعالیت‌های مربوط در جهان اسلام در مقیاس ملی، منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای؛
- تلاش در جهت ارائه یک برنامه جامع اطلاع‌رسانی برای جهان اسلام؛
- ارائه خدمات به‌عنوان مرکزی به‌منظور تعیین اصول و خط‌مشی‌های انجام امور مربوط به تحقیقات اسلامی، حرفه کتابداری، سندداری، خدمات اطلاع‌رسانی، و فعالیت‌های مرتبط (ازجمله: طرح‌های رده‌بندی برای موضوعات اسلامی، قواعد فهرست‌نویسی برای نام‌های اسلامی، سرعنوان‌های موضوعی مربوط به مسائل اسلامی، دکومانتاسیون به‌منظور تحقیقات اسلامی، و ...).^۱

عضویت:

- عضویت در «کاملیس» برای کلیه افراد و مؤسسات از سراسر جهان که در حرفه‌های کتابداری و خدمات اطلاع‌رسانی کار می‌کنند امکان‌پذیر است.
- اعضای عادی: شامل کسانی می‌شود که در حرفه‌های کتابداری و خدمات اطلاع‌رسانی مشغول به کارند، مشروط بر این‌که مسلمان باشند.
- اعضای وابسته: برای افراد غیرمسلمان که در حرفه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی کار می‌کنند، یا برای کسانی است که اهداف «کاملیس» مورد قبول و علاقه آن‌ها است.
- اعضای دانشجو: دانشجویان مسلمان کتابداری و اطلاع‌رسانی در ارتباط با برنامه‌های دانشگاهی می‌توانند به مدت ۲ سال به عضویت «کاملیس» درآیند.

۱. نجفی، عبدالله. «چهارمین کنگره بین‌المللی کتابداران و اطلاع‌رسانان مسلمان (کاملیس ۴) در ایران». فصلنامه کتاب، دوره ششم، شماره اول (بهار ۱۳۷۴): ص ۲۲۲.

اعضای سازمانی: کتابخانه‌ها، دانشکده‌های کتابداری، مراکز اطلاع‌رسانی یا اسناد و سازمان‌های تخصصی در این زمینه‌ها، واجد شرایط این نوع عضویت هستند. هر یک از اعضای سازمانی باید فردی را به‌عنوان نماینده سازمان مربوطه معرفی کند.

مجمع عمومی:

مجمع عمومی بالاترین مرجع تصمیم‌گیری، و متشکل از اعضا است. منظور از «اعضا» کلیه افرادی است که به‌منظور شرکت در هر مجمع ثبت‌نام کرده‌اند. حداقل نصف این افراد یا دو برابر تعداد اعضای «هیئت مدیره» (هر یک که کم‌تر باشد) حد نصاب قانونی تشکیل مجمع عمومی خواهد بود.

اگر نیم ساعت بعد از زمان تعیین شده برای نشست مجمع، تعداد به حد نصاب نرسد، مجمع باید به تاریخ دیگری که «هیئت مدیره» معین می‌کند موکول گردد (مشروط بر آن که از ۳۰ روز تجاوز ننماید). اگر در زمان تعیین‌شده جدید، حد نصاب حاصل نشود، اعضای حاضر اختیار رسیدگی به مقولات مربوط به آن روز را دارند، ولی اختیار تغییر در مقررات «کاملیس»، یا اتخاذ تصمیماتی که بر کل عضویت اثر بگذارد را ندارند.

مجمع عمومی «کاملیس» حداقل هر سه سال یک بار در تاریخ و محلی که توسط «هیئت مدیره» تعیین می‌گردد، برگزار می‌شود.

کار مجمع عمومی به قرار زیر خواهد بود:

الف. دریافت گزارش هیئت مدیره در باره کار «کاملیس» در طول دوره گذشته؛

ب. دریافت گزارش خزانه‌دار و حساب‌های رسیدگی‌شده «کاملیس» در دوره گذشته؛

پ. انتخاب هیئت مدیره و تعیین حساب‌رسان برای دوره بعد؛

ت. رسیدگی به دیگر مطالباتی که ممکن است در دستور کار قرار گیرند.

مجمع عمومی فوق‌العاده «کاملیس» در موارد زیر تشکیل می‌شود:

الف. هر زمان که هیئت مدیره آن را ضروری بداند؛

ب. زمانی که حداقل یک‌پنجم اعضا با بیان اهداف و دلایل، تشکیل آن را تقاضا کنند.

هیئت مدیره:

هیئت مدیره که مسئول امور «کاملیس» می‌باشد و باید در مجمع عمومی انتخاب گردد شامل افراد

زیر است:

- رئیس (یک نفر)؛
- معاون رئیس (یک نفر)؛
- دبیر (یک نفر)؛
- خزانه‌دار (یک نفر)؛
- اعضای عادی.

وظیفه هیئت مدیره، سازماندهی و نظارت بر فعالیت‌های جاری «کاملیس» به منظور تصمیم‌گیری درباره موضوعات مربوط به اداره کل مجمع عمومی است. هیئت مدیره نمی‌تواند برخلاف خواست مجمع عمومی و بدون ارجاع قبلی به آن، عمل نماید و همواره باید تابع مجمع عمومی باشد و در هر نشست مجمع عمومی، گزارشی از فعالیت‌های سال قبل خود را ارائه دهد.

هیئت امناء:

سه امین، دارای بیش از ۲۱ سال سن، باید در مجمع عمومی «کاملیس» تعیین گردند و در طول عمر «کاملیس» ادای وظیفه کنند. اختیار کلیه دارایی‌های ثابت «کاملیس» به آن‌ها واگذار می‌شود تا طبق روشی که هیئت مدیره تعیین می‌کند اقدام نمایند. هیئت امناء مجاز به فروش، واگذاری یا انتقال هیچ یک از دارایی‌های «کاملیس» بدون موافقت یا اجازه اعضای مجمع عمومی نیست.

انحلال:

- کاملیس با تصمیم حداقل سه پنجم اعضا، امکان انحلال داوطلبانه را دارد.
- در هنگام انحلال «کاملیس»، باید کلیه دیون و بدهی‌هایی که قانوناً ایجاد شده بازپرداخت گردند و منابع باقیمانده، با نظر مجمع عمومی به مصرف برسند.^۱

1. Comlis: The Congress of Muslim Librarians and Information Scientists. translated version of <http://www.ens.it/struttura/comitati/comlis.html> available at: <http://www.translate.google.com/translate?hl=en&sl=it&u=http://www.ens.it/struttura/comitati/comlis.htm> (25 aug. 2003)

اطلاعات تماس:

تلفن 06-3936669718

نمبر 06-6380931

پایگاه وب <http://www.comlis.com>

<http://www.ens.it/struttura/comitait/comlis.htm>

پست الکترونیکی comlis@ens.it

نشانی COMLIS

Via Gregorio VII, 120

00165-Roma

یونسکو (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد)

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO)

تأسیس: ۱۹۴۵

تاریخچه:

یونسکو (سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد) در ۱۶ نوامبر ۱۹۴۵ به وجود آمد و از آن زمان به بعد، از طریق برنامه‌های آموزشی، علمی و فرهنگی به منظور رسیدن به مراتب ترقی اساسی اقتصادی و اجتماعی دولت‌های عضو، فعالیت می‌کند.

اهداف:

هدف یونسکو که با هدف دیگر بخش‌های تخصصی سازمان ملل یکسان است، پیشبرد در سطح رفاه همگانی در جهان از طریق «همکاری» میان ملت‌ها است. اما یونسکو در این تلاش نقش ویژه‌ای دارد. از آن جا که صلح باید «بر اساس همبستگی معنوی و فکری» پی‌ریزی شود، از آنجا که «جنگ‌ها نخست در اذهان بشر آغاز می‌شوند، دفاع از صلح نیز باید در ذهن انسان‌ها شکل گیرد»، رسالت یونسکو بیش از هر چیز، اخلاقی است و با روح انسان سروکار دارد. بنابراین یونسکو مأموریت یافته است که در مقام سازمانی برای «همکاری فکری» بین‌المللی، خدمت کند.

یونسکو با ازدیاد و تقویت مناسبات آموزشی، علمی و فرهنگی، دو هدف کاملاً پیوسته را تعقیب می‌کند: توسعه، که ورای تقاضاهای ساده پیشرفت مادی، باید به طیف گسترده‌ای از خواست‌های انسان پاسخ گوید، بی آنکه میراث نسل‌های آینده را به خطر افکند؛ و برقراری فرهنگ صلح، بر اساس آموزش مسئولیت شهروندی و مشارکت کامل در فرایندهای دموکراتیک.

وظایف یونسکو:

یونسکو برای انجام مأموریت خود پنج وظیفه اصلی را به عهده گرفته است، که گاه یک فعالیت واحد آن، به چندین وظیفه پاسخ می‌گوید. این وظایف که بویژه آسیب‌پذیرترین و محروم‌ترین گروه‌ها، یعنی کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته (به‌خصوص در افریقا)، زنان و جوانان را در نظر دارند عبارت‌اند از:

- مطالعات دورنگرانه: آموزش، علم، فرهنگ و ارتباطات برای جهان فردا چه شکل‌هایی باید به خود بگیرد؛

- پیشبرد، انتقال و سهیم‌شدن در دانش: به طور عمده با تکیه بر فعالیت‌های پژوهشی، تربیتی و آموزشی؛

- تعیین معیارها: تدارک و تصویب اسناد بین‌المللی و توصیه‌های قانونی؛

- کارشناسی: برای سیاست‌های توسعه و پروژه‌های کشورهای عضو که به صورت «همکاری فنی» در اختیارشان قرار می‌گیرد؛

- مبادله اطلاعات تخصصی: فعالیت یونسکو بیش از هر چیز توسط مقامات کشورهای عضو و انجمن‌های آموزشی، علمی، فرهنگی و ارتباطی انجام می‌گیرد. علاوه بر اعضا (که کمیسیون‌های ملی، نمایندگی آن را در یونسکو به عهده دارند) سازمان‌های غیردولتی نیز در رسالت یونسکو مشارکت دارند. بعلاوه، یونسکو با دیگر بخش‌های سازمان ملل که مثلاً در زمینه‌های توسعه، بهبود وضع کودکان، محیط زیست، یا امور مالی فعالیت دارند، همکاری می‌کند. این‌گونه پیوند با کارشناسان همه رشته‌ها در گوشه و کنار جهان، دروازه‌های «جامعه مدنی» را می‌گشاید، جامعه‌ای که تحولات بنیادی مؤثر بر زندگی ما، در آن پدید می‌آیند و بر اثر بحران‌های معاصر تشدید می‌شوند. این موقعیت، سازمان را قادر می‌سازد که همچون چهارراه و مرکز توزیع دانش و فرهنگ‌های جهان عمل کند. بدین ترتیب سازمان در مقام و عرصه معنوی، وظیفه استقبال از آینده را به عهده دارد.

در زمینه فعالیت‌های یونسکو، کتابخانه‌ها نقش حیاتی دارند و بخش‌های کتابخانه‌ای آن برای پیشرفت انواع کتابخانه‌های عمومی، آموزشگاهی، ملی و اختصاصی دول عضو، فعالانه و مستمر به خدمت مشغول بوده‌اند.

راهبرد یونسکو نسبت به مسائل کتابداری کشورهای در حال توسعه دو جنبه متفاوت دارد. نخست،

راهبرد مستقیم که با دراختیار گذاشتن کارشناسان خارجی، اعطای پژوهانه و تجهیزات کتابخانه‌ای می‌کوشد بر مسائل و مشکلات فائق آید. یونسکو با تدارک مقدماتی بنیادی نظیر تأمین کارکنان آموزش‌دیده، ساخت سازمان اداری کارآمد، وضع قوانین و مقررات ویژه کتابخانه‌ها، تشکیل انجمن‌های حرفه‌ای کتابداری و ... را که برای سازماندهی خدمات کتابخانه‌های کشورهای درحال توسعه ضروری است، تشویق و یاری می‌کند. بسیاری از کشورهای جهان (نظیر افغانستان، داهومی^۱، مصر، یونان، اندونزی، ساحل عاج، اردن، کویت، ماداگاسکار، نیجریه، و سومالی) چنین کمک‌هایی از یونسکو دریافت داشته‌اند. نقش یونسکو در زمینه پیشرفت کتابخانه‌های دانشگاهی نیز به همین اندازه مهم و مؤثر بوده است. در این راستا، یونسکو به کشورهای برمه، اندونزی، ایران، عراق، پاکستان، پاراگوئه، ترکیه و ونزوئلا، برای پیشرفت کتابخانه‌های دانشگاهی آن‌ها، مستقیماً کمک کرده. در تأسیس کتابخانه‌های ملی نیز به کشورهای برمه، اندونزی، لبنان و دیگر کشورها مدد رسانده است.

طرح‌های نمونه و آزمایشی آن که عمدتاً برای تأسیس یک کتابخانه عمومی نوعی و آرمانی ریخته می‌شوند، انگیزه نیرومندی در راه پیشرفت کتابخانه‌های عمومی رایگان بوده است. بدین مناسبت، خاصه می‌توان از سه طرح ایجاد کتابخانه عمومی نمونه در دهلی (هند)، مدلین^۲ (کلمبیا) و انوگو^۳ (نیجریه شرقی) یاد کرد.

یونسکو با اعتقاد عمیق به این مهم که آموزش را نمی‌توان بدون وجود کتابخانه‌ای مؤثر و کارآمد تقویت کرد، از طریق کارشناسان کتابداری، یک طرح تجربی را در کشور اکوادور، در زمینه برقراری رابطه میان طرح‌های پیشرفت کتابخانه‌ها و برنامه‌های آموزشی یک کشور درحال توسعه، به اجرا گذاشته است. انتظار می‌رود نتایج نهایی، پایه پیشرفت کتابخانه‌ها در کشورهای امریکای لاتین را پی نهد. در افغانستان، اندونزی و نیجریه هم به ایجاد یک سازمان مرکزی کتابخانه‌های آموزشگاهی همت گماشته است.

دومین راهبرد یونسکو نسبت به مسائل کتابداری، راهبرد غیرمستقیم است که از طریق سازماندهی سمینارهای بین‌المللی منطقه‌ای به اجرا درمی‌آید. از این گونه گردهمایی‌ها سه سمینار با موضوع

۱. کشوری در غرب آفریقا

2. medellin

3. Enugu

«پیشرفت کتابخانه‌های دانشگاهی امریکای لاتین»، «کتابخانه‌های عمومی افریقا»، و «پیشرفت کتابخانه‌های ملی در آسیا و ناحیه اقیانوس کبیر» در مندوزا^۱، انوگو و مانیل، به ترتیب در سال ۱۹۶۲ و ۱۹۶۴، برگزار کرده است.

یونسکو دارای برنامه‌ای پیش‌بینی‌شده و سنجیده همراه با کوششی مستمر است که زمینه‌های بسیاری را دربرمی‌گیرد و از آن راه برای رفع نیازهای سازمان‌های غیردولتی، کمک مالی و فنی می‌کند. در زمینه پیشرفت کتابشناسی و سندداری علمی نیز سهم قابل ملاحظه‌ای ادا کرده و برای انجام این امر، به‌وسیله آگاهینامه^۲ «اخبار کتابشناختی»^۳ که هر دوماه یک‌بار به صورت پلی‌کپی منتشر می‌شود، تماس و رابطه خود را با دول عضو برقرار می‌سازد. یکی دیگر از نشریه‌های آن «آگاهینامه یونسکو برای کتابخانه‌ها»^۴ است که در آن اطلاعاتی در باب انتشارات تازه، پیشرفت‌های تازه در علم کتابداری و کتابخانه‌ها، و اهدا و مبادله انتشارات می‌آید. این نشریه مقاله‌های جالب و پرباری نیز دارد. برنامه نشر آن با عنوان دو سلسله انتشارات عمده جاری بوده است: «دستنامه‌های یونسکو برای کتابخانه‌ها»^۵ و «دستنامه کتابشناختی یونسکو»^۶. از این سلسله انتشارات تاکنون دوازده مجلد به بازار آمده که از میان آن‌ها می‌توان آثار فشرده و بی‌نظیر زیر را نام برد:

«آموزش کتابداری»^۷ اثر «ج. پ. دانتون»، «گسترش کتابخانه‌های عمومی» اثر «ل. ر. مک کالوین»^۸، «فعالیت‌های آموزش بزرگسالان برای کتابخانه‌های عمومی» از «سی. تامسن» و دیگران^۹، «خدمات کتابخانه‌های عمومی برای کودکان» اثر «ل. ر. مک‌کالوین»، «گزارشی از ارزیابی کتابخانه عمومی دهلی»^{۱۰} از «ف. م. گاردنر»، و نظایر آن‌ها.

1. Mendoza
2. Bibliographical News
3. Unesco Bulletin for Libraries
4. Unesco Manuals for Libraries
5. Unesco Bibliographical Handbook
6. Education for Libraries
7. *Public Library Extension*, by L. R. McCoolvin
8. *Adult Education Activities for Public Libraries*, by C. Thomsen and others
9. *Public library services for children*
1. *Delhi Public Library Evaluation Report*

در سلسله انتشارات بعد از آن، دستنامه‌های مهمی نظیر «تولید و عملکرد خدمات کتابشناختی ملی» اثر «نود لارسن»، «هنری لومتر» و «آنتونی تامپسون»^۱، «راهنمای کتب مرجع منتشرشده در آسیا» از «پ. ک. گارد»^۲، «مشکلات و سازماندهی فهرستگان‌ها»^۳ و نظایر آن‌ها انتشار یافته است. از دیگر طرح‌های یونسکو که فایده مستقیمی به دول عضو می‌رساند، باید از ایجاد و نظارت بر مراکز دبیزش ملی و بین‌المللی توسط این سازمان در کشورهای بلغارستان، برمه، هند، اندونزی، کره، مکزیک، پاکستان، فیلیپین، جمهوری متحد عربی، اروگوئه، یوگسلاوی، و یک مرکز بین‌المللی در آرژانتین یاد کرد. گسترش مبادله بین‌المللی انتشارات، حق مؤلف و گردش آزاد انتشارات که سی‌وپنج کشور امضاکننده «قرارداد بین‌المللی حق مؤلف» ملزم به اجرای آن هستند، کوپن کتاب یونسکو (طرحی که طبق آن، دولت‌های عضو می‌توانند برابر ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار صرف تهیه کتاب، فیلم، و مواد علمی کنند) کارکردهای برجسته‌ای هستند که یونسکو را به موفقیت‌های امروزی آن قادر ساخته‌اند.^۴

کمیسیون ملی یونسکو در ایران

تاریخچه:

کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی یونسکو در ایران مرکز عمل و اداره امور برنامه‌های یونسکو در ایران است. این کمیسیون که نهاد ملی رابط جمهوری اسلامی ایران با مقر یونسکو در پاریس و دفاتر منطقه‌ای مربوط به آن می‌باشد دارای شخصیت حقوقی است و اهم وظایف آن به شرح زیر می‌باشد:

- مشارکت در فعالیت‌های یونسکو به منظور استقرار صلح و ایجاد تفاهم متقابل میان ملت‌ها از طریق اشاعه دانش و معرفت و اهتمام در امر نشر فرهنگ و آموزش؛
- تلاش در جهت برقراری، حفظ و بسط عدالت، آزادی و حقوق اساسی انسان؛

2. *National Bibliographical Services, Their Creation and Operation*; by Knud Larsen, Henri Lemaitre & Anthony Thompson

3. *Directory of Reference Books Published in Asia*, by P.K Garde

4. *Union Catalogues: Their Problems and Organization*

5. *Unesco: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*. available at: <http://portal.unesco.org/en/ev> (5 sep. 2003)

- تلاش برای اعتلای فرهنگ و اشاعه ارزش‌های انسانی و مبارزه با مفاسد اخلاقی از طریق تبادل فکری با صاحب‌نظران در قلمرو ادیان و مذهب، تعلیم و تربیت و علم اخلاق؛
- کوشش در غنی‌کردن اندیشه بشری از راه نشر و بسط دانش به‌منظور اکمال فضیلت‌های انسانی؛
- شناخت فرهنگ‌های گوناگون جوامع و معرفی فرهنگ اسلامی و میراث فرهنگی ایران؛
- تعمیم آموزش و نیز مبارزه با بیسوادی به‌عنوان مانع عمده تعالی فکر و بسط و توسعه فرهنگی، از طریق همکاری با یونسکو و مؤسسات تابعه؛
- همکاری و همگامی در ایجاد نظام نوین ارتباطات به‌منظور مبادله گسترده اطلاعات در مقیاس جهانی و مقابله با انحصارطلبی قدرت‌های سلطه جوی جهانی در این زمینه؛
- ایجاد ارتباط بین یونسکو و سازمان‌های دولتی و غیردولتی کشور که در زمینه‌های آموزشی، تربیتی، علمی، فرهنگی و ارتباطی فعالیت دارند؛
- تسهیل و توسعه ارتباط با کمیسیون‌های ملی در کشورهای دیگر بویژه کشورهای منطقه؛
- همکاری در اجرای طرح‌ها و برنامه‌هایی که در چهارچوب فعالیت‌های یونسکو از سوی دولت ارائه می‌گردند؛

ارکان کمیسیون ملی یونسکو در ایران عبارت‌اند از: شورایعالی، شورای اجرایی، و دبیرخانه. اعضای شورای عالی که عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری کمیسیون است عبارت‌اند از وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛ وزیر امور خارجه؛ وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر آموزش و پرورش؛ دبیرکل کمیسیون ملی یونسکو در ایران؛ رئیس سازمان حفاظت محیط زیست؛ مدیر عامل سازمان صدا و سیما؛ جمهوری اسلامی ایران؛ و هفت تن از شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور. ریاست شورای عالی با وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است.

از مهم‌ترین وظایف شورای عالی تبیین سیاست و تصویب برنامه‌های اصولی کمیسیون ملی در قالب برنامه‌ها و فعالیت‌های عمومی یونسکو است. شورای اجرایی که مهم‌ترین وظایف آن، کسب نظر از دولت در خصوص مشارکت در برنامه‌ریزی، اجرا یا ارزیابی برنامه‌ها و فعالیت‌های بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی یونسکو و پیشنهاد در این زمینه‌ها به دولت، پیگیری نظرات و پیشنهادهای دولت در مورد اجرای تصمیمات و توصیه‌های یونسکو، و همکاری با دبیرخانه کمیسیون در اجرای تصمیمات و توصیه‌های شورای عالی کمیسیون می‌باشد، متشکل است از: رئیس کمیسیون ملی؛ دبیرکل کمیسیون؛ نمایندگان تام‌الاختیار وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، سازمان حفاظت

محیط زیست؛ معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ رئیس سازمان میراث فرهنگی؛ مدیر کل امور بین الملل وزارت امور خارجه؛ و یک نفر از شخصیت‌های علمی و فرهنگی عضو شورای عالی کمیسیون.

دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران که مجری مصوبات شورای عالی و برنامه‌های مصوب و اقدامات لازم برای تحقق اهداف و وظایف کمیسیون است زیر نظر دبیرکل اداره می‌شود. این دبیرخانه از نظر سازمانی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دبیرکل از میان شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور به پیشنهاد وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و تأیید هیئت دولت و با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری منصوب می‌شود.

دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران دارای اداره آموزش، علوم، علوم اجتماعی، و ارتباطات است. هر یک از این ادارات دارای کمیته‌های تخصصی متعدد و مختلفی هستند. این کمیته‌ها دارای تعدادی عضو هستند که از بین شخصیت‌های علمی و فرهنگی و مجریان صاحب‌نظر در رشته و زمینه‌های مربوط انتخاب شوند. کمیته‌های تخصصی در حقیقت بازوهای فکری ادارات محسوب می‌شوند و در مجموع، دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران را در تحقق اهداف و برنامه‌های یونسکو یاری می‌دهند.^۱

اطلاعات تماس:

تلفن 33(0) 14568 1000

نمبر 33(0) 14567 1690

پایگاه وب <http://www.unesco.org>

<http://portal.unesco.org>

پست الکترونیکی Bpiweh@unesco.org

نشانی UNESCO

1, Placede Fontenoy

15352 Paris 01 SP,

Paris

France

کتابنامه

۱. آشنایی با یونسکو و کمیسیون ملی یونسکو در ایران. تهران: کمیسیون ملی یونسکو در ایران؛ مرکز انتشارات؛ ۱۳۸۲.
۲. «آیسسکو»، فصلنامه کتاب، دوره نهم، شماره ۳ و ۴ (پاییز و زمستان ۱۳۷۷): ص ۱۴۷.
۳. بیگدلی، زاهد. «کتابخانه ملی استرالیا». فصلنامه کتاب، دوره هشتم، شماره سوم. پاییز ۱۳۷۶: صص ۱۱-۱۶.
۴. «تشکیل انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران». فصلنامه کرانه، سال اول، شماره دوم تابستان ۱۳۷۳: صص ۷۴-۷۱.
۵. چرمی، داود. ازبکستان. تهران: وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۷۵.
۶. حری، عباس. اطلاع‌رسانی: نظام‌ها و فرایندها. تهران: نشر کتابدار، ۱۳۷۸.
۷. دایره‌المعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۸۱.
۸. سلطانی، پوری؛ راستین، فروردین. اصطلاحنامه کتابداری و ویرایش ۲. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۶۵.
۹. فرزین نیا، زیبا. پاکستان. تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰.
۱۰. «گزارشی از ایفلا ۱۳۷۹». تهران: ۱۳۷۹ (پلی کپی).
۱۱. «گزارشی از کتابخانه و سرویس اطلاعات بریتیش کونسل ۱۳۷۸». تهران: ۱۳۷۸ (پلی کپی).
۱۲. «گزارشی از کتابخانه و مرکز فرهنگی ایالتی آصفیه هند ۱۳۷۹». تهران: ۱۳۷۹ (پلی کپی).
۱۳. «گزارشی از کتابخانه و مرکز فرهنگی ندوه‌الثقافه و العلوم ۱۳۸۰». تهران: ۱۳۸۰ (پلی کپی).
۱۴. «گزارشی از کتابخانه‌ها در ترکمنستان ۱۳۸۰». تهران: ۱۳۸۰ (پلی کپی).
۱۵. مختاری معمار، حسین. درآمدی بر کتابداری، شیراز: نشر قو، ۱۳۷۴.
۱۶. منافی، کامیاب. فرانسه. تهران: وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۷۲.
۱۷. موکهرجی، آجیث کمار. تاریخ و فلسفه کتابداری. ترجمه اسدالله آزاد. تهران: کتابدار، ۱۳۸۲.

۱۸. نجفی، عبدالله. «چهارمین کنگره بین‌المللی کتابداران و اطلاع‌رسانان مسلمان (کاملیس ۴) در

ایران». فصلنامه کتاب، دوره ششم، شماره اول (بهار ۱۳۷۴): ص ۲۲۲

۱۹. هادی‌وش، فاطمه. سنگاپور. تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۱

1. . ALA: American Library Association. available at: <http://www.ala.org>
(8 may 2003)

2 . ALIA: Australian Library and Information Association. availabal at:
<http://www.alia.org.au> (22 may 2003)

3.APIN: Asia Pacific Information Network. available at:
<http://www.irandoc.ac.ir/apin/constitution.htm>

4. ASIS: America Society for Informaton Science. available at:
<http://www.irandoc.ac.ir/org-all.htm> (16 jan. 2003)

5. Aslib: Association of Special Libraries and Information Bureaux.
available at: <http://www.irandoc.ac.ir/org-all/aslib.htm>

6. Association of American Publishers. avaiable at:
<http://www.publishers.org> (10 mar. 2003)

7. BNF [Biliotheque nationale de france] index [uk] available at:
<http://www.bnf.fr/site-bnf-eng/index.html> (20 feb. 2002)

8. Canadian Library Association. available at: <http://ww.cla.ca> (8 mar
2004)

9. Chater, khalfa. The National Library of Tunisia: Recent
Developments. available at:
<http://www.nla.gov.au/initiatives/meetings/cdn1/presentation-.rtf> (21 aug.
2002)

10. Comlis: The Congress of Muslim Librarians and Information Scientists. translated version of <http://www.ens.it/strutura/comitati/comlis.html> available at: <http://www.translate.google.com/translate?hl=en&sl=it&u=http://www.ens.it/strutura/comitati/comlis.htm> (25 aug. 2003)

11. Ddb: die deutsche bibliothek [national library of germany]. available at: <http://www.ddb.de/index-e.htm> (8 may 2003)

12. EUSIDIC: The European Association of Information Dissemination Centers. available at: <http://www.eusidic.org> (19 oct. 2003)

13. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Albania]. available at: <http://www.Kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/al-en.html> (22 may 2003)

14. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Bulgaria]. Available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/dk-en.html> (7 sep 2003)

15. Gabriel: gateway to europe's national libraries [denmark]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/dk-en.html> (10 oct. 2003)

16. Gabriel: gateway to europe's national libraries [ireland]. Available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/ie-en.html> (17 may 2002)

17. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Italy-Florence].

available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/itf-en.html>
(8 jan. 2003)

18. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Italy-Rom]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/itr-en.html> (8 jan. 2003)

19. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Norway]. Available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/no-en.html> (26 jan. 2003)

20. Gabriel: gateway to europe's national libraries [Portugal]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/pt-en.html> (25 sep. 2003)

21. Gabriel: gateway to europe's national librars [republic Macedonia]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/mk-en.html> (27 jan. 2003)

22. Gabriel: gateway to europe's national libraris [Romania]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/ro-en.html> (11 jan. 1998)

23. Gabriel: Gateway to europe's national libraries [slovenia]. available at: <http://www.bl.uk/gabriel/libraries/pages-generated/sl-en.html> 128 (apr. 2003)

24. Gabriel: gateway to europe's national libraries [spain]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/es-en.html>

25. Gabriel: gateway to europe's national libraries, [united kingdom:

british library]. available at: <http://www.kb.nl/gabriel/libraries/pages-generated/uk-en.html> (9 apr. 2003)

26.IASL: Internatonal Association of School Librarianship. availabl at: <http://www.iasl-slo.org> (30 oct. 2003)

27 . Iatlis: Indian Association of Teachere in Library and Information Science. avaiable at: <http://www.launch.groups.yahoo.com/group/iatlis> (10 sep. 2002)

28.IATUL: Intrenational Association of Technological University Libraries. avaiable at: <http://www.iatul.org/index.php> (12 may 2003)

29. Ifla: International Federation of Library Associations and Institutions. available at: <http://www.ifla.org>

30.INTAMEL: Intrenational Association of Metropolitan City Libraries [intamel]. available at: <http://www.ifla.org/vll/s46/metro.htm> (1 jan. 2004)

31. International Association of Sound and Audiovisual Archives. available at: <http://www.iasa-web.org>

32. Islamic educational, scientific and cultural organization. available at: <http://www.isesco.org.ma/index-eng.html>

33. King Fahad National Library. available at: <http://www.kfnl.gov.sa>

34. . Knowledge within Reach: National Library of Canada. available at: <http://www.nlc-bnc.ca/index-e-html> (1 jan. 2003)

35. Koninkijke Bibliotheek, Netherlands. avaiable at:

<http://www.kb.nl.index/-en.html> (3 apr. 2004)

36. Libraries of Asia Pacific: a Directory-Details for Lap Library [bangladesh]. available at:
<http://www.nla.gov.au/apps/lapsdir?action=lapsdetail&orgid=22831> (14 jan. 2003)

37. Library Association of Malaysia. available at:
<http://www.pnm.my/ppm/ppm-aout.htm>

38. Malmgrem, pema. servicing- not living a study on a library and its users in Northern Tanzania. (dec. 1999)

39. . Middle East Libraries Association. available at:
<http://www.depts.washington.edu/wsx/melahp.html> (15 apr. 2003)

40. National and University Library of Iceland. available at:
<http://www.bok.hi.is/english/third.htm> (3 apr. 2003)

41. National diet library [japan]. available at:
<http://www.ndl.go.jp/en/index.html> (10 jan. 2003)

42. National Library Board Singapor. available at: <http://www.nlb.gov.sg> (24 jan. 2003)

43. National Library of Algeria. available at: <http://www.dctd.cerist.dz> (5 may 2003)

44. National Library of Australia. available at: <http://www.nla.gov.au> (2 aug. 2003)

45. Royal Library of Belgium, koninklijke bibliotheek van belgie, bibliotheque royal belgique. available at: <http://www.kbr.be>
46. University College of Belize Library Consultation Visit Report [may 1999]. available at: <http://library.uncwil.edu/belize/ucbl3.html>
47. National Library of China. available at: <http://www.nlc.gov.cn/english.htm> (10 jan. 2003)
48. National Library of the Czech Republic. available at: <http://www.nkp.cz/-en/index.htm>
49. National Library of Estonia. available at: <http://www.nlib.ee/inglise/index.htm> (5 nov. 2003).
50. . National Library of Greece. available at: <http://www.nlg.gr/english/index.php> (8 oct. 2003)
51. National Library of India. available at: <http://www.nlindia.org/index2.htm> (27 may 2003)
52. The National Library of Ireland. available at: <http://www.nli.ie/new-serv.htm> (3 mar. 2003)
53. National Library of Jamaica. available at: <http://www.nlj.org.jm> (15 jan. 2003)
54. National Library of Korea. available at: <http://www.nl.go.kr/nlen/index.htm> (22 may 2003)

55. National Library of Malaysia. available at: <http://www.pnm.my> (1 jan. 1999)

56. National Library of Pakistan. available at:
<http://www.nlp.go.pk/html/home.htm> (13 dec. 2003)

57. The National Library of Russia. available at:
<http://www.nlr.ru:8101/eng/nlr/index.html> (9 may 2003)

58. The National Library of Thailand. available at:
<http://tla.tiac.or.th.ifla/ifla99-10.htm> (19 may 2003)

59. NLI: National Library of the Islamic Republic of Iran. available at:
<http://www.nli.ir>

60. The Royal DK Library, Denmark History. available at:
<http://www.kb.dk/history/index-en.html>

61. Translated version of <http://www.bj.refer.org/benin-ct/tur/bnb/internet.htm> . Natioanl Library of Benin. available at:
<http://wwwranslate.google.com/translate?hl=en&sl=fr&u=http://www.bj.ref.org/benin-cttur/bnb/internet.htm> (2 jan. 2002)

62. Unesco: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. available at: <http://portal.unesco.org/en/ev> (5 sep. 2003)

63. The Vatican Library. available at:
<http://www.loc.gov/exhibits/vatican/vatican.html> (2 jan. 2003)

64. The World of Learning: International Guide to the Academic World.
Europa Publications, London.